



# ŚWIĘTOKRZYŻ RÓŻAŃSKI

NR 1/96

MIESIĘCZNIK

Cena 50 gr

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwałą znoślił...”

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?” *Kazimierz Wyka*

Związek Gmin Ziemi Makowskiej obraduje

## Erzac powiatu

W dniu 15 stycznia 1996 roku w Różaniu odbyło się spotkanie założycieli Związku Gmin Ziemi Makowskiej. W spotkaniu prócz przedstawicieli sześciu zrzeszonych gmin, uczestniczył Wojewoda Ostrołęcki Jerzy Dobek, posłowie: Roman Nowicki i Wit Majewski, Komendant Rejonowy Policji Czesław Parzuchowski, Komendant Rejonowy Państwowych Straży Pożarnych Jan Witkowski, dyrektor ZOZ Maków Maz. Hanna Zdrodowska i zastępca Andrzej Szałwiński, ordynator Oddziału Internistyczno-Nefrologicznego Janusz Grochowski, kierownik Rejonowego Urzędu Pracy z Makowa Maz. Włodzimierz Ossowski i Andrzej Socik z Urzędu Wojewódzkiego.

Pomysł utworzenia związku gmin narodził się w Sypniewie w 1994 roku a pomysłodawcą i inicjatorem był wójt gminy Czerwona Henryk Kozłowski. Do chwili obecnej z dziesięciu deklarujących chęć przystąpienia do związku pozosta-

Dokończenie na str. 3

Z obrad Rady Gminy Różan

## Droga gmina

Rada Gminy obradowała 29 grudnia 1995 r. Podjęto następujące uchwały:

### UCHWAŁA W SPRAWIE ZMIAN W BUDŻECIE GMINY NA ROK 1995.

Zmiany wprowadzono w związku z otrzymaniem dotacji na zadania zlecone i zadania własne w kwocie 61.214 zł, oraz wprowadzeniem dochodów ponadplanowych i zmniejszeniem dochodów z tytułu podatku od nieruchomości osób prawnych z powodu sprzedaży Zakładu Produkcji Leśnej „LAS”.

### UCHWAŁA W SPRAWIE WYSOKOŚCI PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI.

Na terenie Gminy Różan będą obowiązywać następujące stawki podatku od nieruchomości:

1. Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 0.20 zł (wzrost o 0,06 zł)
2. Od budynków lub ich części związanych z

prowadzoną działalnością gospodarczą inną niż rolnicza lub leśna oraz od części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej od 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 7,00 zł (wzrost o 1,50 zł)

3. Od pozostałych budynków lub ich części za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 2,00 zł (wzrost o 0,50zł)

4. Od budynków letniskowych za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 2,87 zł (wzrost o 0,56 zł)

5. Od budowli 2% ich wartości.(bez zmian)

6. Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż rolnicza lub leśna z wyjątkiem gruntów związanych z budynkami mieszkalnymi za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 0,23 zł (wzrost o 0,03 zł)

7. Od gruntów letniskowych za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - 0,02 zł (bez zmian)

8. Od gruntów pozostałych, w tym również związanych z budynkami mieszkalnymi od 1m<sup>2</sup>

Dokończenie na str. 2



# 14

## Lutego

### Dzień Zakochanych

## Co, gdzie, kiedy, w minionym roku

STYCZEŃ

- 8 stycznia w Domu Kultury w Różaniu grała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, a jej uczestnicy wrzucili do puszek 289 złotych i 83 grosze.

- 25 stycznia nastąpił odbiór techniczny pierwszego odcinka kolektora ściekowego o długości 3671 mb, co umożliwiło podłączenie 148 gospodarstw do kanalizacji.

Zawsze jest słodko kochać

Plaut

Dokończenie na str. 2

# Droga gmina

powierzchni użytkowej - 0,015 zł (wzrost o 0,004 zł)

Zwolniono z podatku od nieruchomości:

- budynki mieszkalne lub ich części będące własnością rolników indywidualnych.

- budynki lub ich części będące w posiadaniu osób fizycznych, które przekazały gospodarstwo rolne w zamian za świadczenia emerytalno-rentowe.

- nieruchomości lub ich części zajęte przez Zespoły Opieki Zdrowotnej.

Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 1996 r. W sprawie podatku od nieruchomości na sesji padł wniosek radnego Olszewika by zmniejszyć stawki podatku od budynków mieszkalnych i ich części do 0,18 zł za m<sup>2</sup> jednak mimo umotywowania, wniosek upadł. Podobnie nie uzyskała poparcia wśród radnych prośba przedstawicielki GS Pani Ewy Łasiewickiej, by zmniejszyć podatek od nieruchomości dla Gminnej Spółdzielni. Trzeba zaznaczyć, że podatek od nieruchomości jest głównym czynnikiem wpływającym na ilość pieniędzy otrzymywanych za składnicę odpadków promieniotwórczych od Instytutu Energii Atomowej w Świerku. Radni mają w związku z tym małe pole manewru by obniżać podatki. Różan otrzymuje z tego tytułu 200% od sumy zebranych podatków od nieruchomości powiększonych o wskaźnik rewaloryzacji. W tym roku będzie to prawdopodobnie około 8 mld starych złotych. Jeśli nic się nie zmieni to gmina Różan będzie najdroższą jeśli chodzi o podatek od nieruchomości. Nie wiadomo jak wpłynie to na rozwój gospodarczy gminy, czy nie odstraszy to potencjalnych inwestorów (Jeśli pójdzie to tym torem to może nieruchomości stanieją.)

## UCHWAŁA W SPRAWIE USTALENIA WYSOKOŚCI PODATKU OD POSIADANIA PSÓW.

Na terenie Gminy Różan podatek od posiadania psów został ustalony w wysokości 7,50 zł rocznie. Obowiązek podatkowy ciąży na osobach posiadających psy. Podatek ten płatny jest w terminie do 15 marca 1996 r. Podatku od posiadania psów nie pobiera się od emerytów i rencistów posiadających jednego psa.

## UCHWAŁA W SPRAWIE WYBORU CZŁONKA DO SKŁADU RADY NADZORCZEJ PRZY ZESPOLE OPIEKI ZDROWOTNEJ W MAKOWIE MAZ

Do składu Rady Nadzorczej ZOZ w Makowie Maz. wybrano pana J.Pilcickiego.

Rada nie dokonała obniżki podatku od środków transportowych i przyjęła stawki proponowane przez ministra finansów. Podatek od środków transportowych w 1996 roku wynosi rocznie:

1. Od motorowerów 9 zł.

2. Od motocykli z silnikiem o pojemności skokowej:

a) do 50 cm<sup>3</sup> - 18 zł,

b) powyżej 50 cm<sup>3</sup> do 350 cm<sup>3</sup> - 30 zł,

3. Od samochodów osobowych z silnikami o pojemności skokowej:

a) do 900cm<sup>3</sup> - 48 zł,

b) powyżej 900cm<sup>3</sup> do 1300cm<sup>3</sup> - 90 zł,

c) powyżej 1300cm<sup>3</sup> do 1500cm<sup>3</sup> - 114 zł,

d) powyżej 1500cm<sup>3</sup> do 1600cm<sup>3</sup> - 180 zł,

e) powyżej 1600cm<sup>3</sup> do 1800cm<sup>3</sup> - 282 zł,

f) powyżej 1800cm<sup>3</sup> do 2000cm<sup>3</sup> - 474 zł,

g) powyżej 2000cm<sup>3</sup> do 2500cm<sup>3</sup> z wyjątkiem samochodów „Warszawa” - 732 zł,

h) od samochodów marki „Warszawa” 114 zł

i) powyżej 2500cm<sup>3</sup> - 990 zł.

4. Od samochodów osobowych:

a) z silnikiem nie charakteryzującym się pojemnością skokową 228 zł,

b) z napędem elektrycznym 48zł.

5. Od autobusów oraz samochodów ciężarowych przystosowanych do przewozu osób o liczbie miejsc do siedzenia, łącznie z miejscem kierowcy:

a) do 15 miejsc 180 zł,

b) powyżej 15 do 30 miejsc 330 zł,

c) powyżej 30 miejsc 726 zł.

6. Od samochodów ciężarowo-osobowych o dopuszczalnej masie całkowitej:

a) do 2 t 114 zł,

b) powyżej 2 t 180 zł.

7. Od samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych o ładowności samochodu lub nacisku na siodło ciągnika:

a) do 0,5 t - 114zł.

b) powyżej 0,5 t do 1 t - 180 zł.

c) powyżej 1 t do 2 t - 210 zł,

d) powyżej 2 t do 4 t - 264 zł,

e) powyżej 4 t do 6 t - 360 zł,

f) powyżej 6 t do 8 t - 426 zł,

g) powyżej 8 t do 10 t - 630 zł,

h) powyżej 10 t - 828 zł.

8. Od samochodów specjalnych 180 zł.

9. Od ciągników balastowych 828 zł.

10. Od ciągników rolniczych z silnikiem o pojemności skokowej:

a) do 4000 cm<sup>3</sup> - 30 zł,

b) powyżej 4000 cm<sup>3</sup> - 72 zł.

11. Od przyczep i naczep:

a) campingowych 30 zł.

b) o ładowności do 0,5 t - 24 zł,

c) o ładowności powyżej 0,5 t do 1 t - 48 zł,

d) o ładowności powyżej 1 t do 5 t - 78 zł,

e) o ładowności powyżej 5 t do 20 t - 120 zł,

f) o ładowności powyżej 20 t - 210 zł,

g) pozostałych - 180 zł.

12. Od łodzi motorowych oraz jachtów z silnikiem o pojemności skokowej:

a) powyżej 200 cm<sup>3</sup> do 1000 cm<sup>3</sup> - 78 zł,

b) powyżej 1000 cm<sup>3</sup> - 180zł.

13. Od promów - 48 zł.

14. Od łodzi służących do zarobkowego przewozu towarów i osób - 180 zł.

Na sesji omawiano również sprawę ewentualnego przekazania w użytkowanie wieczyste lub sprzedaży nieruchomości gruntowej zabudowanej, zajmowanej obecnie przez Dom Pomocy Społecznej na rzecz Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Ostrołęce (po

tujacji przekazania w użytkowanie wieczyste nieruchomości obiecując rozbudowę ośrodka, mową pomoc lekarską i pielęgniarską, salę rehabilitacyjną i inne związane ze statutową działalnością placówki. Ponadto istnienie ośrodka prawie 3 mld starych złotych wydawanych w żanie i zatrudnienie dla kilkunastu osób. W sse istnieje 34 takiego typu ośrodków a w R nie jest jedyny na terenie północno-wschod kraju. W chwili obecnej nieruchomość jest dzawiona od gminy, a koniec dzierżawy upły dniem 31 sierpnia 1996 r. Budynek jest ni montowany i nie konserwowany, gdyż w t sytuacji prawnej Dom Pomocy nie miał m wości pozyskania funduszy na ten cel. Po d i nie przynoszącej konkretnych wniosków d sji radni jednak doszli do wniosku, że by prz zać, jak również by ewentualnie wystawi sprzedaż nieruchomości potrzebna jest wyc by wiedzieć czego się gmina pozbędzie. Zobc zano do tego Zarząd, jak również do tego by stał się do ZWTPD o określenie stanowiska c kupna tej nieruchomości.

## ODPOWIEDZI NA ZAPYTANIA ZGŁOSZONE NA XV SESJI.

Odpowiedź sekretarz urzędu Pani H. Chruskiej na pytanie radnego Andrzeja Ziemińskiego w sprawie awarii oświetlenia we wsi D baba:

Ostatnio awarie oświetlenia zdarzały się dzo często i urząd interweniował natychmi zakładzie energetycznym. Gmina płaci za serwację oświetlenia i naprawy mają być v nane. Przyczyny awarii w miesiącu grudniu niem zakładu energetycznego należy upatr w niskiej temperaturze, która blokuje prace matów oświetleniowych.

Odpowiedź burmistrza J.Pilcickiego na nie radnego Edwarda Bełdyńskiego w sprawie wody wodociągu Różan-Dzbądz:

Propozycje radnych do planu inwestycyjnego do końca kadencji rady w większości ty uwzględnione. Jednak nie wszystkie p oje tam się znalazły. Plan inwestycyjny przez radę przyjęty. Zarząd nie może p ochwili obecnej budowy wodociągu, gdyż t to pogwałcenie ustaleń Rady. Jeśli będzie zwolenie rady to sprawa wodociągu ruszy takiej decyzji nie podejmie.

Odpowiedź burmistrza J.Pilcickiego na nie radnego Andrzeja Ziemińskiego w sprawie niewykonania przepustu we wsi Chrzczon

Droga biegnąca przez wieś Chrzczon drogą wojewódzką, to znaczy, że jej utrzy i konserwacja nie leży w gestii gminy. Us zostało z kierownikiem rejonu dróg z Ostr zainteresowanym rolnikiem, że z chwilą nia przez rolnika rowu w tym miejscu, pr zostanie zaraz zrobiony. Jednak rów nie wykonany i dlatego rejon dróg nie wykon pustu. Są to sprawy niewielkie i koszty n kie a jednak, gdy chodzi o współdziałanie rezultatów. Nic nie stoi na przeszkodzie sprawy wrócić.

## WPAŚKI I WYPADKI

W dniu 20 grudnia 1995 roku w miejscowości Dzbądz wyłowiono zwłoki zaginionego w dniu 22.10.95 roku w okolicach Różana Zygmunta Lipki.

§

W dniu 22 grudnia 1995 roku została pobita na targowisku J.S. przez Z.S. pochodzącego z Brzeźna. W wyniku tego zajścia kobieta doznała złamania ręki.

§

24 grudnia 1995 roku w miejscowości Podborze mieszkańca Załuzia J.F. jadącego rowerem potrącił kierujący samochodem osobowym marki volkswagen. Poszkodowany rowerzysta doznał złamania nogi i obojczyka oraz ogólnych potłuczeń i został odwieziony do szpitala w Makowie Maz.

§

24 grudnia 1995 roku miało miejsce włamanie do Wiejskiego Domu Handlowego w Różanie. Złodziej po wybicciu szyby od strony ul. Kilińskiego skradł alkohol wartości 2000 zł.

§

15 stycznia 1996 roku mieszkaniec Warszawy powiadomił Komisariat Policji w Różanie, że skradziono mu z lasu w miejscowości Szygi około 40 szt. drzew olszowych i zniszczono około 1h lasu olszowego. Straty ocenił na 10.000 zł. Sprawcę ustalono.

§

7 stycznia 1996 roku około godz. 22 mieszkaniec Różana wybił szyby w tablicy ogłoszeń na rogu ul. Warszawskiej i Pl. Obrońców Różana, zniszczył drzewo i kosze na śmieci. Wandala ustalono, postępowanie w toku.

Na podstawie inf. z K. P. w Różanie  
opr. **K. Kruszewski**

Związek Gmin Ziemi Makowskiej obraduje

## Erzac powiatu

Ło sześć gmin są to: Maków Maz., Sypniewo, Czerwonka, Płoniawy, Młynarze i Różan. Przewodniczącym związku jest burmistrz gminy Różan Jan Pilcicki. Spotkanie w Różanie miało na celu omówienie problemów związanych z rejestracją związku i możliwości działania. Z wypowiedzi w czasie dyskusji widać, że zadania jakie związek gmin chce realizować na dziś to rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, wspieranie działań kulturalnych. Stan tych dziedzin jest katastrofalny we wszystkich sześciu gminach. Związek gmin ma duże szanse pozyskania funduszy na wspieranie tych działań z agend państwowych i fundacji. Konkludując. Tylko zrzeszenie, związek czyli większy region ma szanse pozyskania kapitału. W związku z tym, że sprawa powiatów jakoś stanęła w miejscu, związek ma duże szanse rozwoju. Bardzo przychylne jest stanowisko wojewody i posłów, którzy obiecali te działania wspierać. Jednak trzeba wiedzieć, że najpierw gminy będą czekały spore wyrzeczenia, gdyż na rzecz związku będą musiały z czegoś zrezygnować. Trzeba będzie stworzyć budżet związku, ktoś będzie musiał sprawami związku się zajmować na to będą potrzebne fundusze. Nie wiadomo na ile radni z poszczególnych gmin tę kwestię rozumieją. Czy nie za szybko będą żądali efektów. Wydaje się, że szansa jest ogromna by coś w regionie drgnęło. Maków Maz. ze swą bazą sportową, zalewem jest idealnym miejscem do centrum sportu w regionie, Różan to turystyka i rekreacja podobnie jak w Młynarach, Czerwonce, Płoniawach i Sypniewie. Czy gminy sobie poradzą, czas pokaże?

Być może pierwszą rzeczą na jaką gminy się zdecydować będą wspólna wielka impreza kulturalna inauguracyjna i akcentująca istnienie związku. Dyskusje trwały jeszcze długo po formalnym zakończeniu spotkania, ścierały się poglądy, wymieniali doświadczenia. Wypada życzyć twórcom związku uporczywości i jak najmniej błędów, których czasem nie da się uniknąć.

**K. Kruszewski**

## Droga gmina

Dokończenie ze str. 2

Odpowiedź przewodniczącego A. Komsty na pytanie pana Skierkowskiego w sprawie asfaltowania ul. Polnej:

W roku 1995 został przyjęty plan inwestycyjny do końca kadencji rady. W planie tym uwzględniono asfaltowanie ulicy Polnej w latach 1997-98 jako budowę drogi do Prycanowa.

Przewodniczący odczytał dwa pisma kierownika ZGKiM Pana Stanisława Żerańskiego skierowane do Rady Miejskiej. Jedno z nich dotyczyło dotacji do wody przewidzianej dla ZGKiM w kwocie 40 tys. zł ( za małej zdaniem kierownika) by można było opanować straty wody. By tego

dokonać należy zainstalować liczniki jej poboru, a zakład nie ma na ten cel pieniędzy. Proponuje by rada podjęła działania zmierzające do obowiązkowego instalowania wodomierzy przez odbiorców wody, jak i obowiązkowych przyłączy do kolektora sanitarnego.

Oprócz odpowiedzi burmistrza, który stwierdził, że obowiązek posiadania wodomierza spoczywa na zakładach pracy a od osób prywatnych trzeba uzyskać zgodę na jego instalację, takie są przepisy, nikt z radnych nie zabrał głosu w tej sprawie.

**K. Kruszewski**

## Co, gdzie, kiedy, w minionym roku.

LUTY

- 13 lutego burmistrz gminy J.Pilcicki uczestniczył w konferencji, tematem której była sprawa utworzenia powiatów, obradowano w Makowie Maz.

- 24 lutego w Urzędzie Gminy odbyła się narada sołtysów. W naradzie uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Ubezpieczeń KRUS i ODR z Ostrołki, Dyrektor Banku Spółdzielczego w Różanie.

MARZEC

- 5 marca do Domu Kultury przybyły liczne panie, dla których z okazji Dnia Kobiet przygotowano wieczór estradowy.

- 8 marca w Domu Pomocy Społecznej dla Matki Samotnej z Nieletnimi Dziećmi odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Władze wojewódzkie reprezentowali: Ryszard Żukowski i Grażyna Borczyńska z Zarządu wojewódzkiego TPD; gminne: Hanna Chrostowska. Prezesem wybrano ponownie panią Irenę Pilcicką.

- Od 27 marca do 2 kwietnia w szkołach obchodzono Międzynarodowy Tydzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

KWIECIEŃ

- Bez znaczących wydarzeń - poza jednym. 24 - 26 kilkanaście osób z Różana uczestniczyło w szkoleniu radiologicznym w Świerku, którego organizatorem był Instytut Energii Atomowej.

MAJ

- 3 maja obchodzono Dzień Strażaka. O godz. 12 w kościele parafialnym została odprawiona msza w intencji strażaków. Po południu, ściślej mówiąc o godz. 17 w Domu Kultury można było obejrzeć występy zespołów działających przy naszej placówce. Kto nie skorzystał z tych atrakcji, mógł skorzystać z występów cyrku „Polonia”.

- 10 maja był dniem rozpoczęcia matur w Zespole Szkół, do których przystąpiły 134 osoby.

- W dniach 18 - 31 maja 160 gospodarstw domowych (reprezentatywnych) było objętych ogólnopolskim spisem ludności.

- 26 maja gościliśmy w naszym grodzie delegację z Litwy.

CZERWIEC

- 3 czerwca uroczystie obchodzono w Zespole Szkół 30-lecie istnienia powiązane z I Zjazdem Absolwentów. Z tej okazji były życzenia, kwiaty, nagrody i odznaczenia dla pracowników. Szkoła została wzbogacona o zestaw encyklopedii i sprzęt RTV.

LIPIEC I SIERPIEŃ

- Większość osób pracujących korzystała z urlopow. Pogoda sprzyjała - były dni upalne bez deszczu. Jednak dokuczały komary i kleszcze.

Dokończenie na str. 4

# Co, gdzie, kiedy, W minionym roku

## WRZESIEŃ

- 1 września kierowanie Zespołem Szkół objął nowy dyrektor - pani Iłona Chmielewska.
- 2 i 3 września zapisały się w pamięci wielu mieszkańców Różana. A sprawiły to ulewne deszcze padające w tym czasie. Na wielu osobach nie pozostawiły suchej nitki. I to nie tylko dlatego, że nie mieli przy sobie parasoli, ale i dlatego, że w wielu budynkach woda lała się do pomieszczeń przez dziurawe dachy.
- 5 - 7 września po raz drugi Różan odwiedzili Litwini z miasta Dołgaj. W czasie wizyty zwiedzali zakłady pracy, uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami władz gminnych, kierownikami i dyrektorami zakładów pracy.
- 17 - 18 września sprzątaliśmy nie tyle świat, co własne otoczenie z własnych i cudzych śmieci.
- 23 - 24 września kto miał ochotę i wolny czas uczestniczył w imprezach z okazji V Dni Różana.

## PAŹDZIERNIK

- 1 października zakończono w Różanie rajd harcerski, którego organizatorem była Komenda Hufca ZHP w Ostrołęce.
- 6 - 8 października, to okres wizytowania naszej parafii przez Biskupa Juliusza Paetza.
- 24 października Zarząd Gminy po kilkugodzinnych indywidualnych rozmowach z 11 kandydatów na stanowisko kierownika ZGKiM wybrał pana Stanisława Zerańskiego.

## LISTOPAD

- 1 listopada, mimo niesprzyjającej pogody odwiedziliśmy groby najbliższych.
- w dwu turach wyborów prezydenckich (5 i 19 listopada) różaniacy w większości głosowali na Aleksandra Kwaśniewskiego.
- 25 listopada oddano OSP w użytkowanie nowo wybudowaną strażnicę.
- zakończono remont dachu na budynku Komisarzatu Policji w Różanie. Dotacja na ten cel została przyznana z Komendy Wojewódzkiej.

## GRUDZIEŃ

- 8 grudnia przedstawiciele kl. VI i VII uczestniczyli w turnieju Ekologicznym „Żyjmy z przyrodą w zgodzie”. Tym co nie brakowało odwagi zostali nagrodzeni. Organizatorem i fundatorem nagród był GOUK.
- 16 grudnia w rodzinnej, serdecznej atmosferze w gronie byłych pracowników i członków zespołów działających na przestrzeni lat przy Domu Kultury obchodzono 30-lecie istnienia placówki. Nie zabrakło też życzeń od władz gminy i instytucji współpracujących z Domem Kultury, od osób prywatnych.
- 21 grudnia w Domu Kultury na wieczery wigilijnej spotkały się osoby samotne, emeryci, renciści, kombataneci.
- 22 grudnia dla dzieci z rodzin najuboższych Mikołaj zaproszony przez Ośrodek Pomo-

## Murator radzi

# ABC PODATNIKA

## Remont, modernizacja i przebudowa mieszkania.

Już niebawem kolejny raz będziemy się rozliczać z fiskusem. Jeżeli w 1995 roku ponieśliśmy wydatki na remont lub modernizację swojego mieszkania albo przystosowanie pomieszczeń użytkowych na cele mieszkalne, to część tych wydatków możemy odliczyć od dochodu.

*Przystosowanie pomieszczeń użytkowych na cele mieszkalne lub wykończenie nowo wybudowanego mieszkania.*

W 1995 roku podatnicy mogą odliczyć od dochodu kwotę 51,100 zł, jeśli wydatkowali ją na:

- \*przebudowę strychu lub suszarni na cele mieszkalne,
- \*przystosowanie innego pomieszczenia niemieszkalnego na cele mieszkaniowe,
- \*wykończenie lokalu mieszkalnego w nowo wybudowanym budynku mieszkalnym.

Od dochodu możemy odliczyć wydatki na przebudowę strychu, suszarni albo innego pomieszczenia na cele mieszkalne oraz nadbudowę i rozbudowę budynku obejmujące pełen zakres robót, tak jak przy budowie domu mieszkalnego. Odliczeniu podlegają zatem koszty wykonania:

- \*dokumentacji technicznej (ekspertyzy, projektu technicznego, w tym uzyskanie pozwolenia i decyzji);
- \*robót ziemnych i fundamentowych (wykopów obiektowych wraz z wywozem i przywozem urobku, konstrukcji fundamentów i ścian fundamentowych);
- \*robót konstrukcyjnych (ścian zewnętrznych nośnych, działowych, stropów, przewodów wentylacyjnych i spalinowych, dachu z pokryciem);
- \*robót wykończeniowych (tynków, gładzi, szpachli ścian i sufitów, podłoga i posadzek, stolarki i ślusarki, robót malarskich i wykładzino-

wych);

\*izolacji (termicznych, przeciwwodnych i wilgociowych oraz dźwiękochłonnych);

\*robót zewnętrznych (elewacji, obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, gzymsów, daszków i balkonów oraz krat i obudowy loggi i balkonów);

\*instalacji zewnętrznych i przyłączy (sanitarnych, wodno-kanalizacyjnych, c.o., gazowych, elektrycznych, telefonicznych podtynkowych i systemów grzewczych).

Jeżeli od spółdzielni lub gminy bądź innego wykonawcy kupiliśmy lokal nie wykończony, możemy odliczyć wydatki na wykończenie tego lokalu poniesione w okresie od 1 stycznia 1995 roku aż do dnia zasiedlenia.

Wszystkie wydatki muszą być udokumentowane rachunkami uproszczonymi, wystawionymi przez płatnika podatku VAT.

## Remont i modernizacja

Wydatki na remont i modernizację lokalu lub budynku mieszkalnego możemy odliczyć od dochodu, jeżeli lokal ten zajmujemy na podstawie tytułu prawnego. Tytułem prawnym może być:

- \*akt własności,
- \*decyzja administracyjna,
- \*umowa najmu lub dzierżawy,
- \*dowód stwierdzający nabycie w drodze kupna, spadku lub darowizny,
- \*umowa użyczenia.

Kwota odliczeń na remont i modernizację w 1995 roku nie może być mniejsza od 248 zł i nie większa od 1.860 zł.

Wydatki muszą być udokumentowane rachunkami uproszczonymi, wystawionymi przez płatnika VAT. Jeżeli przekraczają one roczny dochód podatnika, to mogą być odliczane od dochodu w następnych latach - aż do całkowitego odli-

Dokończenie na str. 6

# INFORMACJA

## O sposobie, terminie i miejscu zgłaszania kandydatów do składów obwodowych komisji do spraw referendum zarządzanego na dzień 18 lutego 1996 roku.

Na podstawie uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 29 grudnia 1995 r. Zarząd Gminy w Różanie informuje mieszkańców Gminy Różan, że w dniach od 13 stycznia do 19 stycznia 1996 r. w godz. od 8<sup>00</sup> do 15<sup>00</sup> w Urzędzie Gminy pokój nr. 36 II piętro wystawiona będzie urna opatrzona napisem

**„KANDYDACI DO OBWODOWYCH KOMISJI DO SPRAW REFERENDUM”,**  
do której należy wrzucać zgłoszenia.

Druki zgłoszeń wydaje, oraz informacji w przedmiotowej sprawie udziela Pani Danuta Hołozubiec - insp.d/s obsługi Rady, Zarządu oraz d/s informacji (pokój nr.36).

Składy obwodowych komisji wyłonione będą w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez Zarząd Gminy spośród zgłoszonych kandydatów.

O terminie losowania Zarząd Gminy powiadomi mieszkańców odrębną informacją.

Przewodniczący Zarządu Gminy  
mgr inż. Jan Pilcicki  
Różan, 1996-01-08

# HOROSKOP 1996

## BARAN

Nie daj się zwariować, nie pozwól sobą manipulować - działaj rozważanie, spokojnie, bez pośpiechu a będą efekty. Lawirowanie zaś przyniesie ci tylko niepokój i wywoła rozterki u innych. Ludzie, na których liczysz, nie będą mieli zbyt wiele czasu na zajmowanie się twoją osobą, ale nie popadaj w panikę; zrobisz wszystko żeby to zmienić - i zmienisz. Dbaj o pogodę ducha, nie daj odebrać sobie inicjatywy, bo to jest twój atut, przygotuj się na duży zamęt w uczuciach. Nowe, korzystne znajomości, wielce obiecujące przyjaźnie. Wielki sukces w grze giełdowej, korzystny związek małżeński z osobą spod znaku Lwa. szczęśliwe liczby to; 6, 37, 41.

## BYK

Ten rok przyniesie wiele szczęścia i powodzenia, nawet wówczas gdy w sierpniu będziesz musiał przeżyć rozstanie z bliską ci osobą. Szczególnie w sprawach finansowych szykuje się wiele okazji do kokosowych zysków, a zdobyte pieniądze warto zainwestować w totka albo w loterię. Jeśli jesteś sam i marzysz o założeniu rodziny to lipiec będzie ci najbardziej sprzyjający w tym względzie. Możliwości masz duże, efekty będą zależały przede wszystkim od spokojnego, zaplanowanego działania. Czwartek i piątek będą dobrymi dniami do wszelkich spotkań, a twoje szczęśliwe liczby to: 17, 21, 43.

## BLIŹNIĘTA

Nie licz na innych, teraz nie będą ci potrzebni. Twoja wrażliwość uczuciowa może być poddana ostrej próbie. Nie ufaj jednak zbyt swoimi możliwościami. Nadchodzi czas wielkich zmian, potrzeba ci odwagi. W sierpniu czeka cię podział wspólnego majątku, nie daj sobie zabrać zbyt wiele. Będziesz trochę zły, nerwy puszczą, ale grunt to mieć głowę na karku, to tylko przejściowe kłopoty. W pracy wiele spraw będzie toczyło się powoli, ale wszystkie załatwisz po twojej myśli. W marcu trochę ożywienia w twoje życie wnieśnie osoba, która przyjedzie z zagranicy. Uważaj na drogi, te bowiem mogą okazać się zbyt śliskie. Wielka miłość zapuka w wrześniu-wieczór, a liczby dla ciebie to: 9, 16, 19.

## RAK

Zbyt łatwo ulegasz stresom, zbyt przejmujesz się tym, co powie o tobie otoczenie. Myśl o sobie, mniej o innych, daj im szansę mówienia. Możesz jednak mieć kłopoty z dogadaniem się z kimś bliskim, nie lekceważ tego. W pracy uważaj, aby twoi współpracownicy nie wykorzystywali zbyt twojej subtelnej natury i nie przerzucali większości obowiązków na ciebie. Kłopoty w sprawach sercowych pojawiają się w lutym, ale maj nie pozostawi po nich żadnego śladu. Zyskasz nowe doświadczenia, które mogą okazać się dla ciebie ważne. Dotyczyć to będzie pracy, bowiem tu możesz spodziewać się wielu zmian. Niewykluczo-

wygranej, jeśli będziesz bazował na swoich liczbach: 4, 8, 10.

## LEW

Rok ten jest dla ciebie niczym fundament, na którym powstanie nowa konstrukcja, czyli nowy etap życia. Rok bardzo korzystny, jeśli chodzi o sprawy sercowe, nawet z możliwością stanięcia na ślubnym kobiercu. Patrz co wybierasz, bo możesz trafić na „zgniłą ulegawkę”. Musisz w tym roku wyjątkowo uważać, bo jeden fałszywie postawiony krok może być przyczyną licznych kłopotów: finansowych, zawodowych, zdrowotnych. Strzeż się też plotek i intryg, których siecią będą chcieli cię otoczyć nawet najbliżsi. Ale ty sam do tego sprowokujesz swoim postępowaniem. Spokój, cierpliwość, które zachowasz pozwolą ci na doprowadzenie wszystkiego zgodnie z planem, a finałem będzie wielka wygrana, jeśli postawisz na liczby: 2, 7, 13.

## PANNA

Na ogół twoje sprawy ułożą się w tym roku pomyślnie. Urlop zaplanowany w marcu nie będzie mógł być zrealizowany, a to za przyczyną rozstania się z dotychczasowym partnerem. Nie przejmuj się tym, bowiem już we wrześniu uwijesz sobie gniazdko z niebieskookim tarzanem. Ale musisz wówczas zdystansować się od życia towarzyskiego, bo mogą być kłopoty. W pracy awans związany z podwyżką, którą wydatkujesz na szampańską zabawę sylwestrową. Korzystaj z niej umiarkowanie, bo mogą być kłopoty ze zdrowiem. W grach hazardowych postaw na liczby: 8, 11, 32.

## WAGA

Rok intensywnej pracy szarpiącej nerwy i niosącej stresy. Ale za to jakie sukcesy. Urlop w lipcu pozwoli ci zregenerować twoje siły, a będzie ci ich potrzeba do walki z osobą spod znaku Byka. W sprawach rodzinnych wreszcie harmonia i spokój. Nie wykluczona wspólna podróż zagraniczna. Będzie kosztowała dużo, ale przyptływ gotówki w pierwszym półroczu też niemały. W drugiej połowie roku może być nadszarpnięte twoje zdrowie, udaj się o poradę do lekarza po „diety cud” albo ćwicz aerobic. Jedno i drugie nie zaszkodzi, chociaż może okazać się, że i nie pomoże. Jednak możesz być pewna swoich szczęśliwych liczb: 7, 15, 41.

## SKORPION

Zachowaj umiar nie tyle w jedzeniu co w pić, bo możesz utonąć. Pomocną dłoń wyciągnie do ciebie bliźniak i to z taką skutecznością, że będziesz opierał się na niej do końca życia. Kroku tego nie będziesz żałował. Zapewni ci życie w luksusie, a duża gotówka, którą będziesz obracał, pozwoli ci na uczynienie „skoku w bok”, nawet za „siódmą granicę”. Jeśli jednak coś ci się nie powiedzie, nie rób z tego dramatu. Zaszyj się gdzieś w ustroniu leśnym i staraj się przeczekać zaległą

ty, które spożytkujesz na intensywnej grze w totka. Sukces wygranej murowany - pamiętaj tylko skreślić liczby: 10, 21, 35.

## STRZELEC

Jeśli masz wprawne oko i dobrą strzelbę, to upolujesz niezłą sarnę. Co prawda przysporzy ci to trochę kłopotu, bo większość czasu będziesz musiał spędzać w domu na przygotowywaniu zupki niemowlęciu. Nie przejmuj się, czas szybko mija, dziecko podrośnie i wspólnie rozpoczniecie łowy. Bacz, abyś nie wpaść ponownie w sidła, bo mogą znowu okazać się zgubne. Jeśli zachowasz rozwagę to unikniesz kłopotów, nawet finansowych. Finanse w tym roku są szczególnie ważne dla ciebie, do zbudowania wielkiego imperium, które nie runie, jeśli będziesz operował stale liczbami: 5, 18, 34.

## KOZIOROŻEC

Nie powinieneś narzekać w tym roku na stagnację i nudę. Poznane osoby w karnawale przysporzą ci nie lada uciech. Jednak musisz uważać na każdy swój krok, możesz doprowadzić do niepotrzebnych konfliktów. Wyroki sądowe nie są łaskawe. Szkoda byłoby stracić parę latek swobody. Wszystko co osiągniesz będziesz zawdzięczał innym. Zadbaj więc o suto zastawiony stół w ostatnią sobotę karnawału. Pomoże ci w tym wygrana na loterii jeśli zapamiętasz przypisane ci liczby: 3, 7, 19.

## WODNIK

Rok przyniesie osiągnięcia w sprawach zawodowych i sercowych. Uważaj na brunetki. Mogą przysporzyć wielu kłopotów, które pociągną odpływ gotówki z twojego konta. Pieniądz jest jednak rzeczą nabytą i już w sierpniu będziesz tak bogaty jak szejk perski, co nie musi spowodować od razu budowy haremu. Wystarczy ci marne M-4, w nim też znajdzie się miejsce dla niejednej ptaszyny. Pamiętaj cały czas o swoim zdrowiu, bo może być nadszarpnięte przez zimne noce i chłodne poranki, w czasie których słuchać będziesz głosu ptaszyn. Twoje liczby roku to: 11, 28, 48.

## RYBY

Zapowiada się trudny rok dla niejednej rybki. Skąpe opady deszczu mogą spowodować spadek wód. Trzeba wcześniej rozejrzeć się za kątem rantunkowym. Może okazać się nim podróż przez bezmierne wody oceanu, kryjące niejednego wieloryba. Złowiony przyniesie ci dostatnie życie, którego pozazdrości ci niejedna przyjaciółka. Uważaj więc na swoje otoczenie, a może zmienisz swoje miejsce pobytu. Z urządzeniem się gdzieś wysoko w górach pomoże ci toto-lotek i gry giełdowe oraz twoje liczby: 9, 24, 27.

# Co, gdzie, kiedy, W minionym roku

cy Społecznej rozdawał paczki.

- 31 grudnia w szampańskich nastrojach bawiono się na balach sylwestrowych w Ośrodku Warszawskiej Fabryki Pomp oraz Zajeździe Ryckim. Większość jednak mieszkańców Różana wieczór ten spędziła w domach w gronie najbliższych i przyjaciół. O północy zaś niebo nad naszym grodem rozświetliły setki ogni sztucznych zwiastując przybycie Nowego Roku 1996.

opr. jk

## W kilku zdaniach, jednym tchem

- \* Tegoroczna zima nie oszczędzi nam ani mrozu ani śniegu. Mimo apelu władz gminnych o odśnieżaniu i posypywaniu piaskiem chodników przez właścicieli posesji, niektóre ulice były nie do przebycia a rekord pod względem ilości lodu na jezdni bije ulica Rolna.
- \* Drugi dzień Nowego Roku sprawił niespodziankę wielu mieszkańcom osiedla spółdzielczego i nie tylko. Zabrakło wody w kranach. Dobrze, że chociaż śniegu było pod dostatkiem, można więc było przetrzeć zaspane oczy.
- \* Po powrocie z ferii świątecznych dzieci i młodzież szkolna obejrzała w Domu Kultury „Małego Księcia”. Wstęp co prawda dość drogi - 4zł, ale nie było to przeszkodą do obejrzenia przedstawienia.
- \* Już od kilku lat obowiązuje każdego pracującego emeryta, renciście, osobę pobierającą tzw. „kuronówkę” prawo rozliczania się z płaconego podatku bądź to przez zakład, bądź samemu. W tym roku z „pitów” rozliczamy się w Urzędzie Skarbowym do 30 kwietnia.
- \* Nie wiadomo komu zawadzała gablota informacyjna usytuowana na rogu ul. Warszawskiej i Pl. Obrońców Różana. Fakt jest faktem. Była komuś „zawalidrogą” więc postanowił ją zniszczyć. Co prawda solidne ustawienie nie pozwoliło na jej usunięcie więc wybito szyby.
- \* W roku minionym w Urzędzie Stanu Cywilnego w Różaniu odnotowano 58 urodzin i 47 zgonów. Na ślubnym kobiercu stanęło 51 par.
- \* W dniu 14 stycznia w Domu Kultury o godz. 15<sup>00</sup> i 17<sup>00</sup> można było obejrzeć jasełka przygotowane przez siostry Kornelię i Miriam z pięćdziesięcioosobową grupą młodzieży.

j.k

Murator radzi

## ABC PODATNIKA

Dokończenie ze str. 4

czenia w granicach określonych przez ustawę.

Małżeństwem przysługuje tylko jeden limit odliczeń.

Nie ma zatem znaczenia, na którego z małżonków są wystawione rachunki dokumentujące poniesione wydatki. Jeśli małżonkowie sporządzają wspólne zeznanie podatkowe, to wydatki na cele mieszkaniowe odliczają od swojego łącznego dochodu. Jeżeli składają odrębne zeznania podatkowe, wydatki te odlicza się zgodnie z wnioskami złożonymi w zeznaniu rocznym: albo od dochodu każdego z małżonków w proporcji ustalonej przez zainteresowanych, albo w całości od dochodu tylko jednego z małżonków.

Za remont budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego uważa się roboty budowlane przeprowadzone w istniejącym domu lub mieszkaniu (wymiana, naprawa, uzupełnienie, zmiana, przebudowa) wraz z wymianą dotychczas użytkowanych, zużytych składników wyposażenia technicznego budynku (instalacji wodnej, kanalizacji, centralnego ogrzewania, ciepłej wody, gazu przewodowego) lub tylko określonych elementów tych instalacji.

Za modernizację uważa się trwałe ulepszenie (unowocześnienie) istniejącego budynku lub lokalu mieszkalnego w celu przywrócenia lub poprawienia ich stanu pod względem użytkowym i technicznym. Prace remontowe bądź modernizacyjne dotyczą wszystkich stałych (na trwałe związanych z budynkiem lub mieszkaniem) elementów konstrukcyjnych, wykończeniowych, instalacyjnych oraz elementów wyposażenia.

Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa przygotowało wykaz robót remontowych, które uprawniają do skorzystania z ulgi podatkowej w 1995 roku. Wykaz ten obejmuje pozycje:

- \* konstrukcje ścian, słupów, stropów;
- \* ściany działowe, balkony, loggie;
- \* przewody wentylacyjne i spalinowe;
- \* tynki, gładzie, szpachle ścian i sufitów;
- \* wykładziny ścienne (glazura, boazeria, tapeta);

\* powłoki malarskie klejowe, emulsyjne i olejne ścian, sufitów, stolarki drzwiowej i okiennej, a także elementów metalowych (rur, grzejników);

\* podłoga i posadzki (gładzie, płytki i wykładziny z PCV, parkiet, lastryki, terakota, wykładzina dywanowa trwałe związane z podłożem, inne posadzki, np. kamienne);

\* stolarka drzwiowa i okienna łącznie ze szkleniem (w tym żaluzje trwałe zamontowane w oknach);

\* wyposażenie łazienki (wanna i umywalka z bateriami, miska klozetowa z urządzeniem sputkującym, osłony węzłów sanitarnych, grzejniki przepływowe gazowe i elektryczne oraz grzejniki pojemnościowe, bidet z baterią oraz brodzik z prysznicem);

\* instalacje sanitarne wodno-kanalizacyjne (rury, złączki, kolanka, zawory, podejścia, odpływy i rewizje);

\* instalacje c.o. i innych systemów grzewczych (grzejniki, gałazki, piony, zawory, termostaty, systemy ogrzewania elektrycznego, np. podłogowe, a także piece węglowe, piecyki gazowe i kominki);

\* instalację elektryczną (przewody z rurami instalacyjnymi, wypusty oświetleniowe, gniazda wtykowe, puszkę instalacyjne, przetworniki, instalacje sygnalizacji dźwiękowej, np. dzwonek dźwiękowy oraz instalacje tablic licznikowych);

\* pozostałe trwałe wbudowane instalacje podtynkowe (klimatyczno-wentylacyjne, anteny zbiorczej oraz telefoniczna, alarmowa i domofonowa);

\* pozostałe elementy wyposażenia (trwałe zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian, a także trwałe obudowy instalacji i grzejników);

\* elementy kowalsko-ślusarskie (zewnątrzne i wewnętrzne kraty okienne i drzwiowe stałe lub rozsuwane oraz żaluzje przeciwwłamaniowe).

Jeżeli remont był wykonywany poza lokalem mieszkalnym (lub w budynku jednorodzinnym), do wykazu robót dochodzą kolejne pozycje:

- \* schody zewnętrzne,
- \* konstrukcja dachu,
- \* elewacje z obróbkami blacharskimi,
- \* rynny dachowe i rury spustowe,
- \* pokrycie dachu,
- \* gzymsy i daszki,
- \* kominy wentylacyjne i spalinowe,
- \* izolacje (cieplne, przeciwwodne i przeciwwilgociowe z odgrzybianiem oraz dźwiękochłonne);

\* elementy klatki schodowej (biegi i spoczniki, wykładziny biegów i spoczników z nastopnicami, balustrady a także oświetlenie i dźwig osobowy);

\* instalacje (uziemia i odgromowa, hydroforni, węzła cieplnego z automatyką, kotłowni, przyłącza do sieci c.o. i c.w., przyłącza elektryczne, obejmujące odcinek od głowicy kablowej odejściowej w rozdzielni do tablicy złącznej, zbiorniki stalowe lub żelbetowe - szambo oraz przyłącza wodno-kanalizacyjne - w tym odcinki rur biegnące od zaworu na odejściu od rurociągu przesyłowego aż do kurka, zaworu głównego lub zasady przy budynku, wymiennika ciepła lub na hydroforze).

**Za wydatki na remont i modernizację nie można zatem uznać:**

\* zakupu mebli, dywanów, obrazów i innego wyposażenia mieszkania;

\* zakupu telefonu, telewizora lub anteny satelitarnej oraz opłaty za instalację i dostęp do sieci telefonicznej i sieci kablowej TV;

\* naprawy ogrodzenia domu mieszkalnego;

\* remontu i modernizacji pomieszczeń znajdujących się poza budynkiem mieszkalnym, na przykład wolno stojącego garażu, budynku gospodarczego czy też zabudowań na działce rekreacyjnej.

**Materiały przygotowane przez specjalistów miesięcznika „Murator”**

**al. Wyzwolenia 6/43, 00-570 Warszawa**

# CIEKAWOSTKI DROBNOSTKI

## Z życia wzięte.

Do pokoju urzędu gminy w pewnej miejscowości wchodzi petentka i zastaje urzędnika pracującego przy komputerze. - Proszę chwilę poczekać - mówi urzędnik. Zdenerwowana petentka wychodzi i udaje się do wójta z pretensją, że każe się jej czekać a w tym czasie urzędnik ogląda sobie telewizję.

## Myśli podsłuchane i telefonomyśli. (669-042)

\*Ja się nie wstydzę słuchać radia i czytam prasę nałogowo, tak że jestem na bieżąco. Za wszelką cenę rękami i nogami zapieram się żeby być apolitycznym i to mi się udaje. Dlatego mam takie wrażenie jakbym był wolnym człowiekiem.

\*Obligacje państwowe. Jest ulga i luka. Ministerstwo finansów dało tyły. Dziś kupimy jutro sprzedamy i mamy ulgę podatkową wygramy z państwem. I w ten sposób pokazemy sami siebie dlatego, że to państwo jest nasze.

\*Coraz częściej cywilizacja ma do czynienia z tym, że stosunkowo łatwo jest wymyśleć, skonstruować coś, jakiś nowy system, niż uczynić go rentownym przez jakiś system opłat. Jeszcze nie tak dawno wymyślono systemy zniekształcania obrazu telewizyjnego tzw. kodowania po to by za odkształcenie tego zniekształcenia płacić.

\*Kto nie potrafi pokochać zwierzęcia ten nie potrafi pokochać człowieka.

\*Ludzie pracownicy nie mogą się odzwyczaić od socjalistycznych nawyków. Ja to powiem na ucho i po cichu widzę to i w moim zakładzie. Trudno się pogodzić z tym, że jesteśmy już przedsiębiorstwem kapitalistycznym a nie luźną, swobodną grupą ludzi.

\*Im więcej w głąb cywilizacji coraz więcej rzeczy trzeba robić samemu. Za drogie są usługi rozlepiane na klatkach schodowych drukowane w gazetach. Kuszą łatwością ale odpychają wysokością ceny.

\*Wszystko i złe i dobre w końcu do nas dotrze z tego rozwiniętego kapitalizmu.

\*Dziwi mała ilość deklarujących korzystanie z ulg podatkowych na szkolenie siebie i podwyższanie kwalifikacji bądź na zakup pomocy jak np: komputera. Każdy pracujący na etacie ma prawo z tej ulgi skorzystać. Jak się okazuje ludzie myślą ulgę na szkolenie siebie z ulgą na szkolenie ucznia która przysługuje tym, którzy prowadzą działalność gospodarczą.

\*Na śmietniku resztki żywności stanowią 38%, szkło 11,5%, plastik 10%, papier 9,5%, to znaczy, że nam się przelewa.

\*Inflacja w tym roku wyniesie w Polsce, zdaniem banków zachodnich 19%, minister finansów mówi, że 17% i ani procenta więcej. Przyjmują zakłady!

\*Co się dzieje z elektrycznością w tym mieście (miał na myśli Różan) dlaczego nie informuje się o wyłączeniach prądu. W dniu 13 stycznia w domu miałem 180 volt, mam na to świadków. Jeśli ulegnie zniszczeniu lodówka czy inne urządzenie z powodu spadku napięcia to spotkam się z tymi panami z zakładu energetycznego w sądzie.

\*Jjak jeszcze żył M. i zmostkował fazy w Chełstach to do tej pory są zmostkowane.

pr. mądrala

# Śmietnik Śmietnikowi nierówny ciągnie dalszy.

W ostatnim numerze Świerszcza Różańskiego pisałem o konflikcie jaki powstał między mieszkańcami kamieniczek przy ul. Słowackiego a mieszkańcami bloku przy ul. Warszawskiej dotyczącym ogólnie rzecz biorąc śmietnika i śmieci. Wydawało mi się, że problem naświetliłem obiektywnie. Jednak jak się okazało nie do końca sprawiedliwie. Wiadomości jakimi dysponowałem okazały się niepełne. Być może pewnymi sformułowaniami użytymi w artykule pt. „Śmietnik śmietnikowi nierówny” uraziłem mieszkańców bloku przy ul. Warszawskiej, jednak nie było to moim zamiarem ani specjalnym zamysłem. Sprawa jest dość złożona i by problem przedstawić w całości zabrakło by miejsca w miesięczniku. Mieszkańcy bloku przy ul. Warszawskiej już od bardzo dawna domagają się rozwiązania problemu śmietnika. Sedno sprawy tkwi w tym, że z chwilą powstania w tym bloku wspólnoty mieszkańców nie zgadzają się oni płacić za wywóz nie swoich śmieci, bowiem śmietnik ten stał się również miejscem gdzie swoje nieczystości wyrzucali mieszkańcy ul. Słowackiego. Być do końca

obiektywnym należy powiedzieć, że z pewnymi wyjątkami tak się działo. Jak to jest, że dla szesnastu rodzin likwiduje się śmietnik i buduje „klitkę” 1,60 x 0,90 a innym na miejscu dawnego śmietnika pozwala się usytuować wielki kontener. Żeby było jasniej, to dla mieszkańców bloku przy ul. Warszawskiej nie wolno było postawić właściwego śmietnika na miejscu starego bo przeszkadzały przepisy: sanepid, odległość od ulicy, odległość od posesji P. Suskich, rosnące drzewko. W wypadku konteneru tych przeszkód nie było. Zgodnie z przepisami właściciel bloku Warszawska 3 (ZGKiM) ma obowiązek zapewnić odpowiedni śmietnik dla mieszkańców tego obiektu. Dla prywatnych posesji tego obowiązku nie ma. I nie trzeba się dziwić, że wspólnota mieszkańców bloku przy ul. Warszawskiej domaga się rozwiązania tej sprawy jak i innych od Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej jak i od Urzędu Miasta żądając tego co im się faktycznie zgodnie z prawem należy.

k.k

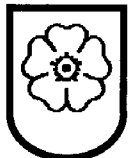
Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci  
**ŚP. Józefa Cachel**  
żonie i dzieciom składa  
Redakcja.

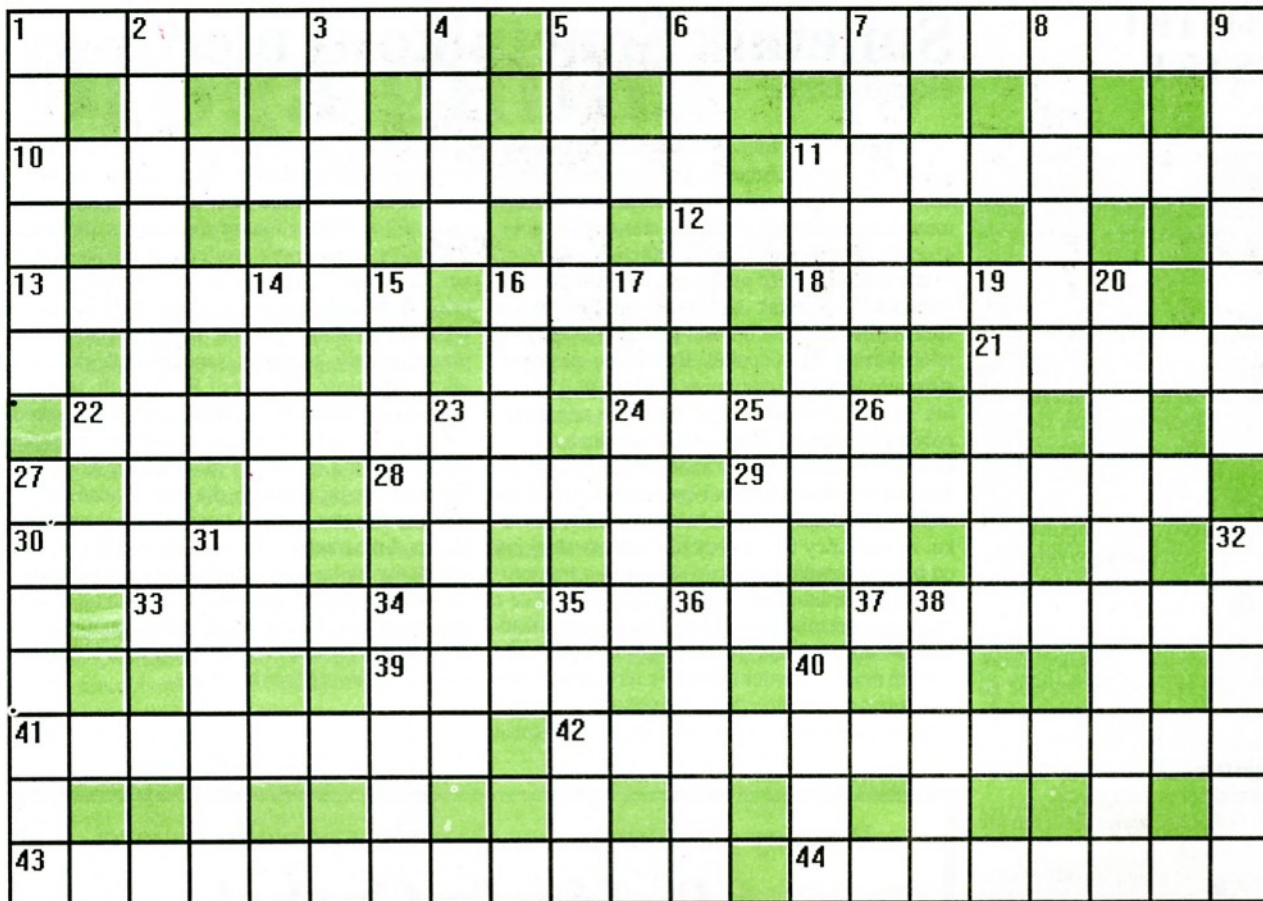
Firma handlowo-usługowa  
**„DOMLAS”**  
oferuje  
Pilarki spalinowe HUSQVARNA - ceny dealera, telewizory,  
art.gospodarstwa domowego  
**R A T Y B E Z Ż Y R A N T Ó W**  
Stanisław Goss 06-230 Różan ul. Poniatowskiego 19 tel.669118

Redakcja przeprasza  
W numerze 11/95 Świerszcza Różańskiego w rubryce „W kilku zdaniach jednym tchem” mylnie podaliśmy imię Pana Stanisława Żerańskiego kierownika ZGKiM w Różanie za co zainteresowanego Redakcja przeprasza

**ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKO**

Miesięcznik  
Redaguje zespół.  
Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 690-42.  
Biuro ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 690-02  
Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.  
Wydawca: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.  
Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B / 16, 06-200 Maków Maz., tel.172-563.





# Krzyżówka

**POZIOMO:** 1) część maszyny zmieniająca ruch obrotowy na posuwisty, 5) kojarzy się z weselem, 10) gnębiciel, 11) plastyczne tło filmu, 12) ważny u psa, 13) azjatyckie osiedle wiejskie, 16) pomieszczenie mieszkalne, 18) warkocz peruki męskiej noszonej w XVIIIw., 21) węglowodór nasycony, składnik benzyny, 22) nasycenie np: ochrą, 24) zamieszanie, dezorganizacja, 28) polski bokser, srebrny medalista olimpijski z Tokio i Meksyku, 29) „obrażony” wąż, 30) metropolita najludniejszego kraju, 33) najdłuższy łańcuch górski w Ameryce Płn., 35) ogon sukni, 37) za- bytkowa miejscowość w pobliżu Czorsztyna, 39) „powietrzny” zabieg leczniczy, 41) wódka z trawką, 42) rozluźnienie dyscypliny, 43) drzewo parkowe, 44) przygotowuje się praktycznie do zawodu prawniczego.

**PIONOWO:** 1) bywa rybną lub ziemiacz- na, 2) dodatkowy bilet na przejazd pociągiem, 3) niejedna na powiece, 4) Znos, 5) płynie przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie, 6) Śląz, 7) zarozumiałość, 8) owad z rodziny bąków, 9) litera grecka + zdradziecka broń - tkanina, 11)

podziemny obiekt fortyfikacyjny, 14) nać kartofli, 15) kojarzy się z braćmi Lumiere, 16) dzieło Multatuliego, 17) z niechęcią o dziecku, 19) znany angielski malarz-portrecista (1742-1821), 20) budynek przeznaczony do hodowli bażantów, pawi, drobiu ozdobnego, 23) dzieło przypisywane Homerowi, 25) zawody w starożytnej Grecji, 26) rozpiątość skrzydeł ptaka, 27) dobry skoczek wśród chrząszczy, 31) efekt dzielenia, 32) przed Bożym Narodzeniem, 34) oprzęd jedwabnika, 35) wiosenna lub jesienna atrakcja Poznania, 36) namiastka, 38) roślina wodna, 40) poprzedza siew.

Rozwiązanie krzyżówki - odgadnięte hasła należy nadesłać w terminie do 30 stycznia na adres Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy na-

kleić kupon konkursowy.

Rozwiązanie krzyżówki z nr.12/95

Poziomo: 1) pyskówka, 5) podobieństwo, 10) upoważnienie, 11) księstwo, 12) tłok, 13) rozplą- szczka, 18) pogład, 21) obraz, 22) gnojówka, 24) trias, 28) arsen, 29) głowizna, 30) córka, 33) ar- koza, 35) przylaszczka, 39) Azja, 40) geodezja, 41) trombokinaza, 42) ostateczność, 43) tuła- czka.

Pionowo: 1) pludry, 2) skorzonera, 3) ważka, 4) afisz, 5) poncz, 6) dieta, 7) Ińsko, 8) sosrąb, 9) opończa, 11) kopiał, 14) łajdak, 15) sowa, 16) czas, 17) kutner, 19) Lowitz, 20) dryndziarz, 23) kroaza, 25) igły, 26) soja, 27) ścięgno, 31) kred- ka, 32) sałata, 34) zając, 35) patio, 36) złość, 37) labet, 38) sokół.

opr. bb

Kupon  
Krzyżówka  
nr 1/96



Różan, ze zbiorów DK





# ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI

NR 2/96

MIESIĘCZNIK

Cena 50 gr

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwałą znoślił...”

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”  
*Kazimierz Wyka*

## Apel do moich Braci Złodziei !

W dniu 15 lutego w Środę Popielcową w godzinach popołudniowych szanowni bracia złodzieje weszli do mojego mieszkania we wsi ..... nr.1 gm.Różan.

patrz str.7

## CO Z FORTAMI ?

Nie mieszkam w Różanie, choć emocjonalnie jestem z tym miejscem związany. Uroczę miasteczko na wysokim brzegu Narwi....; kilka sklepów, obdrapane bloki przy ulicy Warszawskiej, pachnąca amoniakiem " poczekalnia " PKS, zajazd "Rycerski" (bardziej pasowałaby do niego nazwa " Zbójceki "). Atrakcją dla przyjezdnych mogą być piękne widoki o każdej porze roku z wysokiej skarpy na rzekę, kaszewickie lasy, starorzecze Narwi. Latem zaludnia się plaża, w ustronnych zakątkach " warszawiacy " buszują z wędkami. Nierzadko spotyka się grupę w siódłach, której członkowie kontakt z naturą z wysokości końskiego grzbietu uważają za pełniejszy. Prawdę "pisząc" spędzanie czasu w taki sposób można zorganizować sobie w wielu innych miejscach, które nie będą miały jednak tego, co czyni Różan oryginalniejszym i niepowtarzalnym - FORTÓW.

dokończenie na str.4

## ROZWÓD W SOŁECTWIE ?

Niedawno bo w poprzednim numerze Świerszcza pisałem o sprawach śmieci i konfliktach jakie z tego powodu powstały a dziś chciałbym przybliżyć inną sprawę która zatacza coraz większe kręgi i coraz większa grupa ludzi jest w nią zamieszana. Chciałbym jednak przedstawić fakty jakie udało mi się zebrać jak najbardziej obiektywnie. Nie jest moim zamiarem ani oczernianie kogoś ani pisanie w sposób stronniczy.

Sprawa podziału, oddzielenia czy jak kto woli wyodrębnienia wsi Paulinowo z sołectwa Dzbądz zaproponowana przez radnego E.Bełdyckiego to czas jeszcze poprzedniej rady miasta. Radny E.Bełdycki argumentując za wyodrębnieniem zdołał wtedy przekonać radnych by tak się stało.

Dokończenie na str.5

## Jak płacimy za mieszkanie ?

Od 12 listopada 1994 roku obowiązuje nowa ustawa o najmie lokali mieszkaniowych i dodatkach mieszkaniowych. wprowadziła ona ważne zmiany w sposobie ustalania wysokości czynszu za najem lokali. w ustawie tej wyróżniono dwie kategorie czynszu: czynsz wolny i regulowany.

patrz str.4

8 Marca

### MOTYL

*dotknęłam pana jak motyl egreta  
przepraszam  
to było niechcący  
pan jest jak irys smukły i gorący  
zapomniałam  
że jestem kobietą.*

*Tańczymy dalej  
wszystko to takie proste tak szczerze  
jak dąb jesteś szumiący wesoty  
a ja w zielonej sukni  
w naszym jniku z perel  
czymże jestem  
bukietem jemioty.*



M.Jasnorzewska-Pawlikowska

## W kilku zdaniach, jednym tchem

Zarządzanie budynkiem w którym znajduje się kilka lub kilkanaście lokali stwarza wiele problemów. Od początku roku obowiązująca ustawa o własności lokali w szczególności sposób zmieniała pozycję prawną osób, które wykupiły mieszkania od gminy lub w inny sposób stały się ich właścicielami. Ustawa mówi, że właściciele mogą, sami określić sposób zarządu nieruchomością wspólną oczywiście podpisując w tym celu stosowną umowę przy wykupywaniu lokalu od gminy czy w umowie zawartej później w formie aktu notarialnego. Mogą również powierzyć zarząd osobie fizycznej lub prawnej. Jeżeli jednak sposobu sprawowania zarządu nie określono umownie to wówczas sposób zarządu zależy od liczby lokali w budynku. Jeśli lokali jest nie więcej niż 10 to do zarządu nieruchomością wspólną stosuje się odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego i postępowania cywilnego o współwłasności. Gdy liczba lokali jest większa niż 10 to ustawa o współwłasności sama określa zasady sprawowania zarządu. Różnica jest taka, że zgodnie z kodeksem cywilnym do wykonywania czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli a zgodnie z ustawą o własności lokali wymagana jest tylko większość głosów właścicieli mieszkań, wyrażonej według wielkości udziałów. Jeśli większość udziałów jest w posiadaniu gminy, a tak jest najczęściej, to może ona wykonywać czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu np: - wytoczyć proces sądowy o nakazanie sprzedaży lokalu należącego do nierzetelnego właściciela, - wybrać osoby do prowadzenia zarządu, - ustalić wynagrodzenie zarządu, - ustalić wysokość opłat dla właścicieli na pokrycie kosztów zarządu, udzielić zgody na przebudowę czy rozbudowę nieruchomości wspólnej. Zarząd samodzielnie może w tym przypadku jedynie np: kupować miotły, środki czystości itp. W innym przypadku musi uzyskać zgodę właścicieli. Poza tym osoby sprawujące zarząd nad nieruchomością wspólną na podstawie ustawy o własności lokali muszą dokonywać rozliczeń poprzez rachunek bankowy to znaczy, że za w/w miotły muszą płacić czekiem a nie gotówką. Wszystkie wymienione tu kategorie ustawy można ominąć jeśli umowę o sposobie zarządzania podpiszą wszyscy właściciele mieszkań.

**REFERENDUM.** Uprawnionych do głosowania w gminie było 2006 osób. Głosowano następująco:

" Czy jesteś za powszechnym uwłaszczeniem obywateli " - głosów nieważnych oddało 15 głosujących, głosów na "TAK" udzieliło 624 głosujących, głosów na "NIE" udzieliło 33 głosujących.

" Czy jesteś za tym, aby zwiększyć wartość świadectw udziałowych NFI przez objęcie tym programem dalszych przedsiębiorstw ? " - głosów nieważnych oddało 44 obywateli, głosów na "TAK" udzieliło 143 głosujących, głosów na "NIE" udzieliło 485 głosujących.

" Czy jesteś za uwzględnieniem w progra-

- głosów nieważnych oddało 28 głosujących, odpowiedzi na "TAK" oddało 592 głosujących, odpowiedzi na "NIE" oddało 52 głosujących.

" Czy jesteś za tym, aby zobowiązania wobec emerytów i rencistów oraz pracowników sfery budżetowej, wynikające z orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, były zaspokojone z prywatyzowanego majątku państwowego ? " - głosów nieważnych oddało 23 głosujących, odpowiedzi na "TAK" udzieliło 612 głosujących, odpowiedzi na "NIE" udzieliło 37 głosujących.

" Czy jesteś za tym, aby część sprywatyzowanego majątku państwowego zasilił powszechne fundusze emerytalne ? " - głosów nieważnych oddało 20, odpowiedzi na "TAK" udzieliło 622 głosujących, odpowiedzi na "NIE" udzieliło 30 głosujących.

**-Radni na sesji w dniu 15 lutego br.** obniżyli podatek rolny dla rolników ustalając go na wysokości roku poprzedniego, gdzie również był obniżony. Podwyższyli za to podatek od nieruchomości z którego rolnicy są zwolnieni. Idąc dalej tym tropem można szybko udowodnić, że z tytułu różnych obniżek podatkowych do kasy miasta i gminy wpływa nie dużo mniej pieniędzy. W porównaniu do projektu budżetu przedstawionego przez zarząd miasta na rok 1996 będzie to mniej o około 1 mld.90 mln starych złotych. Ciekawe czego będą domagać się teraz ci radni, którzy głosowali za cięciami podatkowymi może nowej drogi, asfaltu, wodociągów, świetlic wiejskich, telefonów; tylko nie wiadomo "za co" te inwestycje zarząd gminy ma realizować. Zajmującym jest temat co można by za np: roczny podatek rolny w sołectwach wybudować ?.

**- Szkoła podstawowa w Dźbędzu** dysponuje 4 izbami lekcyjnymi, pokojem nauczycielskim, korytarzem (prawdopodobnie jest on również salą gimnastyczną) i kotłownią. Uczęszcza do niej 60 ucz-

niów. Zatrudnionych jest tam 9 nauczycieli. Szkoła posiada jeden czarno - biały telewizor i zdezelowane ławki i stoliki. By dotrzeć do szkoły trzeba "pokonywać" drogę. I nie było by w tym nic dziwnego gdyby nie to, że jest to droga "niepokonana" od bardzo dawna. Opiera się wszystkim i tamtejszej społeczności i władzom gminy; nie da się wyremontować !.

dokończenie na str.3

## WPAŃKO I WYPADKO

25 stycznia 1996 roku w Głazewach-Cholewach mieszkańcowi tej miejscowości G. W. skradziono rower. Ustalono złodzieja jednak rowerowi nie odzyskano.

§

3 lutego 1996 roku mieszkaniec Różana A.N. popełnił samobójstwo strzelając sobie w skroń z przerobionej broni sportowej.

§

14.02.1996r. smochód marki Ford z powodu ślizkiej jezdni wjechał do przydrożnego rowu. Zdarzenie miało miejsce na ul. Warszawskiej. Nikt nie odniósł obrażeń.

§

17.02.1996r. ciężarowy MAZ kierowany przez obywatela Litwy stoczył się do rowu na ul. Poniatowskiego. Obyło się bez ofiar.

§

17.02.1996r. na ul. Kościuszki samochód ciężarowy marki Volvo z powodu niezachowania ostrożnej jazdy na oblodzonej jezdni uderzył w naczepę stojącą na poboczu. Nie było ofiar.

Na podstawie inf. z K.P. w Różanie opr. K. Kruszewski



W ciężarówce na ul. Kościuszki w dniu 17.02.1996r.

# WIADOMOŚCI GMINNE

UCHWAŁA Nr XVI/72/96 Rady Miejskiej w Róźnie z dnia 15 lutego 1996 roku w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta na IV kwartał 1995 roku przyjmowanej jako podstawa do obniżenia podatku rolnego na obszarze Gminy Różan za I półrocze 1996 roku.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 8 i art 40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.Nr 16, poz.95 z późn. zm.) oraz na podstawie art.6 ust.3 ustawy z dnia 15 października 1984 r. o podatku rolnym (t.j. Dz.U.Nr 94 z 1993 r. poz. 431 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§1. Średnią cenę skupu żyta w IV kwartale 1995 r. określona w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 stycznia 1996 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta w IV kwartale 1995 r. (Monitor Polski Nr 3, poz. 37) - obniża się z kwoty 23,86 zł za 1q do kwoty 20,00 zł za 1q.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Różan.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, a także przez ogłoszenie w "Świerszcu Różańskim".

Przewodniczący Rady Miejskiej  
mgr Andrzej Komsta

## W KILKU ZDANIACH JEDNYM TCHEM

dokończenie ze str.2

W dniu 28. stycznia tego roku w Zakładzie Spodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Róźnie miało miejsce spotkanie pracowników z mistrzem miasta. O spotkanie prosili pracownicy w związku z ich zdaniem niepewnym losem i złą sytuacją finansową zakładu. Zadłużenie zakładu pod koniec roku 1995 wynosiło prawie 700 n. starych złotych i spowodowało odwołanie równika z zajmowanego stanowiska. Nowemu równikowi który został wybrany w drodze konkursu w dniu 24 października 1995 roku udało się zmniejszyć zadłużenie zakładu do około 250 n.zł. głównie poprzez wyegzekwowanie należności od dłużników. Zakład nie ma obecnie żadnych środków na rozwój działalności gospodarczej. Dyskusyjna jest też zdaniem pracowników nowa dotacja dla zakładu z budżetu gminy w ocie 70 tys.zł. do działalności deficytowej tj. dy i ścieków, która jest na poziomie roku ubiegłego nie uwzględniająca inflacji i wzrostu kosztów. Przyczynę długów w zakładzie pracownicy atują w niewywiązywaniu się z płatności instalatora jakim była gmina przy budowie kolektora i tarowego przez ZGKiM. Stan taki trwał prawie 1 roku. Zakład poniósł w tym czasie spore koszty materiałowe. Za opóźnienia w płatności gminy czyli inwestor nie zapłaciła ZGKiM żadnych setek. Poza tym gmina inwestowała w nowe dociągi i kolektory nie troszcząc się zbytnio co dalej z nimi będzie działało. Po budowie nic nie stało formalnie ZGKiM przekazane jako użytkownikowi a wodę trzeba było puścić natychmiast. Próby nie podawania wody na rurociąg kończyły się interwencjami mieszkańców. Umowy z rzesztyimi odbiorcami wody podpisywane były przez ZGKiM po uruchomieniu wodociągu i są tak konstruowane, że nie pozwalają na podział kosztów awarii w sytuacjach konfliktowych. Przy dowie kolektora czy asfaltowaniu wykonawcy ywali znaczne ilości wody nie ponosząc wydatków. Pracownicy poruszyli też sprawę "trzynajci", której wypłata jest w chwili obecnej problematyczna. Takie w wielkim skrócie problemy przedstawił pracownicy. Są to jednak sprawy za-  
... które trzeba rozwiązywać na bieżąco i uż

dziś. Obecnie nie ma możliwości by w przeciągu kilku miesięcy w okresie właściwie nieprodukcyjnym dla zakładu mógł on wypracować jakieś większe środki. Błędów w kierowaniu zakładem nie da się naprawić w przeciągu kilku miesięcy. Przez lata zakład pozbywał się dochodów w sposób zupełnie niekontrolowany. Pozbyto się pieniędzy np: z zarządzaniem targowicą, gdzie wstępnie ZGKiM wykonał odpowiednie inwestycje, poniósł koszty, ale nie potrafił potem właściwie nią gospodarować. Nikt z dyrekcji zakładu nie interesował się wodą wykorzystywaną do zagęszczania gruntu przy budowie wodociągów czy kolektorów, poniesiono wydatki za które nikt nie zapłacił. Spraw tego typu jest wiele. Radni, burmistrz, mieszkańcy miasta nie będą za ZGKiM kontrolować kto i gdzie pobiera wodę i na jakich zasadach jest rozliczany. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Róźnie jest zakładem samodzielnym tzn. prowadzi działalność na własny rachunek i musi na siebie zarobić. Gmina w chwili obecnej dotuje zakład ale tylko do działalności deficytowych wynikłych z powodu strat wody i ścieków. Nie znaczy to oczywiście, że zakład nie wykonuje na rzecz gminy innych prac jak sprzątanie miasta, odśnieżanie, wywóz nieczystości itp. Za usługi te płacone jest spoza dotacji przeznaczonej dla zakładu. Kierownik nie ukrywa rozgoryczenia, "chciałbym by rada i radni wiedzieli, że ZGKiM nie ma zamiaru być zakładem biednym, że chcemy wychodzić z tego bałaganu, ale na to potrzeba czasu. Można to przyspieszyć, ale potrzebne są na to pieniądze. Jeśli nie, to poprawa sytuacji finansowej będzie bardzo długa". Kierownik czyni starania o pozyskanie dodatkowych środków finansowych w gminie. Radni jednak nie są skory do dofinansowania zakładu, woleliby ujrzyć najpierw efekty. Przydało by się chyba jakieś spektakularne posunięcie kierownika by uzyskać przychyłność rady i dodatkowe pieniądze na rozruszanie zakładu.

## Rondo czy sygnalizacja świetlna ?

Już w okresie wczesnego średniowiecza Różan był prężną osadą handlową. Tu bowiem krzyżowały się szlaki handlowe z południa na północ i z zachodu na wschód. W XVI wieku przez Różan i ziemię różańską przechodziły 3 ważne trakty handlowe: Warszawa - Królewiec, Warszawa - Grodno, Toruń - Grodno. Również i dziś w Róźnie krzyżują się dwie ważne drogi krajowe: T-60 Bydgoszcz-Ciechanów-Ostrów-Siemiatycze, T-61 Warszawa-Suwałki. Na drogach tych występuje dość duży ruch pojazdów, z udziałem znacznej liczby samochodów zagranicznych, szczególnie ciężarowych "tirów". Kierowcy często zmęczeni, niewyspani, nie zachowują należytej ostrożności, przekraczają dość często dozwoloną prędkość, nie zważając na innych użytkowników dróg. Wymienione drogi przebiegają przez centrum miasta. W bezpośrednim z nimi sąsiedztwie znajdują się szkoły, przystanki autobusowe, osiedle spółdzielni mieszkaniowej. Tu też panuje znacznie większy ruch pieszy, zarówno młodzieży szkolnej jak i dorosłej ludności, niż w pozostałej części miasta. Skrzyżowanie ulicy Warszawskiej, Poniatowskiego, Ostrowskiej jest miejscem częstych kolizji i wypadków drogowych w których uczestniczą zarówno piesi, doznając licznych obrażeń ciała, jak i pojazdy, ulegające nieraz poważnemu zniszczeniu. W obrębie tegoż skrzyżowania odnotowano również wypadki, w których ludzie ponieśli śmierć. Wielu mieszkańców Różana pamięta do dziś groźną w skutkach kolizję dwóch samochodów ciężarowych, jaka miała miejsce na początku lat siedemdziesiątych, w wyniku której śmierć w płomieniach poniósł jeden z kierowców, zaś drugi uległ poparzeniu. W ostatnich latach natężenie ruchu kołowego na drogach T-60 i T-61 wzrosło kilkakrotnie. Duży wpływ mają na to przejeżdżający tymi drogami tranzytem kierowcy z Estonii, Litwy, Łotwy, Białorusini, Ukrainy czy Rosji. Oni też są sprawcami w znacznej części wypadków, kolizji i wykroczeń przeciwko przepisom ruchu drogowego. Niektóre z wypadków drogowych mogły mieć katastrofalny wpływ na życie mieszkańców Różana. Jednym z nich był odnotowany w dniu 12 maja 1995 roku wypadek drogowy, w którym uczestniczyły dwa pojazdy samochodowe, w tym jeden z nich przystosowany był do przewożenia toksycznych środków chemicznych. Sprawcą kolizji był Estończyk, kierujący samochodem ciężarowym, który nie zatrzymał się przed znakiem "STOP" z uwagi na zmęczenie spowodowane wielogodziną jazdą z Niemiec i uderzył w prawidłowo jadącą cysternę, która na szczęście była pusta. Kierowcy często tłumaczą się, że brak odpowiedniej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ma wpływ na nie zachowanie przez nich należytej ostrożności, czego efektem są częste wypadki i kolizje. Sprawa poprawy bezpieczeństwa na skrzyżowaniu była przedmiotem dyskusji na Zarządzie Gminy. Członkowie Zarządu są przekonani o celo-

Dokończenie na str.5

## Co z fortami ?

Chociaż ostatnia wojna obeszła się z miasteczkiem bezwzględnie zostawiając gruz i zgliszcza, forty nie ucierpiały. Zdecydowane uderzenie Armii Radzieckiej sprawiło, że Rosjanie zajęli przyczółek Różański już w 1944 roku. Niemcy nie mieli dużo czasu by zorganizować odwrot; gdyby było inaczej przed opuszczeniem fortów wysadziliby w powietrze przynajmniej ważniejsze obiekty (jak czynili to w innych fortyfikacjach). Po 1945 roku forty były w stanie "prawie idealnym"; bombardowania artyleryjskie i lotnicze nie "nadgryzły" betonowych ścian. Przez kilka powojennych lat okoliczni mieszkańcy rozbierając ceglane fragmenty dzieł fortyfikacyjnych, odkuwając elementy uzbrojenia, wycinając barierki i kraty pozyskiwali materiał budowlany i złom. Młodzież "badała" wytrzymałość kazamat, jak opowiadają starsi mieszkańcy Różana, wrzucając do środka granaty, detonując wewnątrz schronów niewybuchy. Śladem tych "zabaw", jest popękany od wewnętrznego wybuchu schron fortyecznej studni w Fortcie 1, posiekane odłamkami i okopcone sufity.

Na "szczęście" dla fortów znaleźli się użytkownicy, którzy je zagospodarowali. Nie zapobiegło to jednak dewastacjom i zniszczeniom; dokonywano ich "legalnie"; nikt nie przejmował się tym, że forty są obiektami zabytkowymi i znajdują się pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Jest to jednak "płacz nad rozlanym mlekiem". Fort nr 1 (który przetrwał do dzisiaj w najlepszym stanie) zajmowany obecnie przez Warsztaty ZS, za kilka lat przestanie mieć gospodarza. Warsztaty planują przeprowadzkę do nowych budynków. Co wtedy stanie się z Fortem? Pozostawiony bez opieki zarówno pokrzywami, między którymi zaczynają się pojawiać śmieci z okolicznych gospodarstw (jak w fortach w Piątnicy Łomżyńskiej; wraki Syrenek, Trabantów, gruz, stłuczka szklany i inny szmelc wypełnia fosy). To scenariusz pesymistyczny, którego realizacja nie pochłonie nawet 1 grosza. Innym sposobem na likwidację tego problemu mogłoby być wydzierżawienie terenu i dzieł fortyfikacyjnych; nakład finansowy żaden, a pieniądze "leczą" do kasy. Nikt oczywiście nie przejąłby się stanem fortyfikacji; "Ruskie" to zbudowały, to "ich" zabytek, niech więc oni się martwią!

Obserwując Różan przez ostatnie kilka lat odnoszę wrażenie, że jest "On" zadowolony z coraz większej liczby przyjezdnych i turystów; wzrosła ilość sklepów, powstają bary i pensjonaty w których można przenocować. Jedną z atrakcji dla odwiedzających i "magnesem" ich przyciągającym mogłoby być wspomniany Fort. W części pomieszczeń można by uruchomić stylową kawiarnię, schronisko wyposażone w siemienne, wojskowe, żelazne łóżka - ludzie płacą "grube" pieniądze za kilka tygodni "szkoły przetrwania" w dżungli amazońskiej; zapłaciliby i za nocleg w oryginalnym wojskowym "wyрку". "Gwoździem" zwiedzania Różana mogłoby być przejście odrestaurowaną kaponierą i podziemnym korytarzem łączącym ją z fortem, ekspozycja ciężkiego sprzętu wojskowego ustawiona "gdzieś" w fosie (wiele różnych armat i pojazdów produkcji wojennej i powojennej znajduje się na poligonach i przykoszarowych placach ćwiczeń służąc za makiety, a czasem bezużytecznie; przy dobrych chęciach byłoby do pozyskania). Elementy wyposażenia fortyfikacyjnego (drzwi, kraty itp.), które z Fortu 1 zostały zdemonstrowane, można by uzupełnić instalując identyczne wymontowane z dzieł fortyfikacyjnych Fortu 2. Byłoby to grabienie umiarkowanego dewastacja Fortu 2 (niwelacja części wałów, zasypianie fos) spowodowa-

łała, że obiekt ten, to "marne szczątki" dawnej świetności. Te "głośne myśli" mające uwrażliwić sumienie ojców miasta na problem, który nie długo wypłytnie spowodowała refleksja nad losem fortyfikacji w innych miastach i miejscach. Opiekę nad budowlami obronnymi przejmują często zaangażowane osoby prywatne (np: Twierdza w Giżycku, Srebrnej Górze, Międzyrzecki Rejon Umocniony) lub gminy. Fort 1 mógłby zostać wizytówką Różana i "związać" się z nim na stałe. Jego substancja zabytkowa jest w stanie zbliżonym do oryginalnej (należałoby rozebrać kilka budynków powstałych na jego terenie w ciągu ostatnich dwudziestu lat). Fort znajduje się praktycznie w mieście, blisko centrum. Warto byłoby wykorzystać tę szansę, by nie narzekać później "Inni to mają ciekawe zabytki", a my tylko miejsca po nich.

Nazwisko autora do wiadomości redakcji.

## Jak płacimy za mieszkanie?

### Czynsz wolny.

Wysokość czynszu wolnego ustalają strony umowy najmu, czyli osoba wynajmująca lokal oraz właściciel lokalu - na zasadzie swobody kontraktowej. W ustawie znajdują się jedynie ogólne wskazania, że w umowie tej powinno się brać pod uwagę:

- stan techniczny i położenie budynku,
- powierzchnię i wyposażenie lokalu,
- inne czynniki, podwyższające lub obniżające wartość użytkową lokalu (np: piętro, na którym on się znajduje).

Jeżeli najemca lokalu uzna, że czynsz podwyższono mu bez uwzględnienia tych zasad, może się zwrócić do sądu, by wypowiedzenie dotychczasowej wysokości czynszu zostało uznane za nieobowiązujące.

### Czynsz regulowany.

Ten rodzaj czynszu jest ustalany ściśle według zasad określonych w ustawie o najmie lokali mieszkaniowych i dodatkach mieszkaniowych. Są go zobowiązani płacić wszyscy najemcy lokali będących własnością:

- gminy,
- komunalnych osób prawnych,
- spółek stworzonych z udziałem gminy,
- skarbu państwa,
- państwowych osób prawnych,
- osób prawnych eksploatujących budynki niezarobkowo.

W ustawie zaznaczono jednak, że gmina może wyłączyć spod czynszu regulowanego mieszkania o powierzchni przekraczającej 80 m<sup>2</sup> i wynajmując je na zasadach czynszu wolnego.

Zgodnie z ustawą wysokość czynszu regulowanego nie może przekroczyć w skali roku 3% wartości odtworzeniowej mieszkania. Wartość odtworzeniowa jest to iloczyn powierzchni użytkowej mieszkania wskaźnika przeliczeniowego jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego. Wskaźnik ten jest określany w zarządzeniu wojewody. Na podstawie tych parametrów rada gminy uchwal: różne stawki czynszu za metr kwadratowy powierzchni lokalu. Wysokość stawek czynszu zależy między innymi od:

- położenia budynku (centrum, peryferie, zwarta lub wolno stojąca za budowa),
- usuytuowania lokalu w budynku,
- wyposażenia budynku i mieszkania w urządzenia techniczne i instalacje,
- ogólnego stanu technicznego budynku.

Jeżeli kwestionuje się legalność uchwały rady gminy o wysokości stawek czynszu regulowanego, można ją zaskarżyć do sądu administracyjnego - w trybie artykułu 101 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie terytorialnym. Artykuł ten stanowi, że osoby, których interes prawny lub uprawnienia zostały naruszone uchwałą podjętą przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, mogą - po bezskutecznej wezwaniu do usunięcia tego naruszenia - zaskarżyć tę uchwałę do sądu administracyjnego. Do 31 grudnia 2004 roku na podstawie przepisów czynszu regulowanym będzie ustalany czynsz za lokale oddane w najem na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, które się znajdują w budynkach będących własnością osób fizycznych lub prawnych.

Materiał przygotowany przez specjalistów miesięcznika MURATOR.



## Rondo czy sygnalizacja świetlna ?

dokończenie ze str.3

## ROZWÓD W SOŁECTWIE ?

wości i konieczności instalacji sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu. Podjęto w tej sprawie odpowiednie działania, a wynikiem ich było w pierwszym rzędzie wystąpienie z wnioskiem w dniu 16 marca 1995 roku od Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Warszawie w sprawie instalacji świetlnej. Sprawą tą zainteresowano również Jerzego Dobka, Wojewodę Ostrołęckiego, a jednocześnie Przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Obrony Cywilnej w Ostrołęce. Burmistrz Gminy Jan Pilcicki w dniu 28.11.95 r. złożył na ręce Wojewody pismo z prośbą o poparcie w DODP w Warszawie wniosku Zarządu Gminy o instalację sygnalizacji świetlnej. Pismo powyższe było omawiane na posiedzeniu Wojewódzkiego Komitetu Obrony w dniu 30 listopada, w wyniku czego postanowiono: "Zobowiązać Wicewojewodę Ostrołęckiego oraz Dyrektora Wydziału Infrastruktury Technicznej i Komunikacji Urzędu Wojewódzkiego do podjęcia działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniu dróg w miejscowości Różan, w tym rozważenia możliwości montażu instalacji sygnalizacji świetlnej lub budowę ronda, w porozumieniu z Burmistrzem Gminy Różan oraz Dyrekcją Dróg Państwowych w Warszawie". Termin wykonania postanowień ustalono na dzień 31 marca 1996 roku. Z realizacji zadań wynikających z treści niniejszego postanowienia lub podjętych działań przygotowawczych, wykonawcy przedłożą informację najpóźniej do dnia 15 kwietnia 1996 roku. W dniu 18 stycznia b.r. w Urzędzie Gminy odbyła się narada koordynacyjna w sprawie rozwiązania zagrożeń bezpieczeństwa ruchu w obrębie skrzyżowania dróg krajowych T-60 i T-61. W narodzie tej uczestniczyli: mgr inż. Jerzy Matak - Dyrektor Naczelny Okręgu Dróg Publicznych w Warszawie, mgr inż. Stanisław Kubeł - Wicewojewoda Ostrołęcki, mgr inż. Wojciech Zajac - Kierownik Zarządu Dróg w Ostrołęce, mgr inż. Genowefa Zebrowska - Dyrektor Wydziału Infrastruktury Technicznej i Komunikacji Urzędu Wojewódzkiego, Jerzy Budny - pracownik WITiK. Urząd Gminy reprezentowali mgr inż. Jan Pilcicki - Burmistrz Gminy, mgr Andrzej Komsta - Przewodniczący Rady Miejskiej, Hanna Chrostowska - Sekretarz Gminy. W trakcie narady burmistrz wystąpił z propozycją budowy ronda ewentualnie zainstalowania sygnalizacji świetlnej. Po burzliwej dyskusji podjęto decyzję budowy ronda. Ustalono że:

1. W 1996r DODP w Warszawie opracuje koncepcję programową rozwiązania ruchu drogowego i pieszego na skrzyżowaniu w/w dróg.

2. Zarząd Gminy wspólnie z Zarządem Dróg w Ostrołęce podejmie działania mające na celu przeniesienie przystanków komunikacji zbiorowej.

3. Zarząd Gminy zabezpieczy teren pod budowę pętli autobusowej i będzie współudziałowcem w budowie teje pętli wspólnie z Zarządem Dróg.

4. Zarząd Dróg wspólnie z Zarządem Gminy wykona ciąg piesz przy drodze T-61 na wykonanych w 1995r. robotach ziemnych.

5. Zarząd Dróg w Ostrołęce podejmie działania w celu uspokojenia ruchu na dojazdach do skrzyżowania w Różanie.

Co prawda brak w ustaleniach zapisu dotyczącego daty - terminu wykonania i oddania do użytku planowanej inwestycji, ale miejmy nadzieję, że nie zabraknie w tej sprawie inicjatywy działania i środków wszystkim zainteresowanym sprawą bezpieczeństwa na skrzyżowaniu i za jakiś czas będziemy czuć się bezpiecznie przechodząc lub przejeżdżając ten stary, od wieków krzyżujący się szlak drogowy w Różanie.

Rada miasta podjęła stosowną uchwałę w dniu 29 grudnia 1992 roku. Jednak nie zostały podjęte w tym czasie żadne działania, zbliżały się wybory samorządowe, inne być może ważniejsze sprawy zaprzętały w tym czasie radnych tak, że temat został na jakiś czas odsunięty i jak gdyby zapomniany. Jednak powrócił w kadencji rady obecnej. Nowi, choć nie wszyscy, radni do tematu podeszli dość sceptycznie uważając, że w sytuacji ciężkich braków finansowych w gminie i rozpoczętych nowych inwestycji nie stać gminę na wydatkowanie w ten sposób społecznych pieniędzy. Jednak uchwała została podjęta i tematem trzeba było się zająć za czym coraz bardziej obstawał radny pan E. Beldycki. Obecna rada miejska przewidziała w projekcie budżetu gminy na 1996 rok wyodrębnienie wsi Paulinowo i przeznaczyła na ten cel 8.500 nowych złotych. W międzyczasie do urzędu gminy, do przewodniczącego rady zaczęły napływać pisma od mieszkańców Paulinowa a później i od mieszkańców Dzbęda protestujących przeciwko podziałowi. Argumenty radnego E. Beldyckiego by wyodrębnić wieś Paulinowo z sołectwa Dzbędz nie przekonały mieszkańców obu tych wsi. Sprawa wymknęła się spod kontroli. Teraz problem stał się problemem nie tylko radnych, ale i mieszkańców Paulinowa i Dzbęda. W sytuacji narastającego konfliktu próbowano dojść do porozumienia organizując spotkania i zebrania zainteresowanych stron. Nie dało to wiele a doprowadzało do słownych utarczek, kwasów i niesnasek. Jeszcze dużo wody w Narwi upłynęło byśmy nauczyli się w normalny spokojny sposób prowadzić konwersację. Obie zainteresowane strony próbując wyegzekwować swoje racje słały pisma nie tylko do urzędu gminy ale też do wojewody ostrołęckiego. Udawały się tamże delegacje obu stron.

Skąd pojawiła się nagle taka myśl by przeprowadzić rozwód w sołectwie? Dlaczego radny pan Edward Beldycki chce wyodrębnić wieś Paulinowo i co tym podziałem chce osiągnąć? Wieś Paulinowo istniała od bardzo dawna a świadczą o tym zapisy w księgach Urzędu Stanu Cywilnego z roku 1897. W latach sześćdziesiątych została przyłączona bez żadnych konsultacji z mieszkańcami najpierw do Różana a później do Dzbęda. Jednak istnieje nadal jako wieś, tak przynajmniej można wnioskować opierając się na informacjach z Urzędu Rady Ministrów, gdzie w ewidencji figuruje jako wieś oddzielnie. Dyr Wydziału Organizacji i Handlu Urzędu Wojewódzkiego w piśmie z dnia 23.11.1993 roku podaje, że wieś Paulinowo i wieś Dzbędz w ewidencji Urzędu Wojewódzkiego również figuruje jako wsie oddzielne i nie są wsiami połączonymi. W wykazie nazw urzędowych miejscowości w Polsce z 31. grudnia 1978 roku jest zapis "Paulinowo, część wsi Dzbędz" a źródłem tego wykazu były informacje dostarczone z gmin przy okazji Narodowego Spisu Powszechnego z 1978 roku. Paulinowo, które jeszcze w 1967 roku było oddzielną wsią w czasie "Spisu Powszechnego..." było już częścią wsi Dzbędz. Dlaczego tak się stało nie jest wiadomo. W związku z tym, że Paulinowo jest "...częścią wsi Dzbędz" nie ma charakteru urzędowego dlatego m.in. w dowodach osobistych w rubryce zameldowanie figuruje "Dzbędz". 29 listopada 1992 roku w czasie zebrania wiejskiego mieszkańcy sołectwa „przedstawili wnioski, które przemawiają za utworzeniem ze wsi Dzbędz dwu wsi: Dzbędz i Paulinowa". Dlaczego teraz zmienili zdanie? Z informacji zebranych w tej sprawie od mieszkańców Dzbęda i Paulinowa wynika, że większość jest przeciwna tego rodzaju podziałom. Fundusze przeznaczone na ten cel woleliby wydatkować na remont szkoły, drogi, czy budowę nowej świetlicy wiejskiej. W chwili obecnej nie ma gdzie w sołectwie odbyć zebrania wiejskiego, gdyż obecna świetlica jest w zupełnej ruinie. Zorganizował się już komitet budowy świetlicy, który starać się będzie o pozyskanie środków na ten cel. Z wypowiedzi większość jest chętna się opodatkować i fizycznie pomóc w budowie. Ciekawe tylko czy nie jest to słomiany zapał? Radny E. Beldycki przekonał się już o tym starając się o wybudowanie przystanków autobusowych w obu wsiach. Na zebraniu mieszkańcy opowiedzieli się za wybudowaniem przystanków, ba nawet zobowiązali się pomagać w budowie (takie zapisy są w protokołach z zebrań). Jednak gdy przyszło do realizacji zamiarów, to do pomocy nie było nikogo. Radny sam musiał się starać o wszystko i mimo przeciwności budowę dokończył. I jest to fakt niezaprzeczalny. Jednak i racje mają ci, którzy chcieliby poprawy sytuacji nazwijmy to drogowo-kulturalno-oświatowej w sołectwie. Argumentują, że Dzbędz i Paulinowo są jakby zapomniane przez gminę, niesprawne oświetlenie uliczne obu wsi, fatalny stan dróg, ruiny "zabytkowej remizy". Szczególnie mieszkańcy Dzbęda uważają, że w sytuacji gdy "Paulinowo się oddzieli to we Dzbędu już nie nigdy się nie zrobi". Tylko czy kłótnie i swary naprawią oświetlenie, wyremontują drogi - chyba nie.

W chwili obecnej w sytuacji, kiedy uchwała Rady Gminy w sprawie utworzenia wsi Paulinowo nie została zrealizowana przez okres 3 lat a większość mieszkańców zmieniła zdanie co do potrzeby podziału sołectwa wydaje się, że należałoby ponownie rozpatrzyć zasadność wyodrębnienia tej wsi.

K. Kruszewski

## NASZE ZDROWIE

# Uszkodzenia spowodowane zimą.

Uszkodzenia spowodowane zimą, objawiają się zmianami anatomicznymi oraz zaburzeniami czynnościowymi, drobnymi naczyń krwionośnych, komórek, nerwów i skóry, albo też uszkodzenia obniżenia temperatury całego ciała - powoduje: oziębienie, odmrożenie, przypadkową hipotermię, odmrozinę lub stopę okopową. Narażenie całego ciała na działanie wilgotnego zimna (tj. temperatury bliskiej 0 stopni) powoduje oziębienie i powstanie tzw. stopy immersyjnej (okopowej). Poddanie ciała działaniu temperatury znacznie niższych od punktu zamarzania prowadzi do odmrozin i przypadkowej hipotermii. Utrata ciepła następuje przez przewodzenie (mokra odzież, kontakt z metalem) wyciężenie przez wiatr i promieniowanie. Podatność na szkodliwe działanie zimna zwiększają odwodnienie ciała, nadużycie alkoholu, zaburzenia świadomości, stan głodu, wyczerpanie, niedokrwiłość. Do hipotermii dochodzi wtedy gdy organizm nie może utrzymać prawidłowej temperatury. Zimny wiatr, wilgotna odzież, nadużycie alkoholu sprzyja niebezpiecznemu oziębieniu ciała. Wewnątrz komórek lub pomiędzy nimi mogą tworzyć się kryształki lodu, które rozrywają ściany komórek. W wyniku działania bodźców nerwowo - naczyniowych dochodzi do zmiany kierunku przepływu krwi, uszkadzając dopływ krwi do życiowo ważnych narządów organizmu. Stopa immersyjna (okopowa) objawia się zaburzeniami czynnościowymi, dochodzi do obrzęku i płamistych zasinień. Długo utrzymujące się łagodne uszkodzenie spowodowane zimą powoduje odmrozinę. Oziębienie objawia się twardymi, zimnymi białymi zmianami, umiejscowionymi na twarzy, uszach lub kończynach. Odmrożenie jest to obszar uszkodzenia, zimny biały pozbawiony uczucia. W zależności od stopnia odmrożenia a więc I, II, III lub IV, zmiany mogą się cofać lub nasilać aż do wystąpienia martwicy. U osób w stanie hipotermii spadek głębokiej temperatury ciała prowadzi do ospałości, niezdolności ruchów, zwolnienia lub zatrzymania oddechu lub zatrzymania akcji serca. Środki zapobiegawcze są często lekceważone, ubieramy się nieodpowiednio do pory roku. W okresie zimy musimy nosić na sobie kilka warstw odzieży, oraz chronić się przed przemoczeniem i wiatrem. Jeżeli jest bardzo zimno, należy unikać przemoczenia rękawiczek i skarpetek, a zasadnicze znaczenie ma noszenie ocieplonego obuwia, które nie upośledza krążenia krwi. Ważne jest noszenie ciepłego nakrycia głowy, ponieważ 30% utraty ciepła następuje przez skórę głowy. W celu utrzymania wytwarzanego ciepła przez nasz organizm koniecznie musimy przyjmować płyny i pożywienie. Oziębienie leczymy ogrzewając ją drugą ręką (nie zmarzniętą) lub ogrzewając za pomocą ciepłego przedmiotu. Odmrożone kończyny należy szybko ogrzać przez zanurzenie ich w wodzie ciepłej o temperaturze, którą toleruje skóra rąk osoby udzielającej pomocy, trzeba jednak uważać, aby nie oparzyć ręki lub nogi u osoby z odmrożeniem, ponieważ u tych ludzi dochodzi do zaburzeń czucia. Przy udzielaniu pomocy medycznej zwracamy uwagę na ogrzewanie całego ciała, podajemy gorące napoje, przebieramy w suchą odzież, wygodnie układamy i wzywamy lekarza.

Lek.med.Lech Gołębiowski

## Czy wiesz że.....

- Amaranthus czyli szarłat być może już wkrótce będzie miał zastosowanie przy wypieku chleba jako naturalny polepszacz, obok komosy ryżowej. Te tzw.pseudozboża znane, ale mało popularne rośliny zbożowe, były ongiś uprawiane i czczone jako rośliny święte przez niektóre szczepy indiańskie (Azteków i Inków). W Katedrze Technologii Zbóż Nasion Oleistych i Koncentratów Spożywczych SGGW już opracowano agrotechnikę i na prawie 50 ha uprawiają amarantus. W instytucie Piekarnictwa w Warszawie prowadzą badania nad możliwością wykorzystania amarantusa jako polepszacza do naszego powszedniego chleba.

- czerwonych maków jest coraz mniej nie tylko na Monte Casino, ale i na obszarach całej Europy Zachodniej. Maki polne, chabry, złocenie, lniczniki czy lepnice nie wytrzymują tak dużego stosowania herbicydów i nawożenia azotowego, i wytwarzają w tych warunkach coraz mniej nasion.

- koty domowe mogą zachorować na AIDS! - twierdzą lekarze weterynarii. Roznosicielami są koty żyjące na wolności, w wielkich osiedlach, piwnicach bloków, zakładów, fabryk. Objawy są takie same jak u człowieka: chory kot atakowany przez wirus traci odporność i staje się bezbronny w walce z bakteriami, z różnymi drobnoustrojami. W takiej sytuacji, każda infekcja oznacza katastrofę. Czy może zapaść na AIDS nasz domowy kot? Tak! przez kontakt z kotem chorym. Wirus jest przenoszony przez krew, błony śluzowe i wydaliny. Jak dotąd, także i w przypadku kociego AIDS, nie ma skutecznych metod leczenia z braku odpowiedniej szczepionki. Na szczęście wirus kociego AIDS podporządkowany jest tylko temu gatunkowi i nie grozi zarażeniem człowiekowi, ani też przeniesieniem choroby na psa czy inne zwierzęta domowe.

- pierwsza trzcinowa oczyszczalnia powstała w Zurychu sześć lat temu. W Polsce działa już -m.in. we Wrocławiu i w Lesznowoli w woj.warszawskim. Ekotechnologiczna oczyszczalnia z użyciem trzciny oczyszcza ściek w ciągu 5-7 dni. 80% zanieczyszczeń ulega pełnemu rozkładowi, metr kwadratowy trzcinowiska usuwa również ze ścieku 1,2 kg siarki. Woda wpływająca do trzcinowiska zawiera 80g w litrze szkodliwych substancji, wypływająca już tylko 6g. Po założeniu tego typu oczyszczalni, powstaje żywy, samoregulujący się układ nie wymagający interwencji i kontroli.

Informacje opr.na podstawie zbiorów Biblioteki Publicznej.ik

## Porady praktyczne.

- kilka ziarenek upalanej na patelni kawy lub naczynko z octem usunie przykre zapachy z lodówki.
- cebula nie wycisnie nam łez, jeżeli obierać ją będziemy w wodzie albo przy zapalonym gazie.
- 1 lub 2 kromki razowego chleba włożone do duszonych bitek zastąpią nam zaprawienie sosu mąką.
- twarde mięso zmięknie w gotowaniu, gdy do garnka dodamy kieliszek czystej wódki.
- stare i zwiędnięte ziemniaki będą o wiele smaczniejsze, jeżeli przed ugotowaniem w całości włożymy je do zimnej wody, a następnie ugotujemy z niewielką ilością mleka.
- aby w zapasach kasz, ryżu i mąki nie zagnieździły się szkodniki, do każdej torebki należy włożyć 1-2 listki laurowe.
- fusy z herbaty, zagotowane i wylane na patelnię, na której smażyła się ryba, usuną przykrą, rybnią woń.
- w miejscach odwiedzanych przez rybki (łazienka, kuchnia) wysypać mieszaninę cukru pudru z boraksem.
- boraks mieszany z cukrem i rozsypany w miejscach najczęściej uczęszczanych przez karaluchy, prusaki, karaczany, przyczyni się do wyniesienia tych uciążliwych owadów.
- domowy sposób skutecznego odświeżania dywanów to nie tylko czyszczenie odciśniętą kwaszoną kapustą ale również wyżętą ścierką namoczoną uprzednio w gorącej, słonej wodzie.

opr.ik



Kajeciki małego Kazia

## Apel do moich braci złodziei !

dokończenie ze str. 1

Wiem, że będziecie czytać ten mój apel na łamach czasopisma i dlatego chcę tą drogą zapytać się was, dlaczego i w imię czego popełniście przestępstwo wobec mojej rodziny. Zrozumiałbym, gdyby waszą rodzinę, którą na pewno macie, gnębił przerażający głód chleba, że wasza wielodzietna rodzina, która boryka się z trudnościami życia głoduje i w ten sposób zdobywacie pieniądze dla swoich dzieci. To mógłbym zrozumieć i otworzyłbym jeszcze wam drzwi, abyście nie wybijali szyb i rozrywali zamka. Posunąłbym się nawet dalej ; napisałbym wam kartkę, kiedy mnie i mojej rodziny nie będzie w domu abyście mieli czas na spokojne bezstresowe spenetrowanie mojego domu. Dlatego wiem, że nie było to motywem waszego przestępstwa, ponieważ naprawdę biedny człowiek ma swoją godność, którą ceni najwyżej, nawet wyżej niż status społeczny, czy na którym szczeblu hierarchii ekonomicznej stoi jego rodzina.

Dlatego pytam się dlaczego i w imię jakich celów i wartości zajmujecie się tym "zawodem". Jestem przekonany, że to nie jest wasze pierwsze przestępstwo rabunkowe, dlatego tym bardziej próbuję sobie odpowiedzieć na pytanie.. po co?, po co podejmujecie to ryzyko - uda się, albo się nie uda. Bo teraz się udało, ale pamiętaj człowieku nieszczęsny, kiedy się poślisz. Pytam czy warto dla tych paru rzeczy za które i tak nie otrzymacie tyle, co za nowe narażenie swoje sumienia.

Ktoś powie, że nie macie sumienia, to błąd. Prędzej czy później i tak sumienie się odezwie i nie da wam spokoju. Pamiętaj nieszczęsny, że ja pracą swoich rąk i z Bożym Błogosławieństwem będę w stanie za rok może dwa odkupić to, co żeś wziął w ciągu paru minut. Ty będziesz żył do końca swoich dni ze świadomością i obrazem twarzy wszystkich ofiar twojej przestępczej działalności a obrazu tego nie wymażesz ze swej pamięci. Przyjdzie czas, gdy będziesz chciał mieć wielki dar jakim jest godność człowieka, ale ty nie będziesz w stanie jej mieć, bo zostawiłeś ją w domach okradanych ludzi i niech to będzie jedyną karą za twoje przestępstwa.

Dlatego drodzy bracia złodzieje przebaczam wam w imię Boga Najwyższego, który słyszał o waszej znowie i był w czasie waszych włamań i widział was. Dlatego ja, jedna z ofiar waszych przestępstw proszę was, oddajcie wszystko co kiedykolwiek żeście wzięli ludziom takim jak ja. Jeśli jeszcze żyją wasze ofiary i jest to możliwe zwróćcie im co do nich należy i póki macie czas odstańcie od tego proceduru a Bóg wam wybaczy. Szczęść wam Boże, niech Bóg was prowadzi i moc Ducha Św. niech zstąpi na was i was oświeci. "Uwielbiaj duszo moja Pana; On podnosi upadłych i miłuje sprawiedliwych".

Jedna z ofiar kradzieży .

# HOROSKOP

## Ryby 21.02 - 20.03

Ryba to nieprzerwany marzyciel. W swoim postępowaniu kieruje się wyłącznie uczuciem. Życie ją przeraża a wszystkie przeciwności losu wydają się jej nie do pokonania. Jest dokuczliwym partnerem, który dużą wagę przywiązuje do jedzenia. Wysoko ceni dobrą kuchnię. Jak ryba wody tak ona potrzebuje dużo ciepła, miłości, oddania. Usuwa się w cień, unika wszelkich konfrontacji. Nie potrafi realizować swoich pragnień. Posiada wrodzoną nieśmiałość i wrażliwość. Lubi przeżywać w ogrodzie, aktywny wypoczynek zupełnie ją nie pociąga. Szczęśliwy kamień to koral. Znaki przyjazne to Skorpion i Rak. Sprzyjająca planeta Neptun. Słynne Ryby - Fryderyk Chopin, Edward Rydz-Śmigły, Johan Strauss.

J.Ching

Redakcja przeprasza

W numerze 1/96 Świerszcza Różańskiego w artykule "Erzac powiatu" wkradł się błąd. Pragniemy nadmienić, że Pan Jan Pilcicki jest przewodniczącym grupy inicjatywnej Związku Gmin Ziemi Makowskiej a nie przewodniczącym tego związku jak podane było w artykule.

### Firma handlowo-usługowa DOMLAS

oferuje

Pilarki spalinowe HUSQVARNA - ceny dealera, telewizory,  
art. gospodarstwa domowego

**RATY BEZ ŻYRANTÓW**

Stanisław Goss 06-230 Różan ul.Poniatowskiego 19 tel.669118

### GMINNY OŚRODEK UPOWSZECHNIANIA KULTURY

06-230 Różan ul.Mickiewicza 1 tel.669042

oferuje:

- nagłośnienia imprez rozrywkowych, uroczystości państwowych (aparatura 800W),
- wynajem sceny (wysokość 1m, wielkość 8x8m),
- organizujemy: dyskoteki, bale, zabawy dla dzieci,
- prowadzimy naukę gry na instrumentach muzycznych,
- komputerowe przepisywanie tekstu,
- projekty druków, ulotek, folderów, wizytówek itp.
- skład komputerowy,
- pomoc w redagowaniu i korekcie tekstu.

Zapraszamy od 8<sup>00</sup> do 16<sup>00</sup>

### ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKO

Miesięcznik  
Redaguje zespół.

Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 690-42.

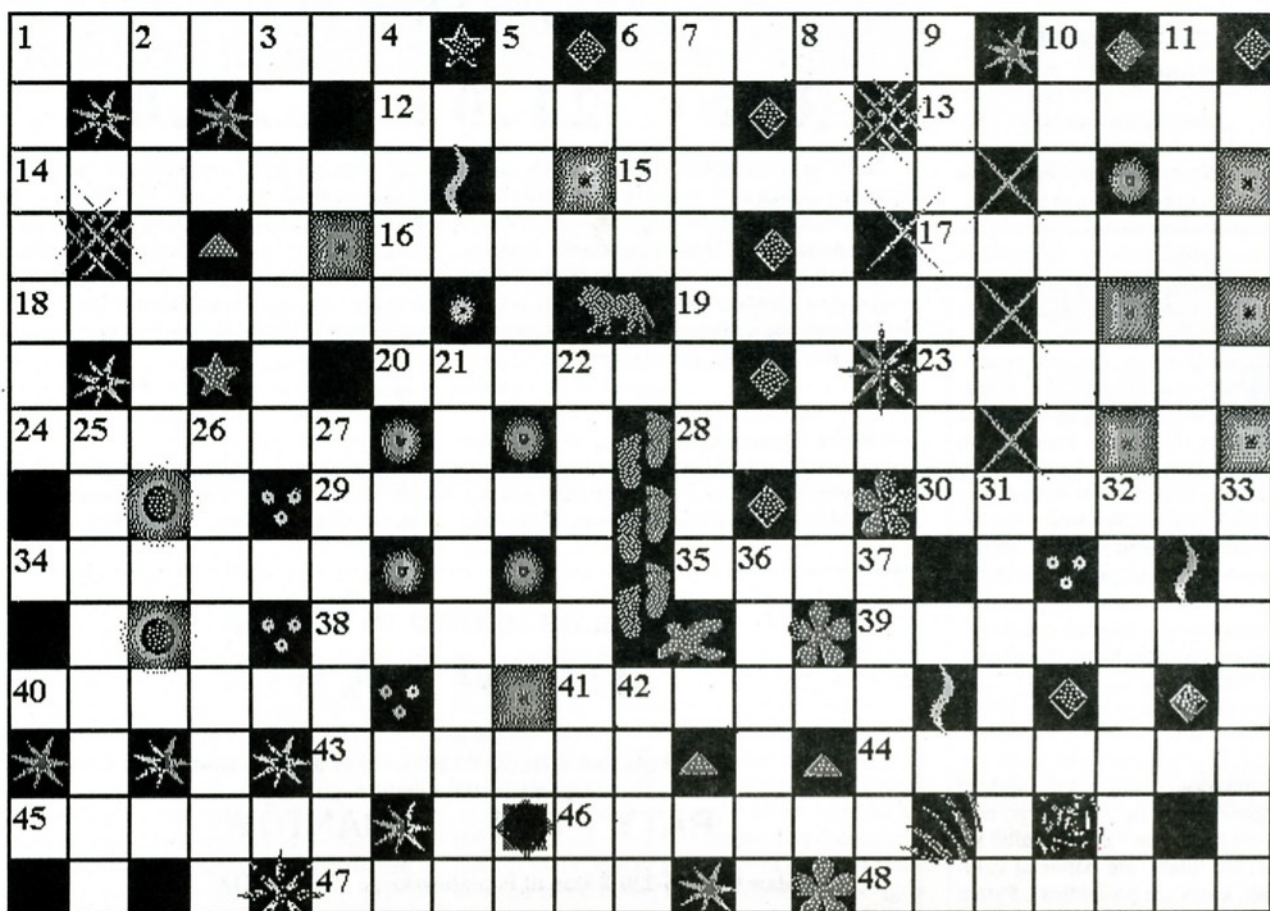
Biuro ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 690-02

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

Wydawca: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B / 16, 06-200 Maków Maz., tel.172-563.





# Krzyżówka

**Poziomo:** 1) porucznik z filmu o tym samym tytule, 6) odraza, 12) skała magmowa o składzie mineralnym i chemicznym bazaltu, 13) uszkodzenie się maszyny, 14) smaczna, cienka kiełbasa, 15) zaczyn, 16) kałamarnica 17) autor obrazów, 18) postrzał, 19) ulica parkowa, 20) ma go każda roślina, 23) tłoczenie powietrza, 24) druczany szkielet abażuru, 28) człowiek nieufny, niewierzący w dobre chęci innych, 29) stop żelaza, niklu, kobaltu i magnezu stosowany w technologii próżniowej, 30) telefoniczny lub radiowy, 34) skupienie się w jedną całość, dwu lub więcej elementów, 35) warszawska stacja radiowa, można jej słuchać i u nas, 38) nakrycie głowy, 39) budynek gajowego, 40) kwoty płacone za losy na loterii, 41) rosyjskie imię męskie 43) krzemian magnezu i żelaza, 44) naczynie do przechowywania dziegciu, 45) miasto na Wysoczyźnie Kaliskiej nad rzeką Prosną, 46) dreszcze, 47) dowódca wojsk kozackich, 48) kolor różowoczerwony z odcieniem fioletowym.

**Pionowo:** 1) mała podmurówka ogrodzeniowa, podstawa rzeźby lub pomnika, 2) najwyższy szczyt w Beskidzie Śląskim (904 m n.p.m.) 3) stan w pn.zach. części USA, 4) skok w bok, 5) trudniący

się zawodowo w pośrednictwie kupna-sprzedaży, 6) na zupę, 7) groźne szkodniki upraw, głównie zbóż, 8) równolatek, 9) obywatelka Tasmanii, 10) łądz sportowa lub turystyczna, 11) piaszczysty wał naniesiony przez wodę, 21) piła ręczna do wyrzynania otworów i krzywizn w elementach drewnianych, 22) część składowa rozjazdu kolejowego lub tramwajowego, 23) postępowanie polubowne, 24) przyrząd do pomiarów i odmierzenia kątów, 27) driakiew, 31) gatunek sowy, 32) płaska przestrzeń ziemi, 33) samochód produkcji niemieckiej, 36) wyrabiający przetaki, 37) niezdolność rozmnażania płciowego np. u mrówek, 42) willowa dzielnica Warszawy.

Rozwiązanie krzyżówki - odgadnięte hasła należy nadesłać w terminie do 20 marca na adres Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy nakleić kupon konkursowy.

Rozwiązanie krzyżówki z nr. 1/96

**Poziomo:** 1) mimośród, 5) zamążpójście, 10) ciemny cieć, 11) sceneria, 12) węż, 13) kyszałak, 16) izba, 18) harcap, 21) oktan, 22) żółcenie, 24) chaos, 28) olech, 29) gniewosz, 30) Pekin, 33) Alaska, 35) tren, 37) Grywałd, 39) odma, 41) żubrowka, 42) rozprzężenie, 43) kasztanowiec, 44) aplikant.

**Pionowo:** 1) mączka, 2) miejscówka, 3) rzęsa, 4) dryf, 5) znicz, 6) malwa, 7) pycha, 8) ślepek, 9) etamina, 11) schron, 14) łącina, 15) kino, 16) idee, 17) bachor, 19) Cosway, 20) ptaszarnia, 23) Iliada, 25) agon, 26) sięg, 27) sprząk, 31) iloraz, 32) adwent, 34) kokon, 35) targi, 36) erzac, 38) rześl, 40) orka.

opr.bb



**Kupon**

Krzyżówka

nr 2/96

Kajeciki małego Kazia  
K.Grus





# ŚWIĄTECZNY RÓŻAŃSKI

NR 3/96

MIESIĘCZNIK

Cena 50 gr

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...”

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”

Kazimierz Wyka

## Zabawa w teatr

Przed 25 laty, 19 marca 1971 r. odbyła się premiera przedstawienia „Agata nogą zamiata” w wykonaniu teatryku dziecięcego „Babinki”, który dwa miesiące wcześniej rozpoczął działalność przy Bibliotece Publicznej w Różaniu. Dwanaście dziewcząt, bo tyle członków liczył zespół, postanowiło rozpocząć zabawę „w teatr”. Na początku przygotowano przedstawienia kukielkowe, a odbiorcami ich były dzieci z przedszkola i szkoły podstawowej. Z upływem lat zmieniał się skład i nazwa zespołu oraz jego repertuar, ale teatrzyk ciągle pracował i pracuje. Obecnie liczy



20 członków, wśród których kilkanaście dziewczynek.

## Nowe Prawo

Niedawno weszła w życie istotna nowela prawa samorządowego czyli ustawy o samorządzie terytorialnym. Jest to co prawda już dwunasta zmiana w ciągu ostatnich pięciu lat, ale bez wątpienia najbardziej daleko idąca. Wynikała ona z nieuchronnej konfrontacji z codzienną praktyką jak też orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego.

Naczelną zasadą ostatniej noweli było przede wszystkim wzmocnienie pozycji zarządu gminy, zwłaszcza wójta, burmistrza bądź prezydenta, wzmocnienie pozycji komisji rewizyjnej oraz jednostek pomocniczych na terenie gminy.

Wprowadzono więc do ustawy nowe pojęcie - jednostka pomocnicza. Obejmować ona może sołectwo, osiedle, dzielnicę. Rada Gminy może ją utworzyć wyłącznie w drodze uchwały, po konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy. Jednocześnie przekazano by środki budżetowe na realizację jej zadań, jako plany wydatków zarządu, byłyby załącznikiem do budżetu gminy.

Dwie bardzo istotne poprawki dotyczą kwestii związanej z ustawowym rozszerzeniem kompetencji gmin, a także ich zadań. Przekazanie gminom w drodze ustawy nowych obowiązków wymaga zapewnienia koniecznych środków fi-

nansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych lub subwencji. Ustawy mogą też nakładać na gminy obowiązek wykonania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w tym także organizacji wyborów powszechnych oraz referendum.

Dotąd przepisy nie przewidywały potrzeby powołania wiceprzewodniczącego rady gminy. Poprawka ustala, że rada wybiera w głosowaniu tajnym przewodniczącego i 1 - 3 wiceprzewodniczących, którzy zastępują nieobecnego przewodniczącego. Obecnie nie można także zatrudnić radnych w urzędzie gminy, w której radny uzyskał mandat oraz w jej jednostkach organizacyjnych. Inna zmiana wprowadza przepis umożliwiający tworzenie klubów radnych w radach gmin. Działają one na zasadach określonych w statucie.

Zarząd w liczbie 3 - 7 osób: wójta, burmistrza, ich zastępców wybiera rada gminy. Wybór dochodzi do skutku bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady. Zmiana ta ma wyeliminować praktyki obstrukcyjne polegające na opuszczaniu posiedzeń przez część radnych, którzy zamierzają nie dopuścić do wyboru nie

Dokończenie na str. 2

## Nie ja biję, wierzba bije

Palma należy do tych przedmiotów liturgii kościelnej, które znalazły zastosowanie również w praktykach zabobonnych.

Najprostszą palmą była zawsze, i jest jeszcze, gałązka wierzbowy obsypana srebrnymi baziemi. Nie tylko dlatego, że wierzba wcześniej i ładnie zakwita, lecz ze względu na pradawne magiczne znaczenie tego drzewa. Już w czasach fetysyzmu, czyli kultu rzeczy opanowanych przez duchy, wierzba była fetyszem naszych przodków. Zmieszkiwał w niej dąb, drzewo, symbolizujące si-

Z okazji  
Świąt  
wszystkiego  
dobrego

# Zabawa w teatr

Dokończenie ze str. 1

W roku 1988 przedstawienie o przygodach Koiłka Matołka zespół „Bajbinki” prezentował na zkolonii kadry bibliotekarskiej w Ostrołęce, jako pokazową formę pracy prowadzoną z dziećmi w bibliotece. W cztery lata później, już jako „Bajbinki”, uczestniczył w wojewódzkim przeglądzie teatrzyków dziecięcych w Ostrołęce. Piętnaście dziewczynek z kl. I przygotowało inscenizację 2 wierszy Jana Brzechwy - „Spóźniony słowik” i „Rzepkę”. Dzieci pomagały też przy wyonaniu skromnych kostiumów i dekoracji, bo na iękne stroje i bogatą dekorację, jakimi szczyliły ię inne zespoły, nas po prostu nie było stać.

Z uczestnictwa w przeglądzie dzieci miały wielką radochę, bo nie tylko dlatego, że mogły ame w nim uczestniczyć, ale także obejrzeć rzedstawienia 13 innych zespołów.

Zmęczone i stremowane wielogodzinnym vczekiwaniem na swój występ przed publicznością ostrołęcką maluchy spisały się świetnie. Kiedy zaś jury ogłosiło wyniki i dotarło do ich wiadomości, że zajęły 3 miejsce, radość nie miała granic. Kasia Zebrowska płakała w głos i trudno była ją uspokoić, kiedy jury ogłosiło, że przyznano jej jedyne wyróżnienie za kreację roli lziadka w „Rzepce”.

Pierwszy udany i nagrodzony występ zmobilizował maluchów do dalszej pracy. To zespół „Bajbinki” występował z częścią artystyczną a wieczorach wigilijnych, w Dniu Matki, Dniu Dziecka oraz innych imprezach gminnych organizowanych początkowo przez Bibliotekę, a óżniej przez GOUK.

Ostatnio zaś dziewczęta próbowały swych sił w konkursie recytatorskim „Miejsce urodzenia”. U eliminacji rejonowych w Makowie Maz. w dniu 12 lutego wystartowało ich sześć i chociaż wszystkim nie dopisało szczęście to jedna z nich, Ania Chełchowska z wyróżnieniem zakwalifikowała się do finału, który odbył się 23 lutego w



Wojewódzkim Ośrodku Kultury w Ostrołęce. Tu również szczęście nie opuściło Ani. Ania znalazła się wśród 9 osób nagrodzonych i wyróżnionych, spośród 28 biorących udział w kategorii wieku 12 - 15 lat. Jury, w składzie którego zasiadał dyrektor łomżyńskiego teatru, oceniało dobór przygotowanego materiału, interpretację, kulturę słowa, ogólny wyraz artystyczny.

oprac. ik

# Nowe Prawo

Dokończenie ze str.

chcianego kandydata.

Rada gminy kontroluje działalność zarząd oraz gminnych jednostek organizacyjnych. W tym celu powołuje komisję rewizyjną. W jej skład wchodzi radni. Komisja ta występuje do rady gminy z zaopiniowanym przez regionalną izbę obrachunkową wnioskiem w sprawie absolutorium. Uchwała rady gminy w sprawie nieudzielenia absolutorium zarządowi jest równoznaczna z wnioskiem o jego odwołanie.

Nowy art. 39 ustawy ustala formalne wymogi ważności decyzji administracyjnych wydawanych przez zarząd gminy. Dokument ten musi być podpisany przez burmistrza, a dodatkowo wymienia się w nim imiona i nazwiska pozostałych członków zarządu uczestniczących w rozpatrzeniu sprawy.

Nowela oznacza także nowe podejście do kwestii równowagi budżetowej i jednocześnie zobowiązuje gminy, by w uchwale budżetowej określić źródła pokrycia niedoboru budżetu - jeśli planowane wydatki przewyższają planowane dochody. W razie nieuchwalenia budżetu ustali g izba obrachunkowa najpóźniej do końca kwietnia roku obrachunkowego. Do tego momentu postawa gospodarki musi być projekt budżetu.

Nowelizacja wprowadza też liczne zmiany w ordynacji wyborczej do rad gmin. Usuwa luk prawną związana ze skutkami nieprzeprowadzenia wyborów w związku z niezarejestrowaniem kandydatów. Obecnie w razie niezarejestrowania kandydatów wyborów nie będzie się przeprowadzać. Także w ustawie budżetowej znalazły się zmiany mające daleko idący wpływ na funkcjonowanie gminy. Dotyczy to przede wszystkim terminów informowania gmin o kwotach przyznanych dotacji. Zmiana ta ma zapobiec występującemu bardzo często zjawiskom, w których gminy wskutek zbyt późnego przekazania dotacji nie miały czasu na dokonanie korekt budżetowych, a nawet wykorzystania przyznanych środków.

Liczne są również poprawki w ustawie o referendum gminnym. Ustalono, że referendum w sprawie odwołania rady gminy przed upływem kadencji przeprowadza się wyłącznie na wniosek mieszkańców, nie wcześniej jednak niż po upływie 12 miesięcy od dnia wyborów lub od dnia ostatniego referendum w tej sprawie.

Teraz wypada obserwować, które z nowelizowanych przepisów zdadzą praktyczny egzamin, a które staną się przyczyną dalszych pragnad doskonaleniem prawa samorządowego. Ki runek wydaje się być właściwy, byle nie zabrakło konsekwencji.



# WPAŚKI I WPAŚKI

21 lutego nieznani sprawcy włamali się do prywatnego domu we wsi Podborze, skąd skradli telewizor kolorowy, odtwarzacz video i inne przedmioty o łącznej wartości 3.500 zł.

§

8 marca w miejscowości Młynarze dokonano kradzieży radioodtwarzacza, CB radia i dokumentów z samochodu TIR na szkodę osoby prywatnej.

§

9 marca komisariat policji został powiadomiony przez sprzedawczynię sklepu przy pl. Obrońców Różana o kradzieży 1.300 zł. O dokonanie tego czynu podejrzewa się obywatela narodowości cygańskiej.

§

17 marca z mieszkania w bloku spółdzielczym przy ul. Gdańskiej skradziono odtwarzacz kaset video, wartości 500 zł na szkodę osoby prywatnej. Ustalono nawet sprawcę.

§

22 marca mieszkaniec wsi Strzemieczna Oleksy w przypiływie sąsiedzkiej zyczliwości stał pod adresem swojej sąsiadki pogroźki pobicia, a nawet zabicia. Przeciwno sąsiadowi wszczęto postępowanie dochodzeniowe.

Na pods. infor. z policji oprac. BB

U nas i wokół nas

## Sienkiewicz na scenie

W tym roku, a dokładnie 5 maja, mija 150 rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza, pseudonim Litwos, pisarza, publicysty, laureata nagrody Nobla, którą otrzymał w roku 1905 za powieść "Qwo vadis". Któż z nas nie zachwycał się plastyką opisów przyrody, bogactwem i pięknem języka, zajmującą akcją obfitującą często w momenty sensacyjne, wyrazistością i barwnością postaci przewijających się na kartach jego powieści.

Jego twórczość była inspiracją do scenariuszy filmów: „Krzyżacy”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski”, „W pustyni i w puszczy”, „Rodzina Polanieckich”. Była i jest inspiracją przedstawień teatralnych, wieczorów literackich.

W dniu 6 marca w Szkole Podstawowej w Różanie uczniowie z klas VII - VIII w ramach zajęć kółka polonistycznego przygotowali wieczornicę poświęconą życiu i twórczości Sienkiewicza, jednego z najpoczytniejszych pisarzy w skali świata. Grono pedagogiczne, młodzież, rodzice mogli obejrzeć pięknie przygotowane sceny z „Krzyżaków”, „Potopu”, „Pana Wołodyjowskiego”, „W pustyni i w puszczy”, „Quo vadis”.

Uroku inscenizacji dooawała dekoracja i stroje; zaś filigranowa Ania Bagińska w roli Basi zachwycała swą grą publiczność, chociaż i poza sceną wykonawcom należą się słowa uznania.

Trafny wybór tekstu, podkładu muzycznego i wyreżyserowanie całości to zasługa opiekunki koła pani Ani Mroczkowskiej.

oprac. ik

## Ile za przedszkole?

**Uchwała Nr XVII/74/96 Rady Miejskiej w Różaniu z dnia 19 marca 1996 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia przedszkoli gminnych.**

Na podstawie art. 14 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 pkt 2 i art. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95 poz. 425 z późn. zm.) w związku z §5 Zarządzenia Nr 33 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 października 1992 r. w sprawie ramowego statutu przedszkola publicznego (Dz. U. Nr 7 poz. 35), uchwała się, co następuje:

§1.

Ustala się opłatę za świadczenia przedszkoli gminnych funkcjonujących na terenie gminy Różan w wysokości:

a) 15 zł miesięcznie w przypadku korzystania przez dziecko z co najmniej dwóch posiłków dziennie,

b) 5 zł miesięcznie w przypadku korzystania przez dziecko z jednego posiłku (zupa).

§2.

Opłata, o której mowa w §1. obejmuje:

a) koszt surowca zużytego do przyrządzania posiłków wg normy żywieniowej z zachowaniem masy żywieniowej i normy kalorycznej,

b) koszty ponoszone za przyrządzanie posiłków.

§3.

Ustala się, że za każdy dzień nieobecności dziecka, zwrotowi podlega 4% opłaty ustalonej w §1.

§4.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Różan.

§5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1996 r. po uprzednim ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Przewodniczący Rady Miejskiej  
mgr Andrzej Komsta

## Nie ja biję, wierzba bije

Dokończenie ze str. 1

swjej płodnej mocy.

W wierzeniach niektórych ludów Europy przetrwało do dziś przekonanie, że gałązki wierzbowe, święcone w Niedzielę Palmową w kościele mają cudowne właściwości zapewnienia wszelkiego dobra: zdrowia, bogactwa, szczęścia w hodowli zwierząt domowych.

W Polsce, na Litwie (gdzie wierzba występuje w wielu pięknych legendach), na Ukrainie, w Niemczech, na wschodnich obszarach Francji jeszcze na początku naszego wieku ludzie po wyjściu z kościoła uderzali się świeżo poświęconymi palmami i składali sobie najlepsze życzenia. Bicie palmą miało pobudzić siły żywotne uderzanego, ponadto dziewczętom miało przysporzyć urody, a chłopcom odwagi. U nas bijący usprawiedliwiali się przy tym słowami: „Nie ja biję, wierzba bije”.

Po powrocie z kościoła gospodarz obchodził chałupę i uderzał w każdy węgiel. Robił to „do trzech razy”, aby w ten guślarski (o czym nie wiedział) sposób, mający pozory chrześcijańskiego obrzędu, zapewnić domowi spokój i dobrobyt.

Po wniesieniu palmy do izby cała rodzina wyskubywała z gałązki wierzbowej bazię, zwane też bagniatkami i z namaszczeniem połykała. Był to zabieg profilaktyczny. Ta poświęcona kuleczka chroniła przed bólem gardła, przed chorobami, od uroku i w ogóle krzepiła ciało a duszę uodparniała na pokusy szatana.

Resztę palmy zatykano za święty obraz nad łóżkiem, aby w razie potrzeby użyć jej cudownej różdżki (na południu Polski palmę nazywa się różdżką). W czasie burzy, ustawiona koło komi-

na, broniła przed piorunem. Podłożona pod pierwszą skibę podczas orki broniła pole przed wyschnięciem, gradobiciem i innymi nieszczęściami a zapewniała wysokie plony. Gdy krowa zrobiła się „jakaś nieswoja” lub koń osowił i zleniwił się, bardzo dobrze było obmieść im boki palmką. A kiedy bydło wychodziło po raz pierwszy po zimie na pastwisko, trzeba było, obowiązkowo, każdą sztukę uderzyć palmą po grzbiecie. Wierzbowe gałązki z palmy wkładano też do uli, aby pszczoły rozmnażały się i dawały dużo miodu, a rybacy wplatali te gałązki w sieci, co uniemożliwiała czarownikom dostęp do połowów.

Dziś, kiedy cała magiczna moc wyparowała z wierzby i przeminęła z wiatrem, gałązka obsypana srebrnymi baziemi stanowi w palmie jedynie tradycyjny składnik upiększający. Od pewnego czasu palma stała się przedmiotem dekoracyjnym, jak wycinanki z kwiatów, drewniane świątki, itp.

W Niedzielę Palmową katolicy święcą palmy w kościele na pamiątkę triumfalnego wjazdu Chrystusa do Jeruzalem, kiedy to usłano mu drogę palmami. A potem przynoszą te palmy do domu, wkładają w dzbanek i cieszą nimi oczy jako sezonową ozdobą mieszkania, mającą charakter religijnego symbolu.

Piękne, bardzo duże palmy robią twórcy ludowi z Łysych na Kurpiach i w okolicy Tarnowa oplatając kwiatami i wstęgami potężne kije. Za uderzenie taką palmą, choćby z najlepszymi życzeniami - serdecznie dziękują.

Na podstawie książki M. Ziółkowskiej  
oprac. J. K.



# Różan na rok 1996

rodowej - 2.000 zł.

**Oświata i wychowanie** - na oświatę i wychowanie planuje się kwotę - 1.296.165 zł.

Z tego: na Szkołę Podstawową - 955.365 zł:

- wynagrodzenie i pochodne wynagrodzeń - 756.064 zł,  
- nagrody z zakładowego funduszu nagród - 33.775 zł,  
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 32.120 zł,

- opał, środki czystości i materiały biurowe - 37.000 zł,  
- usługi materialne - remonty - 91.394 zł,

na remont obiektów ZSZ w Różanie - 15.000 zł,

na dowóz uczniów do szkół - 46.800 zł:

- na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kierownicy i opiekunów - 18.800 zł

- paliwo i części zamienne - 20.000 zł,  
- bieżące naprawy i przeglądy - 8.000 zł,

na utrzymanie przedszkoli przy szkołach podstawowych tj. klas zerowych w Dzbądzu, Za-

łuziu i Załężu - 20.850 zł:

- wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń - 19.600 zł,

- podróże służbowe - 400 zł,

na dotację dla Przedszkola Samorządowego w Różanie - 243.000 zł,

na obozy i kolonie letnie - 2.000 zł.

**Kultura i sztuka** - na kulturę i sztukę planuje się kwotę - 150.000 zł.

Z tego: na wydawanie miesięcznika „Świerszcz Różański” oraz informatora o gminie Różan - 10.000 zł, na obchody Dni Różana - 5.000 zł, na naprawę dachu - 15.000 zł, na dokończenie budowy świetlicy wiejskiej w Mroczkach Rembiszewo - 5.000 zł, na opracowanie dokumentacji technicznej na budowę świetlicy wiejskiej w Dzbądzu - 3.000 zł.

**Kultura fizyczna i sport** - na kulturę fizyczną i sport przeznaczają się kwotę - 12.000 zł.

Z tego: na zwrot kosztów przejazdu i diety uczestników zawodów sportowych ze Szkoły Podstawowej - 5.000 zł i szkół średnich - 3.000 zł, na ogrodzenie stadionu - 4.000 zł.

**Opieka społeczna** - na opiekę społeczną przeznaczają się ogółem kwotę - 130.020 zł.

Z tego: na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej - 23.520 zł:

- wynagrodzenie pracowników - 9.000 zł,  
- składka ZUS i fundusz pracy od wynagrodzeń - 4.320 zł,  
- fundusz świadczeń socjalnych - 1.740 zł,  
- delegacje - 1.000 zł,  
- materiały biurowe, opał, wyposażenie - 4.000 zł,  
- rozmowy telefoniczne - 1.200 zł,  
- przesyłki listowe - 1.260 zł,  
- energia - 1.000 zł,

na zasiłki i pomoc w naturze tj. zasiłki celowe, zwrot kosztów pogrzebu, paczki żywnościowe dla podopiecznych, zwrot kosztów leczenia i inne przeznacza się - 66.500 zł, na dodatki mieszkaniowe - 40.000 zł.

**Ochrona zdrowia** - na ochronę zdrowia przeznaczają się kwotę 3.000 zł jako dotacja dla Zespołu Opieki Zdrowotnej w Makowie Maz. na zakup sprzętu medycznego - analizatora.

**Administracja państwowa i samorządowa** - na administrację planuje się wydatki w kwocie 500.200 zł.

Z tego: na Radę Miejską - 25.000 zł:

- wydatki na diety dla radnych - 15.000 zł,

- materiały biurowe - 4.000 zł,

- na szkolenia 6.000 zł,

na Urząd Gminy - 452.700 zł:

- na wynagrodzenia pracowników samorządowych, obsługę tj. palaczy i sprzątaczkę - 220.000 zł,

- nagrody z zakładowego funduszu nagród - 13.000 zł,

- materiały (tj. materiały biurowe, opał, środki czystości i prasa) - 30.000 zł,

- na zwrot kosztów podróży służbowych oraz ryczałty za używanie prywatnych samochodów do celów służbowych - 15.000 zł

- na porządkowanie archiwum - 10.000 zł,

- naprawa dachu i przewodów kominowych, wymiana drzwi wejściowych do Urzędu oraz modernizacja i wyposażenie dwóch łazienek - 35.000 zł,

- opłaty telefoniczne, przesyłki listowe, energia elektryczna, gaz, woda - 18.000 zł,

- szkolenie pracowników i wynagrodzenie radcy prawnego - 10.000 zł,

- ubezpieczenie budynków - 1.500 zł,

- składki na ubezpieczenie społeczne pracowników oraz fundusz pracy - 104.000 zł,

- zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 5.200 zł,

na pozostałą działalność w dziale Administracji - 19.500 zł:

- na prowizję dla sołtysów oraz diety za udział w zebra-

niach - 5.000 zł,

- na opłaty bankowe - 8.000 zł,

- na różne opłaty i składki - 2.000 zł,

na Sejmik Samorządowy - 3.000 zł.

**Bezpieczeństwo Publiczne** - 4.000 zł.

**Splata odsetek od zaciągniętych pożyczek** - 10.427 zł.

**Splata pożyczki** przypadająca na rok 1996 - 80.000 zł.

**Tworzy się rezerwę** na nieprzewidziane wydatki w wysokości - 25.000 zł.

Przewodniczący Rady Miejskiej  
w Różanie  
mgr Andrzej Komsta

Załącznik nr 5

## PLAN FINANSOWY Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rok 1996

Lp. Wyszczególnienie	kwota
1. Stan funduszu na początku roku	745
2. Dochody ogółem	1.700
§ 96 przelewy redystrybucyjne	1.700
3. Wydatki ogółem	1.500
§ 36 usługi materialne	1.500
3. Stan funduszu na koniec roku	945

Przewodniczący Rady Miejskiej  
w Różanie  
mgr Andrzej Komsta

## Wykaz inwestycji i remontów realizowanych w roku 1996

Załącznik nr 6

Dział	Rozdział	Nazwa	Termin realizacji	Wartość kosztorys.	Nakłady poniesione	Nakłady planowane	Źródła finansowania śr. własne	dotacja
50	5612	Bud. drogi Chrzczonki - Szygi	1996	80.000	-	80.000	50.000	30.000
70	7261	Moder. ulic w mieście	1996	210.000	-	118.000	118.000	-
	7262	Doprowadzenie energii do osiedla Kaszewiec	1996	35.000	-	35.000	35.000	-
		Modernizacja oświetlenia ulicznego na wsiach	1996-98	30.000	-	10.000	10.000	-
	7395	Przeniesienie przystanku Wysypisko śmieci	1996	80.000	-	80.000	50.000	30.000
		- dokumentacja	1996-99	300.000	-	10.000	10.000	-
		Gazyfikacja gminy projekt techniczny	1996-99	300.000	-	12.500	12.500	-
		Cmentarz - opracowanie	1996-97	20.000	-	5.000	5.000	-
87	8795	Stadion sportowy naprawa ogrodzenia	1996-97	20.000	-	4.000	4.000	-
83	8333	Świetlica Mroczki	1996	5.000	-	5.000	5.000	-
		Świetlica Dzbądz dokumentacja techniczna	1996	-	-	3.000	3.000	-
RAZEM				1.080.000	-	362.500	302.500	60.000

Przewodniczący Rady Miejskiej w Różanie  
mgr Andrzej Komsta

## Coś ze sportu

Rada Kultury Fizycznej Szkół Rolniczych woj. ostrołęckiego była organizatorem dwóch imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim dla młodzieży: Wojewódzkich Igrzysk Młodzieży Szkół Rolniczych w tenisie stołowym, które odbyły się 24 i 25 lutego w Zespole Szkół Zawodowych w Makowie Maz. oraz Wojewódzkich Igrzysk Młodzieży Szkół Rolniczych w biegach przełajowych rozegranych w dniu 20 marca 1996 r. w Różanie.

W rozgrywkach tenisa stołowego uczestniczyło 83 mężczyzn i 35 kobiet reprezentujących szkoły w Chorzelach, Lubiejewie, Makowie Maz., Ostrołęce, Różanie, Wyszku, Długosiodle, Goworowie, Łysych, Baranowie, Myszyńcu, Rozogach i Zabrodziu.

Największą ilość punktów zdobyli:

Juniorzy młodsi:

1. Szczapa Krzysztof 16 pkt,
2. Jachna Paweł 14 - reprezentanci ZSR z Lubiejewa,
3. Bak Tomasz 12,
4. Oleksiak Jarosław 10 - reprezentanci Centrum Kształcenia Ustawicznego z Wyszku.

Juniorzy:

1. Giziewicz Emil 16 pkt - CKU Wyszku,
2. Zalewski Leszek 14 - ZSR Lubiejewo,
3. Żebrowski Grzegorz 12 - ZSR Maków Maz.,
4. Szczepański Dariusz 10 - ZSR Maków Maz.

Punktacja zespołowa szkół rolniczych:

1. Zespół Szkół Rolniczych Lubiejewo 56 pkt,
2. Centrum Kształcenia Ustawicznego Wyszku 50,
3. Zespół Szkół Rolniczych Maków Maz.,
4. Zespół Szkół Rolniczych Ostrołęka 34,
5. Zespół Szkół Rolniczych Chorzele 27,
6. Zespół Szkół Różan 27.

Szkoły „środowiskowe”

Juniorzy młodsi:

1. Falbkowski Adam 16 pkt - ZSR Długosiodło,
2. Dylewski Marek 14 - ZSR Łyse,
3. Górski Andrzej 12 - ZSR Łyse,
4. Stempowicz Łukasz 10 - ZSR Łyse

Juniorzy:

1. Grądzki Piotr 16 pkt - ZSR Myszyńiec,
  2. Stolarczyk Piotr 14 - ZSR Rozogi,
  3. Puścian Tomasz 12 - ZSR Długosiodło,
  4. Pejchner Grzegorz 10 - ZSR Rozogi.
- Punktacja zespołowa:

4. Kamińska Jolanta 10 ZS Różan.

Punktacja zespołowa

1. Zespół Szkół Różan 42 pkt,
  2. Centrum Kształcenia Ustawicznego Wyszku 37,
  3. Zespół Szkół Rolniczych Przasnysz 30,
  4. Zespół Szkół Rolniczych Maków Maz. 26,
  5. Zespół Szkół Rolniczych Ostrołęka 23.
- Szkoły „środowiskowe”

Juniorzy młodsi:

1. Kobus Alina 16 pkt - ZSR Łyse,
2. Zadroga Jolanta 14 - ZSR Łyse,
3. Piórkowska Renata 12 - ZSR Myszyńiec,
4. Brzozowska Agnieszka 10 - ZSR Zabrodzie.

Juniorzy:

1. Deptuła Danuta 16 pkt - ZSR Łyse,
2. Zadroga Anna 14 - ZSR Łyse,
3. Brodzik Mariola 12 - ZSR Zabrodzie,
4. Gołas Danuta 10 - ZSR Myszyńiec

Punktacja zespołowa

1. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Łyse 74 pkt,
2. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Zabrodzie 61,
3. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Myszyńiec 37.

Wyniki wojewódzkich igrzysk młodzieży szkół rolniczych w biegach przełajowych rozegranych 20 marca 1996 r. w Różanie.

- 2000 m startowało 27 junierek młodszych z Różana, Makowa, Ostrołęki i Wyszku, - 3000 m - 16 junierek młodszych rywalizowało o zdobycie punktów dla Różana, Makowa, Wyszku i Ostrołęki, - 2000 m - wystartowały 22 juniorki z Makowa, Ostrołęki, Wyszku i Różana, - 3000 m - 12 junierek z Różana, Makowa i Wyszku.

Szkoły „środowiskowe” - kobiety:

- 2000 m - 14 junierek młodszych z Łysych, Zabrodzia, Myszyńca, Goworowa i Baranowa, - 3000 m - 14 junierek młodszych z Łysych, Zabrodzia, Myszyńca, - 2000 m - 21 junierek z Łysych, Zabrodzia, Goworowa, Myszyńca i Baranowa, - 3000 m - 11 junierek z Łysych, Myszyńca, Zabrodzia.

Mężczyźni:

- 3000 m - 27 juniorów młodszych z Krasnosielca, Różana, Wyszku, Makowa, Ostrołęki, - 5000 m - 12 juniorów młodszych z Makowa, Różana i Ostrołęki, - 3000 m - 24 juniorów z Makowa, Krasnosielca, Różana, Ostrołęki i Wyszku, - 5000 m - 8 juniorów z Różana i Makowa. Szkoły „środowiskowe” - mężczyźni - 3000 m - 26 juniorów młodszych z Łysych, Zabrodzia, Baranowa, Goworowa i Myszyńca, - 5000 m - 18 juniorów młodszych z Zabrodzia, Myszyńca, Łysych, Goworowa i Baranowa - 3000 m - 29 juniorów z Baranowa, Goworowa, Łysych, Zabrodzia i Myszyńca, - 5000 m - 16 juniorów z Myszyńca, Zabrodzia, Goworowa, Łysych i Baranowa.

Punktacja zespołowa

Kobiety:

1. Zespół Szkół Różan 104 pkt,
2. Centrum Kształcenia Ustawicznego Wyszku 58,
3. Zespół Szkół Rolniczych Maków 56,
4. Zespół Szkół Rolniczych Ostrołęka 41.

Mężczyźni:

1. Zespół Szkół Rolniczych Maków 84 pkt,
2. Zespół Szkół Różan 83,
3. Zespół Szkół Zawodowych Krasnosielca 34,
4. Zespół Szkół Rolniczych Ostrołęka 26,
5. Centrum Kształcenia Ustawicznego Wyszku 23.

Szkoły „środowiskowe”

1. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Łyse 164 pkt
2. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Zabrodzie 152,
3. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Myszyńiec 145,
4. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Baranowo 70
5. Zasadnicza Szkoła Rolnicza Goworowo 57.

Ze sportowym pozdrowieniem  
Przewodniczący Rady Kultury Fizycznej  
Szkół Rolniczych woj. ostrołęckiego  
mgr Andrzej Komst

## W kilku zdaniach, jednym tchem

\* Długa, śnieżna zima dała się nam we znaki. Nie dość, że przez pięć miesięcy brodziliśmy po śniegu albo ślizgaliśmy się na chodnikach i jezdniach pokrytych lodem, to teraz kiedy zaczął przyszwajać słońce, targamy się na kolana w wodzie. Jeszcze większa uciecha miała być

# Środowiskowa edukacja ekologiczna

Ziemia jest piękną planetą. Czy rzeczywiście każdy z nas może się zgodzić z tą tezą? Chyba tak, ale za tym słowem kryje się wiele istniejących na ziemi zagrożeń. Wiele problemów współczesnego świata chyba nigdy nie zostanie rozwiązanych. Sam człowiek bezmyślnie niszczy piękne tereny, nawet nie zdając sobie z tego sprawy, kosztem naszej planety.

Wysypiska, plastikowe opakowania, zatrute rzeki, morza i oceany, zatruta gleba oraz powietrze, to jest to co ludzkość stworzyła w ciągu kilkudziesięciu lat, a przyroda musi przynajmniej kilkaset lub kilka tysięcy lat to oczyścić.

Rozwój i postęp cywilizacji niesie ze sobą nie tylko lepsze warunki życia, ale również zagrożenie. Coraz więcej pojawia się stwierdzeń, że ludzkość znajduje się w krytycznym momencie swoich dziejów. Jesteśmy świadkami pogłębiającej się biedy, głodu, chorób. Stale i w szybkim tempie pogarsza się stan naszego środowiska, od którego zależy nasz byt.

Jak zapobiec tym zagrożeniom? Co należy zrobić, aby uratować naszą „Matkę - Ziemię”. Nad tym problemem zastanawia się wielu ludzi począwszy od działaczy politycznych a na ekologach kończąc. Coraz częściej nie tylko mówi się o edukacji ekologicznej społeczeństwa, ale zaczyna się ją prowadzić w społeczeństwie. Edukacją ekologiczną pragnie się objąć nie tylko dzieci i młodzież, ale dąży się również do szerzenia jej wśród różnych grup społecznych.

Ekologia jest więc tematem na czasie, ale czy będzie potrafiła zmienić istniejący stan rzeczy. Ziemia woła SOS. - ale czy ludzie zdążą na czas przyjąć jej na ratunek. Na konferencji Narodów Zjednoczonych - „Środowisko i Rozwój” - Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro (1992 r.) sformułowano dokument przedstawiający zbiór zaleceń i wytycznych „Agenda 21” dotyczący działań, które powinny być podejmowane, w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju świata, poszczególnych krajów, regionów, wspomagających rozwój oświaty środowiskowej.

Proponuje się edukację w kwiestiach ochrony środowiska na szczeblu krajowym, regionalnym, lokalnym. Z inicjatywy WSOFiGW w kilkunastu gminach powołano do funkcjonowania ośrodki edukacji ekologicznej, a dotacje przyznane na ich działalność pozwalają kupić książki, czasopisma, videokasety. Stanowiąc one mają bazę do prowadzenia edukacji ekologicznej w konkretnym środowisku.

W poprzednich numerach naszego miesięcznika informowałam o rozpoczęciu działalności Ośrodka Edukacji Ekologicznej przy GOUK, zakupie książek, videokaset i czasopism z ekologii. Dzisiaj natomiast chciałam naszym czytelnikom polecić nową, niezwykle wartościową serię wydawniczą Polskiego Klubu Ekologicznego „Zachować świat”. W skład serii wchodzi 8 książek, których treść w kilku słowach zasygnalizuję.

## Książka o klimacie.

Czy pogoda to klimat? Jak dochodzi do katastrofalnych przypływów w Bengalu? Co powoduje wybuch wulkanu? Dlaczego zbyt długo nie można przebywać na słońcu? Czy można wyciągnąć pogodę i klimat? Co to jest dziura ozonowa? Na te pytania odpowie ta książka. Wyjaśnia ona czym jest klimat i co go zmienia. Wskazuje co

powinniśmy zrobić, żeby uchronić Ziemię przed zmianą klimatu.

## Książka o odpadach.

Wszystko co mamy trafi w końcu do śmieci, od opakowania czekolady do samochodu. Śmieci powstają ciągle. Skąd brały się dawniej i jak z nimi postępowano? Dlaczego szkło, aluminium i papier zbierać należy w oddzielnych pojemnikach? Co może zrobić każdy z nas, aby góra śmieci nie urosła do nieba? Tymi problemami zajmuje się „Książka o odpadach”.

## Książka o wodzie.

Książka mówi o roli i znaczeniu wody, wskazując, że groźba jej niedostatku byłaby dla nas znacznie dotkliwsza niż jakikolwiek komponent środowiska. Los wody to również nasz los, bo przecież organizm człowieka i wszystkich gatunków składa się w głównej mierze z wody. Wszyscy musimy dbać o to, aby wodę otoczyć szczególną troską, aby ta najważniejsza składowa wszelkiego istnienia nie była bezmyślnie niszczone.

## Książka o lesie .

Las i drzewa są obecnie w sagach, bajkach i opowieściach wielu narodów. Mimo kultu jakim je darzono były niszczone od starożytności. Jak mówią statystyki, lasy, szczególnie w ostatnich latach, są wycinane na całym świecie w zastraszającym rozmiarze, lub umierają z powodu zanieczyszczenia powietrza. „Książka o lesie” pokazuje dlaczego las jest tak ważny dla nas, a także co możemy zrobić, aby go chronić.

## Książka o żywności.

Człowiek jest uzależniony od pożywienia. Czy można jednak bez zastanowienia jeść każde jabłko? Dlaczego niektóre dzieci mają za dużo, a niektóre za mało żywności, a jeszcze inne umierają z głodu? Autorka patrząc z nad krawędzi własnego talerza stara się pokazać jak zmieniła

się pożywienie ludzi z upływem historii. Czyjemy aby żyć, czy żyjemy aby jeść? Po przeczytaniu tej książki łatwiej ci będzie odpowiedzieć na to pytanie.

## Książka o skarbach Ziemi.

O skarby Ziemi prowadzono wojny. Z ich powodu ludzie opuszczali swe ojczyzny, aby jako poszukiwacze złota zdobyć fortunę lub stoczyć się na dno. Rzadko poszukiwacze skarbów potykali się o nie. Najczęściej aby je znaleźć brodzili w rwących potokach, robili odkrytki zdzierając urodzajną „skórę Ziemi”, najczęściej jednak w żmudnym trudzie wydobywali je na powierzchnię z głębi Ziemi.

## Książka o energii.

Obojętnie czy włączamy lampę, radioodbiornik, suszarkę czy opiekacz, czy też odkręcimy kurek z ciepłą wodą lub centralnego ogrzewania, zużywamy energię. Trudno sobie wyobrazić bez energii nasz dzień powszedni. Jak będziemy obchodzić się z energią, jak i z jakiego źródła będziemy ją czerpać, czy będzie ona dla nas błogosławieństwem czy przekleństwem?

## Książka o zagrożonych zwierzętach.

Nasi przodkowie mieli dla dzikich zwierząt wielki respekt, ponieważ często były większe i znacznie szybsze, silniejsze i wytrzymalsze od ludzi. Dopiero kiedy człowiek zaczął oswajać i hodować zwierzęta a także miał coraz skuteczniejszą broń, wiele się zmieniło. Jak obchodzić się ze zwierzętami aby zachować możliwie największą ilość gatunków na Ziemi, tego można się dowiedzieć z tej książki.

Pozycje przedstawione można wypożyczyć w Bibliotece Publicznej, ul. Warszawska 17, która czynna jest w godz. 10<sup>00</sup> - 18<sup>00</sup>, w soboty 8<sup>00</sup> - 16<sup>00</sup>.

oprac. ik

## GMINNY OŚRODEK UPOWSZECHNIANIA KULTURY

06-230 Różan ul. Mickiewicza 1, tel. 669-042

### Oferuje:

- nagłośnienie imprez rozrywkowych, uroczystości państwowych (aparatura 800 W),
- wynajem sceny (wysokość 1 m, wielkość 8x8 m)
- organizujemy dyskoteki, bale, zabawy dla dzieci,
- prowadzimy naukę gry na instrumentach muzycznych,
- komputerowe przepisywanie tekstu,
- projekty druków, ulotek, folderów, wizytówek, itp.,
- skład komputerowy,
- pomoc w redagowaniu i korektę tekstu.

Zapraszamy od 8<sup>00</sup> do 16<sup>00</sup>

## ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKO

### Miesięcznik Redaguje zespół.

Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 690-42.

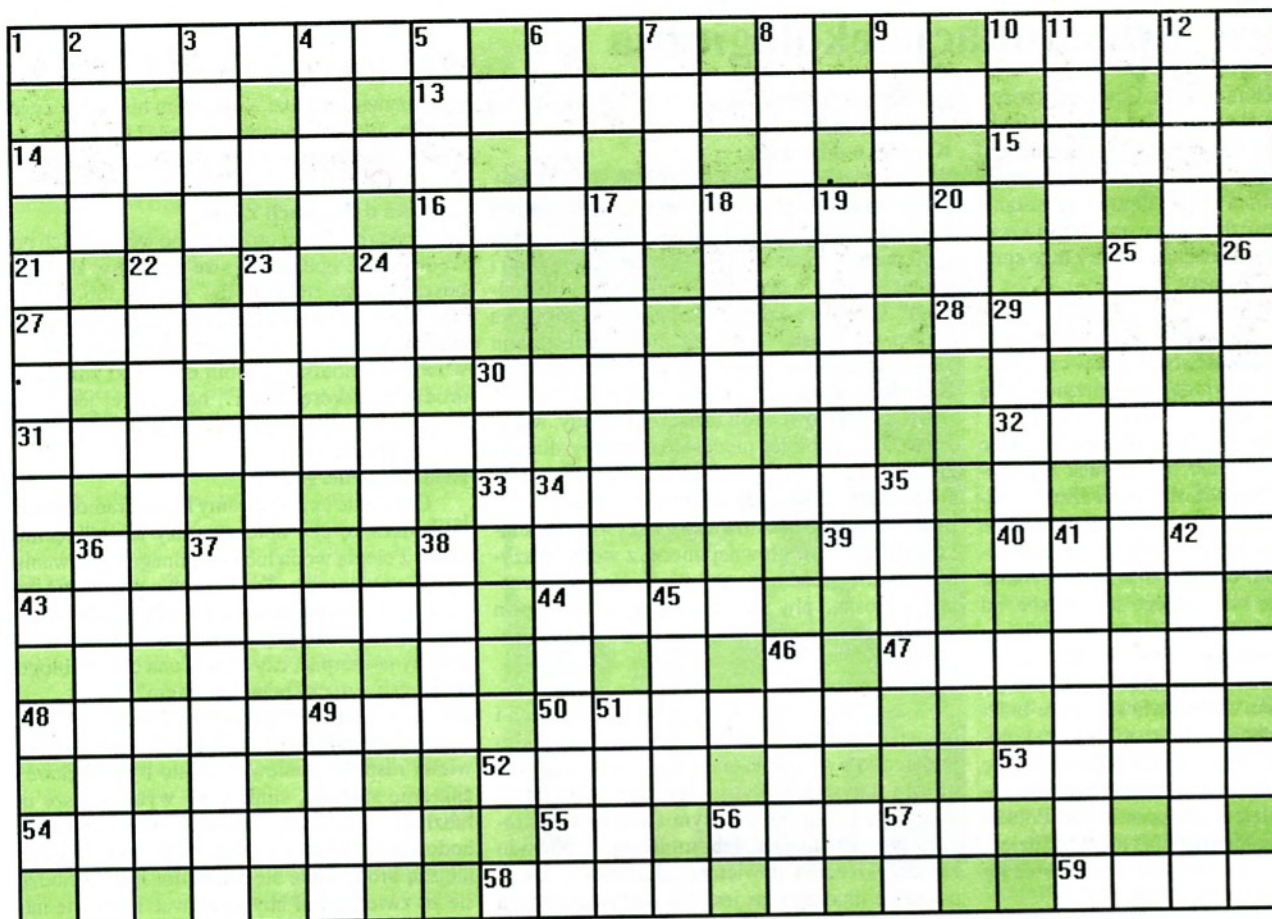
Biuro ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 690-02

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

Wydawca: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B / 16, 06-200 Maków Maz., tel. 172-563.





# Krzyżówka

**Poziomo:** 1) ... da Vinci, 10) wódz wyprawy Argonautów, 13) tytuł filmu - w roli głównej A. Schwarzenegger, 14) materiał wybuchowy o dużej sile kruszącej, 15) zespół pracowników, 16) obwinienie, 27) młoda sportowczyni, 28) okrasa, 30) każde naczelnie twierdzenie złożone z systemu dedukcyjnego, 31) osoba zajmująca się aktami pracowników, 32) ... prądy elektryczne o wielkiej częstotliwości płynące pod bardzo wysokim napięciem, 33) lekki mebel składający się z kilku otwieranych pótek, 39) symbol pierwiastka chemicznego, 41) cesarz rzymski, 43) żołnierz ciężkiej kawalerii uzbrojony w kirys, ciężką broń i pistolet, 44) człowiek śniegu, 47) linia na mapie pogody, 48) bazgranina, 50) do ubijania np. kiszonej kapusty, 52) zawód, 53) rodzaj samosądu dokonywanego przez tłum, 54) tkanina pluszowa, 55) symbol pierwiastka chemicznego, 56) targ, 58) porządek, 59) bogini zwycięstwa.

**Pionowo:** 2) krótka rozprawa naukowa lub literacka, 3) nosale, 4) uprawna ziemia, 5) znany kabaret, 6) roślina rosnąca nad brzegami jezior, 7) jednostka pojemności cieczy, 8) częste w karnawale, 9) kędziory, 11) kamień półszlachetny, 12) rzeka lub choroba, 17) stan w USA graniczy

z Kanadą, 18) jedno ze zbóż, 19) pomoc myśliwych podczas polowania, 20) ...logia - nauka zajmująca się ochroną środowiska, 21) do czyszczenia wanien, zlewów, 22) elektroda, 23) zwierzyzna ubita na polowaniu i ułożona szeregiem, 24) zwierzę z gatunku pełnoróżców, 25) w dawnej Polsce urzędnik rozprawy sądowej, 26) potężne drzewo z rodzaju figowców, 29) baraniec, 30) płyn do wybielania, 34) w dawnej Polsce stonowy sąd szlacheckiej drugiej i ostatniej instancji, 35) miasto w pn.-zach. Włoszech nad rzeką Tanara, 36) piękna jak ..., 37) pogrzebowy pojazd, 38) korab, 41) zarodek, 42) narzędzie drwalskie do obracania dłużyc i kłód, 45) skurcz nerwowy np. twarzy, 46) werwa, 49) obok nazwiska, 51) kula bilardowa, 57) w starożytnym Rzymie jednostka ciężaru równa początkowo ok. 273 g.

Rozwiązanie krzyżówki - odgadnięte hasła należy nadesłać w terminie do 15 kwietnia na adres Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy nakleić kupon konkursowy.

Rozwiązanie krzyżówki z nr 2/96

Poziomo: Colombo, wstręt, Diabaz, awaria, kabanos, zakwas, Kalmar, malarz, lumbago, aleja, korzeń, nawiew, karkas, cynik, kowar, aparat, zbitka, ESKA, beret, gajówka, stawki, Nastia, oliwin, maźnica, Kalisz, ciarki, ataman, amarant.

Pionowo: cokolik, Lubomir, Montana, malkler, waza, szarańcze, rówieśnik, Tasmanka, żagłówka, mierzewa, otwornica, zwrotnica, arbitraż, kątownik, skabioza, pójdzika, równina, trabant, sitarz, agania, Anin.

Firma handlowo-usługowa

„DOMLAS”

oferuje

Pilarki spalinowe HUSQVARNA - ceny dealera,  
telewizory, art. gospodarstwa domowego,  
rowery, kosiarki

R A T Y B E Z Ż Y R A N T Ó W

Stanisław Goss 06-230 Różan ul. Poniatowskiego 19 tel.669118

Kupon

Krzyżówka

nr 3/96





# ŚWIĘSZA RÓŻAŃSKA

NR 4/5/96

MIESIĘCZNIK

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...”

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”  
Kazimierz Wyka

Cena 50 gr

## U NAS I WOKÓŁ NAS

5 kwietnia Biblioteka Publiczna w Różanie otrzymała niecodzienną przesyłkę. Paczka pochodząca z Australii i zawierała roczniki „Kultury” i „Zeszytów historycznych” wydawane przez Instytut Literacki w Paryżu. Nadawcą tej niezwyklej przesyłki okazał się pan Franciszek Ogonoński, różaniak z pochodzenia. Za ten nieoczekiwany i cenny dar dyrekcja Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury - Biblioteki Publicznej składa serdeczne podziękowania ofiarodawcy, stałemu czytelnikowi „Święsza Różańska-go”.

Również za nieodpłatne przekazanie książki bibliotece dziękujemy panu mgr Marianowi Rawie, wieloletniemu pedagogowi z Przasnysza, który w czasie okupacji był organizatorem działalności konspiracyjnej w ZWZ i AK w powiecie makowskim. Książka „Z pogranicza Mazowsza i Mazur” wydana w pięćdziesiątą rocznicę zakończenia wojny jest odzwierciedleniem przeżyć okupacyjnych autora.

opr.ik

Wyprawa na Koziniec.  
str.4

Rozliczenie z budżetu 95'  
czyli co zrobiono i za ile w  
mieście i gminie Różan.  
str.2

## DEKANAT RÓŻAŃSKI

Źródła z XVI wieku wspominają, że zapewne już w XI w. istniał w Różanie gród, a na podgrodziu wzniesiony był kościół p. w. Św. Jana Chrzciciela, lecz dokładna data jego budowy nie jest znana. Ostatni drewniany kościół pochodzący z fundacji mieszczan wznosił w 1700 r. ks. M. Zatoński, lecz już w 1756 r. nie odprawiano w nim nabożeństw, toteż prawdopodobnie wkrótce potem przestał istnieć.

Nową świątynię p.w. Najświętszej Marii Panny wzniesiono w innym miejscu, niż były kościół.

Z informacji pochodzącej z roku 1609 wynika, że była ona drewniana, konsekwowana, miała kamienną posadzkę i jeden ołtarz, który wizytator parafii około 1690r. polecił przenieść do nowego kościoła p. w. Św. Anny.

Murowany ko-

ściół, dość duży, ze sklepieniem prezbiterium i sufitem w nawie wspartym na czterech murych filarach, fundowała prawdopodobnie Anna Jagiellonka. Posiadał 8 ołtarzy i 2 kaplice, z których jedna należała do cechu szewców. Kaplice te w późniejszym okresie uległy ruinie. W poł-

Dokończenie na str. 5



Ze zbiorów Tadeusza Napiórkowskiego

## Życie czy wegetacja młodego człowieka w Różanie

Żyć czy umrzeć? Co łatwiej?

Wbrew sugestii zawartej w słowie „Młody człowiek”, mam na myśli człowieka od 0. do 120. roku życia choć wiek 120 lat jest pojęciem względnym. Ponieważ osoba która żyje w wieku 80 lat naprawdę żyje dopiero 53,3 lat. Dlaczego? - ktoś zapyta. Weźmy pod rozważanie wiek 80 lat życia. 80 lat jest to 28800 godzin dziennych i 230400 godzin nocnych to jest około 691200 godzin. Nikt nie musi być naukowcem aby wyliczyć i zrozumieć fakt, że człowiek w czasie snu jest jakby wyłączony na określony przez naturę czas z życia i rzeczywistości, w której w danej chwili przyszło mu żyć. Stąd licząc efektywny czas rzeczywistego i świadomego życia wzięta się liczba 53 lat. Oczywiście ta liczba będzie się zwiększać dla tych co muszą pracować w nocy ale jest to bardzo zbliżone do prawdy. W ten sam sposób można obliczyć każdy wiek od 0 do 120 lat.

Dlaczego swój artykuł kieruję do wszystkich „Młodych” ludzi; życie czy wegetacja!?! Żyć czy umrzeć-co łatwiej? Ten problem podjąłem ponieważ nikt tego tematu otwarcie nie podejmuje a jeżeli już to fragmentarycznie. Nie dam konkret-

Dokończenie na str. 6

# WIADOMOŚCI GMINNE

## Podczas XIV sesji Rady Gminy w Ró- żanie w dniu 24 kwietnia 1996 roku podjęto następują- ce uchwały:

Uchwałą Nr. XVIII/77/96 przyjęto sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy za rok 1995.

Uchwałą Nr. XVIII/78/96 udzielono absolutorium Zarządowi Gminy z tytułu wykonania budżetu Gminy za 1995 rok.

Uchwałą Nr. XVIII/79/96 powołano do życia Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Szkół i Przedszkola w Różaniu. Przedmiotem działania zespołu będzie obsługa finansowo-księgowa i kasowa szkół i przedszkola, przygotowywanie wypłat wszystkich pracowników, angaży i innych dokumentów kadrowych, obsługa prawna, zapewnienie dowozu uczniów do szkół, dokonywanie bieżących napraw i konserwacji związanych z bieżącym utrzymaniem pomieszczeń szkół i przedszkola.

Rada Gminy przyjęła sprawozdanie z wykonania budżetu gminy a tym samym udzieliła absolutorium zarządowi czyli opiniowała pozytywnie działalność zarządu w roku budżetowym 1995. Dochody gminy zamknęły się sumą 2.196.247 zł a wydatki sumą 2.322.151 zł. Różnicę jaką wystąpiła pokryto pożyczką długoterminową zaciągniętą w WFOŚiGW w Ostrołęce.

### Dochody własne gminy:

- podatek rolny - 96.060 zł,
- podatek od nieruchomości - 267.150 zł,
- podatek leśny - 13.762 zł,
- podatek od środków transportowych - 46.392 zł,
- wpływy z karty podatkowej - 24.718 zł,
- wpływy z opłaty skarbowej - 42.330 zł,
- wpływy z podatku od spadków i darowizn - 865 zł,
- wpływy z opłat za korzystanie ze składowiska odpadów promieniotwórczych 608.110 zł,
- wpływy z dzierżaw i wieczystego użytkowania gruntów - 44.481 zł,
- wpływy ze sprzedaży mienia komunalnego - 67.186 zł,
- wpływy za świadectwa pochodzenia zwierząt, z dzierżaw za obwody łowieckie, podatek od posiadania psów, odsetki bankowe - 24.833 zł.

### Udziały w podatkach stanowiących dochód państwa:

- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych 299.502 zł,
- udział w podatku dochodowym od osób prawnych 728 zł.

### Dotacje na zadania zlecone i powierzone: (dotacje z budżetu państwa):

- na zadania z zakresu opieki społecznej

otrzymano 443.603 zł,

- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej otrzymano - 33.905 zł,
- na zadania powierzone z zakresu administracji rządowej - 2.302 zł,
- na obronę cywilną - 700 zł,
- na utrzymanie miejsc pamięci narodowej - 2.000 zł.

Ponadto otrzymano dotacje na budowę wodociągów wiejskich w wysokości - 10.000 zł, na dodatki mieszkaniowe - 24.880 zł, na uzbrojenie osiedla „Polna” - 70.000 zł, na remont dróg wojewódzkich w granicach miasta - 10.000 zł, na remont dróg dojazdowych do pól - 11.000 zł, oraz 9.000 zł na utwardzenie placu wokół budynku strażnicy OSP w Różaniu.

Subwencję ogólną otrzymano w kwocie 108.015 zł.

### Co zrobiono za pieniądze podatników w gminie w 1995 roku i jak nimi gospodarowano z podziałem na poszczególne zadania przedstawiamy poniżej:

- budowa wodociągu Chrzczonki-Dyszobaba - 51.545 zł,
- szczepienia przeciwko różycy - 3.707 zł,
- prowadzenie zbiornicy zwłok zwierzęcych, prasę rolniczą, prowizje za sprzedaż świadectw miejsc pochodzenia zwierząt - 4.581 zł,
- dopłata do inseminacji krów - 400 zł,
- asfaltowanie drogi Kaszewiec-Chełsty (odcinek 1.125mb.), naprawa drogi Mroczi Rębiszewo-Dzbądz (odcinek 1.200mb.), remont drogi przez wieś Prycanowo oraz 800 mb. we wsi Dzbądz i we wsi Dąbrówka około 1 km, modernizacja odcinka drogi we wsi Załęże Wielkie 1.300 mb. i naprawa drogi Załęże Wielkie-Sieluń na odcinku 600 mb - wydano 84.948 zł,
- na oczyszczanie miasta wydano - 19.449 zł,
- wydatki związane z akcją zimową - 10.046 zł,
- utrzymanie zieleni miejskiej kosztowało - 2.784 zł,
- modernizacja chodnika przy pl. Obrońców Różana, asfaltowanie ulic: Sienkiewicza, Zjazd, Kilińskiego, Plac Obrońców Różana, 3-go Maja i części Cmentarnej, wymiana krawężników przy ulicach, które były asfaltowane, układanie kostki betonowej na ulicy Cmentarnej i Lazurkowej i bieżące, drobne naprawy ulic na terenie miasta - wydano 149.924 zł,
- na oświetlenie uliczne wydano 41.802 zł, zamontowano 8 szt. liczników dwutaryfowych oraz zainstalowano 6 szt.lamp oświetleniowych. zapłacono 21.196 zł na wyposażenie stacji trafo przy ul.Przechodniej,
- w ramach dotacji przekazano dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej 101.000 zł,
- koszt zatrudnienia pracowników przy pracach interwencyjnych - 3.072 zł,
- za wykonane prace przy budowie miejsca postoju na przystanku autobusowym PKS w Chrzczonkach zapłacono 4.523 zł,
- usługi transportowe przy porządkowaniu wysypiska śmieci kosztowały 3.088 zł,

## WPAŚKI I WYPADKI

**30.03.96** - wszczęto dochodzenie w sprawie oszustwa dokonanego na szkodę osoby prywatnej. Mieszkaniec Szwecji wyłudził od starszej kobiety pieniądze w kwocie 880 złotych.

**9.04.96** - na zabawie w miejscowości Rupin pobity został jeden ze strażaków, który w wyniku doznanych obrażeń został przewieziony do szpitala w Makowie-Maz. Sprawcami pobicia okazali się mieszkańcy sąsiedniej gminy.

**23.04.96** - w miejscowości Ogony zaistniała próba dokonania gwałtu na 67-letniej kobiecie. Sprawca znany osobie pokrzywdzonej do tej pory nie został zatrzymany.

**29.04.96** - w miejscowości Modzele gm. Młynarze miał miejsce wypadek drogowy w wyniku którego śmierć poniósł 67 letni mieszkaniec wsi. Jak ustalono przyczyną wypadku było nie zachowanie należytej ostrożności przez poszkodowanego. Kierując wozem konnym wjechał pod jadący samochód osobowy.

**4.05.96** - Komisariat policji został powiadomiony o dokonany włamaniu do WDH w Różaniu. Nieznani sprawcy, po wybicciu i wyjęciu szyby skradli papierosy i alkohol wartości około 3000 zł.

Na podst.informacji z KP Różan  
opr. BB

- wykonano 395,4 metry kolektorów sanitarnych za 37.000 zł,
- splacono 16.061 zł odsetek od zaciągniętej pożyczki w WFOŚiGW w Ostrołęce,
- wybudowano linię niskiego napięcia o długości 643 mb. na osiedlu "Polna" i linię kablową o długości 300 mb. oraz linię SN o długości 420 mb. za sumę ogółem 146.766 zł,
- utrzymanie 4 jednostek OSP wydano 48.646 zł. Były to wydatki na płace i pochodne od płac kierowców, paliwo i części zamienne do samochodów, oraz koszty przeglądów i napraw pojazdów,
- dokończenie budowy OSP w Różaniu kosztowało - 56.066 zł,
- opracowania geodezyjne - 9.199 zł. Były to koszty szacunków nieruchomości, wznowienie granic, oraz opłaty za wykazy zmian gruntowych i za opracowanie zmian w planie zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wykup gruntów - 2.564 zł,
- wymieniono sieć wodociągową w mieście długości 1.454 m. za sumę - 103.901 zł,
- wymianę posadzki na korytarzu w szkole podstawowej w Różaniu oraz zakup węgla dla szkół podstawowych wydano - 12.923 zł,
- dowożenie uczniów do szkół - 31.076 zł. Były to wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kierowcy oraz na zakup paliwa i części zamiennych do autobusu szkolnego,
- zakup autobusu do dowozu dzieci - 3.203 zł,
- zakup sprzętu audiowizualnego dla Zespołu Szkół w Różaniu w związku z 30-leciem tej szkoły - 2.482 zł,

## WIADOMOŚCI GMINNE

*Dokończenie ze str.2*

-dotacja dla Przedszkola Samorządowego w Różanie - 191.500 zł,  
-utrzymanie klas zerowych przy szkołach podstawowych - 21.149 zł,

-na obozy i kolonie letnie wydano 1.500 zł,  
-dotacja dla GOUK w Różanie - 108.500 zł,  
-budowa świetlicy wiejskiej w Mroczkach Rębiszewo kosztowała - 1.890 zł,  
-na ochronę zdrowia wydano - 936 zł. W ramach tej kwoty zakupiono aparat do badań laryngologicznych,

-na opiekę społeczną wydano 560.715 zł z czego budżet państwa przekazał 443.603 zł a budżet gminy 117.112 zł. W tym na zasiłki stałe, okresowe, celowe oraz paczki żywnościowe dla podopiecznych i koszt pogrzebu wydano 384.300 zł. Na utrzymanie terenowego ośrodka pomocy społecznej tj. place i pochodne od płac pracowników, materiały biurowe, opłaty telefoniczne i pocztowe wydano - 77.833 zł. Na dodatki mieszkaniowe wydano 53.406 zł, na zasiłki pielęgnacyjne i rodzinne - 21.550 zł, dopłaty do wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na pracach interwencyjnych - 20.400 zł i usługi opiekuńcze realizowane przez PCK wydano 3.264 zł,

-zwrot kosztów podróży i diet dla uczestników zawodów sportowych - 3.097 zł,  
-nagrody dla kolarzy z wyścigu kolarskiego „Dookoła Ziemi Kurpiowskiej” - 350 zł,  
-na zakup pilek oraz sprzętu sportowego wydano 3.409 zł,

-zapłacono za radiostację zakupioną w 1994 roku kwotę - 2.057 zł,

-na obronę cywilną przeznaczono - 700 zł,  
-na Radę Miejską tj. diety dla radnych oraz materiały biurowe wydano - 13.084 zł,

-na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników urzędu gminy, materiały biurowe, środki czystości, opłaty telefoniczne, opłaty za przesyłki listowe, wywóz nieczystości i szkolenia pracowników wydano - 256.435 zł,  
-zakup szaf do USC - 4.267 zł,

-węgiel i koks dla urzędu gminy - 9.609 zł,  
-zakup drukarki do komputera dla urzędu gminy - 1.348 zł,

-remont pomieszczeń biurowych w urzędzie gminy - 8.445 zł,  
-przekazano składkę na Sejmik Samorządu w kwocie - 2.156 zł,

W 1995 roku zaciągnięto pożyczkę w WFO-ŚiGW w wysokości 75.000 zł na wymianę sieci wodociągowej w mieście. Spłacono 3 raty pożyczki, która była przeznaczona na budowę kolektorów sanitarnych w wysokości 37.000 zł.

### Zakłady Budżetowe

Na Przedszkole Samorządowe w Różanie wydano ogółem 222.564 zł w tym dochód własny w kwocie 31.064 zł

Na Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury wydano ogółem 114.046 zł w tym dochód własny w kwocie 5.546 zł.

Na Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wydano ogółem 473.081 zł w tym dochód wypracowany przez zakład to kwota 372.081 zł.

K.Kruszewski

# Remont dachu budynku Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury w Różanie.

Remont dachu budynku GOUK w związku ze skromnością środków finansowych przeznaczonych na ten cel poległ głównie na zastosowaniu nowoczesnych metod i materiałów. Metody krycia dachów papami na bazie asfaltu czy smoły są sposobami czasochłonnymi, materiałochłonnymi, nie gwarantują należytego uszczelnienia dachu, wymagają konserwacji już w drugim roku położenia pokrycia a w związku z małą wytrzymałością mechaniczną i niską temperaturą topienia następuje szybka degradacja pokrycia w trakcie eksploatacji.

Stosując papy zgrzewalne z osnową z włókna poliestrowego mamy pełną gwarancję szczelności dachu. Papy termozgrzewalne są przeznaczone do stosowania w systemach krycia jedno i dwuwarstwowych. W polskich warunkach klimatycznych należy używać pap modyfikowanych elastometrem SBS, na wkładach poliestrowych które charakteryzują się dużą elastycznością i wydłużalnością.

Metod krycia dachów tego rodzaju papami jest wiele. Z racji remontu dachu GOUK i skromnością środków finansowych zastosowano metodę luźnego układania na starym pokryciu jednej warstwy papy i połączenie starej i nowej metodą zgrzewania pasmowego. Papa zostaje przyklejona na 30 do 50% powierzchni.

Przed przystąpieniem do naprawy starego pokrycia dachowego dokonano przeglądu dachu. Stary pas nadrynnowy zdemontowano wraz z pasem istniejącego pokrycia dachowego na szerokości ok. 25 cm. Po ułożeniu nowego pasa nadrynnowego oraz zagruntowaniu blachy i podłoża specjalną emulsją, miejsca zerwanego pokrycia wzmocniono pasami papy termozgrzewalnej i dopiero wówczas na całej powierzchni ułożono pokrycie zasadnicze. Remont pokrycia poprzedzono taką ilością odkrywek w miejscach pęknięć i wyrzuseń, która pozwoliła na stwierdzenie stopnia zawilgocenia i stanu podłoża. Miejscowo uszkodzone podłoże oczyszczono i wy-

pełniono zaprawą cementową a po wyschnięciu zagruntowano i wyrównano papą izolacyjną na lepiku do grubości warstw istniejącego pokrycia.

Roboty dekarские rozpoczęto od wstępnego wykonania obróbek murów, kominów itp. W związku na duży stopień zawilgocenia podłoża zastosowano kominki osuszające. Są to rury średnicy 80 - 100 mm ustawione na dachu, które tworzą szczelinę 2 - 3 mm pomiędzy papą termozgrzewalną a podłożem.

Według wykonawcy koszt wykonania renowacji dachu powinien się zwrócić najdalej w piątym roku eksploatacji. Wykonawca zapewnia 10 letnią gwarancję, w trakcie której sam dokonuje ewentualnych napraw czy poprawek. Biorąc jednak pod uwagę to, że małe jest prawdopodobieństwo by ceny utrzymały się na obecnym poziomie, nakłady poniesione na remont zamortyzują się w odpowiednio krótszym czasie.

Należy podkreślić, że gwarantowana szczelność przez okres 10-15 lat pozwala zaoszczędzić znaczne kwoty wynikające z kosztów odnawiania i remontu pomieszczeń w wypadku ewentualnego ich zalania przez nieszczelności tradycyjnych pokryć dachowych podczas opadów atmosferycznych bądź topnienia śniegu czy lodu, co w przypadku GOUK zdarzało się dość często. Koszt w ten sposób remontowanego dachu to około 20 tys. zł. Pozwala to jednak na wiele lat zapomnieć o problemach związanych z konserwacją dachu.

Przetarg na wykonanie remontu dachu GOUK, który odbył się w dniu 23 kwietnia 1996r. w Urzędzie Gminy wygrała firma BA-ZA Ltd. z Gdańska.

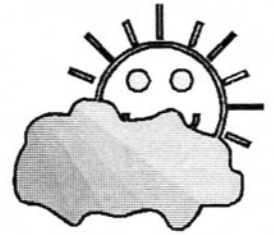
K.Kruszewski

### Porównanie własności papy tradycyjnej i modyfikowanej

	PAPA TRADYCYJNA WIERZCHNIEGO KRYCIA	PAPA MODYFIKOWANA SBS NA WKŁADACH POLIESTROWYCH
rodzaj osnowy	tektura	włókno poliestrowe
modyfikacja warstw bitumicznych	asfalt	masa modyfikowana elastometrem SBS
wydłużenie względne	2,5%	35%
siła zrywająca przy rozciąganiu	315 N	825 N
odporność na ciśnienie wody	0,005MPa	0,3MPa
gwarancja na wady tech.	1 rok	10-20 lat na trwałość i szczelność



# WYPRAWA NA KOZINIEC



W niejednym wieczór zimowy ja i dwaj koledzy wędkarze snuliśmy plany wyprawy na grubszą rybę. W końcu wybór padł na Koziniec. Jest tam wspaniała woda, głęboka, dużo główek, wirów jest siedzibą niejednego potężnego suma szczupaka czy sandacza, wymarzone miejsce dla wędkarza szukającego wielkiej przygody. Przyszło lato, lipiec, sobota, godzina czwarta po południu. Wyruszamy z Różana dwoma łódkami. Irek i pan Jan uzbrojeni w potężne szczupakówki i lekkie wędki do łowienia żywców, ja w spinning. Pogoda piękna lustrzana tafle Narwi tną nasze łodzie pozostawiając za sobą rozpylające bryzgi fal. Po drodze ploszymy niejedną czatującą nad wodą czapłą, nad głowami przelatuje często rybitwa niosąca w dziobie drobną rybkę dla swych młodych. Słońce sili się ku zachodowi rząc nam oczy odbłaskiem od wody. Jakaś dziwna lekkość oświadczyła każdego z nas, pierś oddycha głębiej, troski giną z ubytą drogą, do głów napływa swawola myśl ucieka do lat beztrudnych, dzieciennych. Po trzech godzinach jazdy, przejechawszy około 14 km jesteśmy na miejscu. Dobijamy łódkami do cypla stara główka wysuniętego daleko w rzekę. Do wieczora zostaje już nam niewiele czasu, a jeszcze trzeba pobudować jakiś namiot z szuwarów. W namiocie nie dokuczają tak komary i dobrze by złapać choć parę żywców na jutro gdyż bardzo rano na muchę trudno złowić jelca. Na zmierzch gotowe mamy legowisko i kilka jalców w sadzaku. Noc zapada bezkiszycowa rokująca mglisty ranek, obiecujący dobre branie szczupaka. Kolega pan Jan już rozpałił ognisko, ogień wesoło sypie iskry w górę rozsiewając w koło po wodzie jakieś tajemnicze czerwone refleksy gubiące się w czerni nocy. Zasiadamy do kolacji racząc się herbatą gotowaną na ognisku. Humor dopisuje każdemu. Snujemy plany jutrzejszego połowu. Pan Jan opowiada jakieś emocjonujące przeżycie wędkarskie o tej „największej co się urwała”. Zamyśla się w końcu na chwilę, wzdycha i... - Ach żeby tak jutro coś konkretnego przyciąć! Ja jednak idę spać pod wrażeniem, że złapię jutro jakiegoś rekina. Też wróżyłem sobie nieźle i po tych pobożnych życzeniach udaliśmy się na spoczynek. O świcie zbudził nas chłodny ranek. Rzeka zasnuta była tak wielką mgłą, że jadąc od siebie w oddaleniu dwudziestu metrów widać było tylko jedynie kontury naszych łodzi. Przejechaliśmy na drugą stronę rzeki. Koledzy udali się w górę ja zostałem w kącie między główkami chlapiąc spinningiem w koło. Wkrótce złapałem okonia. Okoń przypominał mi rybackie przysłowie: „Okoń daje rybom spokój”. Mimo, że nie wierzę podobnym przysłowiom jednak ono pesymistycznie nastawiło mnie do dzisiejszego połowu. Raptem straciłem chęci, usiadłem na łódce spokojnie i przyglądałem się szybko unoszącemu się z nad horyzontu słońcu. Lekki wiatr spędzał powoli rzędną mgłę a wkrótce pomiędzy zwałami mgły na przeciwnym brzegu rzeki ujrzałem na chwilę łódkę i kolegów w

niej jadących. Koledzy zobaczyli mnie także bo za chwilę usłyszałem donośny wesoły głos pana Janka - No tu Kaziu damy im kataru zobaczysz! Dojeżdżali do głębokich główek u dębiaku - Życzę powodzenia - powiedziałem - U mnie kiepsko mam jednego okonia. - No pociesz się my nie mamy nic. W tej chwili jakiś męski głos dołącza się do naszej gadki pochwalając się podobnym sukcesem lecz zaraz pociesza, że dzień przed nami. A wczoraj - powiada - nie złapałem nic przez cały dzień, aż pod wieczór czepia mi się siedmiokilowy szczupak. I macie, nie trzeba tracić nadziei dokąd się kij w wodzie moczy. Patrzymy w tym kierunku i wśród słabej już mgły widzimy zbliżającą się małą łódkę na niej wiosłującego wioślarza od kajaka mężczyznę a za nim siedzącą na graniu łódki kobietę trzymającą w ręku jakiś sznurek. Irek z kolegą mijają ich podpływając do główki. Jan wiosłuje, Irek trzyma szczupakówkę gotową do zarzucenia. Już dojeżdżają do główki. Irek z wielkim rozmachem zarzuca z cypla w ką. Łódka pocichutku zbliża się do główki. Widzę pochylone ich sylwetki w kierunku korka śledzące jego ruchy powodowane rozpaczliwym szarpaniem żywca płoci wielkości dłoni. Spojrzałem za oddalającą się parą. Powoli ginęli we mgle. W tej chwili usłyszałem głos Irka

: - Podjeżdż, wzięć, ucieka, musi być nie mały! Zerwałem się na nogi. Widzę jak Irek stojący w samym cyplu łódki tak mocno pochylony w kierunku wędki, że lada moment wypadnie. Wędkę trzyma za sam koniuszek dygocąc w kolanach. Jakimś gardłowym stłumionym głosem powiada. - Podjeżdżaj Jasiu ja nie mogę popuścić, ucieka! Łódka rusza, kolega Jan garnie dynamicznie wodę wiosłem chcąc zmniejszyć odległość między umykającym w głębinie szczupakiem a łódką. Szczupak wystraszony tym rumorem mknął jak oszalały. Plusk wody przerywały trwożliwe słowa Irka. - Jasiu nie mogę popuścić! Jasia. - Popuszczaj bo ci żywca urwie! Żywiec zahaczony był za pysk i koniecznie odczekać było trzeba z zacięciem by szczupakowi pozwolić połknąć przyjętą z haczykiem. Wszystko to działo się w oszalamiającym tempie. Każdy błąd opłacić trzeba było niepowodzeniem. Widać było, że nerwy tych dwóch napięte były do ostatnich granic. Już łódka wypłynęła na wyż na cyplu główki. Irek uczył silne szarpnięcie kija. Pan Jan krzyczy. - Tnij! Ot i rozstrzygający moment. Ja przeżywałem ten moment zawsze z sercem w gardle. Irek tnie z dwóch rąk. W tym momencie słyszę energiczne „Jest!” kobiety ciągnącej sznurek za łódką. Wędka kolegi gnie się aż do ręki. Irek czując potężne szarpnięcie cedzi przez zęby. - Takiego jeszcze nie było! Kobieta na łódce mówi do partnera. - Silniejszy od wczorajszego. Obserwuję z dreszczykiem i przyznaję nie bez zazdrości. Wreszcie słyszę perlisty głos kobiety bo nad wodą ukazuje się wielki błysk na długim sznurku, który kobieta ciągnęła za łódką a o niego zahaczony hak z płótką szczupakówki kolegów. Irek pękł jak bańka mydlana, bez słowa zlizował i szarpnął wędką, błysk opadł w wodę. Rzucił wędkę na łódkę. Usiedli jacyś desperacko zrezygnowani i popłynęli z prądem. Zepchnąłem i ja łódkę. Pierś wstrząsał mi od czasu do czasu niepoohamowany śmiech. Dławiłem go w sobie nie chcąc robić kolegom przykrości, na twarzach ich malowała się bowiem straszna gorycz. Tak w milczeniu nie wiosłując, przepłynęliśmy połowę drogi. Pierwszy odezwał się dowcipny zawsze pan Jan. Sięgnął po zegarek zerknął na tarczę i z sielskim uśmiechem na ustach powiada. - Jedenasta godzina a zjadło by się coś. Weź Irek tego wielkiego szczupaka któregoś przyciął, oskrob go i na obiad, bracie! - Obiad planowany był właśnie z ryb na różnie pieczonych. - No przecież coś zjeść trzeba, nie! Parsknęliśmy śmiechem. Od tej chwili posypały się dowcipy wrócił dawny zapal: chęć złapania choć mniejszego ale na serio. Do wieczora złowiliśmy kilka małych szczupaków wróciliśmy wieczorem do domu. Dziś choć już od dnia tego minęło sporo czasu często pozdrawiamy się słowami: To jak jedziemy na Koziniec!



**Takie ryby łapie się na Narwi w okolicach Dyszobaby. Długość suma którego trzyma radny Andrzej Ziemiński 160 cm. Ważył 23,5 kg i został złapany 16.03.1996r.**

Zdjęcie ze zbiorów A.Ziemińskiego

Kazimierz Napiórkowski

## NASZE ZDROWIE



## WŚCIEKLIZNA (wodowstręt)

Wścieklizna jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez zarazek (wirus). Choroba u ludzi rozpoczyna się po ugryzieniu przez wściekłego psa, lecz również roznośicielami mogą być zarażone koty, wilki, skunksy i nietoperze oraz zwierzęta domowe. Jednak 90% zakażeń następuje wskutek uszkodzenia skóry. Zarazek jest wprowadzany do rany ze śliną i wędruje powoli wzdłuż nerwów do ośrodkowego układu nerwowego, gdzie wywołuje ostre zapalenie mózgu i rdzenia. Okres wylęgania waha się od 10 dni do kilku miesięcy (okres wylęgania jest to okres od chwili wtargnięcia zarazka do rany do czasu wystąpienia choroby). Dla okresu wylęgania choroby ma znaczenie umiejscowienie i jakość rany, a zwłaszcza ilość wprowadzonego zarazka.

Głębokie rany, szczególnie miejsc odkrytych (głowa, ręce) są bardziej niebezpieczne niż pokąszenie przez ubranie, choroba rozpoczyna się przeważnie swędzeniem i bólem okolicy, zwykle dawno już wygojonego, ukąszenia. Ból rozchodzi się wzdłuż nerwów. Chory staje się podniecony, występują bolesne kurcze mięśni polykowych i krtani. Z powodu kurczów chory nie może jeść i pić, krztusi się. Nadmierna pobudliwość wywołuje na sam widok napoju gwałtowną reakcję (stąd nazwa wodowstręt). Chorzy stają się bardzo niespokojni nie mogą znaleźć sobie miejsca, są przymroczeni, krzyczą ochryplym głosem, rozbijają się, jednak prawie nigdy nie napadają na ludzi. Gorączka podnosi się do 40°C, pojawia się porażenie. Choroba trwa 3 do 5 dni. Wścieklizna u ludzi na szczęście jest coraz rzadsza. Wymaga jednakże wnikliwej uwagi, gdyż jest jedyną z nielicznych już chorób o śmiertelności absolutnej. Rozpoznanie wścieklizny u psa ma wielkie znaczenie ze względu na to, że po ustaleniu rozpoznania choroby wszystkie pogryzione osoby są poddawane leczeniu. Pies powinien być żywy i trzymany pod kontrolą. Jeżeli ma wściekliznę, to w przeciągu 10 dni zdechnie. Zapobieganie chorobie to przestrzeganie zarządzenia sanitarnego odnośnie szczepienia psów przeciw wściekliznie.

Lekarz med. Lech Gołębiewski

## DEKANAT RÓŻAŃSKI

Dokończenie ze str. 1

wie XVIII wieku ołtarze przeniesiono do nowego kościoła i zamurowano przejścia, a je same rozebrano.

Gruntowne remonty świątyni miały miejsca w latach 1780 i 1837, zaś w latach 1907-1913 dokonano przebudowy. Rozebrano środkową część kościoła, zmieniając prezbiterium na boczną kaplicę, a część korpusu na transept (nawa poprzeczna przecinająca nawę w kościołach zbudowanych na planie krzyża).

Tak powstała obecna neogotycka świątynia, zwrócona ku północy. Proboszczami byli wówczas ks. R. Jankowski i ks. K. Sawicki. Wkrótce potem, w czasie działań wojennych w r. 1915 oraz w 1939 r. kościół doznał licznych uszkodzeń, zaś podczas walk na przyczółku Narwi w 1944 r. zniszczone zostały partie murów, sklepienie, wyposażenie wnętrza i wieża. Straty na skutek walk o przedmościa Różana w 1939 r. zostały usunięte już jesienią tegoż roku, natomiast zniszczenia z 1944 usuwano przez kilka lat. Odbudową kościoła kierował ks. Stanisław Puchaczewski. Wyposażenie wnętrza kościoła: ołtarz główny, ołtarz soborowy, chrzcielnica, ławki i konfesjonały, stacje drogi krzyżowej, malaturę kościoła, ołtarz Św. Anny prowadził w latach 1964 - 1977 ks. Kazimierz Maj. Ks. Maj wyremontował też gruntownie dom parafialny oraz uporządkował całą posesję parafialną

Ks. Paweł Orłowski objął parafię w maju 1977 r. W kościele kontynuował pracę swoich poprzedników. W prezbiterium wymienił podłogę piłśniową na marmurową, ołtarz soborowy na trwały z dębiny. W kaplicy Św. Anny położył podłogę z płyt marmurowych, w kaplicy po przeciwnej stronie postawiono marmurowy ołtarz z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej, w nastawie na tle ściany w tymku al fresco. Dla ocieplenia kościoła wstawiono podwójne okna i zainstalowano nawietrzne centralne ogrzewanie. Do bardzo kosztownych prac zaliczyć należy wymianę na wieży zardzewiałej blachy na miedzianą, wymianę konstrukcji drewnianej na żelazne belki na dzwonnicy. W kościele przybyło kilka obrazów, w tym kopia XVI-wiecznego obrazu Św. Anny, którego oryginał znajduje się w Muzeum Diecezjalnym w Płocku, a pochodzącego z tutejszego kościoła. Najpoważniejszą i chyba na dziesiątki lat trwałą inwestycją jest zainstalowanie 18-głosowych organów, które poświęcone zostały 24 lipca 1988r.

Organy jak już wspomniałam posiadają 18 głosów podstawowych, a zawierają łącznie 1026 piszczałek, w tym 41 dużych frontowych widocznych od strony kościoła, 184 cynkowych i 704 cynowych umieszczonych w szafie organowej. Organy posiadają usytuowany przodem do ołtarza głównego wolnostojący kontuar, w którym znajdują się dwa manualy zawierające 54 tony każdy oraz pedały zawierający 27 tonów. Instrument posiada 24 registry, w tym 2 zapasowe, co daje dużą możliwość zmiany barwy głosu. Gre

na organach uzyskuje się systemem pneumatycznym, ciśnienie regulowane przez miech otrzymywane jest z dmuchawy o ciągu dośrodkowym, napędzanej przez silnik elektryczny o mocy 0,8 KW.

Organy zostały zbudowane w latach 1985-1988 przez firmę organomistrzowską pana Marcina Białkowskiego ze Świeradowa Zdroju. Według opinii specjalistów instrument ten w pełni zaspokoi potrzeby liturgiczne, może także służyć jako instrument koncertowy.

W roku 1989 pieczę nad parafią objął ks. Jan Pawłowski. Poczył wiele starań o zgromadzenie funduszy na wymianę pokrycia dachowego i oświetlenia placu przy świątyni, uporządkował cmentarz parafialny. W sąsiedztwie kościoła znajduje się prowizoryczna dzwonnica (1 dzwon), plebania i dom parafialny użytkowany przez Zgromadzenie Sióstr Misjonarek św. Rodziny. Cmentarz grzebalny znajduje się w odległości ponad 0,5 km od świątyni. Najstarszym zabytkiem sakralnym, wpisanym do rejestru zabytków i znajdującym się pod opieką konserwatora wojewódzkiego jest grób rodziny Gromadzkich, który od innych grobów wyróżnia usytuowana postać Anioła, pochodząca jak można przypuszczać z lat 1881-1897.

Parafia różańska liczy 4215 mieszkańców i obejmuje miejscowości: Adamowo, Białobrzeg, Brzoze Małe, Brzoze Duże, Chrzczonki, Dzbądz, Kaszewiec, Miłony, Mroczi Rębiszewo, Paulinowo, Podborze, Ponikiew, Ponikiewkę, Wysiekiery, Pruski, Prycanowo, Różan, Szygi, Szygi n. Narwią, Załęże Eliasze, Załęże Gartki, Załęże Sędzieta, Załęże Wielkie, Zawady, Załużie. Odpusty: 26 lipca św. Anny, I niedziela października M. B. Różańcowej. Nabożeństwa: niedziela: 7<sup>00</sup>, 8<sup>00</sup>, 10<sup>00</sup>, 12<sup>10</sup>, 16<sup>00</sup>; poniedziałek: 7<sup>00</sup>, 7<sup>30</sup>, 18<sup>00</sup>; wtorek: 7<sup>00</sup>, 18<sup>00</sup>; środa: 7<sup>00</sup>, 7<sup>30</sup>, 18<sup>00</sup>; czwartek: 7<sup>00</sup>, 18<sup>00</sup>; piątek: 7<sup>00</sup>, 18<sup>00</sup>; sobota: 7<sup>00</sup>, 18<sup>00</sup>.

Na terenie parafii w miejscowości Ponikiew-Zawady znajduje się kaplica, która służy dla części mieszkańców parafii jako kościół filialny pod wez. Św. Trójcy. Pierwsza wzmianka o kaplicy pochodzi z roku 1514. W 1522 r. utworzono fundusz na utrzymanie kapelana. Kilkakrotnie remontowany kościół przetrwał do połowy XVIII w. Przejściowo rezydował przy nim kapelan. W 1756 r. z fundacji P. Zawadzkiego, rotmistrza chorągwi janczarskiej, wzniesiono nową świątynię, która została rozebrana w 1944 r. przez Niemców. Po wojnie kaplicę odbudowano. Odpusty: Św. Trójcy, Św. Rocha.

Do roku 1964 parafia różańska wchodziła w skład dekanatu makowskiego. 2 lipca 1964 roku utworzony został dekanat różański, do którego przynależą parafie: Czerwonka, Goworowo, Kunin, Rzewnie, Sielun, Żebry Perosy, Szelków.

opr. jk

# Życie czy wegetacja młodego człowieka w Różanie

Środowiskowa  
Edukacja



Dokończenie ze str. 1

nej recepty na poprawę waszej egzystencji ale może sprowokują do myślenia, a to myślę, jest dużo biorąc pod uwagę zmęczenie fizyczne i psychiczne realiami codziennego życia w naszym grajdołku Różanie i okolicy. Podejmując ten temat zastanawiałem się nad skutkami tego artykułu - czy przyniesie więcej zła czy dobra? Z pełną odpowiedzialnością stwierdzam, że jeżeli uda mi się uratować choć jedno życie, odwracając bieg mających się wydarzyć tragedii to myślę, że warto podjąć ten temat.

Czytamy w różnych czasopismach, że ktoś się powiesił z powodów znanych tylko tym biednym ludziom, że ktoś się utopił - pewnie swoje życie związał z wódką a przecież jest to też samobójstwo. Nie mam zamiaru nikogo urazić ale należy sobie uzmysłowić, że w pewnym momencie umrę w sposób nie naturalny. Wiadomo, że człowiek pijany traci kontakt z otoczeniem i rzeczywistością i przewraca się w zależności od tego, w którym miejscu się znajduje. Brak równowagi powoduje wywrócenie się łódki lub stoczenie się z wału nadbrzeżnego czy wjechanie samochodem do Narwi czy też wpadnięcie pod samochód. Ktoś powie, że tak być musiało.

## Niepokojące fakty

Polska zajmuje jedno z czołowych miejsc w Europie pod względem ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych - w 1994 r. było to ponad 120 mln ton, mimo, że ich wielkość w ostatnich latach zmniejszyła się w porównaniu z 1989 o 30%. Nadal utrzymuje się niski stopień gospodarczego wykorzystania odpadów (54%) oraz marginalny zakres ich unieszkodliwiania (0,4%). Ładunek zdeponowany w środowisku, w ostatnim dziesięcioleciu przez zakłady przemysłowe wytwarzające rocznie ponad 1 tys. ton odpadów wzrósł o ok. 50% i w końcu 1994 r. wyniósł około 1,9 mld ton.

Niekorzystna jest również dla Polski sytuacja w odniesieniu do odpadów komunalnych. Jedynie 55% ludności było obsługiwane przez komunalne służby oczyszczania, podczas gdy w krajach Europy Zachodniej wskaźnik ten na ogół przekracza 90%. Tę niekorzystną sytuację pogłębia fakt, że praktycznie jedynym dotychczas stosowanym w Polsce sposobem postępowania z

sypiska wyznaczone i na "dzikie", gdzie b odpowiedniego ich zabezpieczenia, sprzyja z szczeniu naszego środowiska. Znaczną część go, co wyrzucamy stanowią opakowania, kt spełniają nie tylko praktyczną funkcję, ale m służyć przyciąganiu wzroku kupującego, p czym często zapominamy, że właśnie w cenę p duktu wliczona jest produkcja opakowania, kt tuż po przyjeździe do domu lub po jakimś czw wyrzucane jest na śmietnik, stając się zagrożeniem dla otoczenia. Czy jednak tak być musi. C my sami nie potrafimy ochronić swoich las powietrza, wody i swojego otoczenia pr zanieczyszczeniem i skażeniem? Potrafim Wystarczy z naszej strony przestrzeganie p nych zasad, a pozwoli to na zmniejszenie ilk niebezpiecznych odpadów stanowiących zagrozenie nie tylko dla naszej planety ale też dla zc wia i życia ludzi. A oto kilka porad co należy bić aby zredukować wielkość odpadów opt czaiacich przez dom:   
 otoczeń.   
 c szybko żył   
 z wyprzedzeniem w



POKRYCIA DACHOWE

SPRZEDAŻ  
MATERIAŁÓW  
I USŁUGPAPY  
TERMOZGRZEWALNE


"BA - ZA Ltd"  
80-169 Gdańsk  
ul Paderewskiego 11  
tel./fax (0 58) 32 43 03  
NIP 583-00-16-524

HYDROIZOLACJE

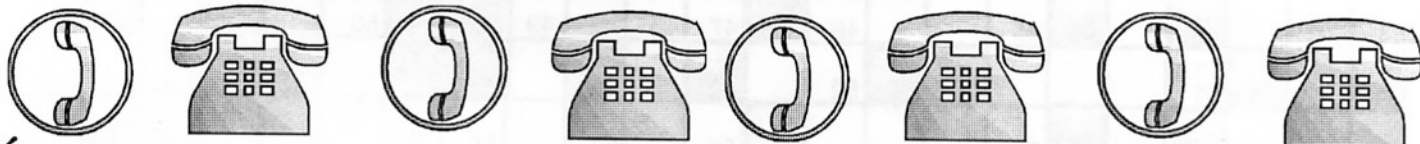
Styropiany twarde  
Awatekt Rollbahn

DACH NA CAŁE ŻYCIE

PALNIKI  
REDUKTORY  
WĘŻE, OSPRZĘT, NARZĘDZIA

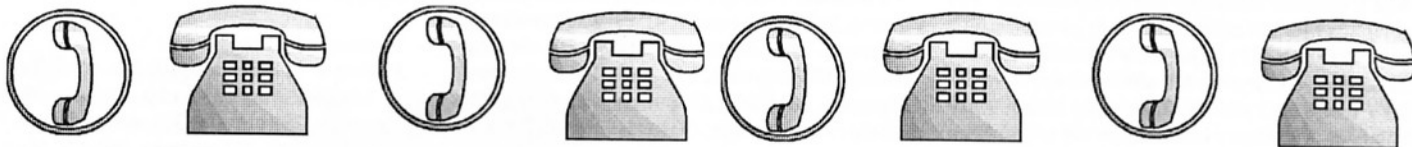
PRZEPUSTY MUROWE,  
WYWIETRZAKI, KOSZE,  
KRATKI ZABEZPIECZAJĄCE  
GALANTERIA - DUTRAL - PCV

WIELOLETNIE  
GWARANCJE



ŚR rozpocznie druk numerów telefonicznych miasta i gminy Różan. Ci z Państwa którzy posiadają aparaty telefoniczne a chcieliby zastrzec swój numer telefonu do druku proszeni są o kontakt z redakcją na nr.tel. 669-042 do dnia 30 czerwca br. W przeciwnym wypadku będziemy uważać, że wyraziliście Państwo zgodę na druk.

Redakcja



OGŁOSZENIA DROBNE

Sprzedam działkę, małą pralkę. tel. 66-90-97.



Sprzedam:  
Kamerę Video VHS - Grundig  
Odtwarzacz video - Nordmende  
Ładowarkę akumulatorów do kamery  
Lampę do kamery 1500W - Saba  
Statyw i oprzyrządowanie.  
tel. 66-92-32

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKO



Miesięcznik  
Redaguje zespół.

Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 690-42.

Biuro ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 690-02

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

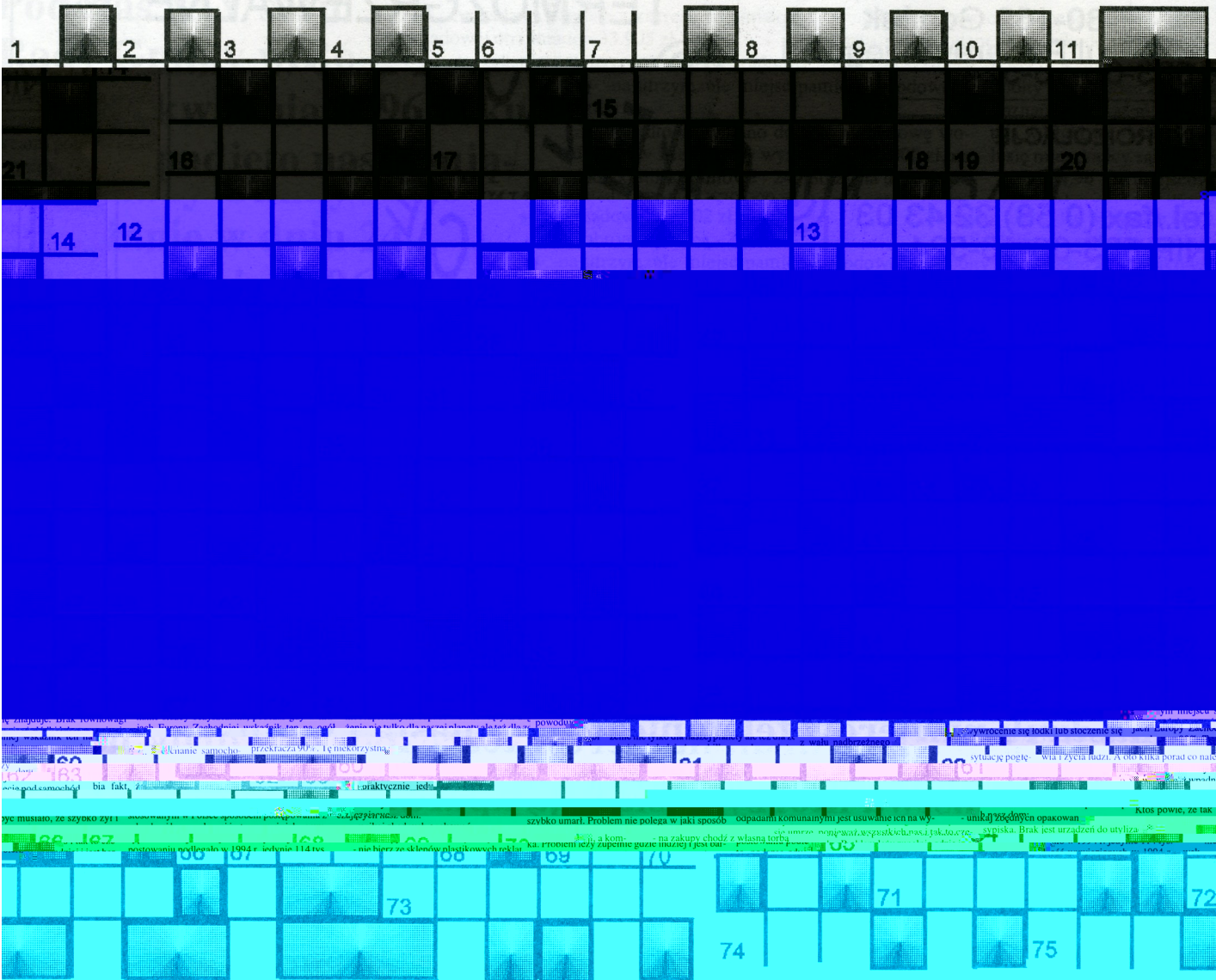
Wydawca i skład: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B / 16, 06-200 Maków Maz., tel. 172-563.



# Krzyżówka

Kupon  
Krzyżówka  
nr 4/96



75)s pód.  
o: 1) do rozwiązania, 2) wielkanocne  
ipływa z zoła, 4) wyrwać rozedrzeć,  
7) lodolom, 8) malec, 9) choroba  
) połowica, 11) jama, 14) narkoman,  
20) ślady, 23) punkty widzenia z któ-  
rozpatruje, 24) kwas.....fenol, 29) wy-  
ię grupa ludzi, 31) duży port rzeczny  
n, 32) imię męskie, 33) wysypisko  
4) gryzoń z rodziny bobrowatych, 35)  
iara długości, 36) system płacowy,  
owanie się do nowego środowiska,  
, lament, 46) gatunek papugi, 48)  
two dobra, 49) ściana, 50) nabieranie  
6) może być kompaktowa, 57) ptak,  
w, gruntu, 59) pierwiastek chemicz-  
atomowej 55, 62) szach i ....., 63) na-  
nisko drzew owocowych, 67) dalszy  
trzeni, 68) niedopałek papierosa, 70)  
wa w wyrazie "ku".

res Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy na-  
kleić kupon konkursowy.  
**Rozwiązanie krzyżówki z nr.3)96**  
Poziomo: 1) Leonardo, 10) Jazon, 13) Termi-  
nator, 14) Heksolit, 15) kadra, 16) oskarżenie,  
27) juniorka, 28) omasta, 30) aksjomat, 31) Ke-  
drowiec, 32) teski, 33) etażerka, 39) AS, 40) Ne-  
ron, 43) kirasjer, 44) Yeti, 47) izobara, 48) piś-  
nina, 50) ubijak, 52) unik, 53) linez, 54) aksami-  
55) AL, 56) bazar, 58) ład, 59) Nike.  
Pionowo: 2) esej, 3) nosy, 4) rola, 5) OTTC,  
6) arak, 7) litr, 8) bale, 9) loki, 11) agat, 12) Odr-  
17) Alaska, 18) żyto, 19) nagonka, 20) EKO, 21)  
ajaks, 22) anoda, 23) pokot, 24) aksis, 25) aseso-  
26) banian, 29) muton, 30) ace, 34) trybunał, 35)  
Asti, 36) linijka, 37) karawan, 38) arka, 41) en-  
brion, 42) obracak, 45) t rik, 46) zapał, 49) imk-  
51) bila, 57) AS.

**Poziomo:** 6) siły zbrojne, 12) największy  
wąż z rodziny dusicielii, 13) pomysłowość, 15)  
zęby na kole, 16) mały Adam, 17) gatunek papu-  
gi, 18) w celi, 21) najnowszy model Poloneza,  
12) dworzec kolejowy lub autobusowy, 25) mie-  
zka i żyje pod ziemią, 26) rodzaj luźnej szaty  
obiecej, 27) tłuszcz odkładający się w tkankach  
wierzących, 28) do czyszczenia wanien i zle-  
wów, 29) .... floresy, 30) warzywo, 35) instru-  
menty muzyczne, 37) nocny motyl, 39) strzelak  
nyśliwski, 40) może być np:z malin, 41) może  
yc też słoneczny, 42) pierwiastek chemiczny,  
43) szklana patera do ciasta, 44) wezwanie, 45)  
... drogowy, 47) gdzie ....., a gdzie Rzym, 51) sta-  
ek K.Baranowskiego, 52) tuz, 53) choroba  
zakazna, 54) nie ona i nie on, 55) łączy się z gł-  
wą, 56) duża to pokraka a mała to ...., 60) odległa  
rzestrzeń, 61) głupiś jak ....,62) ma ... dokończ  
wyraz, 64) żądłówka, 65) dno, 66) oderwany ka-  
wałek czegoś, 69) nazwa samochodu, 71) postę-  
k...

spodarskie,  
**Pionow**  
zwierzę, 3) s  
6) cymes,  
zakazna, 10  
19) porada,  
rych się coś  
różniająca s  
nad Irtyszer  
odpadów, 3-  
angielska m  
38) przysto-  
39) wrzawa  
przeciwieńś  
szybkości, 5  
58) miara pe  
ny o liczbie  
let, 65) sku-  
plan w przes  
przetaw słu-  
Dowin





# ŚWIĘRSZCZ RÓŻAŃSKA

NR 6/7/96

MIESIĘCZNIK

Cena 50 gr

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...”

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”  
*Kazimierz Wyka*

W Rytmie muzyki  
DNI RÓŻANA

str.4



Agnieszka Jakubowska i Magda Zalewska

Dekanat  
Różański

str.5

**KOMUNIKATY**

str.3

Różan i okolice

str.6

**Bezpieczne  
użytkowanie  
gazu**

str.7

# WPAŃKI I WYPADKI

W dniu 11.05 we wsi Mroczi R. skradziono silnik elektryczny na szkodę S.B. Sprawcą okazał się członek rodziny.

Nieznani i nieustaleni sprawcy w dniu 15.05 włamali się do mieszkania J.O. zamieszkałego przy ul.Kościuszki w Róźnie. Skradziono video oraz biżuterię złotą o wartości ok.1800zł.

Dnia 16.05 nieznani i nieustaleni sprawcy dokonali włamania do kilku domków letniskowych położonych na terenie miejscowości Dzbażd oraz sąsiedniej gminy Rzewnie. Łupem złodziei były przeważnie rowery górskie oraz sprzęt video.

Pięciu młodych mężczyzn w dniu 30.05 poabiło na warsztatach szkolnych należących do Z.S.Róźan,uczni A.B. Sprawa pobicia trafi do Sądu Karnego w Ostrołęce.

W dniu 30.05 z nad rzeki Narew skradziono samochód osobowy Fiat 126p na szkodę mieszkańca Makowa Maz.,który przyjechał w celu łowienia ryb.Samochód amatora świeżych rybek miał 20 lat i wart był ok. 1000zł.

W miejscowości Dzbażd,dnia 6.06 z posesji należącej do właściciela R.K.,z zamkniętego garażu skradziono samochód marki Polonez wartości ok.15000zł.

W gm. Młynarze w dniu 20.06 dokonano kradzieży i włamania do kiosku Ruchu na szkodę właściciela R.K. skąd skradziono papiery,kosmetyki oraz inne artykuły o łącznej wartości ok.1200zł.

Komenda policji wszczęła dochodzenie w dniu 20.07 w sprawie zniszczenia plodów rolnych i ogródków warzywnych przez trzodę chlewną należąca do A.T. zamieszkałego w Załężu E. gm.Róźan. Zwierzęta w/w zniszczyły zasiewy i uprawy kilku rolnikom. Sprawa trafi do Sądu Rejonowego w Ostrołęce.

Do sklepu należącego do T.B. znajdującego się w miejscowości Załęże W. w dniu 2.07 dokonano włamania i skradziono kawę,herbatę,pivo oraz wino o wartości ok.1500zł.

Dnia 3.07 wszczęto dochodzenie w sprawie włamania do dwóch domków letniskowych w miejscowości Ogony gm. Młynarze. Łupem sprawców padły różne przedmioty o wartości ok. 2500zł. Wobec 3 złodziei tego i innych włamań,prokurator zastosował jako środek zapobiegawczy tymczasowy areszt.

na podstawie inf. z KP Róźan opr.BB

## U NAS I WOKÓŁ NAS

-W dniu 31 maja w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury w Róźnie odbył się przegląd teatrzyków dziecięcych, w którym uczestniczył teatrzyk dziecięcy z Przedszkola Samorządowego-grupa 6-latków z przedstawieniem "Szweczyk Dratewka" opartym na baśni Marii Kownackiej w reżyserii Anieli Olkowskiej Zespół liczył 7 osób, opiekunami zespołu były panie: A.Olkowska i D.Chelchowska. Drugi zespół liczący 16 osób to uczniowie kl.IIa Szkoły Podstawowej w Róźnie. Zespół przygotował inscenizację "W krainie baśni"-na podstawie scenariusza Ireny Prusickiej, reżyseria Anna Witkowska, opiekunka zespołu.

Występy oceniała komisja powołana przez organizatora-Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w osobach: Krystyna Kipert z Woj.Biblioteki Publicznej w Ostrołęce; Elżbieta Suchecka-Kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Młynarach; Bożena Biedrzycka-pracownik GO-UK-Biblioteki Publicznej w Róźnie. Komisja przyjęła następujące kryteria oceny poszczególnych zespołów: dobór repertuaru, interpretację utworu, ogólny wyraz artystyczny. Oba zespoły zaprezentowały tak piękne przedstawienia, że Komisja postanowiła obu zespołom przyznać nagrody, zaś widzowie-dzieci z Przedszkola i kl.I-III Szkoły Podstawowej, długo i gorąco oklaskiwali występy swoich kolegów. Szkoda tylko że inne placówki oświatowe nie wzięły udziału w przeglądzie. Fundatorem nagród był Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Róźnie.

-W dniu 1 czerwca na placu Domu Pomocy Społecznej odbył się festyn z okazji Dnia Dziecka, którego organizatorem były: Ośrodek Pomocy Społecznej, Ognisko Wychowawcze przy DPS, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Gminny

Ośrodek Upowszechniania Kultury. Organizatorzy przygotowali wiele różnych konkursów, gier i zabaw oraz część artystyczną. Były nagrody dla najlepszych. Dzieci przybyłe na imprezę otrzymały też kielbaski na gorąco.

-W dniu 11 czerwca w GOUK odbył się Konkurs Recytatorski "Pierwszy krok w poezję" zorganizowany dla ucz. kl.I-III ze Szkół Podstawowych z terenu miasta i gminy Róźan. Do konkursu zgłosiło się 12 uczniów z klas I-III Szkoły Podst. w Róźnie. Umiejętność pięknej recytacji oceniała Komisja w składzie: Halina Chelstowska-dyr.szkoły; Krystyna Kipert-przedstawiciel WBP z Ostrołęki i Bożena Biedrzycka-prac.GOUK-Biblioteki Publicznej. Najlepszymi recytatorami okazały się: Natalia Złotkowska recytująca wiersz J.Tuwima "Lokomotywa"; Anna Wasilewska "Ptasie radio"-aut.J.Tuwima oraz Joanna Ewa Olkowska - wiersz I.Krasickiego "Rzadko na moich wargach". Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez GOUK. W imprezie uczestniczyło około 200 dzieci z przedszkola i klas młodszych szkoły podstawowej.

-W dniach 22,23 i 25 czerwca w Domu Kultury wystawiona była sztuka "Żywoć św. Genowefy", którą przygotowały z młodzieżą Siostry Misjonarki. Przedstawienie obejrzało około 400 osób. Dobra gra młodych artystów, kostiumy i dekoracja warta była obejrzenia.

-W Bibliotece Publicznej w Róźnie w I półroczu zanotowano 566 czytelników; w tym 143 do lat 15. Odwiedziło naszą placówkę 2126 osób, którzy wypożyczyli 5941 vol. w tym 717 vol. na miejscu. Zakupiono do biblioteki 123 vol. za 841,13zł. Aktualnie biblioteka dysponuje księgozbiorem liczącym 24.871 vol.

ik



Uczestnicy konkursu recytatorskiego "Pierwszy Krok w Poezję" otrzymują nagrody z rąk Pani K.Kipert - WBP Ostrołęka i Pani H.Chelstowskiej dyr.SP

ZUS w Ostrołęce informuje, iż poczynając od 1.07.br. Inspektorat ZUS w Makowie Maz. zaprzestaje przyjmowania wpłat składek na ubezpieczenia społeczne w kasie Inspektoratu. W związku z tym informujemy, że składki będzie można wpłacać w siedzibie: PKO bp Oddział w Przasnyszu Ekspozytura w Makowie Maz. ul.Moniuszki 6 bez ponoszenia dodatkowych opłat (porto).

Dyrektor Oddziału  
ZUS w Ostrołęce  
Grzegorz Oracz

#### UWAGA PŁATNICZY SKŁADEK ZUS

Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa GUS z dnia 13 maja 1996r. przeciętne wynagrodzenie miesięczne w I kwartale 1996r. wyniosło 842.90 zł.

W związku z powyższym dochód zadeklarowany do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy w VI, VII, VIII 1996r. dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących nie może być niższy od 505.74 zł.

W miesiącach tych składka na ubezpieczenie społeczne nie może być niższa od kwoty 202.30 zł(40%)+15.17zł(3%)=217.47 zł.

Kierownik Inspektoratu ZUS w Makowie Maz.

mgr inż.Małgorzata Zawadzka

## KOMUNIKAT

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Ostrołęce na podstawie art.16 ust.2 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w oparciu o przeprowadzone w bieżącym roku przed sezonem letnim badania wód powierzchniowych informuje, że:

I.Dopuszcza się bez zastrzeżeń do organizowania kąpielisk i uprawiania sportów wodnych w następujących akwenach wodnych:

1.Na rzece Brok:

- kąpielisko w Orle gm.Małkinia

2.Na rzece Narew:

- Ostrykół Dworski gm.Długosiodło- Lubiel Nowy gm.Rząśnik- Zambski Kościelne gm.Obryte

3.Na rzece Rozoga:

- kąpielisko w miejscowości Zawodzie gm.Myszyniec

4.Na rzece Orzyc

- kąpielisko w miejscowości Bolki gm.Czerwonka

5.Położonych na zalewach rzecznych w miejscowościach- Łoje gm.Krzynowłoga Mała- kąpielisko w Chorzelach- na rzece Orzyc w Makowie Maz.- kąpielisko Brzuze gm.Rzewnie

II.Nie dopuszcza się do organizowania kąpielisk i uprawiania sportów wodnych:

1.Na rzece Bug:

- Rostki Wielkie gm.Małkinia- Zawisty Nadbuże gm.Małkinia- Małkinia- Małkinia koło mostu kolejowego- Głina gm. Małkinia- Brok- Wyszków- Sominianka- Popowo gm.Sominianka

2.Na rzece Narew:

- Teodorowo gm.Rzekuń- Ostrołęka- Różan

3.Na rzece Omulew:

- kąpielisko w Podrężewie gm.Olszewo Borki- kąpielisko w Przystani gm.Olszewo Borki

4.Na rzece Szkwa:

- kąpielisko w miejscowości Szkwa gm.Lelis

5.Na rzece Liwiec:

- kąpielisko w Ćhalinie gm.Wyszków- kąpielisko w Kamieńczyku gm.Wyszków

Jednocześnie informujemy, że wszystkie miasta na terenie woj.ostrołęckiego zaopatrzone są w wodę z wodociągów publicznych, dopuszczoną do picia i potrzebę gospodarczych bez zastrzeżeń lub warunkowo z uwagi na przekroczenie zawartości żelaza i manganu.

Ośrodki wypoczynkowe na terenie gm.Brok, Wyszków, Brańszczyk, Sominianka, Różana posiadają własne wodociągi oparte o studnie głębinowe bądź zaopatrzone są wodę z wodociągów publicznych. Woda w tych obiektach w 1995 roku była dopuszczona do picia i potrzeb gospodarczych bez zastrzeżeń lub warunkowo (podwyższone żelazo lub mangan). Braki wody nie występowały. Ośrodki wypoczynkowe rozpoczynają działalność od 01.07 woda jest w badaniu.

W przypadku stwierdzenia pogorszenia się jakości wody w sezonie letnim

wydany zostanie stosowny komunikat.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny  
lek.med.Stefan Kuroczycki-Saniutyecz

## W KILKU ZDANIACH, JEDYM TCHEM

-na Osiedlu Spółdzielni mieszkaniowej "Jubilatka" położono nowe "dywaniki" asfaltowe na ciągach pieszych stanowiących dojścia do poszczególnych bloków.

-w Przedszkolu Samorządowym w okresie lipca zorganizowano dwa turnusy kolonijne dla dzieci w wieku 3-13 lat. Z jednego turnusu skorzysta 40 dzieci. Dzieci otrzymywały trzy posiłki: śniadanie, obiad i podwieczorek. Planowano również wycieczki do Warszawy. Organizatorami letniego wypoczynku dla dzieci są: Zarząd Wojewódzki TPD w Ostrołęce i Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie.

-może nareszcie skończy się kłopot ze śmieciami w mieście. Zakład Gospodarki Komunalnej w sezonie letnim z dniem 1 lipca uruchomił wywóz nieczystości stałych w workach foliowych. Cena jednego worka 1,6 PLN. W cenę tę w kalkulowano koszt worka i wartość usługi. Worki zbierane będą raz w tygodniu to jest w czwartek. A co będzie ze śmieciami w innych porach roku ?

-w Różanie jest 43 ulice. Niektóre z nich o bardzo ładnych nazwach: Kamienne Schodki, Lazurowa, Spokojna, Tęczowa. Łączna długość ulic w mieście bez dróg krajowych (Ostrowska, cz.Poniatowskiego, Kościuszki, cz.Warszawskiej) oraz ulic nowo wytyczonych na terenie dawnego ośrodka wypoczynkowego WFP wynosi 11 km.

A jeśli mowa o ulicach, to warto wspomnieć, że część drogi krajowej, którą stanowi ul.Warszawska, po opadach deszczu jest niebezpieczna zarówno dla pieszych jak i pojazdów, a to z przyczyny braku odpływu wody. Przejeżdżające samochody mogą utonąć w powstałym po deszczu "bajorku" ,przechodnie zaś otrzymują porcję niespodziewanej kąpieli z fontanny uciekającej spod kół przejeżdżających pojazdów. W ubiegłym roku pojawił się samochód z napisem Służba Drogowa, a kilku panów, którzy z niego wysiedli, po obejrzeniu bajorka spokojnie sobie odjechało. Bajorko jak było tak jest.

-dla osób zmotoryzowanych, którym zabrakło paliwa do dalszej podróży, pragniemy donieść, że na terenie miasta zlokalizowane są trzy stacje paliw: dwie przy trasie Różan-Warszawa, jedna Różan-Maków. Usługi z zakresu mechaniki pojazdowej świadczy osiem zakładów, w tym jeden zajmujący się wulkanizatorstwem.

-bezpośrednie połączenie w międzynarodowym ruchu telekomunikacyjnym posiadamy aż ze 143 krajami, w różnych częściach świata, często bardzo dla nas odległymi i egzotycznymi - Alaską, Australią, Bahama, Tajlandją czy Ugandą.

-19 i 24 czerwca Różan odwiedzili redaktorzy Radia dla Ciebie płynący z biegiem Narwi łodzią tzw."pychowką". W pierwszym dniu odwiedzin w godz. popołudniowych na terenie ośrodka wypoczynkowego "FLORIAN" w Kaszewcu odbyło się spotkanie dziennikarzy z władzami miasta, młodzieżą ZS i częścią kadry pedagogicznej szkoły, członkami zespołu inst.-wok. z GOUK i ich opiekunami. Przy płonącym ognisku wywiadu udzielił m.in. Burmistrz-J.Pilcicki, przedstawiciel Sejmiku Samorządowego-B.Tański, dyr. ZS-Iłona Chmielewska, J.Olszewik-nauczyciel ZS. W trakcie spotkania wystąpił zespół GOUK wspierany przez śpiewające dziewczęta ZS. W dniu 24 czerwca od wczesnych godzin rannych z hangaru OSP co godzinę redaktorzy Radia dla Ciebie podawali w eter wiadomości dotyczące Różana. Jedną z informacji dotyczyła czołgu i napisów na nim umieszczonych, a których dziś już nie usłiadzycyś, bo zostały zamalowane. Ciekawe na jak długo ?

-w okresie letnim można zobaczyć wielu turystów, którzy robią sobie zdjęcia przy czołgu. Nierzadko są to turyści zagraniczni.

oprac.ik

# W rytmie muzyki Dni Różana.

16 i 17 czerwca jak głosiły wcześniejsze informacje miały się odbyć Dni Różana. W ostatniej chwili, czyli na 4 dni przed rozpoczęciem obchodów zrezygnowano z drugiego dnia przygotowywanego dla dzieci i młodzieży. Dni Różana, które dotychczas odbywały się we wrześniu, okrojone zostały do jednego dnia. I chociaż wcześniejsze, deszczowe dni nie wróżyły najlepszej pogody organizatorzy postanowili imprezę jak co roku odbyć na pl. Obrońców Różana.

Całość imprez niedzielnych odbywała się w stylu piosenek z lat 60-tych i muzyki disco-polo. Zabrakło co prawda w programie imprezy konkursów i zawodów sportowych, ale jakoś trudno było do udziału w nich społeczeństwo naszego grodu zmobilizować.

Imprezę rozpoczęto występem orkiestry strażackiej miejscowej OSP i loterią fantową zorganizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej, z której dochód przeznaczono na dofinansowanie letniego wypoczynku dzieci. Następnym punktem programu był koncert Antoniego Czajkowskiego, w trakcie którego przypomniane zostały znane i lubiane przeboje lat sześćdziesiątych. Nie przebrzmiały jeszcze do końca przeurocze melodie z dawnych lat, a już do występów przygotowały się Ania Kruszewska, Małgorzata Bialik, Agnieszka Jakubowska i Magda Zalewska z Dzbedza. Dziewczęta zaprezentowały swoje umiejętności gry na instrumentach klawiszowych. Ania i Małgosia uczą się gry w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury w Różaniu. Po nich wystąpił zespół instrumentalno-wokalny w składzie: Tomek Grześkiewicz-klawisz, gitary-Tomek Osoliński i Zbigniew Jabłoński, perkusja-Marek Lewandowski i śpiewające z zespołem dziewczęta Iza Romanik, Agnieszka Jakubowska i Magda Zalewska. Dla miłośników "mocnego uderzenia" wystąpił zespół młodzieżowy z Różana, wspierany przez solistkę dojeżdżającą z Makowa. Umiejętności taneczne zaprezentowały dzieci ze Szkoły Podstawowej w Lubiejewie pod kierunkiem państwa Gołębiów, opiekunów zespołu. Swoje umiejętności wokally muzyczne reprezentowały też dzieci i młodzież Szkoły Podstawowej w Różaniu.

Większość jednak osób zgromadzonych na pl. Obrońców oczekiwała z niecierpliwością na występy znanych artystów scen warszawskich. Lidia Stanisławska, Grażyna Fikus, Janina Jaroszyńska, Barbara i Zbigniew Kurtyczowie i Henryk Zachwatowicz zaprezentowali dużo dobrej piosenki i humoru. W tym ostatnim gorąco oklaskiwano występ J. Jaroszyńskiej. Jednak najwyższą frekwencję bawiących się i oglądających odnotowano w trakcie trwania 4 - godzinnego koncertu znanego zespołu muzyki disco-polo "CHORUS". Wśród bawiących się była spora grupa łowców autografów od członków zespołu. I chociaż innych imprez oprócz muzycznych nie było, mieszkańcy Różana bawili się świetnie do późnych godzin wieczornych, dla których nawet i pogoda okazała się łaskawa. Słońce przedzierające się w czasie dnia przez chmury nad wieczorem zaświeciło w pełnej okazałości. Spadł też ciężar z "serca" organizatorom, którzy cały czas obawiali się, że imprezę jeśli zacznie padać będą zmuszeni przenieść do sali Domu Kultury, gdzie dla większości bawiących się zabrakłoby miejsca. Koszt imprezy - honoraria za występy zaproszonych zespołów i artystów wyniósł 5,600 zł, w tym 5.000 zł przeznaczone było na zorganizowanie Dni Różana przez Radę Miejską a pozostałą kwotę pokryto z budżetu GOUK. Jak zawsze przy organizowaniu takiego typu imprez nie można ustrzec się przed popełnianiem błędów, które wpływają w pewnym stopniu na obniżenie poziomu imprezy. Brakowało jak w poprzednich latach kolorowych akcentów-chorągiewek, napisów na transparentach, kramów ulicznych, sprzedających słodczyce, napoje itp., jak to jest czynione nie tylko na zachodzie ale i w innych miejscowościach naszego województwa przy odbywaniu się imprez na powietrzu. Co prawda handlowali tymi rzeczami nasi miejscowi handlowcy, ale czynili to we własnych sklepach, nie kusząc się o wyjście na zewnątrz. Brakowało też osoby prowadzącej całość imprezy i oficjalnego otwarcia co zostało zauważone nawet przez osoby oglądające. Wiele do życzenia pozostawia zachowanie się dzieci, które bez jakiegokolwiek nadzoru ze strony rodziców, kręciły się po scenie, przeszkadzając tym osobom występującym, uprawiały zabawy na nasypie pomnika, czy jeżdżąc rowerami w miejscu przeznaczonym dla publiczności stawały się zagrożeniem dla małych dzieci i dorosłych. Na uwagi, jakie starano się im zwracać ani dzieci ani osoby nimi się opiekujące nie reagowały. Mimo tych niedociągnięć jeden dzień dostarczył wspaniałej rozrywki, która była odskocznią od przeciętnych, monotonicznych dni w życiu naszego miasteczka.

Na słowa podziękowania zasługują nasi policjanci. Byli obecni przez cały czas trwania imprezy pomagani w pilnowaniu porządku przez kolegów z Ostrołki. Dlatego też może bez żadnych zakłóceń bawiono się w tę czerwcową niedzielę. Składamy też podziękowania Dyrekcji ZS, kierownictwu i instruktorom warsztatów szkolnych oraz młodzieży za pomoc przy rozstawianiu i złożeniu sceny a panu Januszowi Chełchowskiemu za pomoc w przewiezieniu sprzętu po imprezie.



Iza Romanik  
Za perkusją M.Lewandowski  
Gitary- Z.Jabłoński i T.Osoliński

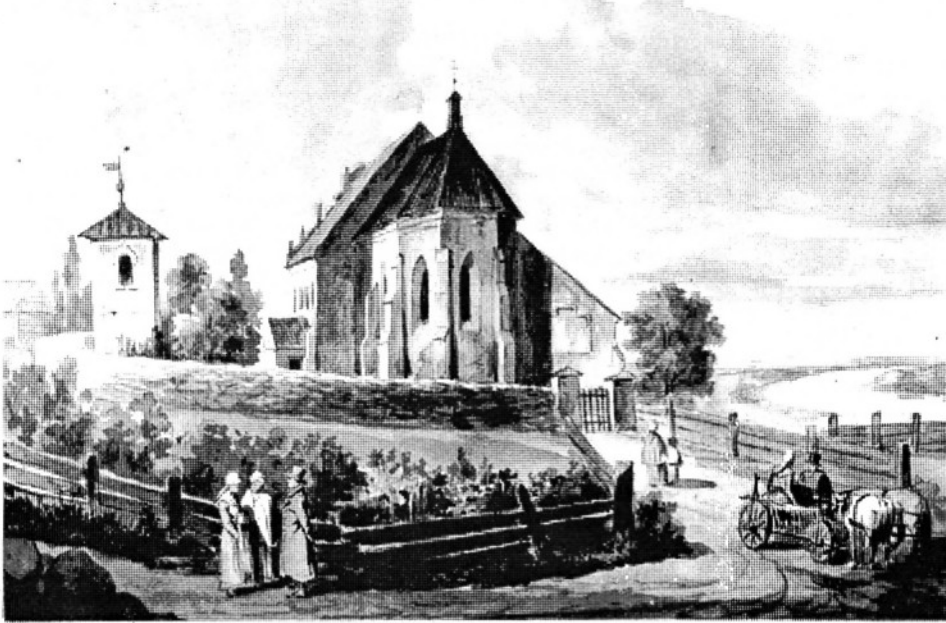


Zespół tańca nowoczesnego z Lubiejewa



# DEKANAT RÓŻAŃSKI

## - cd.



Tylna część Kościoła parafialnego w Różaniec.

W numerze 4/5 96r. rozpoczęliśmy druk wiadomości dotyczących dekanatu różańskiego od podania informacji zarówno historycznych jak i współczesnych o parafii różańskiej. Obecnie pragniemy przybliżyć naszym czytelnikom garść wiadomości o poszczególnych parafiach wchodzących w skład naszego dekanatu, a w przeszłości przynależących do Ziemi Różańskiej.

### CZERWONKA

Patronka parafii: św. Maria Magdalena

Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy

Odpusty: MB Nieustającej Pomocy - 27 czerwca, św. Marii Magdaleny - 22 lipca

Archiwum: księgi chrztów z lat 1921-1926, 1934-1941, 1946-1975

księgi małżeństw: 11946-1975

księgi zmarłych: 1946-1975

kronika paraf.: od 1946

Miejscowość wymieniona po raz pierwszy w dokumencie erekcyjnym par. Szelków w 1402r. Parafie w Czerwoncu ufundował w 1675r. A. Błędowski, miejscowy działacz. Kościół p.w. św. Marii Magdaleny konsekrował bp S. Całowański około 1680r. W 1780r. J. A. Ciemniowski, sędzia ziemi różańskiej, powiększył znacznie kościół, który odtąd służył parafii od pocz. XXw. Murowaną świątynię wznosił w latach 1901-1905 ks. B. Włostowski. W 1944r. podczas walk na przyczółku różańskim, kościół i zabudowania plebańskie poniosły znaczne straty - podobnie jak i większość parafii. Odbudowę rozpoczął po wojnie ks. Muszyński.

### GOWOROWO

Patronka parafii MB Różańcowa

Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św.

Odpust: Podwyższenia Krzyżem Św.

Archiwum: księgi chrztów do 1900, 1928-1975

księgi małżeństw do 1900, 1928-1975

księgi zmarłych do 1900, 1928-1975

kronika parafii od 1890

Kaplice: cmentarna - muraowna, w Jaworach Starych-drewniana.

Miejscowość należała dawniej do dóbr prepozytury katedry płockiej.

Funadcja parafii nastąpiła zapewne na pocz. XIVw., choć wzmianka o proboszczu pochodzi dopiero z 1448r. Z 1609r. pochodzi wiadomość o istnieniu w Goworowie starego już i wymagającego gruntownego remontu konsekrowanego kościoła p.w. Znalezienia Krzyża Św. W 1780r. wzniesiono nową, większą, ufundowaną przez K. Szembeka. Murowany, neogotycki kościół zbudował ks. A. Grądzki w latach 1880-1887 wg projektu F. Nowickiego. Ostatni remont świątyni miał miejsce w latach 1972-1975. W jej wnętrzu znajduje się 6 ołtarzy, w tym ołtarz M. B. Łaskawej z roku 1899 i św. Antoniego z 1895. W kościele znajdują się 16-głosowe organy z 1929r.

### KUNIN

Patron parafii św. Jan Chrzciciel

Kościół parafialny p.w. NMP Niepokalanie Poczętej

Odpusty: Niepokalanego Poczęcia NMP - 8 grudnia, p.w. Jana Chrzciciela - 24 czerwca

Archiwum: księgi chrztów 1937-1975

księgi małżeństw 1937-1975

księgi zmarłych 1937-1975

kronika parafii od 1947

Parafię w Kuninie Szlacheckim erygował bp A. J. Nowowiejski w r. 1937. Pierwszym proboszczem był ks. S. Żułowski, który w 1938r. zbudował

murowaną plebanię, założył cmentarz grzebalny i gromadził materiały na budowę świątyni. W latach 1937-1945 nabożeństwa odprawiano w prowizorycznej, drewnianej kaplicy, ponieważ Niemcy zabrali materiały przeznaczone na budowę kościoła.

W 1945r. ks. S. Żułowski kupił drewniany kościół protestancki z Marianowa (par. Lubiel), który dotąd służy jako kościół parafialny.

### RZEWNIĘ

Patron parafii św. Jacek

Kościół parafialny p.w. św. św. Piotra i Pawła

Odpusty: św. Piotra i Pawła - 29 czerwca, św. Jacka - 17 sierpnia

Archiwum: księgi chrztów, małżeństw i zmarłych od 1958-1975

kronika parafii od 1958

W Rzewniu, znanym ze źródeł od początku XVw. Zielińscy zbudowali kaplicę, która istniała jeszcze w XVIIw., a ostatnia o niej informacja pochodzi z 1756r.

Na początku XXw. mieszkańcy okolicznych miejscowości wystąpili z inicjatywą utworzenia w Rzewniu parafii, lecz do jej realizacji nie doszło. Późniejsze starania podjęto w 1957r. Prośbę komitetu założycielskiego o erekcję parafii zaakceptował w 1958r. bp T. Zakrzewski. Pierwszym proboszczem został ks. S. Jakubiak. Do chwili ukończenia budowy drewnianego kościoła (1960) nabożeństwa odprawiano w remizie strażackiej. Do parafii Rzewnie należą wsie wchodzące poprzednio w skład parafii: Lubiel, Różan, Szelków.

### SIELUN

Patron parafii św. Stanisław

Kościół parafialny p.w. św. Staniaława

Odpust św. Staniaława - 8 maja

Archiwum: księgi chrztów: 1827-1850, 1897-1975

księgi małżeństw: 1827-1850, 1897-1924, 1929-1975

księgi zmarłych: 1827-1850, 1897-1924, 1929-1975

Sielun był ośrodkiem dóbr katedry płockiej, której prepozyci w XVIIIw. posiadali tytuł książąt sielunskich na swym terytorium mieli prawo miecza. Około 1490r. w Sieluniu istniał zamek, którym zarządzał w imieniu prepozyta S. Lipskiego J. Pczolka. W XIIw. erygowano tu parafię i zbudowano kościół p.w. NMP i św. Staniaława. Pierwotny kościół przetrwał do końca XVIIw.

W 1691r. z fundacji B. Leszczyńskiego, prepozyta płockiego postawiono

nową świątynię. W 1805r. ks. W. Krzyżanowski zbudował murowany kościół, powiększył go i przebudował ks. A. Brzuzy w latach 1913-1919.

W 1944r. podczas walk na przyczółku różańskim kościół i wieża zostały doszczętnie zniszczone. Odbudowę kierował po wojnie ks. R. Tarwacki, zakończono ją w 1957.

#### ZEBRY PEROSY

Kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP - Odpust Niepokalanego Serca NMP - 22 sierpnia  
Archiwum: księgi chrztów, małżeństw, zmarłych 1964-1975

Kościół w Żebkach, plebanię i pomieszczenia gospodarskie zbudował ks. R. Tarwacki w r. 1957, który jako proboszcz w Sieluniu do 1963r. pełnił tu obowiązki duszpasterskie. W 1964r. w Żebkach zamieszkał ks. W. Jureń jako duszpasterz tegoż kościoła, przy którym z czasem powstał samodzielny ośrodek duszpasterski na terenie par. Sielunów..

#### SZELKÓW

Patron parafii św. św. Szymon i Tadeusz  
Kościół parafialny p.w. Sw. Szymona i Tadeusza  
Odpust św. św. Szymona i Tadeusza - 28 października

Archiwum: księgi chrztów 1780-1886,  
1888-1975

księgi małżeństw 1797-1889,  
1901-1975

księgi zmarłych 1791-1807, 1818, 1827-1884, 1898, 1904-1975

Kościół filialny p.w. św. Rozalii w lesie k. Magnuszewa. Odpust św. Rozalii - 4 września.

Od 1247r. Szeków należał do katedry płockiej. Kościół parafialny p.w. NMP oraz św. św. Szymona, Tadeusza i Hieronima uposażył i erygował bp. Jakub z Korzkwi, który w 1418r. uzyskał dla niego odpusty papieskie. Świątynia przetrwała do początku XVIIIw.. W 1710r. ks. A. Borski zbudował nowy kościół, który został zniszczony w czasie pożaru w 1797r. Po pożarze przez 20 lat nabożeństwa odprawiano w prowizorycznym baraku.

W latach 1817-1818 wzniesiona została murowana świątynia, przebudowana i powiększona. Pod koniec wojny, podczas walk o przyczółek różański (1944) kościół uległ zniszczeniu. W latach 1950-1951 ks. J. Gosik zbudował murowaną kaplicę. W roku 1975 przystąpiono do budowy nowego kościoła.

W lesie koło Magnuszewa Kotowego ks. A. Borski, proboszcz Szekowski, zbudował w 1709r. drewnianą kaplicę p.w. św. Rozalii, która wkrótce stała się miejscem pielgrzymkowym. Mieszkał przy niej pustelnik, który się nią opiekował. W październiku 1944r. kaplica została rozebrana, lecz obraz św. Rozalii pozostał. Odbudował ją ks. J. Gosik.

W uroczystość św. Rozalii - 4 września odbywa się w kaplicy odpusty, na które przybywają liczne rzesze pielgrzymów.

na podstawie zbiorów Biblioteki Publicznej

## Krajobraz Różana i okolic

Różan położony jest we wschodniej części Wysoczyzny Makowskiej należącej do Niziny Mazowieckiej. Na północy graniczy z Równiną Kurpiowską, od wschodu i południa z doliną Narwi, do której przylega Międzyrzecze Łomżyńskie z Puszcza Białą w widłach Narwi i Buga, a od zachodu z Wysoczyzną Ciechanowską.

Wysoczyznę połodowcową w okolicach miasta pokrywają piaski różnoziarniste i głazy narzutowe leżące na glinie zwałowej. Falistą powierzchnię moreny dennej wznoszącą się ponad 110m n.p.m. urozmaicają wzniesienia moren czołowych. Największa z nich osiąga 132m. Jest to Góra Czubatka położona po prawej stronie szosy Różan-Pułtusk, na południowo-zachodniej granicy miasta. W Paulinowie (na południe) krawędź nadnarwiańska osiąga 122m - jest to popularnie zwana przez mieszkańców - Grzędą. Na północny zachód od Różana ciągną się czołowe moreny krzyżewskie: wzniesienia koło wsi Szygi osiągają 120m.

Malowniczym elementem w krajobrazie krawędzi różańskiej są liczne wąwozy erozyjne, szczególnie dobrze rozwinięte w okolicach Paulinowa. Miejscowa ludność nazywa je "wyjomkami". Są to bardzo stare formy geomorfologiczne, powstałe kilka tysięcy lat temu, w wyniku przepływu wód połodowcowych w kierunku Narwi, które wcinają się w krawędź doliny zbudowanej z piasków, rozmywały i wypłukiwały je tworząc widoczne dzisiaj, podłużne wgłębienia.

W pełnej krasie wąwozy zachowały się przy gościńcu do Dzbęda. W pobliżu "Grzędy" możemy obserwować granicę wąwozów z płaską powierzchnią wysoczyzny połodowcowej, pokrytej głazami narzutowymi z okresu zlodowacenia środkowo-polskiego. Niektóre "wyjomki" są wykorzystywane jako drogi dojazdowe do zagrod położonych w pobliżu stożków napływowych nad Narwią. Najdłuższe uchodzą ku rzece, większość wije się na stromym zboczu krawędzi w sąsiedztwie najdłuższego tarasu zalewowego.

Różan z najbliższymi okolicami należy do wschodniej (podlaskiej) dzielnicy rolniczo-klimatycznej charakteryzującej się cechami klimatu kontynentalnego. Według wstępnych ocen występują tu pewne cechy klimatu górskiego.

Sama Narew odznacza się bujną roślinnością nadbrzeżną i wodną, bogactwem świata zwierzęcego, dobrze rozwiniętą linią brzegową. Narew - to rzeka wędkarzy. Najatrakcyjniejsze tereny wędkarskie znajdują się wokolicach Różana, między Modzelami (na północ) a Łachami (na południe). W Narwi, sporadycznie można złowić jesiota, zaś w jej starożeczach spotkać remiza - ptaka architekta - którego misternie wykonane gniazda, zwisają nad lustrem wody na pojedynczych gałązkach wierzbowych.

Ozdobą wód błękitnej Narwi są płaty grzybienia białego, grażela złotego i smukłego sitowia, rzadko spotykanych już w starożeczach. W korycie rzeki występują liczne kępy pokryte wikliną lub starym drzewostanem liściastym. Rzeka płynie wśród szpalerów nadbrzeżnych krzewów, łąk i pastwisk oraz lasów.

Narew płynie wieloma meandrami, szczególnie urokliwymi pod Dyszobabą. Malowniczym elementem krajobrazu doliny Narwi są odnogi i jeziora pochodzenia rzeczno-podluznego, często wygiętym kształcie. Starożeczka te wyznaczają dawny bieg Narwi i nazywane są przez miejscową ludność "narwiskami". Największe z nich w pobliżu Różana to Jezioro Sielunskie i Jezioro Ogonowskie (gm. Młynarze). Malownicze jeziora położone są również koło wsi Dyszobaba.

Na lewym brzegu z Narwią łączą się dwie półkoliste odnogi: Jezioro Nowe i Zimna Woda. Tu też znajdziemy również wiele "oczek" - jezior pochodzenia połodowcowego. Narew i jej dolina dzięki swoim walorom krajoznawczym i klimatycznym w roku 1971 została uznana za obszar krajobrazu chronionego.

Krajobraz w okolicach Różana urozmaicają kompleksy leśne. Największe rozciągają się na lewym brzegu Narwi. Są to uroczyska: Szczawin i Kaszewiec. Na północy przylegają do lasy kruszewskie z malowniczo położonym Jezioro Gogol.

Do ciekawszych fragmentów krajobrazowych w pobliżu Różana należą szczególnie dwa obszary lasów sosnowo-dębowych: Ryna w pobliżu Dąbrówki i Dębina koło Białobrzegu. W drzewostanach można spotkać okazy osiągające około 200 lat.

Skupiska leśne obfitują w grzyby i zwierzyne i mogą stać się nieładą atrakcją dla amatorów grzybobrania oraz myśliwych, zaś wody Narwi pełne są wspaniałych okazów ryb, szczególnie sumów. W okolicach Dyszobaby, w marcu 1996 r. mieszkaniec tej miejscowości, pan Andrzej Ziemiński złowił sumą dł. 160cm, ważącego 23,5 kg.

Zdjęcie do artykułu pochodzi ze zbiorów PAN Instytutu Sztuki w Warszawie.

Fot. E. Kozłowska-Tomczyk

Zdjęcie pochodzi ze zbiorów Pana J. Żytowieckiego.

na podst. zbiorów Biblioteki Publicznej  
oprac. ik



Zdjęcie ze zbiorów Pana Zygmunta Złotkowskiego przedstawia grupę dzieci uczęszczających do ochronki (odpowiednik dzisiejszego przedszkola) prawdopodobnie z roku 1925. Jeśli ktoś z czytelników rozpozna siebie na fotografii prosimy o kontakt z redakcją.

## Bezpieczne użytkowanie gazu

*Korzystając z instalacji gazowej, stosuj się do obowiązujących przepisów:*

- nie dokonuj samodzielnych napraw i przeróbek instalacji
- zadbaj o stałą kontrolę

### **Dostawca-odbiorca**

Do obowiązków właściciela domu jednorodzinnego, znajdującego się na terenach zgazyfikowanych, należy zgłaszanie dostawcy gazu wszelkich usterek instalacji gazowej. Nie wolno mu dokonywać jakichkolwiek zmian i przeróbek instalacji bez wiedzy dostawcy.

Dostawca jest odpowiedzialny za kontrolę działania i legalizację gazomierza, za kontrolę działania reduktorów oraz stan techniczny kurka głównego. Powinien sprawdzać gazomierz na każde zgłoszenie odbiorcy. Jeżeli zgłoszenie nastąpi przed upływem terminu ważności legalizacji gazomierza i jednocześnie nie zostaną stwierdzone błędy wskazania większe od dopuszczalnych albo inne wady działania gazomierza, ko-

sztaami związanymi ze sprawdzeniem gazomierza zostanie obciążony odbiorca.

### **Instalacja butlowa**

Na terenach, gdzie nie ma sieci gazu ziemnego, często są stosowane instalacje butlowe na gaz płynny propan-butan. W skład takiej instalacji wchodzi butla z gazem, reduktor, przewód oraz odbiornik gazowy. Korzystając z instalacji butlowej również należy zachowywać odpowiednie środki bezpieczeństwa-szczególnie ważne jest odpowiednie przechowywanie butli.

Butle z gazem płynnym przechowywane w domu najlepiej umieszczać w szafkach przyściennych, które mają górne i dolne otwory wentylacyjne. Butle na zewnątrz budynku powinny się trzymać w zamkniętych wnękach. Jeżeli butla nie znajduje się w osobnej szafce, jej odległość od źródła ciepła nie powinna być mniejsza niż 1,5 m, zaś odległość od urządzeń wywołujących iskrzenie (liczników elektrycznych, wyłączników, gniazd wtykowych) - mniejsza niż 1 m.

### **Urządzenia gazowe**

Ze względów bezpieczeństwa urządzenia gazowe, czyli kucharki, piece i termy gazowe, mogą być instalowane tylko w takich pomieszczeniach,

cd. na str.8

W związku ze śmiercią  
**Matki**

Panu Andrzejowi Komście i Rodzinie  
wyrzy głębokiego współczucia  
składa Redakcja

OGŁOSZENIA

**Sprzedam suknię ślubną z francuskiej  
kolekcji CYMBELINE tel.669576**

### **Miesięcznik Redaguje zespół.**

Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 690-42.

Biuro ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 690-02

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

Wydawca i skład - Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B / 16, 06-200 Maków Maz., tel.172-563.



Miejska Biblioteka Publiczna w Różaniu, ul. Warszawska 17 poleca dzieciom i dorosłym:

z serii "Sara w Avonlea" - "Pojednanie" na podstawie serialu telewizyjnego opartego na wątkach powieści Lucy Maud Montgomery, autorki przeuroczych książek dla dorastających dziewcząt o "Ani z Zielonego Wzgórza".

Aleksander Abraham na całe dwadzieścia lat zarył się w domu i unikał wszelkiego towarzystwa. Aż tu nagle wszedłbyś Sara ze swoimi przyjaciółmi wdziera się do jego samotni. Wkrótce zjawia się także Małgorzata Linde... Czy niespodziewani goście odmieniają życie Aleksandra? O tym dowiemy się z książki "Pojednanie", której wydawcą jest Nasza Księgarnia.

Kara ben Nemsi i Hadzi Halef Omar podążają szlakiem karawan, który wiedzie z Bagdadu do Sambułu. Przemierzają wielkie połacie imperium tureckiego, stykając się z plemionami zamieszkującymi te ziemie, poznają z bliska ich zwyczaje i wierzenia. Na szlaku karawan przeżywają wiele dramatycznych momentów, ocierają się o zarazę, która powaliła wielu towarzyszy podróży. W ruinach Baalbek spotykają groźnego, owianego legendą przestępcę, na którego tropie byli już od dawna.

"Z Bagdadu do Sambułu" stanowi tom trzeci z cyklu arabskiego Karola Maya. wydawcą tego tomu jak i dwóch poprzednich: "W pustyni" oraz "Przez dziki Kurdystan" jest Dom Wydawniczy REBIS.

Dla Pań polecam "Koncert na cztery serca" autorstwa Normy Jean Smith, kolejnego tomu z serii "Janine-Książeczka o miłości".

Anna postanowiła zapomnieć o Martinie. Potrzebowała na to osiem lat. I kiedy wydawało jej się, że już sobie z tym poradziła, Martin znowu pojawił się w jej życiu. Czy miłość między nimi rozkwitnie na nowo mimo, że Anna broniła się przed nią z całych sił. Znane porzekadło mówi, że stara miłość nie rdzewieje, ale czy tak bywa dowiesz się czytelniczko po przeczytaniu polecanej książki.

Następną pozycją lekturową, po którą warto sięgnąć jest "Twarda Candy". Autorem jej jest Andrew Vachss, utalentowany pisarz amerykański, uznawany dziś za jednego z najoryginalniejszych autorów powieści sensacyjnych. Bohaterem powieści Vachssa jest samotny detektyw bez licencji, Burke-człowiek o tajemniczej przeszłości, były więzień i najeźnik. Nowy Jork Burke'a to miasto dziwaków, zbrodniarzy, ludzi okaleczonych fizycznie i psychicznie, rządzące się własnymi okrutnymi prawami. Dawna współniczka Burke'a jest teraz luksusową callgirl, ucieleśnienie męskich fantazji. Jej piętnastoletnia córka zostaje opętana przez Traina-demonicznego przywódcę tajemniczej sekty. Burke zobowiązuje się uwolnić dziewczynę z rąk psychopatycznego pseudo-guru. Na drodze Burke'a staje jednak najgroźniejszy płatny morderca w Nowym Jorku, notabene jego dawny wielki przyjaciel. Dawni znajomi stają twarzą w twarz przed...? przed czym, o tym dowiesz się czytelniku, jeśli przeczytasz książkę. Życzymy przyjemnej lektury.

Na podstawie zbiorów Biblioteki Publicznej oprac. ik.

których kubatura wynosi co najmniej 8m<sup>3</sup>, a wysokość-2,2m i jest tam co najmniej wentylacja grawitacyjna. Jeżeli w budynku nie ma przewodów spalinowych, łączna wydajność urządzeń gazowych nie może przekraczać 63MJ/h (np:kuchnia gazowa z piekarnikiem i terma gazowa). Zastosowanie w takim budynku urządzeń o większej wydajności-max. do 83,5 MJ/h - służących np: do ogrzewania pomieszczeń, jest możliwe, po warunkiem wykonania specjalnego przewodu wentylacyjnego wyprowadzonego ponad dach.

#### Przyczyny awarii

Ze statystyk wynika, że przyczyną bardzo wielu nieszczęśliwych wypadków jest nieostrożność użytkowników gazu. Bardzo często do wybuchów gazu i zacczadzeń do chodzi w wyniku:

pozostawienia bez dozoru gotującej się potrawy (wrzący płyn zalewa płomień i ga-  
ulatnia się do pomieszczenia) lub otwarcia kurka gazowego przez dziecko. Problem można rozwiązać instalując kuchenkę z automatycznym wyłącznikiem, który zamyka:  
dopływ gazu, gdy ten przestaje się palić;

poboru wody z termy lub pieca kąpielowego przy zgaszonym płomieniu zapalającym.

Często przyczyną awarii są też:

uszkodzenia urządzeń gazowych, gazomierza, reduktora lub przewodów;  
wadliwe działanie wentylacji w pomieszczeniach;  
niedrożność kanałów spalinowych;  
nieszczelność instalacji.

#### Wentylacja

Każda łazienka, w której jest zainstalowany grzejnik wody przepływowej, musi mieć sprawnie działającą wentylację nawiewno-wywiewną. Nawiew powietrza do łazienki powinien się odbywać przez otwór o powierzchni min.200cm<sup>2</sup>, znajdujący się w dolnej części ściany lub drzwi (dlatego też lepiej nie wieszac długiego szlafroka nad drzwiami łazienki, bo może to utrudnić dopływ powietrza do pomieszczenia). Wywiew powietrza powinien się znajdować w górnej części ściany.

**UWAGA:**Gdy korzysta się z gazu propan-butan, kanał nawiewowy powinien być umieszczony w górnej części pomieszczenia (a nie dolnej), zaś wywiewny-w dolnej.

Prostym sposobem sprawdzenia właściwego działania wentylacji jest zbliżenie za palonej świecy lub zapalki do kratki wywiewnej. Jeśli płomień jest wciągany do środka oznacza to, że ciąg jest dobry.

#### Odprowadzanie spalin

Bardzo ważne jest systematyczne sprawdzanie drożności kanałów spalinowych. Zdarza się bowiem, że kanał taki zostanie zatkany, ponieważ ptak uwił w nim gniazdo lub dekarze naprawiający dach pozostawili na nim deskę.

Zapchanie kanału spalinowego powoduje, że spaliny trafiają do pomieszczenia. Jeżeli jednocześnie niedrożny jest kanał wentylacji wywiewnej, powstaje ogromne ryzyko zacczadzenia.

#### Sprawdzanie szczelności instalacji

Zaleca się również co jakiś czas sprawdzać szczelność instalacji przy kurkach gazowych, kuchni, gazomierzu i w innych punktach. Miejsca, które wyglądają na nieszczelne, można posmarować wodą z płynem do mycia naczyń. Jeżeli pojawią się bańki świadczy to o nieszczelności. Jednocześnie raz na rok instalacja i urządzenia gazowe powinny być kontrolowane przez uprawnioną osobę, np.kontrolera rejonowego zakład gazowniczego.

#### Niepełne spalanie

Spalanie gazu jest reakcją chemiczną cząstek gazów palnych z cząstkami tlenu. Gdy tlenu jest zbyt mało, następuje niepełne spalanie. Powstaje tlenek węgla, który błyskawicznie wiąże się z hemoglobina w krwi człowieka.Gdyby np: szczelnie zamknąć łazienkę, w której pracuje piecyk gazowy, to znajdującego się tam tlenu starczyłoby zał dwie na 5-7 min.spalania - widać więc jak ważna jest właściwa wentylacja. Zależnie o stężenie tlenu węgla w powietrzu, reakcją mogą być bóle i zawroty głowy, omdlenia konwulsje, a nawet - przy bardzo dużym stężeniu nagła śmierć.

#### Gaz i bezpieczeństwo

Pamiętajmy, że substancje zapachowe dodawane do gazu nie dla wszystkich są wykonalne. Wiele osób, zwłaszcza starszych, ma zmniejszoną wrażliwość na zapachy. Ponadto wyczuwalność gazu nie świadczy o jego stężeniu. Jedyną skuteczną metodą zabezpieczenia jest ciągła kontrola pomieszczenia prowadzona przez detektory gazu które w razie ewentualnej awarii powiadamiają nas o niej alarmem dźwiękowym i w zualnym.





# ŚWIATEM Z RÓŻAŃSKĄ

NR 8/96  
MIESIĘCZNIK

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...”

Cena 50 gr

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”

Kazimierz Wyka

Clean up  the world

Ograniczaj - Redukuj - Oszczędzaj  
Używaj ponownie - Przetwarzaj !

W bieżącym roku już po raz trzeci Polska będzie brała udział w ogólnoświatowej akcji „Clean up the world„ (13-15 wrzesień 1996 rok).

**Akcja „Sprzątanie Świata - Polska” jest dobrowolna, przez nikogo nie narzucona, apolityczna i ponadświatopoglądowa.**

Poza bezpośrednią poprawą stanu środowiska naturalnego akcja „Sprzątanie Świata” ma na celu zwrócenie uwagi na problemy ekologiczne, a zwłaszcza na konieczność ograniczenia ilości odpadów, ich właściwego składowania i przetwarzania. Ta kilkudniowa akcja jest tylko małą lekcją ekologii. Przez cały jednak rok należy pamiętać o tym, żeby jak najmniej śmiecić. Od nas samych w dużym stopniu zależy, czy środowisko nasze będzie czyste i zdrowe. Starajmy się ograniczać ilość śmieci, używajmy i domagajmy się od producentów opakowań wielokrotnych, segregujmy śmieci już we własnych gospodarstwach !

Akcja „Sprzątanie Świata - Polska” ma szansę skonsolidować całe społeczeństwo we wspólnym działaniu dla dobra naszego kraju, naszej Polski !

Życzymy powodzenia w organizowaniu kampanii !

## APEL

Przypomina się, w oparciu o przepisy prawne wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 września 1980 roku w sprawie ochrony środowiska przed odpadami i innymi zanieczyszczeniami oraz utrzymania czystości i porządku w miastach i wsiach opublikowanym w Dzienniku Ustaw Nr. 24, poz.91 z 1980 roku, że jednostki organizacyjne i osoby fizyczne będące właścicielami lub zarządcami nieruchomości położonych w granicach administracyjnych miasta i wsi zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez:

1. oczyszczanie ze śniegu, lodu, błota oraz innych zanieczyszczeń chodników, położonych wzdłuż nieruchomości i połowy szerokości jezdni na terenie miasta i wsi o zwartej zabudowie, a także usuwanie śliskości,
  2. usuwanie odpadów z nie zabudowanej części nieruchomości i części obiektu budowlanego przeznaczonego do wspólnego użytku oraz gromadzenie tych odpadów w miejscach na ten cel przeznaczonych,
  3. wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do gromadzenia odpadów oraz utrzymanie ich w odpowiednim stanie sanitarno-porządkowym.
- Informuje się również, że będą przeprowadzane kontrole sprawdzające utrzymanie czystości i porządku na posesjach i wokół nich przez pracowników Urzędu Gminy.

Burmistrz Gminy  
mgr inż. Jan Pilcicki

Do zobaczenia podczas wspólnego  
„Sprzątania Świata - Polska '96”  
13,14 i 15 WRZEŚNIA 1996 ROKU



Koordynator akcji:

Fundacja „Nasza Ziemia”

03-945 Warszawa, ul. Paryska 37 m.8.

Tel./fax:(48-22) 616 01 17, 617 33 58.

Oraz:

00-956 Warszawa 10, skrytka pocztowa nr 5.

## Wpadki i wypadki

**27.07** Dzbądz. Nieznani sprawcy włamali się do domku letniskowego. Skradli pieniądze oraz przedmioty o łącznej wartości około 2500 zł.

**28.07** na trasie Młynarze-Ostrołęka w miejscowości Modzele dwóch młodych ludzi zatrzymało 15-letniego mieszkańca Ostrołęki, któremu zabrali rower Górski oraz pieniądze w kwocie 117 zł.

**8.08** w Kaszewcu do domku letniskowego w czasie godzinnej nieobecności dokonano włamania. Nieznani sprawcy skradli sztucer myśliwski z lunetą przerobiony z niemieckiego pistoletu, dubeltówkę niemiecką marki Simson kaliber 16 wraz z futerałem. Ogólna wartość łupu ok. 2000 zł.

**9.08** godzinna nieobecność wystarczyła aby z domku letniskowego w Dzbędzu nieznani sprawcy skradli rower górski marki Travers, wolkmen Philips wraz z kasetą na ogólną wartość ok. 700zł.

**11.08** przy restauracji Bar-Hotel miała miejsce bójka. Postępowanie wyjaśniające w toku.

**14.08** Komisariat Policji został powiadomiony przez mieszkańca Różana M.O. ,że w dniu 2.08 przy restauracji na ul. Wileńskiej został pobity przez znanych mu sprawców.

**14.08** ujawniono fakt włamania do budynku mieszkalnego przy ul. Poniatowskiego w Różanie obecnie niezamieszkałego skąd po wycięciu krat skradziono 2 dywany, rower górski, Kuchenkę gazową wraz z butlą, wiertarkę elektryczną, wykładzinę podłogową z PCV, przyrząd do cięcia glazury oraz inne przedmioty wartości ok. 4000 zł.

**21.08** Chelsty. Z domku letniskowego podczas godzinnej nieobecności gospodarzy nieznani sprawcy po wyważeniu okna skradli 2 rowery górskie. (jeden z nich marki Pogueot), telewizor Sanyo, magnetofon Fisher wartości ok. 2000 zł.

**W związku z coraz liczniejszymi przypadkami włamań do domów letniskowych Komisariat Policji w Różanie zwraca się z apelem do mieszkańców o informacje odnośnie w/w kradzieży celem jak najszybszego ujęcia sprawców.**

opr. na podst. inf. z KP Różan  
BB

## Przed wyborami do izb rolniczych

Izby rolnicze to samorząd, którego członkami są rolnicy. W głosowaniu tajnym i bezpośrednim wybierają spośród siebie główną władzę izby, tj. walne zgromadzenie. Zadaniem walnego zgromadzenia jest szeroko rozumiane reprezentowanie interesów rolniczych, zarówno wobec administracji, jak i wobec innych organizacji samorządowych działających w kraju i za granicą. Izby rolnicze w Polsce mają już stuletnią tradycję. Pierwsza Wielkopolska Izba Rolnicza powstała w 1896r. Powstanie izb rolniczych w Polsce zapowiadała Konstytucja Rzeczypospolitej z 17 marca 1921r. Ramowy kształt nadawało im Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928r., znowelizowane rozporządzeniem z dnia 27 października 1932r. Akt ten obowiązywał do końca II Rzeczypospolitej. Do roku 1939 na terenie kraju funkcjonowało już kilkanaście izb rolniczych. Działalność ich została zniesiona fizycznie przez II wojnę światową, formalnie dekretem z 26 sierpnia 1946r. Sprawa powołania i funkcjonowania izb rolniczych odżyła ponownie w ostatnich latach a ustawa Sejmowa z 14 grudnia 1995r. daje podstawę do powołania izby rolniczej. Odbyło się już wiele szkoleń i spotkań, których celem było przenieść idee izb rolniczych bezpośrednio do rolników - wyborców.

Wojewoda ostrołęcki Jerzy Dobek w dniu 13 maja zorganizował spotkanie, na które przybyło około siedmiuset sołtysów z całego województwa. W spotkaniu uczestniczyli parlamentarzyści. Senatorowie: Jadwiga Stokarska i Stanisław Ceberek, posłowie: Aleksander Łuczak, Jarosław Kalinowski i Wiesław Opęchowski, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa, Sejmiku Samorządowego, ZW PSL, jednostek obsługujących rolnictwo.

Izba rolnicza powstanie na terenie województwa w wyniku dokonania wyborów członków najwyższej władzy, tj. walnego zgromadzenia. Okręgami wyborczymi są gminy, przy czym w gminach o powierzchni użytków rolnych powyżej 4 tys. ha wybranych zostanie 2 przedstawicieli, w gminach mniejszych - 1 przedstawiciel. Powierzchnia użytków rolnych naszej gminy z mocy ustawy uprawnia do wyboru 2 przedstawicieli do walnego zgromadzenia.

Termin pierwszych wyborów w województwie ostrołęckim na wniosek

województwa po uprzednim zasięgnięciu opinii Sejmiku Samorządowego Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej ustaliło na dzień 29 września.

Jeżeli do wyborów w skali województwa przystąpi co najmniej 20% uprawnionych do głosowania - to izba rolnicza powstanie.

Mniejszy udział wyborców w głosowaniu spowoduje oddalenie możliwości powołania izby na kolejne 6 miesięcy.

Ponowne wybory do izby rolniczej mogą nastąpić na wniosek co najmniej 5% uprawnionych do głosowania i złożony wojewodzie.

Ważność wyborów w drugim terminie jest nawet wówczas, jeśli nie będzie 20% frekwencji osób uprawnionych do głosowania. Wówczas też wszyscy podatnicy podatku rolnego na terenie województwa z mocy ustawy stają się członkami izby rolniczej. Powstanie ich zależy wyłącznie od woli rolników i ich udziału w wyborach. Może być też tak, że niektóre gminy mogą w ogóle nie dokonać wyboru kandydatów, mimo tego izba rolnicza powstanie.

Należy tu podkreślić, że gminy, które nie skorzystają ze swoich możliwości wyboru delegatów do walnego zgromadzenia nie będą w tym zgromadzeniu reprezentowane. Takie gminy, w przypadku powstania izby, będą na pewno stratne, gdyż nie będzie komu reprezentować ich problemów i interesów.

Powstanie izby oznacza, że członkostwo w niej jest obowiązkowe. Kadencja wybranych organów trwa 4 lata.

Czego rolnicy mogą oczekiwać od powołanych izb? Oto zadania, jakie izba ma spełniać na rzecz rolników:

- 1 - izby uczestniczyć będą w tworzeniu prawa dotyczącego rolnictwa. Ustawa określa, że izba może wystąpić z inicjatywą prawną, zaś administracja ma obowiązek uzgadniać z izbą każdy dokument prawny dotyczący rolnictwa. Chodzi tu między innymi o prawa własności, prawa do świadczeń socjalnych oraz wszelkie regulacje prawne dotyczące zasad współżycia społecznego.
- 2 - podnoszenie wiedzy i kwalifikacji rolników - poziom wykształcenia rolników jak wskazuje statystyka jest kilkakrotnie niższy niż innych grup zawodowych.

Izby rolnicze powinny realizować te zadania zarówno własnymi siłami jak i w współpracy z działającymi w tym zakresie placówkami oświatowo-szkoleniowymi.

- 3 - wdrażanie postępu techniczne-

go, technologicznego i ekonomicznego w gospodarstwie rolnym.

Organizowanie zaopatrzenia rolników w najlepsze środki techniczne, najlepszy materiał siewny i hodowlany, pomoc w zdobywaniu produktów rolnych.

- Chodzi o to, aby rolnik nie marnował czasu przy zakupach i sprzedaży swoich produktów.

4 - współpraca izb rolniczych z administracją oraz organizacjami samorządowymi i zawodowymi w kraju i za granicą. Już teraz napływają do izb rolniczych innych krajów oferty współpracy z naszymi izbami. Przykłady z zachodniej Europy wskazują, że izby rolnicze współpracują ze sobą na polu turystyki, wymiany doświadczeń produkcyjnych, a także poprzez zawieranie umów handlowych.

Czy powstanie izb będzie nakładało na rolników dodatkowe obowiązki, głównie finansowe?

Finansowa działalność izb będzie odbywać się poprzez:

1 - dotacje z budżetu państwa w okresie pierwszej kadencji przekazywane poprzez wojewodę w wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok oraz 2% odpisu z podatku rolnego w kadencjach następnych.

2 - możliwość uczestniczenia w spółkach prawa handlowego

3 - opłaty z tytułu usług świadczonych przez izbę

4 - inne dochody, jakie może uchwalić walne zgromadzenie

Kto i kogo będzie wybierał do władz?

W każdej gminie wybierać będą rolnicy najlepszych spośród siebie. Kandydatem może być tylko rolnik-płatnik podatku rolnego bądź podatku z udziałów socjalnych.

Zgłoszenie kandydatury wymaga poparcia co najmniej 50 osób uprawnionych do głosowania w danym okręgu lub obwodzie wyborczym.

Do zgłoszenia należy dołączyć:

- pismenne oświadczenie kandydata o zgodzie na kandydowanie

- listę popierających, zawierającą czytelnie podane imię, nazwisko i adres zamieszkania oraz serię i numer dowodu osobistego osoby fizycznej udzielającej poparcia oraz jej podpis. Termin składania list upływa 9 września.

Kto obsługuje i przeprowadza wybory w dniu 29 września?

- komisje wojewódzkie, w liczbie 11 osób, powoływane przez wojewodów, po zasięgnięciu opinii sejmiku samorządowego.

Mamy już ukonstytuowaną Komisję Wojewódzką Wyborów do walnego

zgromadzenia Izby Rolniczej.

1. Stanisław Kurpiewski-przewodniczący komisji-wiceprzewodniczący sejmiku samorządowego

2. Krzysztof Bałdyga -z-ca przewodniczącego-pracownik Wydziału Rolnictwa Urzędu Wojewódzkiego

3. Józef Dumala-członek -rolnik

4. Barbara Gałązka-członek-prezes WZRKiOK

5. Antoni Jankowski-członek-przewodniczący RW NSZZ «Solidarność»

6. Jan Józwick-członek-pracownik Urzędu Wojewódzkiego

7. Witold Rzepiński-członek-dyrektor ODR

8. Marek Stepnowski-członek-z-ca dyr. BGŻ

9. Paweł Żerański-członek prezydium sejmiku samorządowego.

- komisje okręgowe, w liczbie 5-7 osób, powoływane przez komisje wojewódzkie.

W skład Komisji Okręgowej gminy Różan weszły następujące osoby:

1. Agnieszka Kaczmarczyk -przewodnicząca komisji-pracownik Urzędu Gminy

2. Stanisław Janyszko -z-ca przewodniczącego -rolnik z Chrzczonek

3. Halina Złotkowska-sekretarz komisji -rolnik z Różana

4. Witold Karaśkiewicz-rolnik z Szyg

5. Jerzy Peplowski-rolnik z Mroczk-Ręb.

W skład komisji wojewódzkich i obwodowych wchodzi osoby uprawnione lecz nie kandydujące w wyborach do walnego zgromadzenia.

Głosowanie przeprowadza się na obszarze okręgu wyborczego, który jest jednocześnie obwodem głosowania.

Komisja Okręgowa Nr 27 w Różanie podjęła uchwałę o podziale okręgu wyborczego na dwa obwody głosowania.

Siedzibą Komisji Obwodowej Nr 1 jest Urząd Gminy, a głosować tu będą rolnicy zamieszkali na terenie miasta.

Siedzibą Komisji Obwodowej Nr 2 jest Zespół Szkół - tu głosować będą wyborcy z poszczególnych wsi wchodzących w skład Gminy Różan.

Termin powołania składów komisji obwodowych ustalony został na dzień 1 września.

Obsługą techniczną, materialne warunki pracy komisji zapewnia Zarząd Gminy, jako zadanie zleczone. Również w ramach zadania zleczonego urzędy gminy przygotowują spisy uprawnionych do udziału w głosowaniu.

Spisy wybrców uprawnionych do głosowania wyłożone będą do wglądu w Urzędzie Gminy, pokój Nr 27, w dniach 10-15 września 1996r. w godz. 8.00-15.00

Dalsze etapy to wyławianie zarządu, komisji rewizyjnej i komisji problemowych oraz biura izby.

Jakie będą rzeczywiste rezultaty wyborów do izby rolniczej w naszej gminie i kto będzie reprezentował problemy i interesy społeczności rolniczej dowiemy się po ogłoszeniu wyników wyborów.

Od wyboru właściwej reprezentacji zależy będzie dalszy rozwój rolnictwa w mieście i na wsi.

Jedno jest pewne- rolnicy powinni wybrać ludzi aktywnych, zaangażowanych i cieszących się zaufaniem wśród wyborców. Tacy ludzie będą na pewno potrafili rozwiązać wiele problemów polskiej wsi i polskiego rolnictwa.

## OGŁOSZENIA

Komisja Okręgowa Nr 27 w Różanie pełni dyżury w dni robocze w godz. 8<sup>00</sup>-16<sup>00</sup> w siedzibie Urzędu Gminy w Różanie. Pokój nr.25, tel.669-005.

Przewodnicząca Komisji  
Agnieszka Kaczmarczyk

W związku z planowanym powołaniem Jednostki Ratowniczo Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Różanie - Komenda Rejonowa Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Maz. poszukuje kandydatów do służby, którzy spełniają następujące warunki:

- wiek do 30 lat

- wykształcenie min. średnie (preferowane wykształcenie: chemiczne, budowlane, samochodowe + kat. prawa jazdy C, D. ratowników medycznych),

- wzrost od 165 do 185 cm,

- kategoria zdrowia (wojskowa) - A

- uregulowany stosunek do powszechnego obowiązku obrony (przeniesiony do rezerwy),

- dobry stan zdrowia fizycznego i psychicznego (oceni Komisja Lekarska),

- brak lęku wysokości i przestrzeni,

Wszyscy kandydaci będą najpierw poddani testom sprawnościowym a następnie skierowani do Komisji Lekarskiej MSW w Olsztynie w celu określenia ich przydatności do służby. Przy zatrudnianiu będą preferowani kandydaci mieszkający w Różanie lub jego okolicach.

W powyższej sprawie należy kontaktować się osobiście z Komendą Rejonową Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim lub telefonicznie pod nr.tel.171-150, 171-137 od poniedziałku do piątku w godz. 800-1600. Przewidywany termin zakończenia naboru do końca grudnia.

# U NAS I WOKÓŁ NAS

- w miesiącu sierpniu w każdy wtorek i piątek w godzinach popołudniowych najmłodszy mieszkańcy Różana mogli spędzić wolny czas w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury uczestnicząc w atrakcyjnych zabawach i konkursach zręcznościowo - sprawnościowych. Na zakończenie letnich spotkań zorganizowano dla dzieci dyskotekę z atrakcjami - min. był konkurs picia soku przez smoczek, tańce na gazecie, konkurs z wiadomości o naszym mieście przygotowane przez pracowników GOUK. We wspólnych zabawach uczestniczyło ponad 300 dzieci.

- od października GOUK zaprasza dzieci i młodzież do udziału w stałych formach pracy:

- \* gry na instrumentach dętych,
- \* nauki gry na akordeonie i inst. klawiszowych,
- \* zespole instrumentalnym,
- \* teatryku żywego słowa

Przyjmowanie zapisów trwa do 20 września 1996 roku od poniedziałku do piątku w godz. 13-16.

- w nowym roku szkolnym 127 dzieci będzie uczęszczało do Przedszkola Samorządowego

- od 2 września w Publicznej Szkole Podstawowej w Różaniu rozpocznie naukę 569 uczniów w 20 oddziałach. Zajęcia lekcyjne będą odbywać się w systemie dwuzmianowym. Nad edukacją dzieci czuwać będzie 35 pedagogów, wśród których 7 zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze czasu pracy. Okres wakacyjny wykorzystany był na przeprowadzenie niezbędnych remontów - naprawę schodów wejściowych do budynku, uzupełnienie podłóg płytkami z pcv i glazury, malowanie kuchni i łazienek, uzupełnienie oznakowań dróg ewakuacyjnych. Od nowego roku szkolnego zmieniła się też nazwa. Zamiast dotąd używanej - Szkoła Podstawowa na Publiczną Szkołę Podstawową. W związku z powyższym należało też dokonać zmiany dotychczas używanych pieczęci i szyldu. Publiczna Szkoła Podstawowa w Różaniu posiada punkty filialne w Załuziu i Załężu Wielkim. Obie placówki posiadają pđ 3 oddziały do których uczęszczać będzie po 9 uczniów. Filie zatrudniają 2 nauczycieli na etacie, 2 w niepełnym wymiarze czasu pracy, w tym 1 z nich uczyć będzie religii. W placówkach tych wysiłkiem rodziców dokonano malowania i drobnych napraw w budynkach. Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzbedzu posiada 5 oddziałów. Przy klasach łączonych naukę pobierać będzie 54 dzieci. Szkoła zatrudnia 7 nauczycieli, w tym 1 osoba pracować będzie na pół etatu.

ik

## W kilku zdaniach jednym tchem

- na ulicy Słowackiego ostatnio trwały prace przy budowie wodociągu, którego długość wynosiła 85 mb, oraz dokonywano przełączeń istniejących już przyłączy.

- Ochotnicza Straż Pożarna czyni przygotowania do obchodów 100-lecia powstania straży w naszym grodzie.

- na osiedlu Spółdzielni Mieszkaniowej „Różanka”, dawniej zwanej „Jubilatką” miesiące letnie wykorzystano do uporządkowania terenu. Wyłożono też kostką z polbruku dojścia do poszczególnych klatek schodowych. Ociepla się też płytami

styropianowymi pierwszy, powstały na osiedlu budynek zwany popularnie przez mieszkańców „blokiem z kominem”. Już dziś, chociaż trwają jeszcze przy nim prace wykończeniowe, wyróżnia się spośród innych bloków swoim wyglądem.

- z dniem 1 września wprowadzono również nową stawkę opłat czynszowych za lokale spółdzielcze na pokrycie kosztów eksploatacyjnych, która wynosi w chwili obecnej 0,60zł/m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej. Opłatę za zużycie wody i odprowadzenie ścieków pozostawiono bez zmian (1,4 zł/m<sup>3</sup>), ale za to po rozliczeniu wody za I półrocze Rada Nadzorcza podwyższyła normę zużycia wody do 4m<sup>3</sup> na osobę w stosunku miesięcznym. W kalkulacji ogólnej wyszło na to, że będą większe opłaty za wodę, chociaż wody niektórzy z lokatorów będą zużywać tyle co dotychczas. Jedynym sprawdzianem ile zużyjemy wody naprawdę, będzie odczyt z założonego licznika.

- trwają prace budowlano-remontowe przy przebudowie budynku Urzędu Pocztowego. Na czas remontu placówka została przeniesiona do budynku prywatnego przy skrzyżowaniu ulic: Warszawskiej z Mickiewicza.

- podjęto też pracę przy pokryciu dachu Urzędu Gminy. Wykonawcą jest firma „BA-ZA” z Gdańska.

- nareszcie też w dniu 26 sierpnia zabrano się za studzienki ściekowe przy ul. Warszawskiej. Ich oczyszczenie może w końcu nadaży odprowadzać wodę w czasie opadów, której nadmiar dotychczas powodował przymusowe kąpiele przechodniom.

- na dzień 29 sierpnia zwołana została XX Sesja Rady Miejskiej z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za I półrocze 1996 roku.

2. Informacja dyrektorów szkół i przedszkola z przygotowania placówek do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

3. Podjęcie uchwał w sprawie:

a) przystąpienia do zmian w miejscowym planie ogólnym

zagospodarowania przestrzennego Gminy Różan

b) przystąpienia do zmian w miejscowym planie ogólnym

zagospodarowania przestrzennego miasta Różan

c) obniżenie średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako

podstawa do obliczenia podatku rolnego za II półrocze 1996 roku

d) ustalenia nazwy ulic w mieście Różan

4. Uchylenie uchwał w sprawie:

a) utworzenia Związku Gmin Ziemi Makowskiej

b) przyjęcia Statutu Związku Gmin Ziemi Makowskiej

5. Podjęcie uchwał w sprawie:

a) utworzenia Związku Gmin Ziemi Makowskiej

b) przyjęcia Statutu Związku Gmin Ziemi Makowskiej

6. Informacja komendanta wojewódzkiego i komendanta rejonowego Państwowej Straży Pożarnej o bezpieczeństwie pożarowym oraz o powołaniu Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Różanie

7. Wolne wnioski i zapytania

a) informacja o wyborach do izby rolniczej

b) informacja z przeprowadzonej kontroli Urzędu Gminy przez przedstawicieli NIK

ik

## Wywożenie śmieci w workach foliowych

Od dnia 1 lipca 1996 roku Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sprzedał 114 worków na śmieci. Worki kupowane były głównie przez właścicieli domków letniskowych z Kaszewca, Chełst, Zimnej Wody a także przez mieszkających w

Brzuzym i Dzbędu. Bardzo niewiele worków zakupili niestety mieszkańcy samego Różana. Worki z zawartością odpadów z poza terenu Różana są zbierane i wywożone na wysypisko śmieci w każdy poniedziałek rano. Worki z terenu miasta zbierane są w każdy czwartek. Worki można kupić codziennie w ZGKiM w Różanie ul. Kościuszki 61 oraz w każdy piątek w Urzędzie Gminy pokój nr 7.

Cena 1 worka (w granicach miasta) wynosi 1.60 PLN, natomiast cena 1 worka (poza terenem miasta) wynosi 2.50 PLN i w cenę tę w kalkulowany jest przejazd.

Zapraszamy do korzystania z tej usługi.

Pozostając w nadziei na udaną współpracę  
p.o. Kierownika Zakładu  
mgr inż. Tomasz Wnęć

## Czy wiesz że...

\*Zamiast przyskać drzewa preparatami, wystarczy posmarować ich szyjkę korzeniową (miejsce między pniem a korzeniem), osiągniemy taki sam efekt, jak po opryskaniu. Jest to miejsce przez które roślina wyjątkowo dobrze wchłania wszelkie preparaty. Dzięki smarowaniu zniknie problem zanieczyszczenia środowiska naturalnego jak również skażenia środkami chemicznymi. \*w zwalczaniu mszyc skutecznie może nam pomóc nie lubiana przez większość ludzi, agresywna muzyka rockowa. Mszyce również nie są jej fanami. W jednym z koreańskich sadów puszczana przez miesiąc muzyka rockowa przyczyniła się do zmniejszenia ich wylęgu.

\*niektórzy z dorosłych czytelników pamiętają, że w połowie lat 80-tych nasze środki przekazu podały wiadomość o ucieczce z laboratorium w Brazylii afrykańskich „pszczoł zabójców”. Rozprzestrzeniły się one na kontynencie Ameryki Południowej i Północnej. Do wyjątkowej z ich strony agresywności pobudza ruch i wszelkie odgłosy otoczenia. Po skrzyżowaniu z miejscowymi pszczołami przekazują potomstwu swoją agresywność, dzięki której doskonale radzą sobie z pasożytami - stąd np. w Brazylii nie ma problemu warrozy, która w Europie jest powodem wyginięcia całych rojów.

\*27% pracujących Polaków, znalazła zatrudnienie w rolnictwie, zaś w woj. białkopodlaskim, ciechanowskim, łomżyńskim, ostrołęckim, przemyskim, siedleckim, sieradzkim i zamojskim odsetek ten przekracza 50%. Spowodowane jest to głównie rozdrobnieniem gospodarstw oraz brakiem pracy w innych dziedzinach gospodarki.

\*w ciągu zaledwie jednej minuty w tropikach zostaje zniszczone, wielkości 30 boisk piłkarskich, lasu dziewiczego. Na świecie wycina się każdego roku 30 mln hektarów lasu - odpowiednik czterokrotnej powierzchni Austrii. Sytuacja jest poważna, także i u nas. Przez emisję szkodliwych substancji, zapaść klimatyczną i zręby, zagrożony jest byt drzew na naszej planecie. Jeżeli niszczenie lasów dziewiczych będzie szło dalej w takim tempie, wtedy w ciągu zaledwie 38 lat lasy deszczowe ziemi zostaną unicestwione.

\*według opinii Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN w Krakowie na terenie Polski całkowitemu zagrożeniu wyginięciu podlegają gatunki: orlika grubodziobowego, pustalczki, głuszca, sokoła wędrownego, dropa, dubelta, bekasika, brodzca leśnego, rybitwy popielatej i białowąsej, puszczyka, podkowca małego, świstaka, żbika, łososia, foki szarej, morswina, żółwia błotnego, jaszczurki zielonej, węża Eskulapa.

## Co to jest

# „Clean up the world”

*Pierwsza międzynarodowa akcja „Sprzątanie Świata” odbyła się w 1993r. Idea „sprzątania” jest bardzo prosta. Polega na tym, że grupy ludzi oczyszczają wyznaczony teren ze śmieci i odpadków. Wybieramy takie miejsca, w których zwykle licznie gromadzą się ludzie, jak np. parki i drogi publiczne, kąpieliska. Zebrane śmieci winny być następnie właściwie zmagazynowane i przerobione. Śmieci są problemem w każdym zakątku świata. Akcja „Clean up the world” (Sprzątanie Świata) przekracza granice państw i ideologii. Integruje rządy, ludzi interesu przemysłowców, ale przede wszystkim skupia pojedynczych ludzi dobrej woli, którzy demonstrują, jak w prosty sposób można aktywnie chronić nasze środowisko. „Sprzątanie Świata” to nie jednodniowa akcja. Ma ona pomóc w wyrobieniu postaw i zachowań, które w przyszłości powinny stać się stylem naszego życia. Cele akcji „Sprzątanie Świata” są następujące: -zgromadzenie ludzi ze wszystkich zakątków świata wokół prostej metody poprawienia stanu ich środowiska naturalnego, -podzielenie się informacjami i praktycznym doświadczeniem zdobytym przez organizację „Sprzątanie Australii”, ze wszystkimi narodami i środowiskami, -zwrócenie uwagi międzynarodowych środków przekazu, rządów, środowisk przemysłowych i władz lokalnych na problemy ochrony środowiska, a zwłaszcza konieczność ograniczenia ilości odpadów, ich składowania i przetwarzania. Centrum akcji „Sprzątanie Świata” znajduje się w Sydney w Australii, skąd koordynuje i promuje się akcję na świecie. Problemy ochrony środowiska są różne w różnych punktach świata i problemy jednych miejsc nie muszą być naturalnie problemami innych. Tylko sami mieszkańcy są w stanie ocenić, które problemy są najważniejsze. I tylko oni mogą zorganizować sprzątanie w taki sposób, aby było najskuteczniejsze, biorąc pod uwagę miejscowe zwyczaje, przepisy, sposoby gromadzenia odpadów i inne lokalne uwarunkowania. W Polsce akcja „Sprzątanie Świata” została rozpoczęta w 1994r. Przed nami trzeci rok naszej akcji. Po raz trzeci spotkamy się już tradycyjnie we wrześniu, aby sprzątać naszą Ojczyznę, naszą Polskę, naszą Ziemię. Wrześniowe spotkanie to sygnał i przypomnienie problemu, który towarzyszyć nam będzie przez całe życie, problemu, którego nie rozwiążą nawet najlepiej zorganizowane akcje, wymaga on bowiem rozwiązań systemowych. Pomyślmy o tym u schyłku XX wieku, nazwanego szumie erą atomu, erą cywilizacji technicznej, lecz także, niestety erą, która na progu wieku XXI podkłada ludzkości śmiercionośną bombę - śmieci. Pokazaliśmy wszystkim, jak doskonale umiemy sprzątać. Teraz musimy pokazać, że potrafimy nie śmiecić. Na placach, ulicach i podwórkach naszych miast, miasteczek, wsi i osiedli w dalszym ciągu pojawiają się stosy śmieci. Nie przechodzmy obok nich obojętnie. Postarajmy się o to, aby choć część odpadów trafiła do wtórnego przerobu. Nauczmy się segregować śmieci. Wiele państw postępuje tak od dawna. Nie bądźmy gorsi. Zacznijmy więc od zaraz. We własnym, dobrze pojętym interesie. Bo trzeba, po prostu, kochać ten najmniejszy skrawek naszej Ziemi, na którym przyszło nam mieszkać, żyć, pracować. A jak się coś kocha, nie pozwoli się tego skrzywdzić. W imię wspólnego dobra nie dajmy skrzywdzić naszego ojczystego domu.*

na podst. Informatora jak organizować i przeprowadzić akcję

## Słowniczek Ekologiczny.

**Azotany** - związki chemiczne obecne w nawozach naturalnych i azotowych. Ich nadmiar powoduje eutrofizację (zarastanie) naturalnych zbiorników. Według ustaleń FAO WHO dopuszczalna dzienna dawka azotanów wynosi 5 mg/kg wagi ciała. W organizmie azotany mogą ulegać redukcji do ponad dziesięciokrotnie bardziej toksycznych azotynów.

**Freon** - składnik rozpuszczalników i środków czyszczących, stosowany m.in. w urządzeniach chłodniczych oraz do rozpylania kosmetyków. Freony niszczą warstwę ozonu w atmosferze i powodują powstanie dziury ozonowej.

**Fosforany** - związki chemiczne występujące m.in. w proszkach do prania. Ich obecność w ściekach powoduje nieodwracalne i zgubne dla środowiska zarastanie zbiorników.

**Herbicydy** - chemiczne środki chwastobójcze. Ich przedawkowanie lub złe zastosowanie niszczy nie tylko chwasty.

**Kadm** - pierwiastek chemiczny o właściwościach metalicznych. Spotyka się go w pyłach przemysłowych, w ściekach i osadach ściekowych. Do gleby trafia na skutek zanieczyszczenia nawozów fosforowych. Kadm utrzymuje się w warstwie ornej gleby ok. 250 lat. Obecność kadmu w produktach spożywczych oraz w wodzie pitnej powoduje groźne choroby, między innymi nerek, serca, arteriosklerozę, łamliwość układu kostnego. Jest rakotwórczy.

**Konserwanty** - substancje dodawane do środków spożywczych celem przedłużenia ich przydatności do spożycia. Niektóre z nich są szkodliwe dla zdrowia (E-210, E-219), zawierają benzoesan sodu, który jest rakotwórczy.

**Kwaśne deszcze** - opady atmosferyczne słabego kwasu siarkowego, rzadziej azotowego, powstającego w atmosferze na skutek zanieczyszczenia tlenkami siarki i azotu. Kwaśne deszcze powodują znaczne straty - zakwaszają ziemię, niszczą drzewostan, powodują korozję metali.

**Ołów** - pierwiastek zaliczany do metali ciężkich o silnych właściwościach toksycznych. Ołów emitują do środowiska spaliny silników benzynowych, hutnictwo i przemysł. Pierwiastek ten kumuluje się w niektórych roślinach, np. w sałacie szpinaku w owocach i roślinach pastewnych. W organizmach żywych - u ludzi i zwierząt - uszkadza nerki, mózg, wątrobę, tkankę nerwową.

**Pestycydy** - środki owadobójcze, przeciw

chwastom i środki grzybobójcze. Co roku na świecie z powodu zatrucia pestycydami choruje ok. 2 mln ludzi. Obecność ich jest przyczyną nowotworów, wad płodu i uszkodzeń wielu organizmów.

**Ścieki** - zużyte wody wraz z zanieczyszczeniami. Dzielimy je na -miejskie, przemysłowe i odpadowe. Są podstawowym zagrożeniem dla środowiska naturalnego, ponieważ zawierają duże stężenie substancji toksycznych.

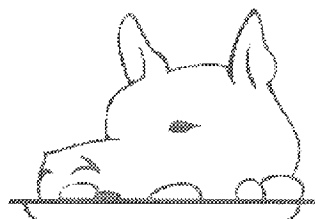
oprac.ik

## Ty i zdrowie

*. Polska jest krajem ludzi otyłych. Jest to choroba, z którą należy w sposób umiejętny walczyć. Chociaż przyczyny i mechanizmy tej choroby są złożone, to w praktyce jednym sprawdzonym i godnym zalecenia sposobem walki, jest zmniejszenie spożycia z równoczesnym zwiększeniem wydatkowania energii. Musimy jeść mniej, za to więcej stosować wszelkiego rodzaju ruchu, no i oczywiście zacząć przestrzegać pewnych zasad żywienia, a mianowicie:*

- *zbyt szybkiego spożywania pokarmów*
- *częstego pojadania wysokokalorycznych produktów między posiłkami*
- *„oszczędzania na jedzeniu” w ciągu dnia i przejadania się przed snem*
- *pić zamiast słodzonych napojów i piwa wodę mineralną*
- *dbać o urozmaicenie posiłków, co zabezpiecza przed niedoborem składników pokarmowych*
- *spożywać produkty zawierające dużo błonnika*
- *pić chude mleko*
- *spożywać dużo ryb, owoców i warzyw, które są źródłem białka, witamin i błonnika*
- *tluszcze zwierzęce zastąpić tłuszczami roślinnymi*
- *unikaj słodyczy*
- *ograniczyć spożycie soli-podnosi ciśnienie krwi*
- *no i oczywiście unikać alkoholu*

oprac.ik



Sytuacja pożarowa w woj. ostrołęckim w okresie od 01.01.1996 do 27.08.1999 w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego

W okresie 01.01 - 27.08.1996 odnotowano w woj. Ostrołęckim 1135 zdarzeń natomiast w analogicznym okresie roku ubiegłego 1149 zdarzeń (spadek o 1,2%). Zauważalny jest także spadek liczby pożarów o 0,7% z 704 do 699 oraz miejscowych zagrożeń o 5,2% z 384 do 364. Liczba alarmów fałszywych wzrosła natomiast o 18%.

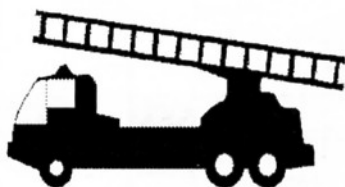
Pożary w analizowanym okresie stanowiły 61,6% ogólnej liczby zdarzeń, miejscowych zagrożeń 32,1% i alarmy fałszywe 6,3%. Biorąc pod uwagę pożary w/g wielkości odnotowano 0,6% pożarów dużych, 16% pożarów średnich oraz 82,5% pożarów małych. Wśród miejscowych zagrożeń odnotowano 52,5% wypadków, 7,7% awarii, i 39,8% innych zdarzeń. W/g rodzaju obiektu największą ilość zdarzeń odnotowano w innych obiektach 254, środkach transportu 218, rolnictwie 209 w obiektach mieszkalnych 200, przy czym w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego odnotowano wzrost ilości zdarzeń o 44,9% w obiektach mieszkalnych, 30,4% w obiektach użyteczności publicznej i o 27,6% w innych obiektach oraz spadek o 27% w lasach, 23,5% w środkach transportu i o 14% w rolnictwie. Największą ilość zdarzeń odnotowano w rejonie Ostrołęki 27% następnie w Wyszku 23,8%, w Ostrowi Maz. 19,6%, w Makowie Maz. 17,5% oraz w Przasnyszu 12,1%. W rejonie Maków Maz. w stosunku do ogólnej liczby zdarzeń odnotowano 49,3% miejscowych zagrożeń, 47,2% pożarów i 3,5% alarmów fałszywych. Jest to najwyższy wskaźnik miejscowych zagrożeń w stosunku do ogólnej liczby zdarzeń w województwie (np. Wyszku 18,2%, Ostrołęki 23,1% miejscowych zagrożeń). Wśród miejscowych zagrożeń wypadki stanowią 55,1%, awarie 1% i inne zdarzenia 43,9%. W analogicznym okresie roku ubiegłego w rej. Maków Maz. miejscowe zagrożenia stanowiły 47,9%, pożary 49,4% a alarmy fałszywe 3,5% ogólnej liczby zdarzeń. Zauważalny jest wzrost liczby miejscowych zagrożeń w stosunku do ogólnej liczby zdarzeń o 2,2%. 12,6% wszystkich zdarzeń z rej. Maków Maz. miało miejsce na terenie miasta i gminy Różan co klasyfikuje tę gminę na 2 miejscu pod

względem ilości zdarzeń ustępując jedynie gminie Szelków. Ogółem w analizowanym okresie bieżącego roku jednostki ochrony ppoż. wyjeżdżały do zdarzeń co 5 godz.4 min. , w tym do pożarów co 8 godz.14 min. ,do miejscowych zagrożeń co 15 godz.50 min., natomiast do alarmów fałszywych co 80 godz. W I-szym półroczu 1996 r. KRSPSP w Makowie Maz. realizowała czynności kontrolno-rozpoznawcze głównie w następujących obiektach:

- użyteczności publicznej - 16 kontroli
- lasach - 19 kontroli
- obiektach produkcyjnych - 17 kontroli
- rolniczych - 13 kontroli
- pozostałych - 38 kontroli

Ogółem kontrolowano 148 obiektów stwierdzając 268 nieprawidłowości. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 46 decyzji administracyjnych w tym 5 dotyczących zamknięcia obiektów. Nałożono 34 mandaty karne na kwotę 860 zł skierowano jeden wniosek do Kolegium d/s wykroczeń i wszczęto postępowanie egzekucyjne w jednym przypadku. W ramach współpracy z Policją prowadzono kontrole przewozu materiałów niebezpiecznych, kontrolując 20 pojazdów. Kontrolowano też punkty dystrybucji gazu propan-butan, dokonując zamknięcia ich w trzech przypadkach.

inf. z Komendy Rejonowej  
Państwowej Straży Pożarnej  
w Makowie Maz.



## TO WARTO WIEDZIEĆ

W strukturach organizacyjnych każdego Wojewódzkiego Urzędu Pracy znajduje się wyspecjalizowana komórka - Wojewódzki Ośrodek do Spraw Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w którym każda osoba niepełnosprawna może otrzymać poradę lub pomoc, która chce skorzystać:

- z kursów i szkoleń finansowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- wiedzieć, co może być ważkim argumentem ekonomicznym w rozmowie z ewentualnym pracodawcą
- jakie korzyści może mieć zakład zatrudniający osoby niepełnosprawne
- chce rozpocząć działalność gospodarczą i potrzebuje na ten cel pożyczkę
- chce zlikwidować przeszkadzające mu w normalnym funkcjonowaniu bariery architektoniczne w najbliższym otoczeniu
- mają kłopoty ze zdobyciem odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego.

A oto adres Wojewódzkiego Ośrodka do Spraw Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

07-400 Ostrołęka ul.Poznańska 17 tel.60-31-12

ik

## KOMISARIAT POLICJI W RÓŻANIE

### Do wszystkich mieszkańców gminy Różan i Młynarze

W ostatnim okresie czasu złodzieje nasilili swoją działalność. Zauważono to i na terenie działania Komisariatu Policji w Różanie. Łupem przestępców są: samochody, sprzęt rtv, rowery szczególnie górskie, motorowery i inne rzeczy. Bardzo często sami pomagamy przestępcom w ich procederze będąc poszkodowanymi i niejednokrotnie tracąc swój majątek z trudem zdobywany przez lata ciężkiej pracy. Aby zapobiec takim zjawiskom należy:

- nie pozostawiać w domach większej ilości pieniędzy i biżuterii,
- instalować opatentowane przeciwwłamaniowe zamki do drzwi i okratować okna,
- wychodząc z samochodu zamykać go i włączać systemy alarmowe,
- wyjeżdżając z domków letniskowych pozostawiać jednego członka rodziny aby opiekował się pozostawionym mieniem (złodzieje obserwują konkretne domki, które mają zamiar okraść i gdy właściciele wyjadą na kilka minut okradają je),
- nie pozostawiać w domkach po sezonie urlopowym mienia znacznej wartości,
- po ujawnieniu podejrzanych osób (anonimowo) informować policję.

Na terenie działania Komisariatu Policji w Różanie jest około 1000 domków letniskowych oraz bardzo dużo innych obiektów narażonych na włamania. Trudna sytuacja kadrowa i finansowa oraz fizyczna nie pozwala na zabezpieczenie wszystkich tych obiektów przed złodziejami.

Złodzieje pilnują nas wszystkich My nie jesteśmy w stanie ich upilnować.

Policja zwraca się do Państwa o współpracę i zrozumienie.

Komendant  
Komisariatu Policji  
aspirant Grzegorz Osłowski

Mieszkańcy ul.Warszawskiej dziękują za chodnik i proszą o więcej.

Takie ogłoszenie zamieszczono w Auto-Biznesie

Perkusja YAMACHA 1,5 tys.zł. radioodtw. 5 bieg., wtrysk, al.felgi, składak, elektroniczna. Wieruszów tel.

### Świerszcz Różański

#### MIESIĘCZNIK

Redaguje zespół.

Adres redakcji:06-230 Różan, ul.Mickiewicza 1, tel.669-042

Biuro ogłoszeń:06-230 Różan, ul.Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel.669-002

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

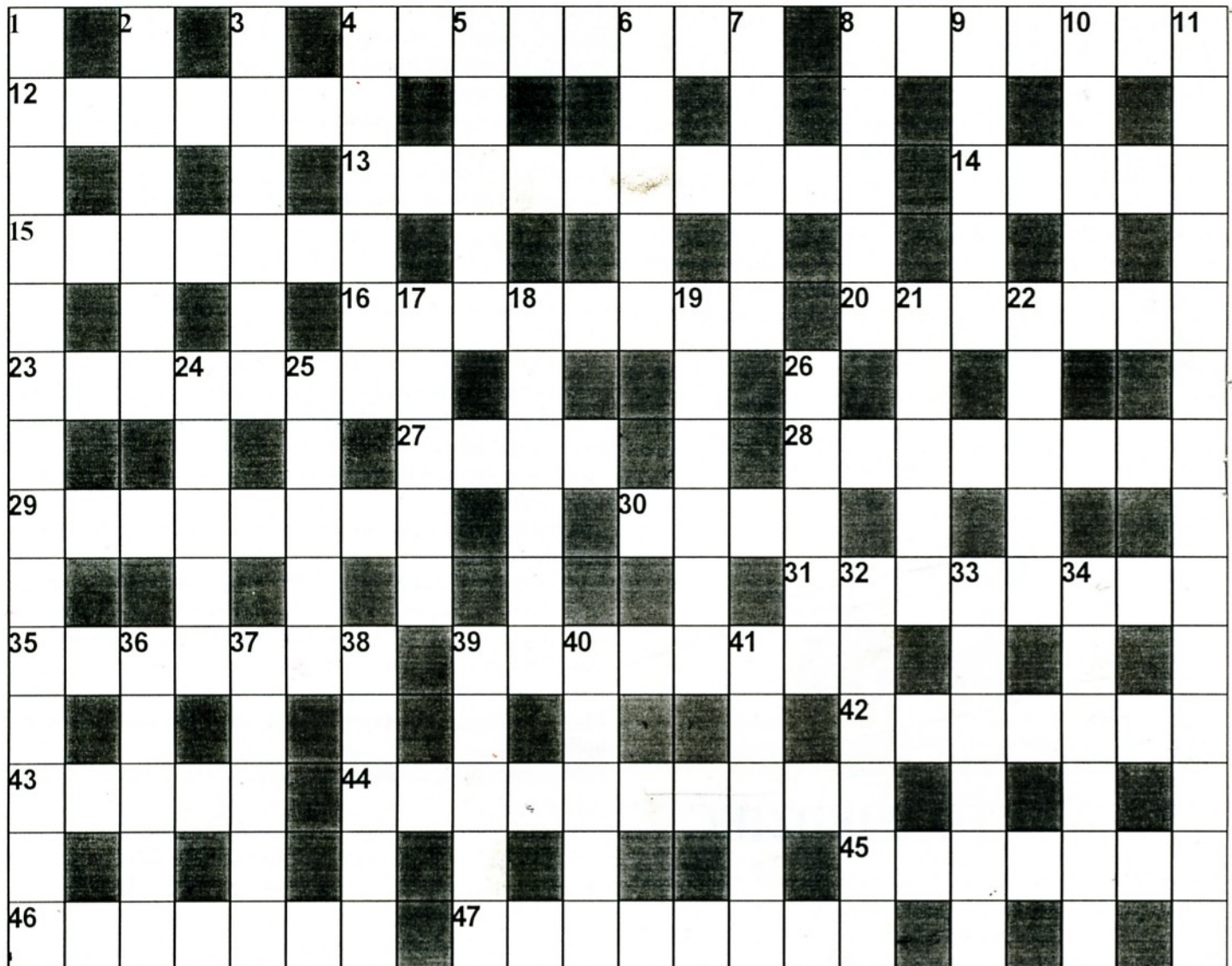
Wadawca i skład: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im.Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul.Mickiewicza 27B/16, 06-200 Maków Maz.,tel.172-563

# Krzyżówka

Świerszcz Różański

KUPON  
Krzyżówka  
nr 8/96



**Poziomo:** 4)lęk, obawa, 8)pustynia w Turkmenii, 12)człowiek niewierzący, 13)pieszczoch, 14)element - w.gimnastycznych, 15)rodzaj torby podróżnej, 16)rdzenna mieszkanka Kijowa, 20)metaforyczna chwała, 23)dwuczęściowa suknia kobieca, 27)człowiek niekompetentny, 28)ten kto nagina argumenty dla uzasadnienia jakiejś tezy, 29)piecuch, 30)myśl przewodnia, 31)w dawnej Polsce urząd nadworny, następnie honorowy, 35)oznaka, objaw, 39)prowadzi z kimś wspólne przedsiębiorstwo, 42)kobięcy kostium plażowy bez górnej części, 43)okrutny cesarz rzymski, 44)nadskakiwanie, schlebianie, 45)upominek, 46)z kraterem Kopernika, 47)dawny namiestnik prowincji mianowany przez króla.

**Pionowo:** 1)rozpustnik bez kamuflażu, 2)uogólnienie wektora i skalara, 3)zółte w tytule filmu Dysneya 4)desen na papierze lub tkaninie, odbity techniką drukarską, 5)zamek błyskawiczny, 6)cyrkowy komik, 7)aktorka z filmu Wajdy „Dyrygent”, 8)ściananie trawy lub zboża, 9)amortyzuje wstrząsy w samochodzie, 10)w parze z krzyżykiem, 11)pełnomocniczka, 17)papier do kopiowania, 18)przymierze, sojusz między państwami, 19)barek, 21)powieść Tadeusza Brezy, 22)państwo faraonów, 24)gęsta, lepka ciecz o dużej zawartości cukru, 25)oficer włoski, dowódca garybaldczyków w powstaniu 1863 r., 26)ssak z rodziny żyraf, 32)lampa elektronowa z ośmioma elektrodami, 33)część obrabiarki, 34)miasto nad Stobrawą, 36)miasto na trasie Warszawa - Wołomin, 37)wyporność statku 38)szkrab, 39)krzewionka z suchych borów, 40)bywa zła lub dobra, 41)do zapisków.

Rozwiązanie krzyżówki - odgadnięte hasła należy nadesłać w terminie do 25 września na adres Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy nakleić kupon konkursowy.

Wśród Czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązanie, rozlosujemy nagrodę w wysokości 10 zł.

oprac.B-B



# ŚWIERSZCZ RÓZAŃSKI



NR 9/96

Miesięcznik

Cena 50 gr

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...  
Kazimierz Wyka  
Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”

## Sztuka demokracji

Nie warto spierać się o słowa ale wydaje się, że problem podziału sołectwa Dzbądz urósł do rozmiaru pępka świata. Pępek jest jednak mało ważnym śladem po organie bardzo istotnym w życiu płodowym. Potem odgrywa już istotną rolę jedynie w tańcu brzucha i w dość egzotycznej technice medytacji polegającej na wgapieniu się we własny pępek. Tak wydaje mi się czyni rada miejska próbując rozwiązać ten problem, tak czynią zwolennicy i przeciwnicy sprawy Paulinowa. Nikt w tej materii nie myśli ustępować. Rada miejska również gdyż nie wie jak ten problem rozwiązać. Nie widać końca problemu. Czy jest sens ciągłego odkładania tego tematu w sytuacji gdy większość zainteresowanych jest przeciwna uchwalonej przez Radę Miejską w roku 1992 a dotyczącej pozytywnej opinii na wniosek mieszkańców o utworzeniu wsi Paulinowo. Czytelnik nie zorientowany w problematyce powie „zaraz przecież wieś Paulinowo istnieje,..” Tak istnieje ale tylko potocznie wśród społeczeństwa bo urzędowo i prawnie jej nie ma. Przed wojną jednak wieś Paulinowo istniała i jak się okazuje jest to bardzo stara wieś. Po wojnie została przyłączona do obrębu miasta Różana. I nikomu to nie przeszkadzało bo wtedy nie mogło to nikomu przeszkadzać. Takie były czasy. W związku z tym, że nie była zelektryfikowana a w Polsce nastąpiła wtedy „moda”, na elektryfikację wsi, odłączono ją od Różana i przyłączono do sołectwa Dzbądz by szybciej rolnicy mogli dysponować energią elektryczną. Miasto nie mogło tego wsi Paulinowo zapewnić gdyż nie miało na ten cel pieniędzy. Elektryfikacji dokonano i tak oto Paulinowo stało się Dzbądzem a właściwie jego częścią. Czytelnik domyśla się zapewne, że odbyło się to właściwie na papierze a mieszkańcy dalej używali starej nazwy dla swojej wsi. Nie zmienili się nagle i nie mówili, że mieszkają we Dzbądzu. Zresztą dziś również mieszkają w Paulinowie chociaż prawnie zamieszkują we Dzbądzu i takoweż mają zameldowanie. Stan taki trwał do 1992 roku kiedy to radny demokratycznie wybrany przez tamtejszą społeczność wyszedł z propozycją powrotu do stanu sprzed wojny czyli by zaistniała znów samoistnie wieś Paulinowo. Zwołał zebranie wiejskie które odbyło się w budynku po ośrodku wypoczynkowym tzw. drukarni w którym prócz piętnastki mieszkańców Paulinowa uczestniczyli byli burmistrz i sekretarz urzędu. Wśród ogólnego podniecenia podjęto dziś brzemienne w skutkach decyzję by zaistniała samoistna wieś. Entuzjazm wśród zebranych mieszkańców Paulinowa był ogromny. Z relacji tam obecnego wiem, że w tamtej chwili nic i nikt nie powstrzymał by zainteresowanych by odwlec ich od tej decyzji. Zresztą nikt tego

cd.na str.5

## WYSTAWA DOMÓW MODELOWYCH

II etap Konkursu DOM DOSTĘPNY, zorganizowanego w ubiegłym roku, mamy już za sobą. W Warszawie przygotowaliśmy wystawę pięciu nagrodzonych, zrealizowanych projektów.

dok.na str.2

## BEZMYŚLNOŚĆ CZY BRAK KULTURY

Bóg rzekł: „Niech ziemia wyda rośliny zielone, trawy dające nasiona, drzewa rodzące owoce na ziemi według swego gatunku, owoce, w których są nasiona. I stało się tak. Ziemia wydała rośliny zielone. A bóg widział, że były dobre”

dok.na str.4

## GALERIA



ALEKSANDER ŁUCZAK

dokończenie na str.6

## U NAS I WOKÓŁ NAS

Już po raz drugi do Biblioteki Publicznej w Różaniu nadeszła przesyłka z kolejnymi pozycjami „Kultury” i „Zeszytów historycznych” z dalekiej Australii, a nadawcą jej jest pan Franciszek Ogonowski, którego zawile koleje losu zawiodły na drugą półkulę naszego globu.

Pan Franciszek Ogonowski posiada krewnych w Różaniu i dzięki ich uprzejmości możemy po krótko przedstawić naszym czytelnikom jego drogę życiową.

Urodzony 26 grudnia 1914 roku w Ciechanowie, szkołę podstawową kończy w Różaniu. W roku 1935 rozpoczyna służbę wojskową w Ostrołęce (12 DAK). Następnie przeniesiony zostaje do 9 Dywizjonu Artylerii Konnej w Baranowiczach. 21 września internowany w Budapeszcie. Stamtąd 5 maja 1940r. po przekroczeniu granicy z Jugosławią przez Belgrad, Saloniki, Ateny przedostaje się do Libanu, gdzie formowała się Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich. Pan Franciszek Ogonowski dostał przydział do oddziałów artylerii, skierowanych do Syrii. W lipcu 1940r. po przekroczeniu granicy do Palestyny, przybył do miejsca pobytu w obozie Latrum - miejscowości na trasie Jerozolima - Tel Awiw. W swojej drodze życiowej zahaczył o Egipt. Walczył pod Tobrukiem. W roku 1943 przedostaje się do Włoch. Walczy pod Monte Cassino. W roku 1946 losy życiowe rzuciły go na ziemię angielską, skąd po rocznym pobycie 23 września 1947r. wylądował na ziemi tasmańskiej. Od roku 1950 na stałe osiada w Australii, w Melbourne.

Po raz pierwszy Polskę odwiedza w roku 1964. Nie była to pierwsza i ostatnia wizyta pana Franciszka w kraju. Po raz 10 planuje przyjazd do ojczyzny w roku przyszłym. Może wówczas uda nam się spotkać z naszym ofiarodawcą i dowiedzieć się czegoś więcej o jego życiu. Gdyby tak się stało, to poinformujemy o tym naszych czytelników.

ik.

## WYSTAWA DOMÓW MODELOWYCH

W 1932 r. 30 000 osób odwiedziło wystawę niewielkich domów jednorodzinnych „Tani Dom Własny”. Zorganizowała ją Polskie Towarzystwo Reformy Mieszkaniowej. W tej przygotowaniu wzięli udział przedstawiciele rządu, banków i stowarzyszeń związanych z budownictwem. Osobom powracającym z wystawy PKP sprzedawało tańsze bilety. Promocja niewielkiego domu okazała się wówczas bardzo skuteczna. Władze terenowe w ciągu trzech lat przygotowały ponad 1000 ha ziemi pod zabudowę jednorodzinna, a z kredytów udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego powstało ponad 20 000 domów. Byliśmy pod wrażeniem tych wydarzeń. W kraju w którym brakuje 1 500 000 mieszkań, a ponad 1 000 000 mieszkań nie nadaje się do użytku ze względu na zły stan techniczny, taka historia może i powinna być użyteczna. Przygotowując w ubiegłym roku Konkurs DOM DOSTĘPNY, zakładaliśmy, że nie będzie to jeszcze jeden konkurs „papierowy”. Chcieliśmy aby najlepsze nagrodzone domy były wybudowane. Aby w praktyce zostały zweryfikowane projekty, technologie, sposoby organizacji budowy i kosztorysy. Aby każdy, kto myśli o własnym domu, mógł zobaczyć różne propozycje w jednym miejscu i porównać je. Aby mógł ocenić domy budowane w ścisłym reżimie kosztowym i przymierzyć się finansowo do takiej inwestycji. Do udziału w Konkursie zaprosiliśmy zespoły autorskie złożone z projektantów i firm wykonawczych, których zadaniem było zaprojektowanie domu dla czteroosobowej rodziny. Dom „pod klucz”, bez kosztów zakupu działki uzbrojenia terenu, miał być nie droższy niż 75 000 000 zł - według cen obowiązujących w I kwartale ubiegłego roku. Przystępujące do

cd.na str.3

## Wpadki i wypadki

**24.09** - Komisariat Policji w Różaniu został powiadomiony przez obywatela W.S., że do jego domku letniskowego w miejscowości Chelsty dokonano włamania. Okazało się, że złodzieje skradli 2 rowery górskie, telewizor, magnetowid. Wartość skradzionych przedmiotów oceniono na 2,5 tys. zł.

**29.09** - w Sieluniu dokonano włamania do ubojni trzody chlewnej obywatela D.G. Skradziono 15 pultusz wieprzowych o wartości 3 tys. zł. Złodziejem jest prawdopodobnie mieszkaniec gminy Lelis.

**28.08** w Młynarzach miał miejsce wypadek drogowy. Kierowca motocykla Jawa 350 obywatel P.S. doznał ciężkich obrażeń ciała.

**31.08** w Załuziu miała miejsce próba podpalenia budynku mieszkalnego. Dochodzenie w tej sprawie prowadzi Komisariat Policji.

**6.09** podczas pracy w młynie na ul. Sienkiewicza w Różaniu obywatel E.W. poniósł śmierć na miejscu podczas zakładania pasa transmisyjnego.

**9.09** ujawniono kilku włamań do domków letniskowych na terenie wsi Dąbrówka. Skradziono przedmioty o wartości około 4 tys. zł.

**19.09** w Załuziu miał miejsce wypadek drogowy w którym uczestniczyły trzy pojazdy. Obrażeń ciała doznali kierowcy i pasażerowie.

**19.09** z domku letniskowego E.Z. złodzieje skradli sztucer, dubeltówkę i usiłovali skraść samochód marki KIA.

**20.09** Komisariat Policji w Różaniu został powiadomiony przez właściciela sklepu w Sdykrzu R.C. o tym, że przez ostatnie dwa miesiące trzech nieletnich z kasy sklepowej skradło 6 tys. zł. Wykorzystując nieobecność dorosłych w domu podbierali pieniądze.

**29.09** obywatel Chelмна A.K. powiadomił Komisariat Policji w Różaniu, że z jego lasu w miejscowości Szygi dokonano kradzieży ok. 100m<sup>3</sup> drzewa sosnowego. Złodziej pochodzi prawdopodobnie z Legionowa.

**29.09** na parkingu przy stacji paliw w Sadykrzu dokonano włamania do samochodów ciężarowych TiR. Złodzieje pochodzą prawdopodobnie z Otwocka.

**30.09** w miejscowości Kaszewiec miał miejsce wypadek w wyniku którego poszkodowanemu A.Sz. amputowano lewą nogę i trzy palce lewej ręki. W chwili obecnej dalej przebywa nieprzytomny w szpitalu.

**4.10** ustalono i zatrzymano sprawców wszystkich włamań do domków letniskowych w miejscowościach Dzbądz, Kaszewiec, Chelsty, Dąbrówka. Odzyskano broń, kilka rowerów i inne przedmioty. Część przedmiotów została jednak przez jak się okazało złodziei z Długosiodła sprzedana na bazarach.

Na podstawie informacji  
Komisariatu Policji w Różaniu  
opr.K.Kruszewski

## W kilku zdaniach jednym tchem

\*W wyborach do Izby Rolniczych w dniu 29 września 1996 roku uczestniczyło na 853 osób uprawnionych do głosowania 297 osoby. W wyniku głosowania Baszczyński Wacław otrzymał 70 głosów, Jankowski Antoni 193 głosy, Józwiak Jacek 154 głosy i Tański Bogusław 127 głosów. Do Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej zostali wybrani Jankowski Antoni i Józwiak Jacek.

\*W dniu 13 października 1996 roku na Pl.Obrońców Różana miała miejsce uroczystość wręczenia sztandaru dla Ochotniczej Straży Pożarnej oraz obchody 100 lecia powstania tej jednostki.

\*Zadłużenie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie na dzień 30.09.1996r to ponad 75 tys. nowych złotych. Lwia część zadłużenia to energia elektryczna, fundusz świadczeń socjalnych, zobowiązania wobec ZUS i zobowiązania wobec wspólnot mieszkaniowych. Na tak duże zadłużenie znaczny wpływ mają ogromne straty wody sięgające jeszcze nie tak dawno 120%, nie wykorzystana w pełni oczyszczalnia ścieków. ZGKiM zbankrutować podobno nie może gdyż bez wody, odprowadzania ścieków, oczyszczania miasta żyć w dobie XX wieku miasto nie może. Ale czyż nie jesteśmy sami sobie winni tego stanu rzeczy przymykając oko na nieprawidłowości występujące w zakładzie, „lewe”, podłączenia wody, obejścia wodomierzy, brak inwentaryzacji wodociągu, nie podłączanie się do kanalizacji itd. ZGKiM sprzedaje wodę ale komu z pracowników zakładu zależy na tym by jej jak najwięcej sprzedać. Jak widać z powyższego nikomu. Zakład powinien być corocznie dofinansowywany z budżetu gminy do ilości wody sprzedanej a nie wyprodukowanej. Tak samo przedstawia się sprawa ścieków. Woda w Różanie jest droga. 1m3 wody powinien kosztować dużo więcej niż kosztuje teraz. Tą różnicę pokrywa właśnie budżet gminy. Dotacja nie jest jak myślą niektórzy dla ZGKiM ale do wody i ścieków.

\*Spółdzielnia Mieszkaniowa w Różanie prowadzi prace przy docieplaniu mieszkań. Prace prowadzi Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane pana inż. Jana Górlińskiego z Makowa Maz. Docieplanie przeprowadza się metodą lekko-mokrą Atlas-Stoper z zastosowaniem 6cm styropianu M20. Docieplono w ten sposób już 1670m2 ścian. W dwóch budynkach założono zawory termostatyczne firmy Dantoss, wymieniono odpowietrz-

niki na automatyczne i zawory na kulowe. Prace te prowadzone są w celu uzyskania oszczędności na energii cieplnej i przygotowaniu budynków do zmiany ogrzewania na olejowe.

**\*Spółdzielnia Mieszkaniowa w Różanie planuje wybudowanie nowego budynku mieszkalnego. W chwili obecnej są przeprowadzane konsultacje społeczne by otrzymać jak najwięcej danych o celowości tego przedsięwzięcia. Zainteresowanych, przyszłych lokatorów przez spółdzielni pan Jerzy Daszewski zaprasza do biura celem uzyskania szczegółowych informacji.**

\*W Publicznej Szkole Podstawowej w Różanie trwają prace końcowe przy zmianie centralnego ogrzewania z węglowego na olejowo-gazowe. Koszt inwestycji to 1mln 100mln starych złotych. Jednak koszty ogrzewania zmniejszą się dopiero po ociepleniu budynku szkoły i wymianie stolarki okiennej.

\*W Urzędzie Gminy odbyło się spotkanie z przedstawicielami Instytutu Energii Atomowej i Państwowej Agencji Atomistyki. Spotkanie miało na celu uzgodnienie stanowiska w sprawie podpisania aneksu do umowy przedłużającej eksploatację składowiska odpadów promieniotwórczych. Po kilkugodzinnej dyskusji nie osiągnięto porozumienia.

K.Kruszewski

### WYSTAWA DOMÓW MODELOWYCH

cd.ze str.2

Konkursu firmy wykonawcze zostały zobowiązane do wybudowania domu modelowego w ciągu czterech miesięcy, na terenie przygotowanym przez organizatorów Konkursu, jesienią 1995 r. Konkurs DOM DOSTĘPNY został rozstrzygnięty. Do realizacji jego II etapu przystąpiliśmy wiosną 1996 r. Z nagrodzonymi projektami niewielkich, energooszczędnych domów musieliśmy przejść drogę zwykłych inwestorów. Zaczęliśmy od poszukiwania działek, na których mogłaby powstać wystawa domów modelowych. Przekonaliśmy się, że w Warszawie i okolicy niewiele jest terenów przygotowanych pod zabudowę jednorodziną, a ceny działek są horrendalne. Kontakty z gmina-

mi warszawskimi nie dały oczekiwanych rezultatów. Żadnego zrozumienia. Żadnej współpracy. Stało się dla nas jasne, że gminy nie prowadzą statutowej, planowej gospodarki terenami budowlanymi i nie dbają o ich uzbrojenie. Jeśli nawet sprzedają działki budowlane, to nie wiąże się to z dalekosiężną polityką gospodarowania terenami. Nasze przedsięwzięcie zainteresowało jednak prywatną firmę ACCORD DEVELOPMENT, która w Warszawie na Choszczówce, na terenie realizowanego przez siebie osiedla, udostępniła nam działki pod budowę nagrodzonych w Konkursie domów. Jednocześnie podjęła się funkcji inwestora zastępczego, współorganizatora całego przedsięwzięcia i wystawcy piątego domu modelowego. Załatwienie formalności - pozwoleń na budowę i przydziału mediów - trwało bardzo długo. Firmy budowlane wkroczyły na przygotowany przez ACCORD plac budowy dopiero na początku lipca. Domy wybudowano za pieniądze przyszłych właścicieli, na działkach które stanowią ich własność. Trzy z nich trafiły do rąk prywatnych inwestorów, dwa - zakupił TOTALIZATOR SPORTOWY, przeznaczając je na główne nagrody w losowaniu zakładów specjalnych. Cała budowa była dokumentowana i fotografowana. Opisy robót, kosztorysy wykonawcze, doświadczenia zebrane podczas budowy będą opublikowane w pismach Wydawnictwa MURATOR. Nasze przedsięwzięcie, choć uwiecznione sukcesem, niestety dowiodło też, że DOPY DOSTĘPNE na razie są dostępne tylko dla nielicznych. Po części winna jest temu wysoka inflacja - w ostatnim roku w budownictwie przekroczyła ona 30%. Dom, który półtora roku temu można było wybudować za 75 000 zł, obecnie kosztuje ponad 100 000 zł. I może nadal byłby dostępny, gdyby nie to, że prawie drugie tyle kosztują działka, uzbrojenie terenu i podatek VAT. Całą inwestycję trzeba więc ocenić na 180 000 zł. A za to odpowiedzialna jest już polityka władz zarówno terenowych jak i centralnych. Dlatego kolejny raz podkreślamy, że budownictwo ma szansę rozwinąć się dopiero wtedy, gdy powstanie spójny, wzajemnie uzupełniający się system jego finansowania (środki własne plus kredyt hipoteczny), pozyskiwania gruntów budowlanych i ich uzbrojenia (przede wszystkim pod budowę osiedli). Gdy powstaną małe, profesjonalne i sprawnie działające firmy budowlane, które będą obsługiwać rynki lokalne. I wreszcie - gdy władze zrozumieją, że ruch w budownictwie może mieć ogromny wpływ na rozwój całej naszej gospodarki.

Joanna Porębska-Srebrna Koordynator  
Programu DOM DOSTĘPNY

cd. na str.5

# BEZMYŚLNOŚĆ CZY BRAK KULTURY

Faktycznie były dobre długo, dopóki na Ziemi nie pojawiło się wielu ludzi, którzy chętnie skorzystali z Bożego przyzwolenia „czynienia sobie Ziemi poddaną”.

Prawda jest taka, że o ile ktoś lub coś jest w stanie się obronić, to nie stanowi żadnej przeszkody dla kogokolwiek na drodze do jego dobrobytu. I często jest tak, że ci bezbronni zostają wykorzystani, wyeksploatowani, a potem pozostawieni sami sobie. Tak właśnie ma się sprawa z otaczającą nas przyrodą. Niszczoną zaśmiecaną, pozbawioną opieki ze strony jej użytkowników czyli istot wyższego rzędu, jakimi są ludzie, którzy nie zdają sobie sprawy z odpowiedzialności za to co czynią z „Matką - Ziemią”.

Na szczęście dostrzeżono w porę niszczycielską działalność środowiska przez człowieka. Zaczęto podejmować różne działania, które mają na celu ochronę Ziemi, poprawienie stanu środowiska naturalnego.

Jednym z takich działań jest akcja „Clean up the world „ - wrześnie spotkania ludzi przy sprzątanii własnego otoczenia.

W roku bieżącym akcja prowadzona była w dniach 13-15 września. Do akcji „Sprzątanie Świata - Polski” przystąpiły też nasze władze lokalne. Zwolano narady z przedstawicielami poszczególnych zakładów pracy, szkół, instytucji, poszczególnych wsi. Wyznaczone zostały rejony sprzątanii, ustalono terminy wywozu śmieci.

## I czym zaowocowała ta akcja w naszym mieście i gminie ?

W ciągu dwóch dni (piątek - sobota) mimo niesprzyjającej zimnej i deszczowej pogody do akcji sprzątanii przystąpiło 920 osób, w tym 790 uczniów ze szkół podstawowych i szkoły średniej oraz 130 pracowników z poszczególnych zakładów pracy. W sprzątanii uczestniczyli : Urząd Gminy, Urząd Poczty, szkoły, Nadleśnictwo Pułtusk, koło łowieckie „Mulfon” z Warszawy, zakłady pracy, instytucje, Spółdzielnia Mieszkaniowa. Uprzątnięto 20 km dróg i poboczy, 8 km brzegów rzek i jezior, 12 km<sup>2</sup> lasów, 3ha parków, skwerków na obszarze zabudowanym, 90 a innych terenów (podwórka, tereny wokół zakładów pracy i instytucji, boiska), 2 dzikie wysypiska śmieci. Zebrano 6 przyczep ciągnikowych różnych nieczystości, śmieciami i odpadami wypełniono 65 worków 100 litrowych, 420 worków 60 litrowych, 85 worków 30 litrowych. Z posegregowanych śmieci otrzymano 15 worków makulatury, 5 worków stłuczki szklanej, 3 worki szmat, 2 worki opakowań plastikowych. Część zebranych

śmieci wywieziono na wysypisko, część posegregowaną przeznaczono do dalszego odzysku.

Dane liczbowe tu przedstawiane są przysłowiową kroplą w morzu śmieci jakie zalegają w różnych zakamarkach i które mimo trwającej akcji sprzątanii, apelu władz gminy o udział w niej, szpecą w dalszym ciągu wygląd naszego miasta. Mimo, że problem odpadów i zanieczyszczenia naszego środowiska coraz częściej i głośniejsze jest poruszane, nie wzrusza on sumienia mieszkańców ani prowokuje ich do stałego, systematycznego sprzątanii, dbania o czystość i porządek na własnym podwórku, w otaczającym nas środowisku.

## Przykładem tego może być „dzikie wysypisko,, na granicy Różana i Prycanowa po tzw. starej żwirowni.

Już po akcji „Sprzątanie Świata-Polska” wielu mieszkańców Różana wywoziło tu swoje śmieci, z własnego podwórka, chociaż na drugim końcu miasta usytuowane jest miejskie wysypisko śmieci. Co gorsze, ktoś bez „głowy” wywiózł tu kilkadziesiąt kilogramów ryb, które nie dość że cuchną to jeszcze są pożywką bakterii i miejscem rozwoju różnego robactwa.

Ktoś kto to uczynił nie pomyślał o tym, jakim zagrożeniem nie tylko dla środowiska ale i życia ludzi tu mieszkających może stać się pozostawiona „bomba ekologiczna”.

Czyż trzeba tragedii bliskich nam osób albo nas samych, aby dostrzec i uzmysłowić sobie, że niektóre choroby dziś nas nękające i coraz bardziej rozszerzające się zatrucia toksyczne są skutkiem naszej bezyślności, lekceważenia, niedoinformowania czy zwykłej zachłanności na pieniądze. Ludzi stać na piękne domy, samochody, drogie i modne ciuchy, a oszczędzają 5-10 złotych, za które można wywieźć raz na miesiąc nieczystości z własnego podwórka na wyznaczone do tego celu miejsce. Wolą podtruwać środowisko, siebie i znajomych wywożąc śmieci gdzie się tylko da, nawet pod „drzwi” domu sąsiada.

Przykład wyżej podany świadczy nie tylko o braku własnej odpowiedzialności za zanieczyszczenie środowiska, świadczy również o braku kultury, o braku kompletnego poczucia piękna otaczającej nas przyrody.

Czyż nie byłibyśmy bardziej szczęśliwi i zdrowi widząc wokół siebie soczystą zieleń, bujną roślinność, czyste i schludne ulice?

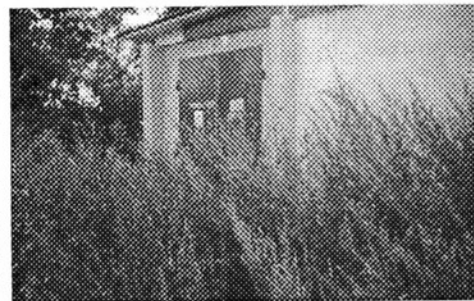
Czyż już jesteśmy tak zubożeni na wszystko, co nas otacza, że góry odpadów uważamy za „cud natury”?

Czy jest nam obojętne chodząc ulicami miasta, że nasze stopy grzęzną w ....., a nos wykręca fetor gnijących odpadów?

Co zrobić aby przebudować naszą świadomość ekologiczną, aby uświadomić nam wszystkim konieczność powszechnej troski o środowisko naturalne, warunkujące jakość życia i zdrowia naszego społeczeństwa i nas samych?

A może nam pomogą w tym zdjęcia obok zamieszczone, a przedstawiające miejsca „Bomb ekologicznych” jakimi my sami otoczyliśmy, stary, piękny Różan.

ik.



Transformator na ul. Polnej - za kościołem



Wysypisko śmieci na „żwirowni”



Dzikie wysypisko śmieci - żwirownia

# Sztuka demokracji

cd. ze str. 1

szta nikt tego nie czynił bo też nikt nie był tym zainteresowany. Na sesji w dniu 29 grudnia 1992 r. Rada Miejska na wniosek radnego podjęła uchwałę. I czy też wniosek był źle postawiony czy też okres świąteczny tak, że zamiast przyjąć uchwałę o utworzeniu wsi podjęto uchwałę pozytywnie opiniującą wniosek radnego. Czyli można spekulować, że rada oceniła w formie uchwały postępowanie radnego i jego wniosek. Uchwała ta w oczywisty sposób nie zobowiązywała zarządu gminy do czynienia jakichkolwiek kroków w kierunku podjęcia prac związanych z tworzeniem nowej wsi. Wydaje się, że uchwała powinna coś nakazywać, zabraniać, uchylać itp. Nie jestem pewien co daje uchwała która opiniuje. Czy jest podstawą dla zarządu by coś realizować?. Chyba nie. Jest tylko stanowiskiem rady miejskiej w danej sprawie i nie zobowiązuje zarządu do niczego. Czy rada miejska opiniuje pozytywnie wykonanie budżetu gminy?. Oczywiście, że nie. Udziela albo nie udziela absolutorium a jest to być albo nie być dla zarządu. J dlatego chyba od roku 1992 nie zrobiono nic w materii Paulinowa mimo, że radny niejednokrotnie się tego domagał. Można by powiedzieć, że rada uzbroiła bombę nad którą nikt nie miał kontroli. I stało się bomba została odbezpieczona w roku ubiegłym kiedy okazało się, że radny nie mogąc wyegzekwować od zarządu podjęcia prac nad utworzeniem wsi po pomoc skierował się do władz wyższych. W międzyczasie coś się w samym Paulinowie wśród mieszkańców popsulo gdyż znaleźli się przeciwnicy tworzenia wsi. W urzędzie gminy założono teczkę z napisem Paulinowo i dziś ma ona około 70 stron pism, protestów prośb etc. kierowanych pod adresem obecnego zarządu, burmistrza, rady, i przewodniczącego. Wśród opozycjonistów znaleźli się nawet jeszcze niedoszli zwolennicy utworzenia wsi Paulinowo. Co się mogło stać? Jedni mówią, że doszło w tamtejszej społeczności do różnicy zdań i ostrych nieporozumień inni zaś, że to radni sami doprowadzili do podziałów, gdyż uważali, że są ważniejsze wydatki w gminie niż marnowanie społecznych pieniędzy na obmiary geodezyjne itp. Okazało się, że rzeczywistość jest znacznie bogatsza od tego, co chodzi po głowach radnym, teoretykom, analitykom, pro-

rokom i komentatorom. I bardzo dobrze gdyż obecnie zarząd gminy postanowił dokonać wyodrębnienia geodezyjnego gruntów Paulinowa co doprowadziło by do utworzenia wsi ale okazało się, że większość zainteresowanych a mających tam swoje grunty nie zgadza się na ten podział. Na spotkaniu które odbyłem z przedstawicielami opozycjonistów bardzo wiele wypowiedziano słów krytycznych pod adresem rady miejskiej i radnego z terenu Paulinowa. Uważają, że należy uchylać uchwałę z roku 92. Czasy się zmieniły i nikt nie chce ponosić w przyszłości kosztów podziału związanych z przynależnością gruntów. Rada miejska nie jest tylko od nakazywania i wymagania. Radni powinni też godzić i integrować społeczeństwo. Wydaje się, że jedyną rzeczą jaką rada powinna teraz uczynić by nie ciągnąć i tak głębokich podziałów wśród społeczności wiejskiej jest przeprowadzenie konsultacji społecznych w formie głosowania. Tylko w ten sposób „czarno na białym,„ okaże się kto aprobeuje utworzenie Paulinowa a kto jest temu przeciwny. Tylko po głosowaniu Rada będzie miała konkretny argument by uchylać uchwałę z 29.12.92 roku lub w sytuacji przeciwnej dalej prowadzić prace związane z wyodrębnieniem Paulinowa. Okazuje się jednak, że by przeprowadzić konsultacje społeczne potrzebna jest uchwała Rady Miejskiej. Zarząd Gminy jest w tej sytuacji bezradny. Jak ma dowiedzieć się co myśli społeczeństwo gdy chce coś przedsięwziąć jeśli wpieryw musi pytać Radę Miejską czy może ich spytać. To się podobno nazywa „sztuką demokracji”. Jedyną decyzją jaką w sytuacji braku zgody na wyodrębnienie geodezyjne wsi Paulinowo przez większość mieszkańców może zrobić zarząd gminy to prosić Radę Miejską o uchylenie uchwały z 92 roku. W tej sytuacji sprawę uznano by za niebyłą. Dalej, idąc tym tropem, mieszkańcy Paulinowa mogą w przyszłości gdy dojdą do porozumienia wnioskować o utworzenie wsi. Ale to już zupełnie inna sprawa.

K. Kruszewski

## WYSTAWA DOMÓW MODELOWYCH

cd. ze str. 3

Gorąco zapraszamy wszystkich Państwa na Wystawę Domów Modelowych. Będą tam Państwo mogli zobaczyć pięć różnych domów, całkowicie wykonanych i wyposażonych, zwiedzić pięć różnych wnętrz i porównać ich rozplanowanie. Zainteresowanym udostępniamy dokumentację powykonawczą oraz inne materiały informacyjne. Na wystawie można będzie ponadto zapoznać się z ofertą różnych firm związanych z budownictwem jednorodzinnym, skorzystać z informacji o kredytach i projektach, fachowcy udzielą porad wszystkim, którzy planują budowę własnego domu lub już ją realizują. Wystawa znajduje się w Warszawie Choszczówce przy ul. Brzezińskiej.

### TO WARTO PRZECZYTAĆ

Na długie, jesienne wieczory Biblioteka Publiczna proponuje:

#### **Bernard Cornwell - „Sanacja”.**

Były komandos brytyjskiej piechoty morskiej Nick marzy o podróży dookoła świata na własnym jachcie. Tymczasem zarabia na upragnioną wyprawę jako kapitan wycieczkowego statku, pływającego po wodach malowniczego archipelagu Bahama. Turystyczny raj okazuje się piekłem brudnych, narkotykowych interesów i tragedii ludzi uwikłanych w śmiertelną pętlę nałogu. Nick mimo wolnie zostanie aktorem w straszliwym przedstawieniu.

#### **Janet Dalley - „Splątana winorośl”**

Kelly Douglas, dziewczyna z nizin społecznych, robi karierę gwiazdy telewizyjnej. Przebywanie na Olimpie doprowadza ją jednak do punktu wyjścia, czyli do kalifornijskiej winnicy. Tu spotyka się z ojcem - alkoholikiem podejrzanym o popełnienie morderstwa. Ratując ojca, a może po prostu własny wizerunek wziętej dziennikarki, Kelly jeszcze raz musi podjąć wyzwanie losu.

#### **Amanda Hemingway - „Pożar duszy”.**

„Śledztwo” to cieszący się ogromną popularnością brytyjski program telewizyjny, stawiający sobie za cel demaskowanie niekoniecznie zgodnych z prawem działań, czy wręcz manipulacji dokonywanych przez ludzi na świeczniku.

Michelle Murphy - młoda, niezwykle zdolna dziennikarka - jest niewątpliwą gwiazdą tego programu. To właśnie jej szef „Śledztwa” zleca zbadanie przeszłości nieprzyzwo-



## Odżywcze maseczki

Któż z kobiet nie marzy o tym, żeby mieć skórę aksamitną, lśniąca oczy, wygląd modelki z okładek ilustrowanych pism dla pań. czegoż też kobieta nie zrobi żeby swoich marzeń nie urzeczywistnić. Odwiedzają drogerie w poszukiwaniu różnych kremów, odwiedzają o ile na to pozwoli ich domowy budżet gabinety kosmetyczne, albo uciekają się do stosowania porad udzielanych im przez przyjaciółki, które korzystały z rad swoich matek i babć, co należy robić, po co sięgnąć aby podkreślić walory swojej urody.

Nasze matki, babki i prababki nie знаły zbyt wielu gotowych kosmetyków, a jakoś sobie radziły, a sporządzone przez nie domowym sposobem i z naturalnych produktów «mazidła piękności» nie zawierały żadnych sztucznych barwników, konserwantów i wypełniaczy. Może więc warto i nam pójść za ich przykładem i domowym sposobem wykonać kilka prostych maseczek. Mamy okres, hojnie obdarowujący nas bogatymi w tak potrzebne naszej zmęczonej skórze witaminy i różne składniki mineralne, warzywami, owocami, z których można sporządzić szereg maseczek. Wybór owoców do sporządzania maseczki zależy od naszej cery. Jeśli mamy wątpliwości co do rodzaju skóry możemy to łatwo sprawdzić:

- \* myjemy twarz wodą i delikatnym mydłem
- \* skóra sucha po tym zabiegu będzie ściągnięta i lśniąca
- \* skóra normalna pozostanie gładka i elastyczna.

Do cery suchej na maseczki wybieramy owoce brzoskwini bogatej w witaminę A, C, B1, B2. związki mineralne żelaza, magnezu, wapnia. Dojrzałe owoce należy rozgnieść i wymieszać z odrobiną śmietany. Tak przyrządzoną maseczkę nakładamy na uprzednio umytą twarz i pozostawiamy na niej przez 20 minut. Maseczka działa łagodząco, zmiękcza naskórek.

Do cery suchej i wrażliwej - idealną maseczką będzie maseczka z 2 utartych marchewek, zawierająca karoten, witaminy B1, B2, C, D, sole mineralne, chlorki wapnia, siarczany, fosforany, lecytynę oraz 3 łyżek twarogu i 1 łyżki siemienia lnianego. Wszystkie składniki należy dobrze wymieszać, a nałożone na twarz, musimy pozostawić przez pół godziny. Maseczka ma działanie zmiękczające i łagodzące.

Do cery wrażliwej użyjemy na przygotowanie maseczki 3 łyżki twarogu utarte na kremową masę i wymieszane z 1 pęczkiem drobno posiekanej pietruszki ( wit. C, B1,



B2, PP, magnez, żelazo). Maseczka będzie skuteczna, jeśli na twarzy potrzymamy ją przez 30 minut.

Do cery tłustej ze skłonnością do plam zalecam maseczkę z gruski - zawierającą wit. A, B1, C. Dojrzałą gruszkę przecieramy na pół, usuwamy pestki, wyciskamy sok i dodajemy odrobinę mleka. Maseczkę pozostawiamy na twarzy przez 15 minut.

-Do każdego rodzaju skóry nadaje się na maseczkę dynia oraz marchew i rzepa.

Maseczka z dyni - wit. C, B1, PP, karoten, sole potasu, magnezu i żelaza - działa odświeżająco. Sposób przygotowania maseczki jest bardzo prosty. 2 łyżeczki miąższu dokładnie ucieramy i nakładamy na 15 minut na twarz.

Działanie oczyszczające ma maseczka przygotowana z marchwi i rzepy. Do wykonania jej potrzebna będzie jedna duża marchew i jedna nieduża rzepa, którą gotujemy do miękkości, następnie ucieramy na jednolitą masę. Zmywamy ją po 15 minutach ciepłym mlekiem.

Musimy jednak pamiętać też o tym, że stosowane maseczki owocowe mogą spowodować podrażnienia skóry. Osoby skłonne do alergii powinny zawsze najpierw przeprowadzić test uczuleniowy. Po takich zabiegach kosmetycznych nasza skóra będzie gładka jak aksamit i pachnąca sadem.

na podst. zbiorów Biblioteki Publicznej oprac. ciotka Balbina.

### To warto przeczytać dok. ze str.5

icie bogatego potentata w dziedzinie handlu nieruchomościami, Vincenta Savage, a. Michelle leci więc na Karaiby, by spotkać się z tym nietuzinkowym człowiekiem.

Po kilku spędzonych z nim dniach, odcięta od świata na jednej z karaibskich wysepek, Michelle nie ma już pewności, czy jest bezkompromisową dziennikarką, czy zwykłą dziwką, wykonującą dla pieniędzy brudne zlecenia.

#### Nevil Shute - „Szachownica”.

Bohater powieści, John Turner, dowiaduje się po latach, że nie wyleczona rana z okresu wojny grozi mu śmiercią. Postanawia odnaleźć przyjaciół z tamtych czasów.

Być może chciałby wypełnić puste miejsca na szachownicy pamięci i życia, aby zakończyć tę ziemską grę z poczuciem spełnienia ludzkiej powinności wobec siebie i innych.

Czy istnieje szansa poznania reguł tej gry?

Dlaczego w decydujących momentach powrót do pewnych miejsc, ludzi i spraw nie dokończonych wydaje się tak absolutnie konieczny?

Pytania te stawiane czytelnikowi skłaniają go do refleksji nad istotą ludzkiego losu. Akcja książki obfituje w niezwykle wypadki, a barwne historie życia czterech przyjaciół czynią z niej niezapomnianą lekturę.

#### Charles Templeton - „Tiara dla zabójcy”.

Papież Grzegorz XVII leży na łożu śmierci. W Watykanie toczy się cicha kampania wyborcza. Kardynał Maloney z Nowego Jorku jest jednym z kandydatów na Tron Piotrowy.

Archeolog, Harris Gordon, przyjaciel kardynała, utrzymuje, że znalazł na izraelskiej pustyni grób ze szkieletem Chrystusa.

Tylko kardynał Maloney wie o sensacyjnym odkryciu. W jego rękach spoczywają losy Kościoła i wiary - opoki milionów ludzi.

Czy jedynym wyjściem będzie zabójstwo?

Odpowiedzi na to pytanie dostarczy ci czytelniku przeczytana lektura.

oprac. ik.

# Słowniczek Ekologiczny

**Magnez** - pierwiastek życia, niezbędny do prawidłowego funkcjonowania organizmu. Niedobory jego zakłócają funkcjonowanie organizmu ludzkiego i zwierzęcego i są przyczyną wielu chorób.

**Makroelementy** - tlen, wodór, węgiel, fosfor, azot, krzem, potas, siarka, wapń, sód. Są to pierwiastki chemiczne niezbędne dla rozwoju organizmu. Pobierane przez organizm z otoczenia w stosunkowo dużych ilościach. Wchodzą w skład żywej materii w ilości od 0,01 - 10% świeżej masy.

**Melioracja** - zabiegi techniczne stwarzające w glebie warunki wodne, cieplne i powietrzne, które przyczyniają się do zwiększenia plonów. Niewłaściwe wykonanie tych prac staje się często przyczyną naruszania stosunków wodnych na obszarach objętych melioracją.

**Metale ciężkie** - kadm, beryl, ołów, rtęć - to najgroźniejsze pierwiastki o właściwościach metalicznych, o ciężarze właściwym powyżej 4,5g/cm<sup>3</sup>. Nadmiar ich w środowisku jest groźny zarówno dla człowieka jak i zwierząt. Powoduje zmiany genetyczne i szereg chorób, w tym także nowotworowych.

**Mikroelementy** - pierwiastki chemiczne niezbędne do życia i rozwoju organizmów żywych, występujące w bardzo małych ilościach: bor, mangan, cynk, miedź, kobalt, selen, jod, fluor, i inne.

**Monitoring** - to system obserwacji i kontroli stanu środowiska, ostrzegający przed niekorzystnymi zmianami zachodzącymi w środowisku.

**Nawozy naturalne mineralne** - nawozy stosowane w gospodarstwach biodynamicznych - najczęściej w postaci mączki bazaltowej, fosforytowej, dolomitowej lub mielonego wapna i margla.

**Nawozy naturalne zielone** - lubin, groch, fasola, bób, koniczyna, wyka.

**Obszary ekologicznego zagrożenia** - są to powierzchnie, na których została naruszona równowaga ekologiczna. W kraju jest 27 takich obszarów.

**Ochrona środowiska** - ma na celu przeciwdziałanie szkodliwym wpływom samego człowieka na dewastację i degradację środowiska.

**Ozon** - forma tlenu o cząsteczce trójatomowej. Gaz o barwie słabo niebieskawej i charakterystycznej woni. Silnie trujący, niepożądany w większych ilościach w warstwie przyziemnej. W górnych warstwach atmosfery pozwala utrzymać na Ziemi warunki niezbędne do życia, zatrzymując nadmiar promieniowania ultrafioletowego wysyłanego przez Słońce. Nie dopuszcza nadmiernego ochłodzenia Ziemi. Stosowany gł. do odkażania powietrza.

**Ozonosfera** - warstwa atmosfery o dużej zawartości ozonu, znajdująca się 10-15 km nad Ziemią. Warstwa ta pochłania nadmierne promieniowanie ultrafioletowe. Warunkuje życie na ziemi.

na podst. zbiorów Biblioteki Publicznej oprac. ik.

## Świerszcz Różański

MIESIĘCZNIK

Redaguje zespół.

Adres redakcji: 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 1, tel. 669-042

Biurow ogłoszeń: 06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel. 669-002

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

Wydawca i skład: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. Mickiewicza 27B/16, 06-200 Maków Maz., tel. 172-563







# Świerszcz Różański

NR 10,11,12/96  
Miesięcznik

„Lichy to patriotyzm narodu, który by tylko pochwały znosił...”  
Kazimierz Wyka

Dlatego też „róbmy swoje (...) może to coś da? Kto wie?”

Cena 50 gr

*Pamiętaj, będą ludzie samotni, opuszczeni,  
niepotrzebni nikomu.*

*I nikt z nimi słowa nie zamieni,  
nie zaprosi do swojego domu.*

*Weź do ręki biały opłatek*

*choćbyś nawet nie miał go z kim dzielić*

*i życz szczęścia całemu światu:*

*niech się wszystkie serca rozweselą...*

*Życzenia radosnych Świąt*

*Bożego Narodzenia*

*oraz Dośięgo 1997 roku*

*wszystkim czytelnikom*

*życzy*

*Redakcja*

## Boże Narodzenie tradycja czy rzeczywistość

Okres oczekiwania na przyjście Króla Królów w naszej tradycji chrześcijańskiej jest zakorzeniony głęboko w sferze duchowej naszego społeczeństwa. Na przestrzeni wieków Boże Narodzenie jako symbol obchodzone było na tle niewoli, ucisku, terroru zaborców lub innych dyktatorów politycznych, gdzie dobro jednostki było ponad dobrem narodu jako państwa. Mimo burzliwych dziejów gdzie chciano zlaicyzować naród wzniosłymi ideałami, w latach powojennych nie upadła wiara w nowe odrodzenie narodu z chwilą narodzin Syna Człowieczego. Advent był i został czasem oczekiwania na narodziny czegoś nowego, czegoś co miało pobudzić człowieka wierzącego do myślenia nad tym co zrobił aby odrodzenie naprawdę miało miejsce w jego sercu aby nie było to odrodzenie złudne pozbawione tej treści jaką niesie ze sobą Boże Narodzenie. W wigilię dekorujemy pięknie swoje mieszkania, odświeżamy nakrywamy stół, zakładamy piękne ubrania, zbieramy się w rodzinnym gronie wśród rozbrzmiewających kolęd oczekując na wypełnienie tradycji. Czy tylko chodzi o wypełnienie tradycji? Wielokrotnie dzielimy się opłatkami, symbolem pokoju i pojednania z oczami pełnymi łez ale z zaciśniętym sercem, pełnym zawiści, niewybaczalności, uraz i krzywd jakich doznaliśmy od bliźnich. Gromadzimy się wokół wigilijnego stołu z tymi, którzy są nam wygodni z którymi wiążą nas układy materialne lub inne. Nie mogę iść do mojej siostry czy brata i podzielić się opłatkami, bo nie mogę mu wybaczyć tego czy tamtego, albo jeśli już sytuacja mnie zmusi to ewentualnie podzielę się dla świętego spokoju zachowując i pielęgnując swoją urazę niczym relikwie, aby tylko przypadkiem nie zapomnieć. Ustawiamy kurtuazyjnie krzesło i nakrycie dla przybysza, nieznajomego, prosząc Boga, aby przypadkiem ktoś nie przyszedł. Choinka, symbol nadziei, staje się symbolem beznadziei. Wielu - nie wszyscy - ale wielu woli ukraść choinkę niż legalnie kupić, bo tak jest taniej. Stawia ją w domu i chce, aby symbolizowała Bożą nadzieję a ona symbolizuje nadzieję, że go nie złapią za złodziejstwo. Dzisiejszy chrześcijanin profanuje wszystko co może, aby wyjść na swoje. Nawet opłatek jest sponiewierany przez katolików. W tamtym roku opłatek można było kupić normalnie w sklepie spożywczym za cenę

## Radni głosowali ?

XXI sesję Rady Miejskiej w Różaniu w całości zdominowała sprawa sołectwa Dzbańdz a konkretnie wyodrębnienie z jego obszaru wsi Paulinowo. Pomimo ogromnego sprzeciwu mieszkańców sołectwa, wielu pism protestujących przeciwko tej decyzji radni w głosowaniu tajnym opowiedzieli się za podzieleniem sołectwa. Głosowali tajnie chyba po to, by uchylić się od odpowiedzialności personalnej. Wniosek o tajnym głosowaniu postawił radny A.Ziemiński. Jedy- nym, który był przeciwny tej decyzji, był przewodniczący rady. Decyzja jaką podjęli radni jest mocno kontrowersyjna, gdyż w rzeczywistości opowiedzieli się przeciwko społeczności wiejskiej nie biorąc pod uwagę ich zdania w tym temacie. Dla czyjego dobra jest w ten sposób podjęta decyzja. Co z tego, że inicjatywa podjęta przez radnego Beldyckiego by reaktywować bądź co bądź prawie stuletnią wieś jest godna pochwały i głęboko patriotyczna kiedy więk- szość tamtejszej społeczności wiejskiej się z nią nie zgadza. Czyżby radni zapo- mnieli, że żyją w wolnym i demokratycznym kraju, gdzie na końcu i tak społeczeństwo ma zawsze rację.(referendum 1993). Dlaczego podczas gdy na posie- dzeniach poszczególnych komisji wyrażali się pozytywnie by nie dokonywać podziału (i tak głosowali) na sesji nagle zmienili zdanie. Jakie czynniki spowo- dowały tak nagłą zmianę kierunku myślenia ? Czyżby zagrały tu rolę inne czyn- niki niż uczciwość i odpowiedzialność. Dlaczego 10 radnych dało się skusić obietnicami, czy przyrzeczeniami albo nie wiadomo czym, że podjęli tak niede- mokratyczną decyzję ? Trudno też zrozumieć postawę radnego Beldyckiego, który upierając się przy swoim stracił wszystko i poważnie wśród tamtejszej społeczności i chyba to, że nie odzyska już zaufania wyborców. Po zachowaniu przybyłych na sesję mieszkańców sołectwa Dzbańdz pełnych oburzenia, że rada nie liczy się z ich zdaniem nietrudno odgadnąć, że sprawa jeszcze długo, będzie zaprzatać głowę urzędnikom gminnym, jak również i radnym. Tekst ten został złożony w dniu 20 listopada a już wiadomo o oprostowaniu decyzji Rady, pismach do wojewody ostrołęckiego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Analizując posiedzenia Rady Miejskiej czasami naprawdę trudno odgadnąć jak wypadnie głosowanie pomimo, że po posiedzeniach komisji wynik jakby był wiadomy. Trudno zrozumieć postępowanie niektórych radnych głosujących na komisjach inaczej a na sesji inaczej. Kogo chcą tym ukarać ? Zawsze ukazą siebie za brak zdecydowania, kunktatorstwo, miłość do ciągłego „zageszczania atmosfery,, „dla których każda decyzja jest złą decyzją. Wydaje się, że stanow- sko jakie zajęła rada na sesji w dniu 29 października jest li tylko decyzją poli- tyczną i nie ma faktycznie nic wspólnego z Dzbańdzem i Paulinowem. Społecz- ności tamtejsze zostały perfidnie wykorzystane tylko, że sprawa poszła nie tak jak niektórym się marzyło. W związku z tym, że planowane przez „marines” zmiany personalne w Radzie Gminy niestety nie nastąpiły a sprawa ta w więk- szości bardzo zafrapowała radnych przeoczyli oni zupełnie sprawozdanie z dzia- łalności finansowej Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, które odczytał T.Wnęć. A szkoda, bo było o czym posłuchać. Dowiadujemy się z nie- go, że zadłużenie tego ZGKiM-u to suma 75.594,96zł. Ciekawe kto poniesie koszty tego zadłużenia drogi podatniku. Pan T.Wnęć przedstawił również pro- jekt regulaminu organizacyjnego ZGKiM-u., który musiał opracować, gdyż poprzedni nijak nie pasował do rzeczywistości. Przewiduje on całkowite zatrud- nienie w zakładzie na poziomie 26 osób. Inną kwestią, która wydaje się ważną jest zmiana uchwały w sprawie zasad i poboru oraz terminów płatności i wyso- kości stawek opłaty targowej. Po kontroli gminy przez jakiś organ państwowy okazało się, że dotychczasowe wydzierżawienie targowiska prywatnej osobie jest niezgodne z prawem. Nakazano pobór opłaty targowej w formie inkasa. Znaczy to, że w gminie będzie zatrudniony inkasent, który będzie pobierał opła- tę targową a jego wynagrodzenie to 30% pobranej opłaty od handlujących. Jak to wyglądało w praktyce wszyscy wiemy z przeszłości. Z decyzji tej cieszy się zapewne inkasent - teraz zawsze „wyjdzie na swoje”.

## Wpadki i wypadki

**5.10** mieszkaniec Dzbańdz zawiadomił Komisariat Policji, że został pobity i okradziony przez znanego mu osobnika.

**12.10** rolnikowi z Strzemiecznej Oleksy skradziono z piwnicy kompletną pompę wodną wartości 2000zł.

**12.10** na odcinku drogi Młynarze-Strzemieczna miał miejsce wypadek drogowy, w którym uczestniczyły dwa samochody Opel Kadet i Avia. Lekkich obrażeń ciała doznała pasażerka Opla.

**25.10** w Różaniu został pobity żołnierz z Legiono- wa. Sprawcami pobicia są mieszkańcy Różana.

**26.10** na stacji paliw w Sadykrzu dokonano włama- nia do 2 litewskich samochodów TIR, z których skra- dziono kilka kartonów koszul oraz 3 komputery.

**29.10** w miejscowości Długoleka Wielka z niezna- nych przyczyn powiesił się 62-letni mężczyzna.

**31.10** na odcinku drogi Sieluń-Rupin miał miejsce wypadek drogowy, w którym obrażeń ciała doznała R.D. i jej mąż L.D. Na uszkodzonych prowadzą- cych rowery najechał samochód Fiat 126p kierow- any przez mieszkańca wsi Załęże E. Poszkodowana R.D. przebywa w szpitalu. Trwa wyjaśnianie okolicz- ności wypadku.

**22.11** z ulicy Polnej w Różaniu został skradziony sa- mochód osobowy Fiat126p wartości ok.4000zł.

Na podstawie informacji.

KP w Różaniu

opr.B.B.

## Ile zarabia władza?

**Goworowo.** Wójt zarabia 4511zł.brutto i nie po- biera diet za posiedzenia zarządu i Rady Gminy. Otrzymuje miesięczny ryczałt na 1500km. Przewo- dniczący rady 250zł. Radni 35zł za udział w sesjach i komisjach.

**Maków Maz.** Burmistrz otrzymuje 2640,75zł. brutto. Korzysta z prywatnego samochodu a przeja- zdy rozliczane są na podstawie delegacji. Nie pobie- ra diet za udział w posiedzeniach zarządu i sesjach Rady Miejskiej. Ma zastępcę, który otrzymuje 2097,50zł. miesięcznie. Przewodniczący 555zł mie- sięcznie. Radni otrzymują 37zł za udział w sesjach i komisjach.

**Różan.** Burmistrz otrzymuje 2436zł. brutto. Korzy- sta z prywatnego samochodu z miesięcznym ryczał- tem na 1500km w kwocie 660zł. Nie pobiera diet za posiedzenia zarządu i Rady Miejskiej.Nie ma zastęp- cy.Przewodniczący otrzymuje 430zł miesięcz- nie.Radni 40zł za udział w sesjach i komisjach.

**Somianka.** Wójt - poseł Ziemi Ostrołęckiej otrzy- muje miesięczny ryczałt w wysokości 870zł. Jego zastępca 2385zł. Wójt nie otrzymuje ryczałtu za prze- jazdy służbowe. Zastępca otrzymuje miesięczny ry-

## W kilku zdaniach jednym tchem

## Ludzie listy piszą

### PRZETARGI

♦ W dniu 23.10.96 odbył się przetarg na remont dachu budynku Biblioteki Publicznej w Różanie. Prace obejmujące pokrycie dachu płytą „Onduline”, obróbki blacharskie, częściowe przemurowanie komina, pokrycie 25m<sup>2</sup> powierzchni tarasu i zadaszenia papą termozgrzewalną wykonywać będzie firma „Ba-Za Ltd.” z Gdańska. Koszt remontu wynosi 7999zł i finansowany będzie z tegorocznego budżetu GOUK.

♦ W dniu 6 listopada 1996r odbył się przetarg na opracowanie dokumentacji techniczno-kosztorysowej wysypiska śmieci które ma powstać na terenie wsi Mroczi-Rębiszewo. Oferty złożyło 3 firmy:

-Biuro Usług Projektowo-Inwestycyjnych „Kom-Projekt” z Ostrołęki z ceną opracowania 27tys.zł+22%Vatu.

-Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego sp.z.o.o z Elbląga, z ceną opracowania 57600zł+22% Vatu.

-Biuro Usług Projektowo-Inwestycyjnych w Budownictwie „Ostprojekt” z Ostrołęki z ceną opracowania 27tys.zł+22% Vatu, które przetarg wygrało.

♦ W dniu 6 listopada 1996r odbył się przetarg na opracowanie zmian miejscowych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Różan. Z powodu wptynięcia tylko jednej oferty komisja przetargowa zmieniła tryb przetargu na zamówienie z wolnej ręki. W trakcie negocjacji cenowych uzgodniono kwotę na opracowanie w wysokości 17500zł z terminem wykonania do 31.07.1997 roku. Opracowanie wykonywać będzie Pracownia Architektury i Krajobrazu „Pak” sp. z o.o. z Ostrołęki.

### UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ i Zarządu Gminy w Różanie

♦ Uchwała Nr XXI/89/96 Rady Miejskiej z dnia 29 października 1996 r. w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy.

♦ Uchwała Nr XXI/90/96 Rady Miejskiej z dnia 29 października 1996 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu sołectwom.

♦ Uchwała Nr XXI/91/96 Rady Miejskiej z dnia 29 października 1996 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad i pobo-

ru oraz terminów i wysokości stawek opłaty targowej.

♦ Uchwała Nr 54/96 Zarządu Gminy z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie przedłożenia Radzie Gminy i Regionalnej Izbie Obrachunkowej projektu budżetu gminy na rok 1997 wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

♦ Uchwała Nr XXII/93/96 Rady Miejskiej z dnia 15 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Różan.

Uchwały w całkowitym brzmieniu zostały w sposób zwyczajowy przyjęte wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Różan.

### Negocjacje z Instytutem Energii Atomowej znów w impasie.

W dniu 18 listopada 1996 r. delegacja w składzie burmistrz gminy pan J.Pilcicki, przewodniczący Rady Miejskiej pan A.Komsta, przewodniczący Komisji Radiologicznej pan H.Daszewski i członek zarządu gminy K.Kruszewski przebywali w IEA w Świerku celem negocjacji w sprawie podpisania aneksu do umowy przedłużającej eksploatację składowiska odpadów radioaktywnych w naszym mieście. W czasie kilkugodzinnych rozmów nie doprowadzono do zbieżności stanowisk i aneksu nie podpisano. IEA między innymi nie chce się zgodzić na partycypowanie w kosztach budowy komunalnego wysypiska śmieci, nie może podać konkretnej daty zamknięcia składowiska, nie wyraża zgody na propozycje terminu opracowania koncepcji uszczelnienia składnicy, nie podjął żadnych działań w celu unormowań prawnych dotyczących odszkodowań finansowych za istnienie składowiska po zakończeniu jego eksploatacji.

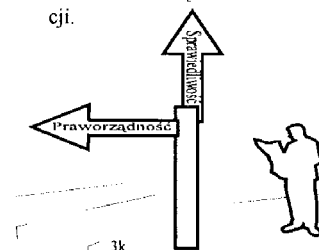
cd.ze str.2

czwał na 100km. Obaj nie pobierają diet za udział w posiedzeniach Rady Gminy i zarządu. Przewodniczący otrzymuje 525zł miesięcznie a radni 37zł. za udział w sesjach i komisjach.

**Pluszcz.** Burmistrz zarabia 3455zł.brutto. Nie pobiera diet za udział w posiedzeniach zarządu i Rady Miejskiej. Korzysta z prywatnego samochodu z miesięcznym ryczałtem w wysokości 660zł na 1500km. Prze-

Mieszkańcy wsi Dzbądz zawiadamiają Urząd Geodezji i Terenów Rolniczych w Ostrołęce, że w dniu 29.10.1996 roku Rada Gminy Różan wbrew woli mieszkańców podjęła decyzję dotyczącą podzielenia wsi Dzbądz na wsie Dzbądz i Paulinowo. Mieszkańcy tej wsi wielokrotnie wyrażali negatywną opinię w tej sprawie. Świadczą o tym pisma do Urzędu Rady Gminy w Różanie, Wojewody Ostrołęckiego oraz Urzędu Rady Ministrów w Warszawie. W odpowiedzi na pismo do Urzędu Rady Ministrów czytamy, że wieś Paulinowo nie istnieje w ewidencji wsi jako wieś samodzielna. Natomiast by taka wieś powstała trzeba ją na nowo utworzyć, ale za zgodą większości już istniejącej wsi. Pragniemy poinformować Urząd Geodezji w Ostrołęce, że ta sprawa ciągnie się już od roku 1992 i cały czas mieszkańcy wsi Dzbądz sprzeciwiali się takiemu podziałowi. Świadczą o tym protesty pisane przez mieszkańców wraz z podpisami i numerami dowodów osobistych. Natomiast Pan radny Bęldycki tak się zaangażował podziałem tej wsi, że nawet sam wyznaczył granice między wsią Dzbądz i Paulinowem. Wyżej wymieniony Pan nie konsultował się wcześniej z mieszkańcami czy się zgadzają na utworzenie Paulinowa oraz gdzie rzekomo ma przebiegać granica między tymi wsiami. Pan radny Bęldycki tak się zagalopował, że zapomniał o najważniejszym - o mieszkańcach tej wsi. A przecież to My tu mieszkamy tu żyjemy tu mamy swoje gospodarstwa, swoje rodziny i prawo w decydowaniu o własnym losie. Oświadczamy, że nie pozwolimy na żadne pomiary geodezyjne na naszych gruntach oraz przyłączenie nas do wsi Paulinowo. Nie wyrażamy zgody na żadne podziały. Będziemy walczyć o to aż do skutku. Wierzmy głęboko, że żyjemy w wolnym demokratycznym kraju i nikt i nic nie może nas zmusić do niczego. Tym bardziej Pan radny Bęldycki nie ma takiego prawa. Ostrzegamy, że jeśli ktokolwiek wejdzie na nasze pola i będzie dokonywał pomiarów związanych z podziałem sołectwa może spotkać się z bardzo niemiłym przyjęciem.

Nazwisko i imię do wiadomości redakcji.



# Bitwa pod Młynarzami



Z pamiętnika gen. Ignacego Skarbka-Kruszewskiego



✦ Dnia 14-go lipca gen. Skarzyński woła mnie do siebie, powiada, że się dowiedział, że o 5 mil od Pułtusza za Różanem stoi posterunek moskiewski dla zasłonięcia Ostrołęki i przejścia Narwi, złożony z dwóch szwadronów pułku kazańskiego dragonów, oraz oddziału kozaków, co wszystko może wynosić przeszło 300 koni i proponuje, abym zrobił jakie przedsięwzięcie na nich.

✦ Tego samego dnia ruszyłem we 200 koni pułku 5-go ułanów, podzielonych na trzy małe szwadroniki, do Makowa, aby obejść wzmiankowany posterunek. Pod wieczór przybyłem do tego miasteczka, - o Moskalach nic tam nie wiedzieli mieszkańcy i od kilku dni nie mieli ich u siebie. Stosownie do rozkazu, jaki odebrałem od gener. Skarzyńskiego, zaleciłem Żydom makowskim, aby złożyli zaległy podatek rekrutowy, którego pod zasłoną wojsk nieprzyjacielskich nie byli płacili, ponieważ nie żądałem tylko to, co się prawnie należało, a przy tym zagroziłem kahalny karą. Nazajutrz do dnia przynieśli do mego obozu pieniądze, które zaraz na ręce gen. Skarzyńskiego do rządu narodowego odesłałem. Dopelnivszy tej pierwszej części mojej misji, pomaszerowałem z zwykłymi ostrożnościami ku Różanowi, nie wiedząc z pewnością gdzie stoi ów posterunek rosyjski, ani jaki on się pokaże. Koło południa ujrzeliśmy w pobliskiej wiosce kozaków, - posłałem kilkunastu ułanów na polowanie na nich, ale żadnego nie zdołali ująć, - spędzaliśmy ich przed sobą od wsi do wsi. W tym czasie miałem szczęśliwe spotkanie. Przybył do mnie jakiś kowal, chłop prosty, dając mi szczegółowe wiadomości o Moskalach, że stoją pod wsią Młynarze o 3/4 mili od Różana ku Ostrołęce za rzeczką, która gościniec przecina i wpada do Narwi, - że ich tam jest przeszło 300 koni samej kawalerii dragonów i kozaków. Niezupełnie dowierzałem mu z początku, jednak zostawiłem go przy sobie i kazałem mu się prowadzić do tejże wsi, jeszcze przeszło dwie mile od nas oddalanej. W drodze pomiarkowałem, że mam do czynienia z człowiekiem poczciwym, patriotą, który nie dla zdradzenia mnie lub zysku, lecz przez miłość ojczyzny chciał nam zrobić przysługę. Rozповідаł, idąc przy mnie i o drugim posterunku moskiewskim, gdzie „te szelmy mają dwie armaty” / dosłownie /, w swej prostocie unosił się z zapalem, „że nie

będzie mógł sypiać, póki tych dwóch armat nie zabierzemy”.

✦ Tak maszerując i rozmawiając z moim przewodnikiem, koło godziny 3-ciej po południu pokazuje mi z daleka wieś Młynarze, - ujrzalem za wsią na górze stojącą wedetę, która błyszczała, jak posąg marmurowy od słońca - był to dragon w białym kitlu.. Kazałem natychmiast obrócić tam chorągiewkami na dół, aby myślał, że to ich kozaki idą. Postępowaliśmy drożyną małą wzdłuż rzeki, - skoro spostrzegłem, że wedeta już nas poznała, zakomenderowałem; „formuj plutony” i „klusem marsz”. Przeszedłszy wieś, ujrzalem dwa szwadrony dragonów, stojące w szyku bojowym za rzeczką naprzeciw mostu, na lewym ich skrzydle kozaki. Nie można było zaraz uderzyć z boku, bo rzeczka dosyć głęboka, brzegi spadziste, - musiałem przeto defilować przed nimi aż do gościńca, i z frontu przez most atakować. Pluton, który mnie poprzedał w avant-gardzie, miał rozkaz uderzenia ostęp, nie zważając choćby na największe siły. Pluton ten doszedł do gościńca, zaszedł w lewo i posunął się do mostu, - lecz tam, gdy dragoni, których część most była obsadziła, zaczęli strzelać, pluton zmieształ się i w nieładzie w tył się rzucił, - ale niedaleko za nimi już galopem pędziłem z całą kolumną; przeszliśmy most i bez zatrzymania się uderzyli na środek szwadronów

nieprzyjacielskich. W jednej chwili cały ich front był zmieszany. Moskale tył podali i po całym polu rozpiezchnęli się w ucieczce.

✦ Natenczas dwoma szwadronami pozwoliłem gonić, a trzeci ostatni mój szwadronik zatrzymałem / lubo z trudnością / przeszedłem z nim napowrót za most i zająłem pozycję odporną, aby być w pogotowiu przyjęcia nieprzyjaciela, gdyby im nadeszła pomoc z Ostrołęki. Kazałem trąbić zbiór na moich ułanów, lecz nie tak łatwo zebrać młodych żołnierzy, kiedy im się powodzi, - przy tem w ubogim naszym pułku ledwo po jednym trębaczku miałem na szwadron. Las, który był niedaleko, służył za schronienie dla dragonów, - za lasem była wioska i do tej mojawiaara ich gnała, dopiero ujrzawszy tam piechotę, umiarkowała się i zaczęła powracać.

✦ Patrzyłem radosnym wzrokiem, jak sprowadzali niewolników, zbierali broń, przetrząsali obóz nieprzyjacielski. Kazałem się spieszyć z tem wszystkim, bo się należało spodziewać odsieczy, - nadto wiedziałem że w Różanie, który nam teraz z tyłu się znajdował, stoi posterunek moskiewski. Zabrano znaczną ilość dragonów i koni, - cały szwadronik musiałem użyć do ich eskortowania, rozkazując surowo w ich obecności, aby natychmiast kłuli lub strzelali do tego, który by się buntował lub chciał uciekać.



Bitwa pod Młynarzami

W.Kossak

Zorganizowawszy ten konwój i poprzedziwszy go dobranym plutonem, kazałem maszerować gościńcem na Różan, sam zaś z dwoma szwadronami rejterowałem polem w pogotowiu do boju. Zbliżając się do tego miasteczka, wysypali się naprzeciwko nam kozacy, - zatrzymałem konwój niewolników i posunąłem się z jednym szwadronem naprzód, - to było dostateczne, - kozacy nie dotrzymani placu, opuścili Różan i przeprawili się śpiesznie przez Narew, - innego wojska tam nie było.

✱ Odtąd poczułem się bezpiecznym z naszą zdobyczą, - słońce się już miało ku zachodowi, - wesołe pieśni ułanów rozlegały się po pięknym lasku, którym nas gościńiec prowadził, i tak z sercem pełnym radości przybyliśmy wieczorem do Szelkowa, gdzie za rzeczką Orzyc stanąłem z obozem. Po bitwach pod Grochowem, Dębem Wielkim i w innych miejscowościach kiedym z boju wychodził, jakiś duch wzniosły napętnił, rozszerzał pierś moją, byłem kontent i z bitwy i z siebie, - ale tym razem czułem większe nadzwyczajne szczęście, - to małe zwycięstwo było moją własnością, - tę pamiątkę wam moje kochane dzieci, jako najdroższą spuściznę zostawiam.

✱ Postawiłem straż przy moście, kazałem otoczyć wartami niewolników i dopiero wzięliśmy się do gotowania jedzenia i paszenia koni. Od samego Makowa nie spoczywaliśmy ani jedli. Porachowawszy jeńców pokazało się, żeśmy zabrali: dowódcę tego posterunku, podpułkownika dragonów kazańskich Sawranów, - jednego kapitana, kilku oficerów, 120 dragonów, - 120 koni.

✱ Nieprzyjaciel stracił oprócz tego w poległych i rannych trzech oficerów, żołnierzy, nie wiem wielu bo nie było czasu ich liczyć lub zbierać.

✱ Naszej strony miałem tylko jednego zabitego i kilku rannych między którymi podporucznik Turkuł. Żołnierze nasi opatrzili się w broń, jaka mogła im się przydać to jest w pistolety i pałasze, resztę rozdali chłopom, którzy się zbiegli na pobojuwisko, bo nie miałem wozów, by ją zabrać ze sobą.

✱ Przenocowawszy pod Szelkowem nazajutrz wróciłem do Pułtusk, zdałem raport gener. Skarzyńskiemu z całej wyprawy i zająłem się uporządkowaniem mego pułku. Z zabranych koni rozdałem kilka oficerom, którzy tego potrzebowali, resztę podzieliłem między szwadrony pod pieszych żołnierzy, przez co każdy po jednym plutonie wzmocniony został. Dwa konie mniej zdane do frontu, darowałem naszemu przewodnikowi, nagrodziwszy go oprócz tego pieniędzmi. Nie raz myślę, co się też stało z tym poczciwym chłopem? Zapewne go Żydzi oskarżyli, a Moskale zakatowali lub posłali na Svir zni-

✱ Gdy tak w moim obozie trudnię się wewnętrzna organizacją pułku, gener. Skarzyński przysłała mi rozkaz, który odebrał, abym powracał do Warszawy. Wskutek tego nazajutrz z rana opuściłem Pułtusk w trzy powiększone szwadrony 5 - go pułku ułanów, prowadząc za sobą stokilkadziesiąt niewolników. Nocowaliśmy pod Modlinem...

Odpisano z książki: **Pamiętniki z roku 1830 - 1831 ś.p. Generała Ignacego Skarbka - Kruszewskiego itd...**

Wiesław Łaskarzewski

cd. ze str.1

## Boże Narodzenie tradycja czy rzeczywistość

50 tys. starych złotych. Myślę, że jest to uwłaczające aby handlowano opłatkiem jak jajkami, chlebem, piwem czy winem. Patrząc ze zgrozą czym tym razem będzie się handlować, do jakiego stopnia może posunąć się katolik w swej chciwości, może najświętszym sakramentem - Boże wybac im bo nie wiedzą co czynią i mniej nas w swojej opiece. Odpowiedzmy sobie na pytanie: Czy jestem godzien uisnąć przy jednym wigilijnym stole ze swoją rodziną? Czy uda mi się wyciszyć głos na tyle aby usłyszeć samego siebie? Czy uda mi się przeglądając się w lustrze i poprawiając swoją fryzurę ujrzeć głębię swej duszy i porównać czy to coś jest mną czy też zupełnie kim innym? Czy stać mnie na zwykły gest przebaczenia i przeproszenia ponad własną dumę ponad własne ja? Na pewno ten ktoś czeka na ciebie samotnie pełny nadziei, że przyjdiesz ty, właśnie ty. Wielokrotnie oglądaliśmy „Jasełka”, poświęcone chwilom narodzin Boga Człowieka, gdzie nie raz popłynęła łza z oczu z chwilą „gdy Świętej Rodziny nikt nie chciał, bo nie było dla nich miejsca. Bóg przychodzi do tych, którzy tego pragną a nie do tych, którzy zachowują puste tradycje. Nie bądźmy jak ci do których przysłała Św. Rodzina, otwórzmy się na swoich bliźnich, wyrzućmy z serca to co je zaśmieca bo Chrystus się tam nie zmieści, nie będzie tam miejsca dla niego. Upłynęło już tyle wieków a jego przyjście boryka się z tymi samymi problemami co dawniej. Niech przebaczenie nasze nie ogranicza się tylko do tej chwili lecz niech będzie naszą kartą przetargową w dążeniu do doskonałości duchowej. Nie można przebaczyć teraz gdy czeka się, że może ktoś zechce mnie obrazić, abym mógł ponownie wybaczyć w następnych świętach, bo możemy nie mieć drugiej szansy na przebaczenie. Należy zawsze przebaczyć słabości bliskich nie wypędzając Chrystusa, który zechciał się z nami spotkać.

mało nas szlak nie trafi ale, z całego serca wybaczenie. Wtedy będzie tak samo jakby to sam Chrystus wybaczył tym co go znieważyli i opluwali. Życzę wam czytelnicy „Świerszcza Różańskiego”, aby z chwilą narodzin Chrystusa Pana narodził się w was ponownie Chrystus aby narodził się w was nowy człowiek który umie wybaczać. Życzę Wam aby odrodzenie nasze było pełne. „Chwała na wysokości Bogu a na Ziemi pokój ludziom dobrej woli, Alleluja Alleluja,,

WAGA  
Nazwisko i imię do wiadomości redakcji.

## Paznokcie prawdę ci powie

42-letnia pacjentka udała się do lekarza naturalisty, który nie życzył sobie opowieści o tym, co jej dolega, lecz bacznie przyjrzał się jej paznokciom i ni stąd ni owdąd powiedział: - Chorowała pani ostatnio na zapalenie płuc? - Skąd pan to wie? - Powiedziały mi to pani paznokcie. Oto tak i tak o tym się przekonałem. Nie zawsze, jak pani widzi, potrzebne są wnikliwe badania, bo wiele o człowieku mówi jego wygląd zewnętrzny, wystarczy wnikliwe oglądać ciało chorego. Doświadczeni lekarze i wykształceni uzdrowiciele wnioskuje o stanie pacjenta na podstawie koloru i stanu skóry, wyrazu twarzy, sposobu poruszania się i zachowania. Nasze paznokcie rejestrują przebyte choroby zakaźne, takie jak szkarlatyna, tyfus, ale także zapalenie płuc, manifestujące się poręcznymi bruzdami i białymi obwódkami. Dla przykładu choroby naczyń krwionośnych u cukrzyków, choroby wątroby powodują, że paznokcie upodabniają się do szkła mlecznego, niektóre zaś choroby nerek powodują powstanie na paznokciach podwójnych białych pasków. Bywają jeszcze paznokcie w kształcie łyżeczki i mogą wskazywać na niedobór witamin, anemię, choroby gardła i tarczycy, niedokrwiłość kory nadnerczy, lub też specjalne formy cukrzycy. Kruchosć i rozwarstwienie się paznokci występują najczęściej u osób z zakłóconą przemianą materii. Powstaje pytanie: Skoro np. paznokcie w formie łyżeczki może wskazywać na wiele schorzeń, jak ustalić to najgroźniejsze w danej chwili? Odpowiedź jest jak zwykle jedna: trzeba mieć odpowiednią wiedzę i doświadczenie. A oto przykłady:

# PROJEKT BUDŻETU GMINY RÓŻAN NA ROK 1997

Na sesji Rady Miejskiej w dniu 15 listopada 1996r. radni przyjęli projekt budżetu gminy Różan na rok 1997.

Przyjęto, że dochód gminy zamknie się kwotą 3.867.075zł, wydatki kwotą 3.793.075 zł. W tym są dotacje i wydatki na zadania zlecone przez rząd RP w kwocie 533.676zł.

Wydatki planuje się następująco:

## Rolnictwo - 29.800 zł.

1.600zł.- kwotę tę przeznaczono na zwalczanie chorób zakaźnych u zwierząt,  
1.800zł.- na inseminację krów,  
0.000zł.- na telefonizację wsi,  
1.000zł.- na utrzymanie składnicy zwłok zwierzęcych,  
1.000zł.- na dopłatę do materiału siewnego,  
700zł.- prowizje dla sołtysów za wydawanie świadectw pochodzenia zwierząt, zakup wloczków świadectw i prasę rolniczą,  
700zł.- szkolenia rolnicze,  
1.000zł.- przeznaczono na wykonanie dokumentacji technicznej wodociągu Różan-Dzbańdz,

## Transport - 100.000zł.

0.000zł.- asfaltowanie drogi gminnej Różan-Prycanowo,  
0.000zł.- asfaltowanie drogi wojewódzkiej Kaszewiec-Chełsty,  
0.000zł.- bieżące utrzymanie dróg żwirowych.

## Gospodarka Komunalna - 641.400zł.

0.000zł.- oczyszczanie miasta,  
1.000zł.- utrzymanie zieleni miejskiej,  
0.000zł.- budowa chodników na ulicach, l.Obrońców Różana i Warszawskiej,  
07.000zł.- utwardzanie ulic po robotach analizacyjnych (Sienkiewicza, Kilińskiego, -go Maja, Cmentarna),  
1.000zł.- modernizacja dróg na osiedlu Spółdzielni Mieszkaniowej,  
0.000zł.- oświetlenie uliczne,  
0.000zł.- modernizacja oświetlenia ulicznego w Zawadach P., Załężu W. i Dyszobanie,  
1.000zł.- uzupełnienie oznakowania dróg i lic,  
2.000zł.- asfaltowanie ul. Słowackiego,  
5.000zł.- budowa wysypiska śmieci,  
0.000zł.- budowa przystanku autobusowego,  
5.000zł.- dokumentacja techniczna na budowę cmentarza komunalnego,  
0.000zł.- naprawa ulic po okresie zimowym,  
0.000zł.- budowa kanalizacji na osiedlu Polna" i ul. Polnej,

5.000zł.- porządkowanie wysypiska śmieci,  
400zł.- zakup odzieży ochronnej dla pracowników robót publicznych,  
5.000zł.- spłata odsetek od zaciągniętych pożyczek,  
145.000zł.- dotacja dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,  
10.000zł.- Remont bloków komunalnych przy ul. Warszawskiej.

## Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne - 111.800zł.

65.000zł.- utrzymanie OSP i ochronę p.poż,  
10.000zł.- na utrzymanie orkiestry strażackiej,  
35.000zł.- wykonanie dokumentacji technicznej na budowę zbiornika retencyjnego na rzece Różanicy, zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy oraz inne techniczne i geodezyjne,  
3.000zł.- wykup gruntów,  
6.800zł.- utrzymanie lokali komunalnych,  
2.000zł.- na utrzymanie miejsc pamięci narodowej.

## Oświata i wychowanie - 1.521.043 zł.

1.009.350zł.- Szkoła podstawowa w Różanie w tym 912.175zł. płace i pochodne oraz opał, energia, delegacje i inne 97.175zł.  
53.133zł.- utrzymanie świetlicy,  
57.607zł.- utrzymanie Zespołu Obsługi Ekonomiczno-administracyjnej Szkół i Przedszkola,  
54.351zł.- dowóz uczniów do szkół,  
11.562zł.- utrzymanie klas zerowych,  
5.000zł.- remont Zespołu Szkół,  
2.000zł.- na obozy i kolonie letnie,  
315.040zł.- dotacja dla Przedszkola Samorządowego,

## Kultura i Sztuka - 162.000 zł.

150.000zł.- dotacja dla GOUK w tym obchody „Dni Różana” 5.000zł. i wydawanie „ŚR” 8.000 zł.  
2.000zł.- dokończenie budowy świetlicy w Mroczkach-Rębiszewo,  
10.000zł.- budowa świetlicy wiejskiej w Dzbańdzu.

## Kultura fizyczna i sport - 20.000 zł.

10.000zł.- na ogrodzenie stadionu sportowego,  
10.000zł.- zwrot kosztów przejazdu i diety dla uczestników zawodów sportowych ze szkół podstawowych i Zespołu Szkół w Różanie.

## Opieka Społeczna - 156.248 zł.

30.000zł.- na dodatki mieszkaniowe,  
29.960zł.- na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej,  
36.288zł.- na usługi opiekuńcze,  
36.000zł.- na opłacanie obiadów, zdarzeń losowe, świadczenia lecznicze, sprawieni pogrzebu oraz wyprawki,  
24.000zł.- na zasiłki celowe.

## Administracja państwowa i samorządowa - 500.108 zł.

25.000zł.- na Radę Miejską (szkolenia, diety, materiały biurowe),  
452.700zł.- na utrzymanie Urzędu Gminy,  
5.000zł.- prowizje dla sołtysów oraz diety z zebrania,  
8.000zł.- opłaty bankowe,  
1.000zł.- różne opłaty i składki,  
4.408zł.- na promocję miasta,  
4.000zł.- na Sejmik Samorządowy,  
Rezerwa budżetowa na nieprzewidziane wydatki - 30.000 zł.  
74.000 zł przeznaczają się na spłatę rat pożyczek zaciągniętych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej przypadających do spłaty w 199 roku.

K.Kruszewski

## Ile zarabia władza. Cd.ze strony 3

wodniczący Rady miejskiej otrzymują 427,68zł miesięcznie. Korzysta z prywatnego samochodu z miesięcznym ryczałtem 200km w kwocie 88zł. Członkowie zarządu pobierają miesięczny ryczałt w wysokości 213,80zł a radni za udział w sesjach biorą dietę w wysokości 59,80zł a za udział w komisjach 42,70zł.

**Brok.** Burmistrz otrzymuje 2483,60zł brutto. Pobiera diety za udział w posiedzeniach zarządu i Rady Miasta i Gminy. Ma do dyspozycji samochód służbowy z limitem 500 km za jazdę na terenie gminy i 700 km za jazdę poza gminę. Przewodniczący otrzymuje miesięczny ryczałt w wysokości 300zł a radni 30zł za każde posiedzenie.

**Brańszczyk.** Wójt otrzymuje 2620,40zł brutto. Nie pobiera diet za udział w posiedzeniach zarządu i Rady Gminy. Ma do dyspozycji samochód służbowy z limitem 150 km miesięcznie. Przewodniczący otrzymuje miesięcznie 524,10zł. Radni za udział w sesjach i komisjach otrzymują 39zł a za posiedzenie zarządu 46zł.

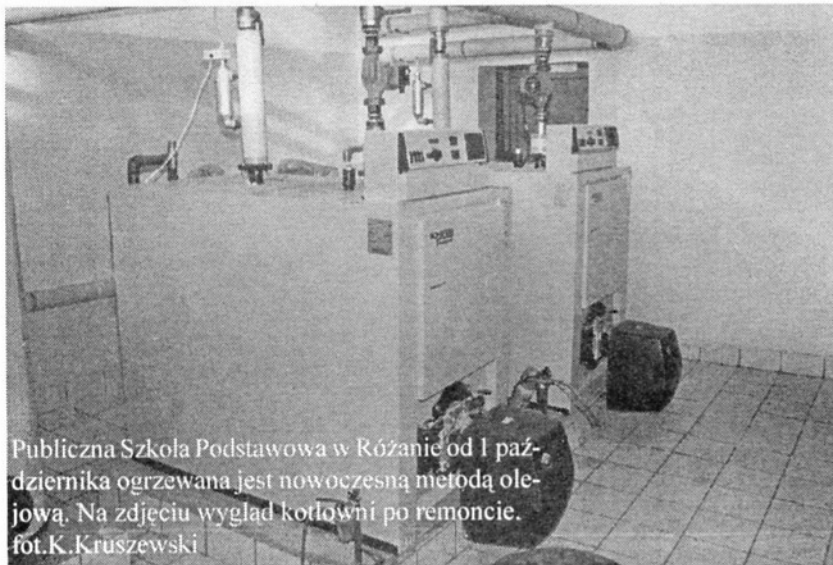
opr. na podst. Tygodnika Ostrołęckiego K.K

# U NAS I WOKÓŁ NAS



Tak wygląda obecnie budynek poczty po remoncie kapitalnym trwającym zaledwie 4 miesiące.

fot.K.Kruszewski

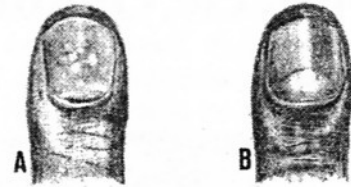


Publiczna Szkoła Podstawowa w Różaniu od 1 października ogrzewana jest nowoczesną metodą olejową. Na zdjęciu wygląd kotłowni po remoncie.

fot.K.Kruszewski

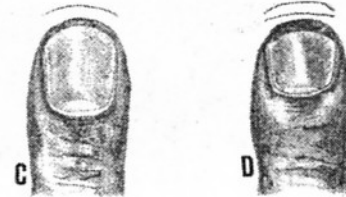


ciąg dalszy ze str.5



A - Białe kropki pośrodku paznokcia wska  
możliwość niedokrwienia (anemia) lub zak  
pracy wątroby.

B - Zbyt duży półksiężyc u podstawy paz  
często w środku ostro zakończony jest ozn  
męczenia nerwowego i nerwicy serca.



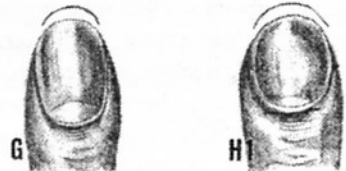
C - Normalny paznokieć. Nad paznokcier  
zono (liniowo) poprzeczny kształt paznok

D - Krótki paznokieć z bocznymi zaokrąg  
w kształcie pazura oraz suche ręce wska  
dusznicę bolesną (serca).



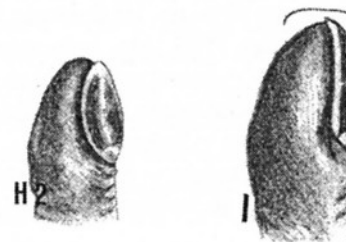
E - Krótki paznokieć silnie wypukły to sk  
do chorób nerek.

F - Nie wrosnięta boczna krawędź paznokc  
cza zakłócenia w ogólnym samopoczuciu.



G - Paznokieć przypominający kształtem  
oznacza skłonność do złej przemiany mat

H(1,2) - Palec w kształcie pałeczki do v  
paznokciem przypominającym szkiełko d  
ka wskazuje najczęściej na choroby układu  
-sercowego.



I - Długi, w przekroju poprzecznym płas  
głębionymi brzegami oraz wilgotne dłoni  
zują na skłonności do astmy.

# 100-lecie Ochotniczej Straży Pożarnej w Różanie

13 października 1996r.



## Straż Ogniowa w Różanie po-

stała w 1895 roku z inicjatywy księgarza Józefa Siemińskiego i Gabriela Miedzianowskiego właściciela sklepu masarskiego przy poparciu i pomocy proboszcza ks. Klemensa Sawickiego. W 1910 roku ks. Mieczysław Kłobuczewski założył orkiestrę strażacką. Jej kapelmistrzem był miejscowy zdun Marian Sadowski. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 roku prezesem straży został Kazimierz Strupczewski a komendantem Józef Rozbicki. W roku 1925 została wybudowana murowana remiza strażacka. Straż posiadała nowoczesny samochód gaśniczy firmy angielskiej.

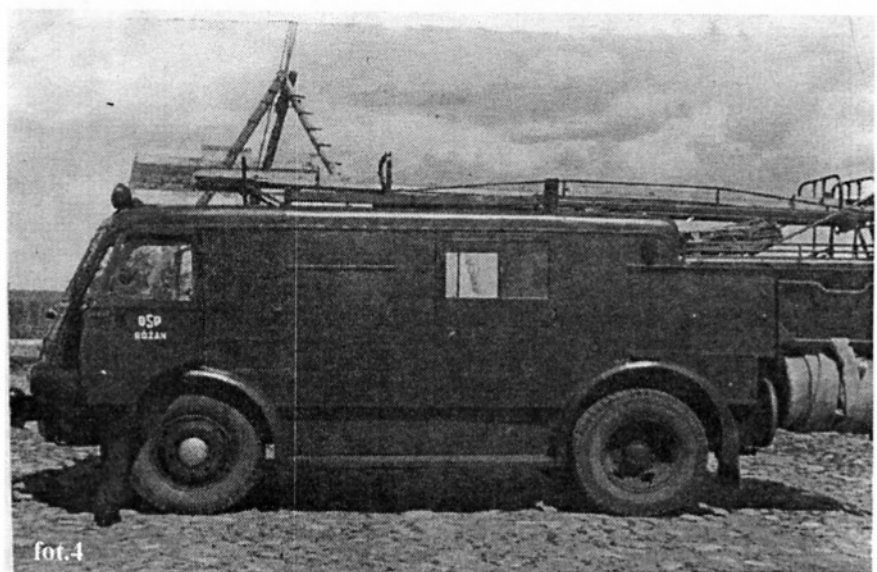
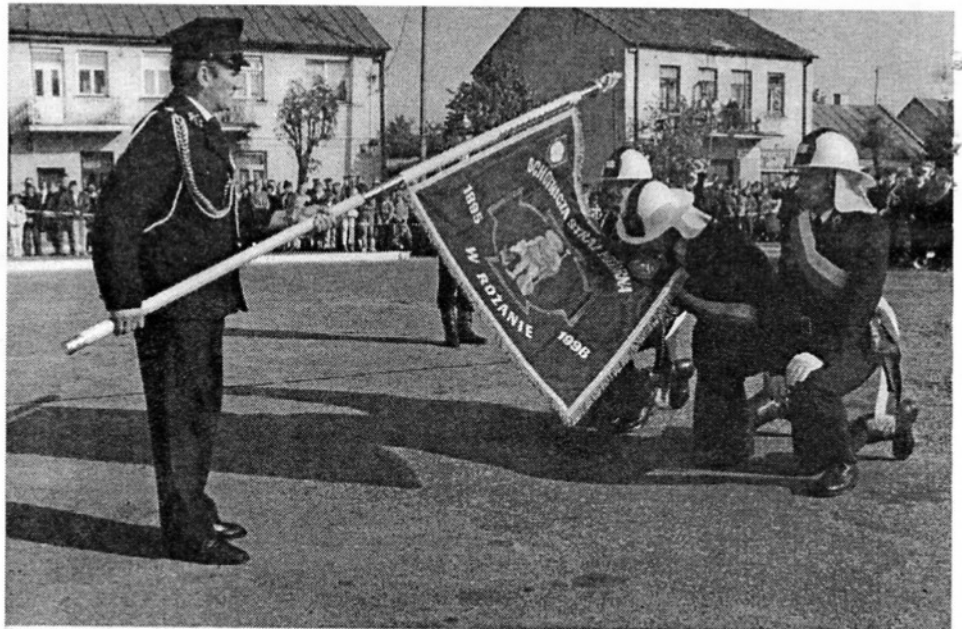
Po II wojnie światowej w 1945 roku prezesem straży został ponownie Kazimierz Strupczewski. Straż na swym wyposażeniu posiadała pompę ręczną i beczkowóz konny. W 1952 został zakupiony samochód ciężarowy marki Lublin, motopompa i wybudowano garaż na sprzęt gaśniczy. W 1956 straż otrzymała gaśniczy samochód bojowy i kilka dętych instrumentów muzycznych. Orkiestra strażacka reaktywowała swą działalność. W 1965 roku został wybudowany budynek w którym znalazła miejsce remiza strażacka wraz z Domem Kultury. W 1995 roku wybudowano nową remizę strażacką a z dniem 15 lutego 1995 roku jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Różanie została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w Polsce.

Fot.1 Wręczenie sztandaru w dniu 13 października 1996r. podczas obchodów 100-lecia istnienia OSP Różan.

Fot.2-Zbiórka przed budynkiem remizy.

Fot.3-Poczet sztandarowy przejmuje sztandar od prezesa OSP Różan Witolda Rusinka.

Fot.4-Pierwszy powojenny wóz bojowy OSP Różan (zdjęcie ze zbiorów Pani J.Parcińskiej)



Zdjęcia 1,2,3 zostały udostępnione przez OSP w Różanie.





Orkiestra OSP Różan w trakcie koncertu w dniu 13 października 1996r. Kapelmistrz Janusz Chojnowski. Zdjęcie udostępnione przez OSP w Różanie.

Zdjęcie po prawej. 13 października 1996r. Uroczystość wręczenia sztandaru OSP Różan Trybuna honorowa. Zdjęcie udostępnione przez OSP w Różanie.

W uroczystości oprócz społeczeństwa i władz miasta i gminy udział wzięli:  
 St.bryg. Krzysztof Cybulski z KG PSP,  
 St.kap Wojciech Marciniak z KG PSP,  
 Jarosław Kalinowski poseł RP,  
 Stanisław Ceberek senator RP,  
 Jerzy Dobek Woj. Ostrołęcki,  
 Jan Borkowski Przew. Sejmiku woj.ostr.,  
 Bryg.Adam Hijek Kom.PSP woj.ostr.,  
 Bryg.Jan Witkowski Kom.PSP M.Maz.,  
 Wiesław Domarecki Prezes ZW ZOSP,  
 Zdzisław Remiszewski Sekretarz ZW,  
 Ins.Eugeniusz Wysocki Kom.woj.Policji,  
 Marian Rędzich w-ce prezes ZOSP RP,  
 Dionizy Sender z-ca prez. WFOŚiGW,  
 pułk. Mieczysław Mierzejewski kier.WKO,  
 Wojciech Zając kier.Zarządu Dróg w Ostr.,  
 Hanna Zdrodowska dyr. ZOZ Maków Maz.,  
 Andrzej Szałwiński z-ca dyr. ZOZ MakówM.,  
 Jan Pawłowski proboszcz parafii Różan.  
 Odznaczenia przed frontem oddziałów otrzymali: Złoty Znak Związku OSP- Kazimierz Kołodziejcki z Załuża, Złoty Medal „Za zasługi dla pożarnictwa”- Terasa Staniszevska i Kazimierz Zwoliński z Różana, Medal „Za zasługi dla województwa” - Henryk Daszewski, Witold Rusinek i Jan Złotkowski.



Fotografia ze zbiorów pani J.Parcińskiej - przedstawiająca strażaków na tle drewnianego garażu prawdopodobnie z 1956 roku.

Środowiskowa Edukacja Ekologiczna

# Żyjesz ekologicznie - żyjesz zdrowo

Jeśli sam nie możesz uratować całego świata uratuj, ocal, ochroń choć jedno źdźbło trawy lub jedną kroplę wody.

**Pamiętaj: nikt nie popełnia większego błędu niż ten, kto nie robi nic tylko dlatego, że może zrobić tylko trochę (E. Burke)**

Spotkanie z przyrodą uszczęśliwia każdego z nas, wywołuje zachwyty i pozostawia niezapomniane wrażenia. Często jednak nasza radość obcowania z przyrodą jest zakłócana z winy człowieka, który nie potrafi uszanować piękna i mądrości natury, niszcząc bezkarnie otaczającą nas przyrodę. Niewiele czasu upłynęło od pokazania w „Expresie Reporterów”, dwóch odkopanych beczek z oznakowaniem cyjanek sodowej NaCN. Pomysłowy polski biznesmen sprowadził je odpłatnie z zagranicy w celu „utyliczacji w polskiej ziemi”. Jest to bardzo szkodliwa substancja dla zdrowia. Opinia publiczna nie została poinformowana, co się z tymi beczkami stało. Oprócz wymienionego cyjanku sodowego na naszych półkach sklepowych pojawia się wiele produktów codziennego użytku, które mogą stać się zagrożeniem dla naszego zdrowia i środowiska, w którym żyjemy.

Weźmy na przykład reklamowane pieluszki jednorazowe „pampers”. Materiał na nie sprowadzany jest w dużych, niezabezpieczonych przed zanieczyszczeniem belach. Dopiero u nas w kraju są one cięte i ładnie pakowane - z brudem zbieranym przez pół Europy. Masowo sprowadzane do Polski z innych krajów owoce i nowalijki są również szkodliwe tak jak i inne produkty żywnościowe „nafaszerowane”, nawozami sztucznymi i konserwantami. Nie wyobrażamy sobie też dziś życia bez stosowania w dużych ilościach w naszym gospodarstwie domowym nowych proszków do prania czy środków do utrzymywania czystości. Można by wymienić tu wiele jeszcze innych produktów, przedmiotów codziennego użytku, które mają związek z chemią, nie zawsze obojętną dla naszego zdrowia. Uciec od chemii w zasadzie nie można. Jest ona bowiem wszędzie: w kosmetyce, medycynie, w przemyśle. Chemia ułatwia życie, ale częściej jest szkodliwa dla naszego środowiska, a co za tym idzie i dla nas samych. Nie z każdej nowinki chemicznej, polecanej przez reklamy, powinniśmy korzystać.

Czekające nas przedsięwzięcia porządkujemy zwykle od przyniesienia do domu różnych płynów, proszków, past czyszczących. Bez niektórych z nich z powodzeniem możemy się obejść. Wystarczy nam zwykły ocet, soda oczyszczona, sól, resztki cytryny, herbata, mleko i zwykła woda. Używając ich osiągniemy ten sam efekt, jak przy użyciu drogich, reklamowanych, „czyścików”.  
**A oto kilka przykładów czyszczenia przy użyciu wymienionych wyżej środków:**

- szyby, podobnie jak lustra i płytki ceramiczne myjemy wodą z octem a następnie polerujemy suchą ściereczką,
- ślady po muchach usuwamy ze szkła ciepłą niesłodzoną esencją herbacianą, a z ram zimną lub chłodnym mlekiem, rozcieńczonym pół na pół z wodą,
- wannę, umywalkę, zlewozmywak a nawet wc czyścimy octem, plamy zaś przecieramy szmatką z sodą oczyszczoną albo wyciśniętą resztką z cytryny,
- dezynfekcja urządzeń - co tydzień wysypujemy do odpływów garść sody i zalewamy wrzątkiem,
- z mebli politurowanych plamy tłuste usuwamy szmatką namoczoną w ciepłym piwie z cukrem zaś plamy z atramentu i

ciemne ślady po gorących przedmiotach na jasnych meblach usuwamy cytryną,

- dywany wełniane można oczyścić kwaszoną dobrze odcisniętą kapustą, z innych surowców - wodą z mydłem,
- tapicerowane fotele, wersalki, kanapy, możemy odświeżyć, przykrywając je lekko wilgotnym płótnem i trzepać trzepaczką miejsce przy miejscu,

- tak ostatnio modne wiklinowe meble wystarczy umyć wodą z mydłem oraz z dodatkiem amoniaku (5 łyżek stołowych na 5 litrów wody), po czym dokładnie wytrzeć do sucha a następnie przetrzeć mieszaniną wody z olejem lnianym (1 łyżka oleju na 1 litr gorącej wody),

Ze środków dostępnych w sklepach polecam do podłóg drewnianych malowanych uniwersalne pasty Eco Buwi, Eco Agatę, do przedmiotów szklanych - Ajax i Milux, do urządzeń sanitarnych „mleczko Cif lub tańszy Skrzat, do mebli - mleczko lub piankę Pronto, a także piankę Hit lub Fabello.

Jednak należy pamiętać, że środki czyszczące, nawet te, które zawierają wyłącznie produkty ulegające biodegradacji, nie są zupełnie obojętne dla nas i środowiska. Chrońmy przed nimi szczególnie dzieci. Ograniczmy stosowanie chemii w domu do niezbędnego minimum. Kupujmy preparaty uniwersalne, nadające się do czyszczenia co najmniej kilku rodzajów sprzętów lub urządzeń i mające atest Państwowego Zakładu Higieny.

Stosując się do powyższych rad możemy być pewni, że życiu naszemu nie stwarzamy zagrożeń i że, również nie stajemy się trucicielami otaczającego nas środowiska.

na podst. zbiorów Biblioteki Publicznej oprac. i.k.

ciąg dalszy ze str.7



J - Poprzeczne białawe rowki oznaczają obecność substancji toksycznych w organizmie.

K - Podłużne prążki świadczą o niewydolności jelit.

L - Podłużne prążki w niektórych miejscach pogrubione świadczą, że do krwiobiegu dostała się niepożądana substancja.

Ł - Podłużne i poprzeczne prążki świadczą o skłonności do obrzęków (zatrzymania wody w organizmie).

M - Zagłębienia lub miniszparki widoczne na powierzchni paznokcia wskazują na możliwość uszkodzenia śledziony.

N - Luszczenie, podobne do łupieżu oraz zabarwienie w okolicy paznokcia wskazują na choroby pasożytnicze.

O - Paznokieć prawie trójkątny, lekko wypukły zwiastuje skłonność do chorób górnych dróg oddechowych (migdałki).

P - Poprzeczne układy prążków ułożonych niby w rzędy, łamliwość i rozwarstwienie się paznokci to objaw miażdżycy.

oprac. na podst. mieś. AURA  
k.k i bb

**Numery Telefonów****Urzędy, Instytucje i Zakłady pracy Różana**

<b>Apteka</b>	<b>PL.Obrońców Różana</b>	<b>669 020</b>
<b>Biblioteka Publiczna</b>	<b>Warszawska 17</b>	<b>669 002</b>
<b>Bank Spółdzielczy</b>	<b>Wieleńska 2</b>	<b>669 009</b>
<b>Caffe Bar</b>	<b>Lwowska</b>	<b>669 145</b>
<b>Dom Pomocy Społecznej</b>	<b>Gdańska 4</b>	<b>669 031</b>
<b>Gminna Spółdzielnia „SCH„</b>	<b>PL.Obrońców Różana 6</b>	<b>669 015</b>
<b>Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury Mickiewicza 1</b>		<b>669 042</b>
<b>Hotel Bar</b>	<b>Ostrowska 18</b>	<b>669 065</b>
<b>Komisariat Policji</b>	<b>Lwowska</b>	<b>669 007</b>
<b>Przedszkole Samorządowe</b>	<b>Szkolna 10</b>	<b>669 526</b>
<b>Przedsiębiorstwo Prod.-Handlowe „ERAR„ Gdańska 1</b>		<b>669 058</b>
<b>NAREW FOOD</b>	<b>Polna 67</b>	<b>669 594</b>
<b>Strażnik Wodny</b>	<b>Mostowa</b>	<b>669 003</b>
<b>Szkoła Publiczna</b>	<b>Szkolna 3</b>	<b>669 012</b>
<b>Schronisko Szkolne (internat)</b>	<b>Sienkiewicza 26</b>	<b>669 014</b>
<b>Spółdzielnia Kółek Rolniczych</b>	<b>Kościuszki 59</b>	<b>669105</b>
<b>Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jubilatka„ Gdańska 6a</b>		<b>669 139</b>
<b>Spółdzielnia Pracy „Mototransport„</b>	<b>Warszawska 42</b>	<b>669 068</b>
<b>Stacja Radiowo-Telewizyjna</b>	<b>Sienkiewicza 50</b>	<b>669 133</b>
<b>Stacja Uzdatniania Wody</b>	<b>Ostrowska</b>	<b>669 557</b>
<b>Urząd Gminy</b>	<b>PL.Obrońców Różana 4</b>	<b>669 005</b>
<b>Urząd Pocztowy</b>	<b>Warszawska 6</b>	<b>669 006</b>
<b>Urząd Stanu Cywilnego</b>	<b>PL.Obrońców Różana</b>	<b>669 005w18</b>
<b>Usługi Telekomunikacyjne</b>	<b>Warszawska 6</b>	<b>669 169</b>
<b>Warsztaty Szkolne</b>	<b>Szkolna 7</b>	<b>669 045</b>
<b>Zakład Gospodarki Komunalnej</b>	<b>Kościuszki 61a</b>	<b>669 559</b>
<b>Zakład Energetyczny</b>	<b>Polna</b>	<b>669 004</b>
<b>Zespół Szkół</b>	<b>Warszawska 42</b>	<b>669 026</b>
<b>Zajazd Rycerski</b>	<b>Warszawska</b>	<b>669 043</b>
<b>Ochotnicza Straż Pożarna</b>	<b>Warszawska 4</b>	<b>669 008</b>
<b>Ośrodek Edukacji Ekologicznej</b>	<b>Warszawska 17</b>	<b>669 002</b>
<b>Ośrodek Pomocy Społecznej</b>	<b>PL.Obrońców Różana 4</b>	<b>669 005</b>
<b>Ośrodek Zdrowia</b>	<b>Sienkiewicza 52</b>	<b>669 038</b>
<b>Ośrodek wczasowy „FLORIAN„</b>	<b>Kaszewiec</b>	<b>669 347</b>
<b>Świerszcz Różański-redakcja m.lokalnego</b>	<b>Mickiewicza 1</b>	<b>669 042</b>
<b>Parafia Rzymsko-Katolicka</b>	<b>Panny Marii 7</b>	<b>669 001</b>

**Sprostowanie**

W Nr.6/7 Ś.R.na str.7 opublikowano zdjęcie ze zbiorów Pana Z.Złotkowskiego przedstawiające grupę dzieci z tzw.ochronki z podpisem, że jest to prawdopodobnie rok 1925. Otóż na zdjęciu jest osoba księdza J.Dobckiego pochodzącego z Dzierżenina który był w Różaniu od 1937 do września 1939 roku. A więc zdjęcie mogło zostać zrobione w okresie 1937-1939.

Informacji udzielił Pan Jan Żytowiecki.

**Świerszcz Różański****MIESIĘCZNIK****Redaguje zespół.**

Adres redakcji:06-230 Różan, ul.Mickiewicza 1, tel.669-042

Biuro ogłoszeń:06-230 Różan, ul. Warszawska 17 (Biblioteka Publiczna), tel.669-002

Tekstów nie zamawianych redakcja nie zwraca, a także zastrzega sobie prawo ich skracania.

Wadawca i skład: Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Józefa Piłsudskiego.

Druk: Zakład Poligraficzny, ul. 1 Maja 9,, 06-200 Maków Maz.,tel.172-563

# KRZYŻÓWKA

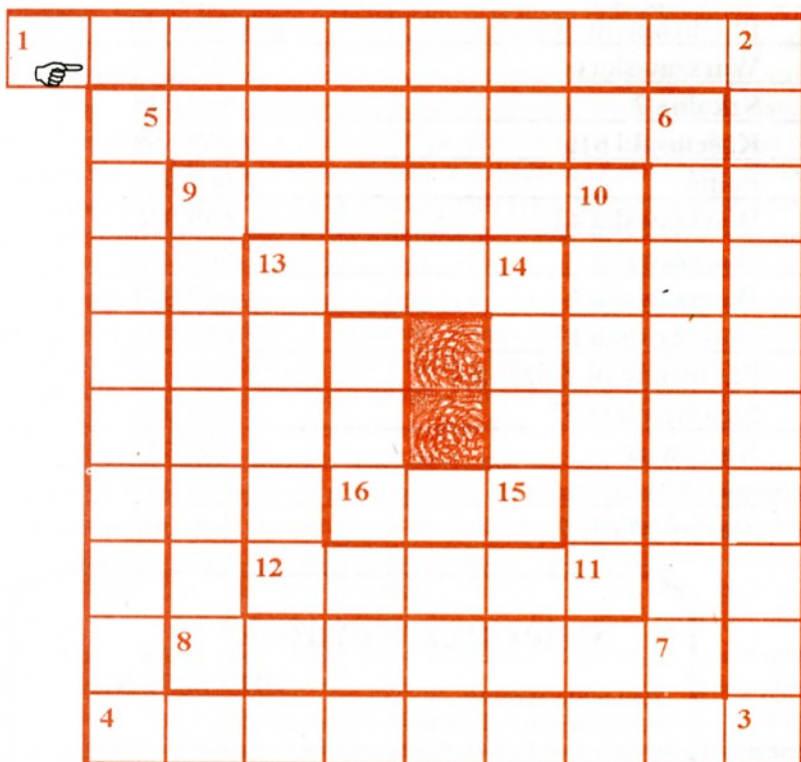
Świerszcz Różański

Kupon  
Krzyżówki  
nr 10/96

Ś	S	P	B	Z	Ó	Ń
W	S	E	R	Z	K	K
B	A	R	A	A	R	A
A	M	Y	T	S	Y	R
R	O	S	A	A	N	A
I	D	K	N	D	O	S
P	Z	O	I	O	L	B
Y	I	P	C	W	I	R
R	A	C	A	O	N	A
A	Ł	O	A	Ś	A	T
E	Z	N	S	Ć	Ż	K
R	D	N	O	R	A	I

Wyrazy do odszukania: samodiał, peryskop, on, bratanica, as, ser, ara, zasadowość, krynolina, kara, brat, wir, ona, bar, rosa, pyra, dno.

Podane wyrazy odszukaj i zakreśl je. Pozostałe czytane pionowo od góry do dołu dadzą hasło.



Odgadnięte hasła należy wpisać prawoskrętnie zaczynając od kratki oznaczonej rączką.

- 1)Stoi przy drodze,
- 2)rysa,
- 3)strojnisia,
- 4)odbiorczyni przesyłki pocztowej,
- 5)jeszcze małe roślinki zielone z rodziny bodziszkowatych,
- 6)inna nazwa Stambułu,
- 7)do mierzenia(l.mn.),
- 8)góra lodowcowa pływająca po morzu,
- 9)mieszanka kalamiszu i smitsonitu,
- 10)młodsza epoka kamienna,
- 11)rodzaj rumu z trzciny cukrowej,
- 12)na kopercie,
- 13)występ w pojedynkę,
- 14)na dzień,
- 15)drzewo liściaste,
- 16)zbiornik na paliwo.

Rozwiązanie krzyżówki - odgadnięte hasła należy nadesłać w terminie do 30.12.1996 na adres Redakcji. Na karcie pocztowej prosimy nakleić kupon konkursowy.